

วุฒิสภา

เอกสารประกอบการพิจารณา

ร่าง

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

เล่มที่ ๒

บรรจุระเบียบวาระการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๑๐ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ)

วันจันทร์ที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๖

อ.พ. ๙/๒๕๕๖

จัดทำโดย

สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

www.senate.go.th

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ได้ประมวลและรวบรวมข้อมูลด้านต่าง ๆ ในกระบวนการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ซึ่งสภาผู้แทนราษฎร ได้ลงมติเห็นชอบแล้ว ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๓ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๑๑ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพุธที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๕๒ โดยมีเนื้อหา แบ่งออกเป็น ๓ ส่วน ประกอบด้วย

ส่วนที่ ๑ ความเป็นมา สาระสำคัญ ประเด็นที่มีการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่สำคัญ ๆ และผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

ส่วนที่ ๒ ตารางเปรียบเทียบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ (เฉพาะมาตราที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่มีการแก้ไข) กับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

ภาคผนวก

: พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒

: รายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. สภาผู้แทนราษฎร

: ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว

: บันทึกวิเคราะห์ความจำเป็นในการตรากฎหมายประกอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

(คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้เสนอ)

: ประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ เรื่อง การดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

เอกสารประกอบการพิจารณาฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในราชการวงงานด้านนิติบัญญัติ
ของวุฒิสภา โดยมุ่งเน้นสารประโยชน์ในเชิงอ้างอิงเบื้องต้น สำหรับเพื่อประกอบการพิจารณา
ของสมาชิกวุฒิสภาโดยเฉพาะ

สำนักกฎหมาย
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ตุลาคม ๒๕๕๒

เอกสารประกอบการพิจารณา

จัดทำโดย

นายนิท ผาสุข ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย
นางสาวสุพัตรา วรรณศิริกุล นิติกร ๘ ๖
นายสุภณัฐ ศิริทอง วิทยากร ๓
นางพวงผกา วรศิลป์ เจ้าหน้าที่งานธุรการ ๖
นางสาวธารินี ดวงสุวรรณ เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล ๓
กลุ่มงานกฎหมาย ๑ สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา โทร. ๐ ๒๕๓๑ ๙๒๕๘

ผลิตโดย

กลุ่มงานการพิมพ์ สำนักการพิมพ์ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๗๔๑ - ๔๒
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ท่านสมาชิกวุฒิสภา และผู้สนใจที่มีความประสงค์หรือต้องการที่จะศึกษาเอกสาร
ประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเป็นการล่วงหน้าก่อนวันประชุมวุฒิสภา สามารถสืบค้น
ข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติได้จากเว็บไซต์วุฒิสภา
www.senate.go.th

หรือขอรับเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติได้ที่ศูนย์บริการข้อมูลกฎหมาย
วุฒิสภา อาคารรัฐสภา ๒ ชั้น ๑ หมายเลขโทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๔ ๑๕๖๕

สารบัญ

หน้า

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

- ประวัติความเป็นมาของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและ
ปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ -๑-
- บทความทางวิชาการ เกี่ยวกับ “ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ.”
 - ความเป็นมาของการเสนอปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. -๑๘-
 - การเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ตามร่างพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
(ฉบับที่ ..) พ.ศ. -๓๑-
 - ร่างกฎหมาย ป.ป.ช. ฉบับใหม่ ผลประโยชน์ของประชาชนและประเทศชาติ -๕๖-
 - ป.ป.ช. จังหวัด -๕๐-
 - ป.ป.ช. กับศาลปกครอง -๕๕-
 - สรุปความเห็น ข้อเสนอ คำถามที่มีต่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต -๖๕-

ภาคผนวก

- พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
พ.ศ. ๒๕๕๒ (๑)
- รายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
สภาผู้แทนราษฎร (๕๑)
- ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
(ฉบับที่ ..) พ.ศ. สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว (๑๑๑)
- บันทึกวิเคราะห์ความจำเป็นในการตรากฎหมายประกอบร่างพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
เป็นผู้เสนอ) (๑๖๑)
- ประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย
อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ เรื่อง การดำเนินการตามอำนาจหน้าที่
ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ.....(๑๗๕)

ส่วนที่ ๓

ข้อมูลประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

ประวัติความเป็นมาของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ*

การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการของประเทศไทย มีมาแต่อดีต นับตั้งแต่สมัยสุโขทัย สมัยกรุงศรีอยุธยา สมัยกรุงธนบุรี สมัยกรุงรัตนโกสินทร์จนถึงยุคปัจจุบัน โดยจุดเริ่มต้นของยุคปัจจุบัน ได้เริ่มจากการตรากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตคือ กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๗ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตุลาการ พ.ศ. ๒๔๗๑ พระราชบัญญัติคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๔๗๖ พระราชกฤษฎีกาวิธีพิจารณาลงโทษข้าราชการและพนักงานเทศบาลผู้กระทำผิดหน้าที่หรือหย่อนความสามารถ พ.ศ. ๒๔๙๐ พระราชบัญญัติเรื่องราร้องทุกข์ พ.ศ. ๒๔๙๒

ต่อมาในปี พ.ศ.๒๔๙๔ ได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการปฏิบัติราชการตามมติประชาชน (ก.ป.ช.) เพื่อรับเรื่องราร้องทุกข์และพัฒนาเป็นกรมตรวจราชการแผ่นดินในปี พ.ศ. ๒๔๙๖ แต่ได้ถูกยุบเลิกไปในปี พ.ศ. ๒๕๐๓ และมีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบเกี่ยวกับภาษีอากร (ก.ต.ภ.) ขึ้นตามพระราชบัญญัติตรวจสอบการปฏิบัติเกี่ยวกับภาษีอากร และรายได้อื่นของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๓

ภายหลังการปฏิวัติเมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๑๔ ได้มีการปรับปรุงระเบียบบริหารราชการแผ่นดินใหม่ เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการบริหาร ลดการทำงานที่ซ้ำซ้อนโดยรวมงานของ ก.ต.ภ. สำนักงานคณะกรรมการเรื่องราร้องทุกข์และงานของผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี เข้าด้วยกันแล้วจัดตั้งเป็นสำนักงานคณะกรรมการตรวจและติดตามผลการปฏิบัติราชการ (ก.ต.ป.) ตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๓๑๔ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕ มีหน้าที่ตรวจและติดตามการปฏิบัติงานตามกฎหมาย ระเบียบ แบบแผน และนโยบายของรัฐบาลรวมทั้งการสืบสวนสอบสวนเกี่ยวกับการทุจริต และประพฤติมิชอบ แต่เมื่อเกิดเหตุการณ์เรียกร้องประชาธิปไตย ในวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖ เป็นผลให้สำนักงาน ก.ต.ป. ต้องถูกยุบเลิกไป

เมื่อนายสัญญา ธรรมศักดิ์ เป็นนายกรัฐมนตรี รัฐบาลได้มีเจตจำนงที่จะป้องกันและปราบปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบในวงราชการให้หมดสิ้นไปหรืออย่างน้อยก็ให้บรรเทาเบาบางลง จึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ ขึ้นโดยอาศัยอำนาจตามความใน ข้อ ๙(๖) แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๔ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๑๕ มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ แต่ไม่ทันได้เริ่มดำเนินการ นายสัญญาธรรมศักดิ์ได้ลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรีเสียก่อน หลังจากนั้นเมื่อได้รับพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม แต่งตั้งให้เป็นนายกรัฐมนตรี อีกครั้งก็ได้ปรับปรุงคณะกรรมการ ป.ป.ป. ใหม่ และเริ่มดำเนินงานตั้งแต่วันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๑๗ หลังจากนั้นไม่นาน

* ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สืบค้นได้ที่ <http://www.nccc.thaigov.net/nccc/office/org.php>

ก็ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ในวงราชการพ.ศ. ๒๕๑๘ เมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๑๘ และตราพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศ ของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๖ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๑๕ (ฉบับที่๑๐) พ.ศ. ๒๕๑๘ จัดตั้งสำนักงาน ป.ป.ป. สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรีขึ้น

เมื่อได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๕๐ ซึ่งมีการ กำหนดองค์กรอิสระขึ้นรวม ๘ องค์กร หนึ่งในจำนวนนั้นได้มีองค์กรหนึ่งที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริต เรียกว่าคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ มีสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นหน่วยธุรการที่เป็นอิสระ ในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการดำเนินการอื่น

ต่อมาในวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ (ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ ประกาศราชกิจจานุเบกษาเล่ม ๑๑๖ ตอนที่ ๑๑๔ ก วันที่ ๑๗ พ.ย. ๒๕๕๒) เป็นผลให้สำนักงาน ป.ป.ป. ได้ถูกยุบเลิกไป และได้มีการ จัดตั้งเป็นสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ที่เรียกโดยย่อว่า "สำนักงาน ป.ป.ช." ขึ้น

ก. อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตบัญญัติ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ไต่สวนข้อเท็จจริงและสรุปสำนวน พร้อมทั้งนำความเห็นเสนอต่อวุฒิสภา กรณีมีการร้อง ขอให้ถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภา ผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ประธานศาลฎีกา ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ประธานศาลปกครองสูงสุด อัยการสูงสุด กรรมการ การเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน รองประธานศาลฎีกา ตุลาการศาลปกครองสูงสุด หัวหน้าสำนักตุลาการทหาร รองอัยการสูงสุด ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง และผู้ดำรงตำแหน่งอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

(๒) ไต่สวนข้อเท็จจริงและสรุปสำนวน พร้อมทั้งทำความเข้าใจไปยังอัยการสูงสุดเพื่อฟ้อง คดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง กรณีมีผู้กล่าวหาหรือเรียนให้ ดำเนินคดีอาญากับผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือข้าราชการการเมืองอื่นร้ายแรงผิดปกติ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการตามประมวล กฎหมายอาญา หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมายอื่น และให้ใช้ บังคับกับกรณีที่บุคคล ดังกล่าวหรือบุคคลอื่นเป็นตุลาการ ผู้ใช้หรือผู้สนับสนุนด้วย

(๓) ไต่สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐร้ายแรงผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม

(๔) ตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริง รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของ ทรัพย์สิน และหนี้สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมทั้งตรวจสอบความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สิน ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

(๕) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการกำหนดตำแหน่งและชั้นหรือระดับของ เจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่จะต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

(๖) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐ และการเปิดเผยบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรี

(๗) รายงานผลการตรวจสอบ และผลการปฏิบัติหน้าที่พร้อมข้อสังเกตต่อ คณะรัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา ทุกปี และนำรายงานนั้นออกพิมพ์เผยแพร่ต่อไป

(๘) เสนอมาตรการ ความเห็น หรือข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี รัฐสภา ศาล หรือ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เพื่อให้มีการปรับปรุงการปฏิบัติราชการ หรือวางแผนงานโครงการ ของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐเพื่อป้องกันและปราบปรามการทุจริตต่อหน้าที่ การกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือการกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ ในการยุติธรรม

(๙) ดำเนินการให้ศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษาให้ยกเลิกหรือเพิกถอนสิทธิหรือเอกสารสิทธิ ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐได้อนุมัติหรืออนุญาตให้สิทธิประโยชน์หรือออกเอกสารสิทธิแก่บุคคลใดไป โดยมีขอบด้วยกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการอันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ทางราชการ

(๑๐) ดำเนินการเพื่อป้องกันการทุจริตและเสริมสร้างทัศนคติและค่านิยมเกี่ยวกับ ความซื่อสัตย์สุจริต รวมทั้งดำเนินการให้ประชาชนหรือกลุ่มบุคคลมีส่วนร่วมในการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริต

(๑๑) ให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งเลขาธิการ

(๑๒) แต่งตั้งบุคคลหรือคณะบุคคลเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย

(๑๓) ดำเนินการอื่นตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้บัญญัติ หรือที่กฎหมายอื่น กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในชั้นนี้ได้แก่

(๑๓.๑) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๒

(๑๓.๒) พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๒

(๑๓.๓) กฎหมายว่าด้วยการจัดการหุ้นส่วนหรือหุ้นของรัฐมนตรี

ข. อำนาจของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริตนี้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) สั่งให้ข้าราชการพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานราชการหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น ปฏิบัติการทั้งหลายอันจำเป็นแก่การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือเรียกเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องจากบุคคลใด หรือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำหรือให้ให้ ถ้อยคำเพื่อประโยชน์แห่งการไต่สวน ข้อเท็จจริง

(๒) ดำเนินการขอให้ศาลที่มีเขตอำนาจออกหมายเพื่อเข้าไปในเคหสถาน สถานที่ทำการหรือสถานที่อื่นใดรวมทั้งยานพาหนะของบุคคลใด ๆ ในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตกหรือในระหว่างเวลาที่มีการประกอบกิจการเพื่อตรวจสอบ ค้น ยึด หรืออายัดเอกสารทรัพย์สินหรือพยานหลักฐานอื่นใดซึ่งเกี่ยวข้องกับเรื่องที่ไต่สวนข้อเท็จจริงและหากยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จในเวลาดังกล่าวให้สามารถดำเนินการต่อไปได้จนกว่าจะแล้วเสร็จ

(๓) มีหนังสือให้หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานเอกชนดำเนินการเพื่อประโยชน์แห่งการปฏิบัติหน้าที่ การไต่สวนข้อเท็จจริง หรือการวินิจฉัยชี้ขาดของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

(๔) วางระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการจ่ายค่าเบี้ยเลี้ยงค่าเดินทางและค่าตอบแทนของพยานบุคคล และเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเรื่องอื่นใดเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

(๕) วางระเบียบเกี่ยวกับการจ่ายเงินสินบนตามมาตรา ๒๘

(๖) ออกระเบียบหรือประกาศเกี่ยวกับการบริหารทั่วไป การบริหารงานบุคคล การงบประมาณ การเงินและทรัพย์สิน และการดำเนินการอื่นของสำนักงาน ป.ป.ช.

(๗) ในการดำเนินคดีอาญากับเจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจดังต่อไปนี้

(๗.๑) แสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อที่จะทราบ ข้อเท็จจริงหรือพิสูจน์ความผิด และเพื่อเอาตัวผู้กระทำความผิดมาฟ้องลงโทษ

(๗.๒) ดำเนินการขอให้ศาลที่มีเขตอำนาจออกหมายเพื่อให้มีการจับ และควบคุมตัวผู้ถูกกล่าวหาซึ่งระหว่งการไต่สวนข้อเท็จจริงปรากฏว่าเป็นผู้กระทำความผิดหรือเป็นผู้ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติว่าขอกกล่าวหา มีมูล เพื่อส่งตัวไปยังพนักงานอัยการสูงสุดเพื่อดำเนินการต่อไป

(๗.๓) การปล่อยตัวผู้ถูกจับชั่วคราว

(๘) ฟ้องคดีหรือแต่งตั้งทนายความให้ฟ้องคดีแทนต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือศาลที่มีเขตอำนาจพิจารณาพิพากษาคดี แล้วแต่กรณี ดังนี้

(๘.๑) ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. และอัยการสูงสุดได้แต่งตั้ง คณะทำงานขึ้นพิจารณาแล้ว ไม่อาจหาข้อยุติเกี่ยวกับการดำเนินคดีได้

(๘.๒) ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาเป็นอัยการสูงสุด

(๙) มีอำนาจส่งเรื่องให้ผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหาสั่งพักราชการหรือ พักงานเพื่อรอฟังผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาอาจจะก่อให้เกิดความเสียหายให้แก่ทางราชการหรือเป็นอุปสรรคในการไต่สวนข้อเท็จจริง

ค. อำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามกฎหมายอื่น

๑. ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ในกรณีที่คณะทำงานไม่อาจหาข้อยุติเกี่ยวกับการฟ้องคดีได้ภายในกำหนดระยะเวลา ๑๔ วัน นับแต่วันตั้งคณะทำงาน

๒. พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒ ในกรณีที่มีพฤติการณ์ปรากฏแก่คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือมีการกล่าวหา ร้องเรียนว่า การดำเนินการซื้อ การจ้าง การแลกเปลี่ยน การเช่า การจำหน่ายทรัพย์สิน การได้รับสัมปทาน หรือ การได้รับสิทธิใด ๆ ของหน่วยงานของรัฐครั้งใด มีการกระทำอันเป็นความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจ ดังนี้

(๑) แสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐาน เพื่อที่จะทราบข้อเท็จจริงหรือพิสูจน์ความผิดและเพื่อเอาตัวผู้กระทำความผิดมาฟ้องลงโทษ

(๒) มีคำสั่งให้ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างหน่วยงานของรัฐปฏิบัติภารกิจทั้งหลายอันจำเป็นแก่ การรวบรวมพยานหลักฐานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือเรียกเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องจากบุคคลใด หรือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำเพื่อประโยชน์ในการสอบสวน

(๓) ดำเนินการขอให้ศาลที่มีเขตอำนาจออกหมายเพื่อเข้าไปในเคหสถาน สถานที่ทำการ หรือสถานที่อื่นใด รวมทั้งยานพาหนะของบุคคลใด ๆ ในระหว่าง พระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตก หรือในระหว่างเวลาที่มีการประกอบกิจการเพื่อตรวจสอบ ค้น ยึด หรืออายัดเอกสาร ทรัพย์สิน หรือพยานหลักฐานอื่นใด ซึ่งเกี่ยวกับเรื่องที่ทำ การได้สวนข้อเท็จจริง และหากดำเนินการไม่แล้วเสร็จในเวลาดังกล่าวให้สามารถดำเนินการต่อไปได้จนกว่าจะแล้วเสร็จ

(๔) ดำเนินการขอให้ศาลที่มีเขตอำนาจออกหมาย เพื่อให้มีการจับและควบคุมตัวผู้ถูกกล่าวหา ซึ่งระหว่างการได้สวนข้อเท็จจริงปรากฏว่าเป็นผู้กระทำความผิด หรือเป็นผู้ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติว่าข้อกล่าวหา มีมูล เพื่อส่งตัวไปยังสำนักงานอัยการสูงสุดเพื่อดำเนินการต่อไป

(๕) ขอให้เจ้าพนักงานตำรวจหรือพนักงานสอบสวนดำเนินการตามหมายของศาลที่ออกตาม (๓) หรือ (๔) (๖) กำหนดระเบียบโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาเกี่ยวกับการสืบสวนและสอบสวนการกระทำผิดตามพระราชบัญญัตินี้ และการประสานงานในการดำเนินคดีระหว่างคณะกรรมการ ป.ป.ช. พนักงานสอบสวน และพนักงานอัยการ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ประธานกรรมการ และกรรมการ ป.ป.ช. เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ และมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และเพื่อประโยชน์ในการสอบสวนให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจแต่งตั้งอนุกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ ในกรณีเช่นว่านี้ให้อนุกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ได้รับแต่งตั้งเป็นพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งรายงานการสอบสวนให้สำนักงานอัยการสูงสุดดำเนินคดีต่อไป การดำเนินการเกี่ยวกับการสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้องของพนักงานอัยการตามประมวลกฎหมายวิธี

พิจารณาความอาญา ให้ถือว่าบทบัญญัติที่กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของพนักงานสอบสวน ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ หรือผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

๓. พระราชบัญญัติการจัดการหุ้นส่วนหรือหุ้นของรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๓ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจดังนี้

ดำเนินการบังคับใช้กฎหมายเพื่อให้การจัดการหุ้นส่วนหรือหุ้นของรัฐมนตรี เป็นไปตาม บทบัญญัติของกฎหมาย โดยกำหนดประเภทของนิติบุคคลที่จะจัดการหุ้น กำหนดแบบสัญญาจัดการ หุ้นส่วนหรือหุ้นของรัฐมนตรี

อำนาจหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช.

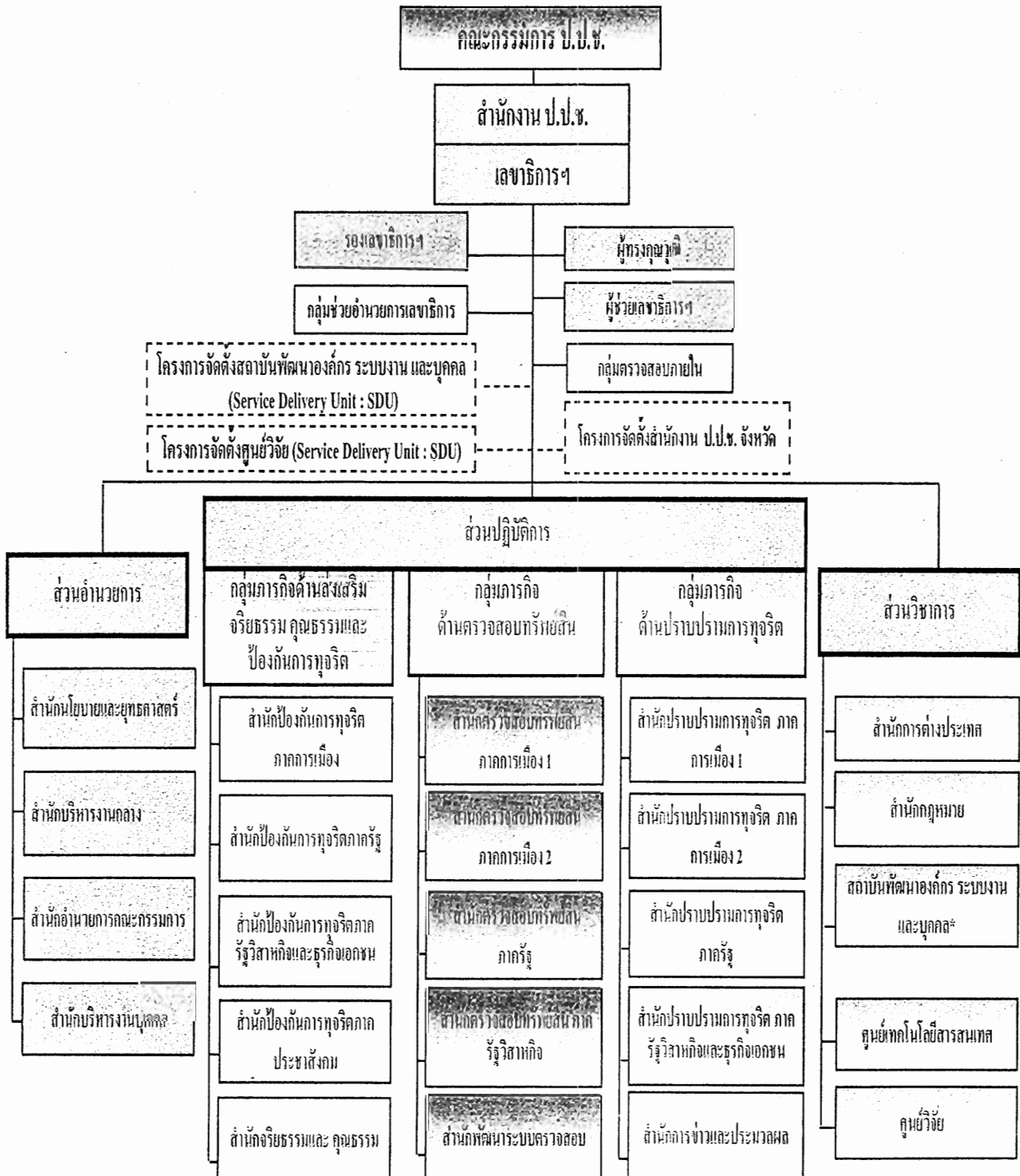
สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรียกโดยย่อว่า “สำนักงาน ป.ป.ช.” เป็นส่วนราชการที่เป็นหน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญมีฐานะเป็นกรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน

ภารกิจหลัก

สำนักงาน ป.ป.ช. มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการทั่วไปของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และให้มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

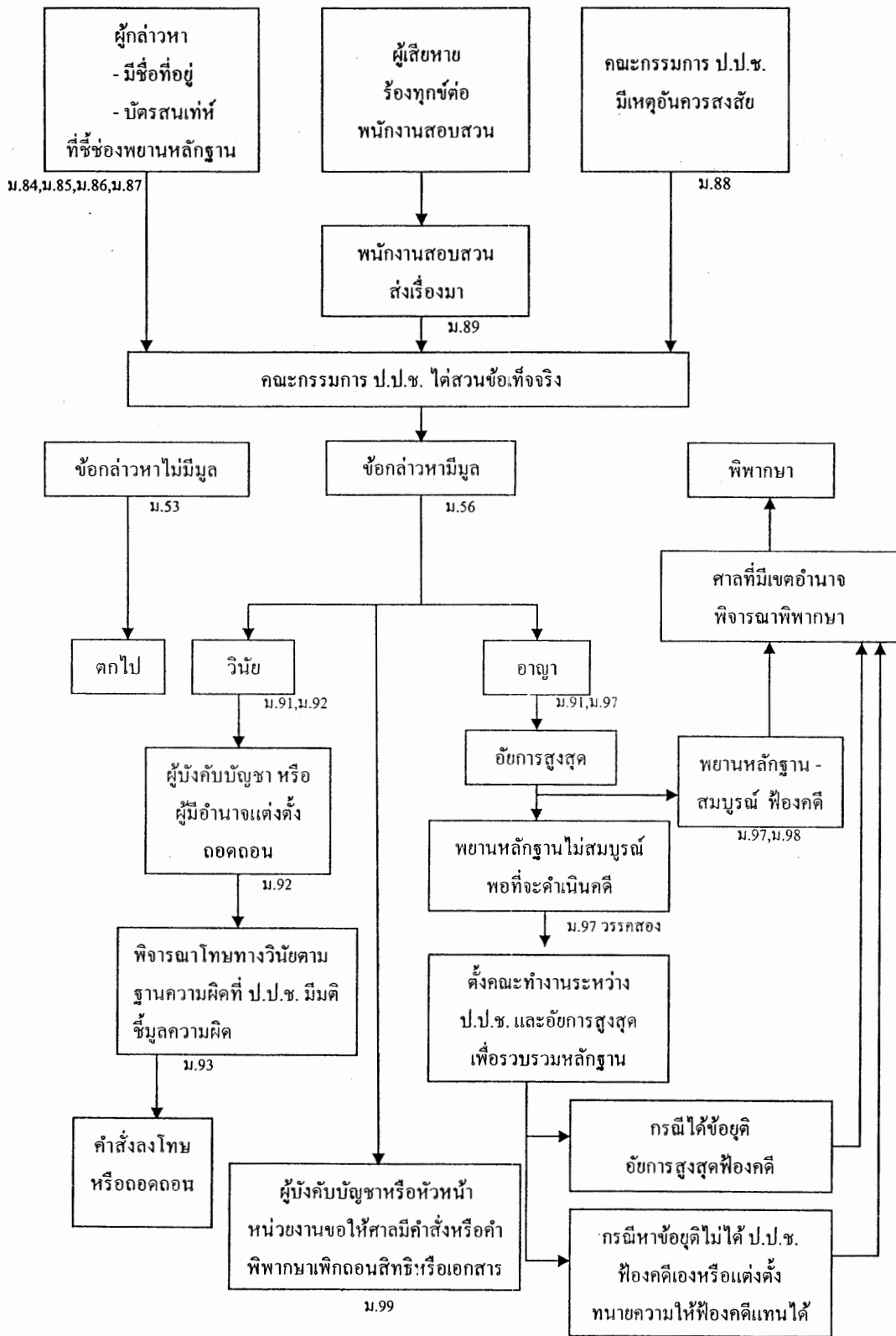
๑. รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการ ป.ป.ช.
๒. ศึกษาและรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช.
๓. ศึกษาและสนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัยและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการทุจริตในวงราชการ และการเมือง
๔. ปฏิบัติตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย
๕. เสนอบประมาณรายจ่ายตามมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อจัดสรรเป็นเงินอุดหนุนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และสำนักงาน ป.ป.ช.

โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการของสำนักงาน ป.ป.ช.

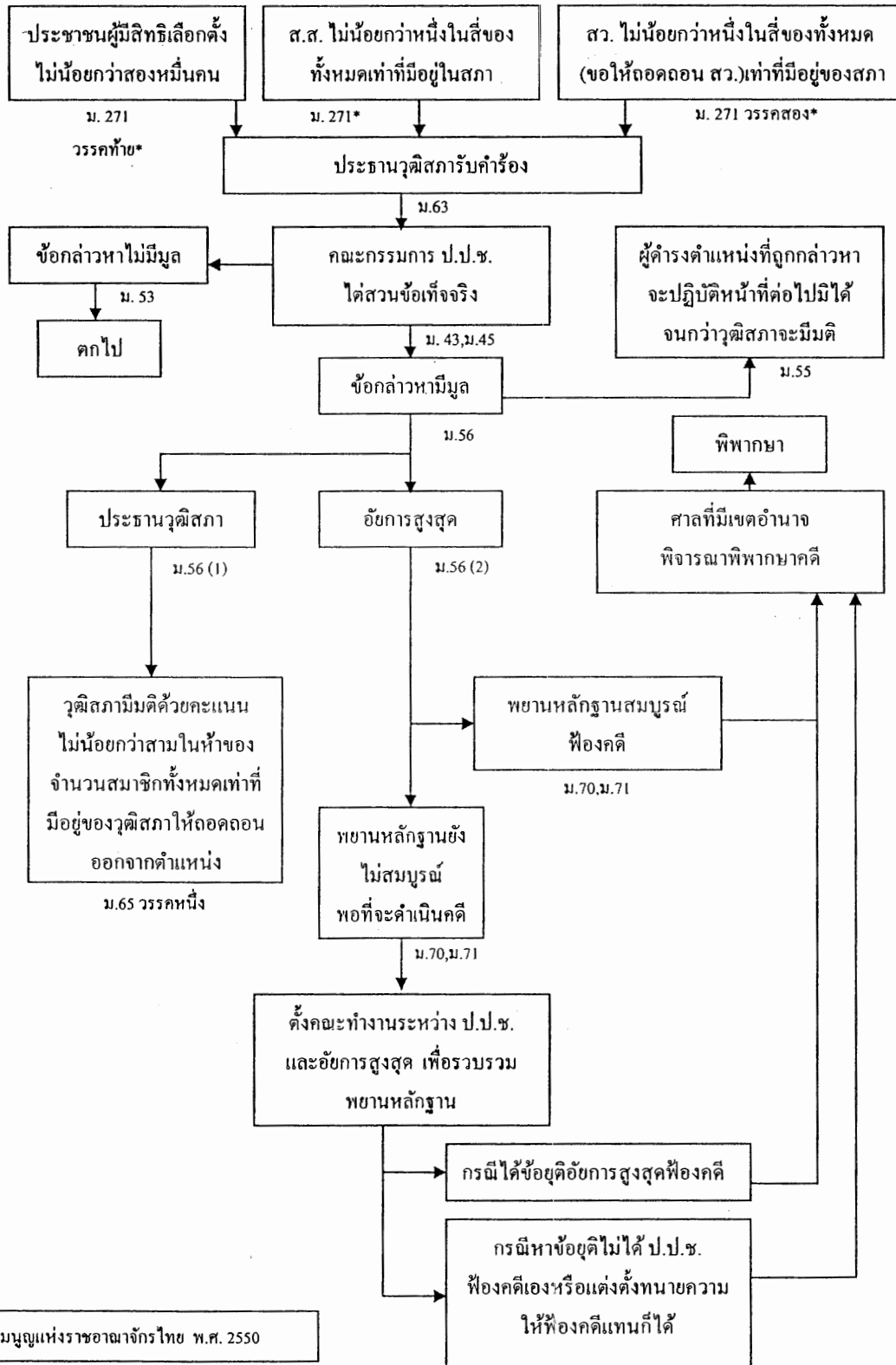

*ปัจจุบันเปลี่ยนชื่อเป็น “สถาบันการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สัญญา ธรรมศักดิ์”

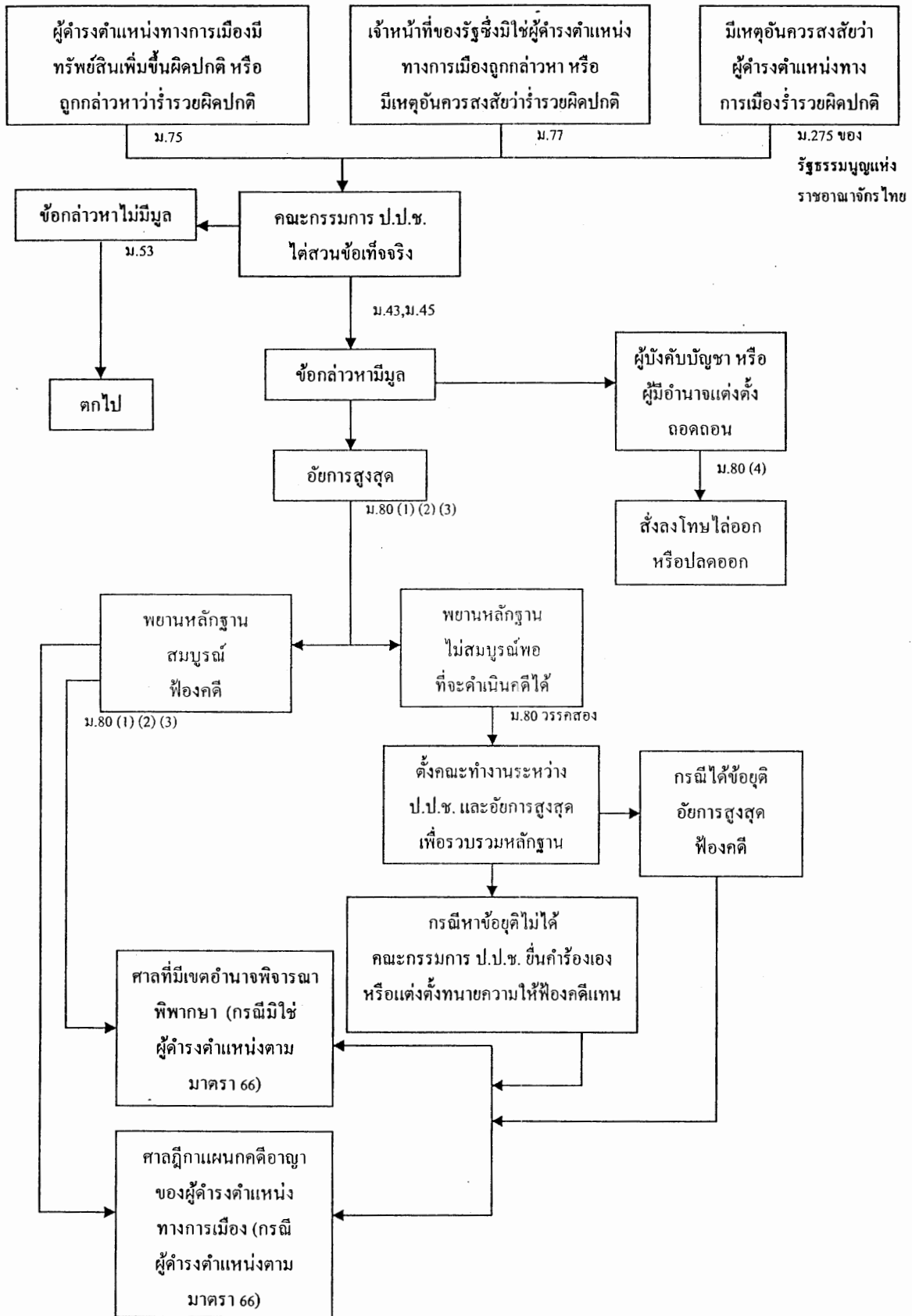
การดำเนินการทางวินัยและอาญาเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีไขฟูตารงตำแหน่งทางการเมือง

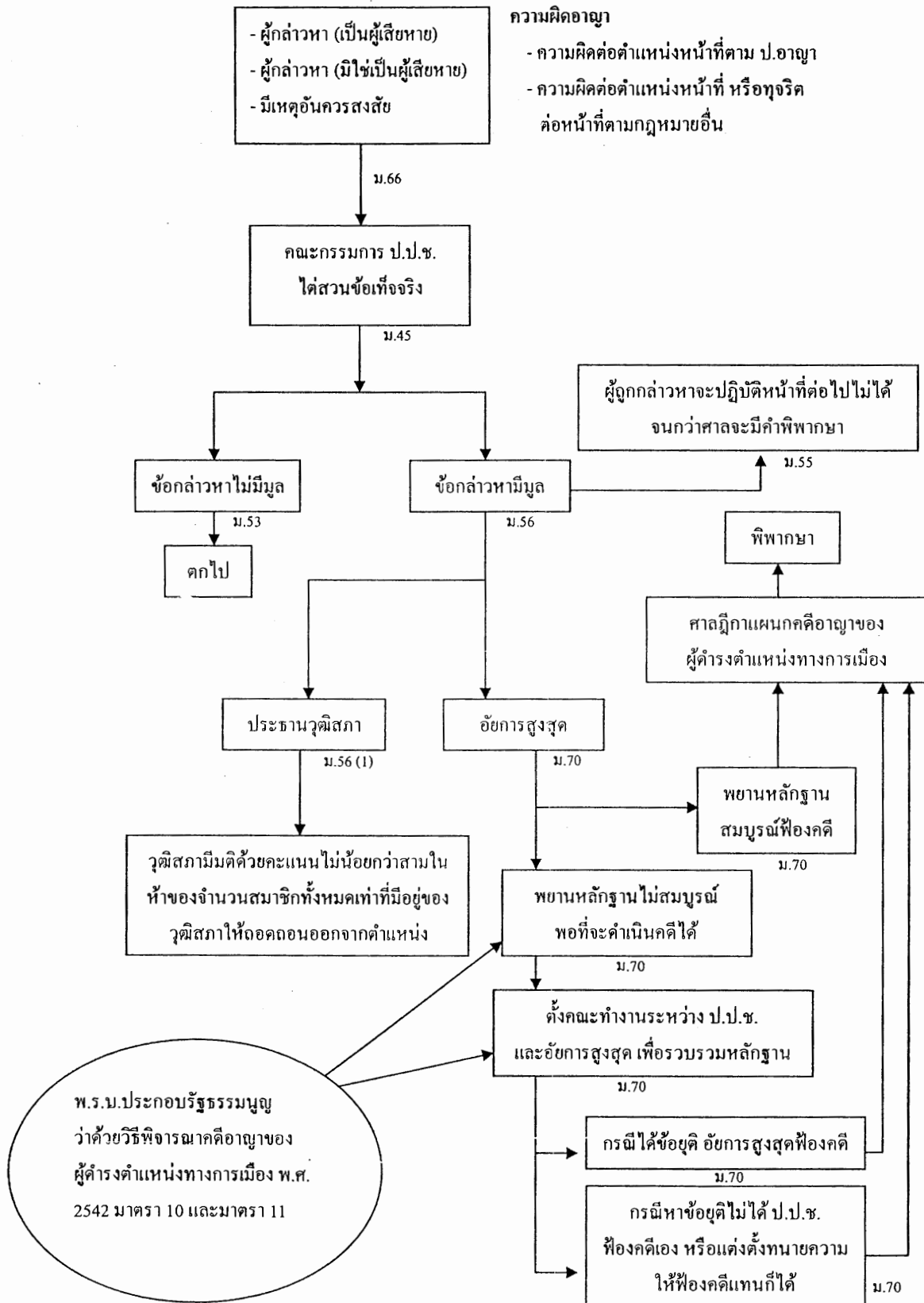
การถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง

การดำเนินคดีร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน

การดำเนินการคดีอาญาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

แผนผังภาพรวมขั้นตอนการไต่สวนข้อเท็จจริง

*ส่งหน่วยงานอื่นหมายถึง ส่งให้ต้นสังกัดของผู้ถูกกล่าวหาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ หรือส่งให้คณะกรรมการตรวจสอบการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ หรือส่งให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

เรื่อง “โครงสร้างของ ป.ป.ช. จังหวัด”

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 246 วรรคท้าย บัญญัติ “ให้มีกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด โดยคุณสมบัตินี้ กระบวนการสรรหา และอำนาจหน้าที่ให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต” จึงมีประเด็นที่ต้องพิจารณาและเป็นข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภาว่าโครงสร้างของกรรมการ ป.ป.ช. จังหวัด ในส่วนของที่มา (กระบวนการสรรหา) คุณสมบัตินี้ วาระการดำรงตำแหน่ง และอำนาจหน้าที่ที่จะต้องบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญควรจะเป็นอย่างไร ตลอดจนโครงสร้างของหน่วยงานธุรการคือ สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดด้วย

ทั้งนี้ ก่อนที่จะมีการนำกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีแนวความคิดริเริ่มโครงการจัดตั้งคณะอนุกรรมการประสานงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดใน 8 จังหวัด ซึ่งสืบเนื่องมาจากโครงการประชาศึกษาและชุมชนสัมพันธ์ที่เริ่มดำเนินโครงการมาตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2544 และเป็นโครงการที่มุ่งเน้นสร้างองค์ความรู้ ความเข้มแข็ง และกระบวนการมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้กับประชาชนในท้องถิ่นอันเป็นผลมาจากกรณีมีเรื่องกล่าวหา ร้องเรียนผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่น รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุจริตเป็นจำนวนมาก โดยการดำเนินโครงการจัดตั้งคณะอนุกรรมการประสานงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดใน 8 จังหวัดนั้นเป็นโครงการนำร่อง ได้แก่ จังหวัดสุโขทัย จังหวัดลำพูน จังหวัดหนองคาย จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดจันทบุรี จังหวัดเพชรบุรี จังหวัดสงขลา และจังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อสนับสนุนให้การปฏิบัติงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นไปในเชิงรุก และเพื่อส่งเสริม สนับสนุนให้ภาคีรัฐ ประชาชน มีส่วนร่วมในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล การสร้างความเข้มแข็งของชุมชน และการเสริมสร้างและพัฒนาเครือข่ายภาคประชาชนให้มีส่วนร่วมในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ โดยให้คณะอนุกรรมการประสานงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ในการเสริมสร้างทัศนคติและค่านิยมในความซื่อสัตย์สุจริต การดำเนินการให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต การเสนอมาตรการ ความเห็น หรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. และการเผยแพร่ความรู้และให้คำแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542

นอกจากนั้น คณะกรรมการ ป.ป.ช. ยังมอบหมายให้คณะอนุกรรมการบริหารโครงการจัดตั้งคณะอนุกรรมการประสานงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด ดำเนินการศึกษา วิเคราะห์ และเตรียมการจัดตั้งกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 เพื่อนำผลการศึกษาไปประกอบการพิจารณาจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในส่วนที่เกี่ยวข้อง

จากการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้นำรูปแบบของคณะกรรมการ ป.ป.ช. จังหวัดมาศึกษาวิเคราะห์โครงสร้างของกรรมการ ป.ป.ช. ประจำจังหวัด ที่มาและวิธีการสรรหา และอำนาจหน้าที่ของกรรมการ ป.ป.ช. ประจำจังหวัดแล้ว ผลที่ได้จากการศึกษาดังกล่าวคณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงได้ยกร่างไว้ในหมวด 9/2 กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

โดยคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีข้อเสนอแนะโครงสร้างของกรรมการ ป.ป.ช.จังหวัด ได้แก่ องค์ประกอบ คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง อำนาจหน้าที่ สิทธิประโยชน์ รวมทั้งสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด ดังต่อไปนี้

1. องค์ประกอบ

ประกอบด้วยประธานกรรมการคนหนึ่งและกรรมการอื่นอีกไม่เกินหกคน ซึ่งได้รับการแต่งตั้งโดยคณะกรรมการ ป.ป.ช. และให้มีผู้อำนวยการสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดเป็นเลขานุการ แต่กรรมการ ป.ป.ช. ประจำจังหวัด จะมีจำนวนเท่าใดในแต่ละจังหวัดให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

2. คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม

2.1 คุณสมบัติ

(1) เป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์

(2) มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(3) มีสัญชาติไทย

(4) อายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบห้าปี

(5) รับหรือเคยรับราชการในระดับไม่ต่ำกว่าผู้อำนวยการกองหรือเทียบเท่า หรือเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์หรือมีผลงานเป็นที่ยอมรับในลักษณะที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต หรือเป็นผู้ซึ่งองค์การพัฒนาเอกชนหรือองค์การวิชาชีพที่มีกฎหมายรับรองและปฏิบัติงานมาอย่างต่อเนื่องเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสิบปีโดยองค์การพัฒนาเอกชนหรือองค์การวิชาชีพให้การรับรอง

2.2 ลักษณะต้องห้าม

(1) เป็นผู้มีตำแหน่งในพรรคการเมือง

(2) วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

(3) เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช

- (4) ต้องคุมขังอยู่โดยหมายของศาลหรือโดยคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย
- (5) ตัดยาเสพติดให้โทษ
- (6) เป็นบุคคลล้มละลาย หรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต
- (7) ต้องคำพิพากษาให้จำคุก แม้ว่าคดีนั้นจะไม่ถึงที่สุดหรือมีการรอกการลงโทษ หรือเคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาอันถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ หรือความผิดฐานหมิ่นประมาท
- (8) เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานราชการ หรือรัฐวิสาหกิจ
- (9) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน เพราะร่ำรวยผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ
- (10) เคยถูกถอดถอนออกจากตำแหน่งไม่ว่าด้วยเหตุใด

2.3 ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด ต้องไม่มีลักษณะ ดังนี้

- (1) ไม่เป็นกรรมการหรือที่ปรึกษาของรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ
- (2) ไม่ดำรงตำแหน่งใดในห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือองค์การที่ดำเนินธุรกิจโดยมุ่งหาผลกำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน หรือเป็นลูกจ้างของบุคคลใด
- (3) ไม่ประกอบวิชาชีพอิสระอื่นใด
- (4) ไม่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น
- (5) ไม่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่งตั้งบุคคลตาม (1) (2) (3) (4) หรือ (5) ผู้ได้รับแต่งตั้งจะปฏิบัติหน้าที่ได้ต่อเมื่อได้ลาออกจากการเป็นบุคคลตาม (1) (2) (3) (4) หรือ (5) หรือแสดงหลักฐานให้เป็นที่เชื่อได้ว่าตนได้เลิกประกอบวิชาชีพอิสระตาม (3) แล้ว ซึ่งต้องกระทำภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับการแต่งตั้ง แต่ถ้าผู้นั้นมิได้ลาออกหรือเลิกประกอบวิชาชีพอิสระภายในเวลาที่กำหนดให้ถือว่าผู้นั้นมิเคยได้รับการแต่งตั้งให้เป็นกรรมการและให้ดำเนินการสรรหาและแต่งตั้งกรรมการใหม่

3. วาระการดำรงตำแหน่ง

ให้กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดมีวาระการดำรงตำแหน่งเจ็ดปี นับแต่วันที่ได้รับการแต่งตั้งและดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด ซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระต้องปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด ซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่จะเข้ารับหน้าที่

4. การพ้นจากตำแหน่ง

นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (1) ตาย
- (2) ลาออก
- (3) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 103/8 หรือกระทำการฝ่าฝืนมาตรา 103/9
- (4) กระทำการฝ่าฝืนมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด
- (5) กระทำการใดอันมีลักษณะเป็นความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวมตามที่กฎหมายบัญญัติ
- (6) ในกรณีที่ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าห้าพันคนเข้าชื่อร้องขอต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่ากรรมการกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดผู้ใดกระทำการขาดความเที่ยงธรรม จงใจฝ่าฝืนรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย หรือมีพฤติการณ์ที่เป็นการเสื่อมเสียแก่เกียรติศักดิ์ของการดำรงตำแหน่งอย่างร้ายแรง
- (7) คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่ากระทำการทุจริตต่อหน้าที่หรือร้ายวญผิดปกติ หรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติหรือจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบหรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้
- (8) คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติให้พ้นจากตำแหน่ง

ในกรณีที่กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดผู้ใดถูกกล่าวหาตาม (6) หรือ (7) หรือในกรณีที่มีเหตุอันควร คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจกำหนดให้กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดผู้นั้นยุติการปฏิบัติหน้าที่ไว้ก่อนก็ได้

ในกรณีที่กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา 103/11 ให้กรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการสรรหาและแต่งตั้งใหม่โดยเร็วและให้ผู้ได้รับแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งเพียงเท่าวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

ในกรณีที่กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจดำเนินการตามที่เห็นสมควร

5. อำนาจหน้าที่

(1) ส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยการประสานความร่วมมือกับประชาชน และส่วนราชการเพื่อเผยแพร่ความรู้ให้ประชาชนในทุกระดับได้ตระหนักถึงผลกระทบจากการทุจริต โดยดำเนินการเพื่อป้องกันและปราบปรามการทุจริตและเสริมสร้างทัศนคติและค่านิยมเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ สุจริต รวมทั้งดำเนินการให้ประชาชนหรือกลุ่มบุคคลในทุกภาคส่วน มีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(2) พิจารณาเสนอมาตรการ ความเห็น หรือข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(3) รับและกลั่นกรองเรื่องกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐเสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช.

(4) ตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริง รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินตามบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบที่ยื่นต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.

(5) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย

ในการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดตาม (3) (4) และ (5) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

6. สิทธิประโยชน์

กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดมีสิทธิได้รับค่าตอบแทนหรือประโยชน์ตอบแทนหรือประโยชน์ตอบแทนอื่น ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

7. สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด

ให้สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติประจำจังหวัด เรียกโดยย่อว่า “สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด” เป็นส่วนราชการในสังกัดสำนักงาน ป.ป.ช. โดยมีผู้อำนวยการสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและเจ้าหน้าที่ซึ่งอยู่ในบังคับบัญชาขึ้นตรงต่อเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่รับผิดชอบงานของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดหรือหน่วยงานอื่นใดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย

สำหรับข้อสรุปทุกรูปแบบ อำนาจหน้าที่ของกรรมการ ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสุดท้ายขึ้นอยู่กับผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาและเมื่อมีผลบังคับใช้เป็นกฎหมายแล้ว คณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็จะได้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ที่บัญญัติไว้ตามกฎหมายต่อไป

ความเป็นมาของการเสนอปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

นายชัยรัตน์ ขนิษฐบุตร¹

ความเป็นมาของการเสนอปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้จัดตั้งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. ขึ้น ทำหน้าที่เป็นองค์กรหลักในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ โดยมีความมุ่งหมายและเจตนารมณ์ให้มีความเป็นกลางและอิสระ เช่นการกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการ ป.ป.ช. ไว้อย่างชัดเจน กำหนดวาระการดำรงตำแหน่งที่ยาวและให้ดำรงตำแหน่งไว้เพียงวาระเดียว การได้มาซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีกระบวนการสรรหาเพื่อเสนอรายชื่อให้วุฒิสภาเลือก และกำหนดให้สำนักงาน ป.ป.ช. มีความอิสระในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการดำเนินการอื่นโดยไม่ขึ้นอยู่กับองค์กรอื่น นอกจากนี้ยังได้กำหนดอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับและเป็นไปอย่างรอบด้าน กล่าวคือ การตรวจสอบความผิดทางวินัย ความผิดทางอาญา การตรวจสอบทรัพย์สิน และหนี้สินและการตรวจสอบเพื่อถอดถอน ออกจากตำแหน่ง ซึ่งหลังจากที่ได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแล้วได้มีการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 ขึ้นตามพระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดภารกิจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไว้ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการป้องกันการทุจริต การปราบปรามการทุจริต และการตรวจสอบทรัพย์สิน

ต่อมาเมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองขึ้นและได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 รัฐธรรมนูญได้กำหนดให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 มีผลใช้บังคับต่อไป โดยให้ถือว่าการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ โดยพระราชบัญญัติที่ได้ประกาศใช้บังคับ ในระหว่างวันที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2549 มีผลใช้บังคับเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้และให้ผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้คือประธานกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการปรับปรุงพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ เพื่อให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ภายในหนึ่งปี นับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้

¹ ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาระบบตรวจสอบทรัพย์สิน รักษาราชการแทนผู้อำนวยการสำนักบริหารงานบุคคล สำนักงาน ป.ป.ช.

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐที่แตกต่างจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ซึ่งมีเรื่องที่สำคัญ เช่น

(1) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการไต่สวนเจ้าหน้าที่ของรัฐขึ้นใหม่ กล่าวคือ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจไต่สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐตั้งแต่ผู้บริหารระดับสูง หรือข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่ผู้อำนวยการกองหรือเทียบเท่าขึ้นไป ร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ ในการยุติธรรม รวมทั้งดำเนินการกับเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือข้าราชการในระดับที่ต่ำกว่าที่ร่วมกระทำความผิดกับผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวหรือกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือที่กระทำความผิดในลักษณะ ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นสมควรดำเนินการด้วย

(2) เปลี่ยนแปลงกระบวนการสรรหาคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ถูกเสนอชื่อเป็นกรรมการ ป.ป.ช. เป็นต้น รวมทั้งขอบเขตอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในด้านการตรวจสอบทรัพย์สิน การไต่สวน และเพิ่มอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลคุณธรรมและจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

ทั้งนี้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องรายงานผลการตรวจสอบและผลการปฏิบัติหน้าที่พร้อมข้อสังเกตต่อคณะรัฐมนตรี สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา ทุกปี ทั้งนี้ให้ประกาศรายงานดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษาและเปิดเผยต่อสาธารณะด้วย

ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงมีความจำเป็นต้องปรับปรุงหลักเกณฑ์การไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้สอดคล้องกับหลักการดังกล่าวข้างต้น รวมทั้งจำเป็นจะต้องมีการปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. บางประการโดยเฉพาะการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินและการบริหารจัดการองค์กรเพื่อให้การดำเนินงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่ใช้บังคับอยู่ ดังนั้นประธานกรรมการ ป.ป.ช. จึงได้เสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ต่อสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา 302 ซึ่งต้องดำเนินการภายในกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญ

สาระสำคัญของร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

(1) การปรับปรุงบทบัญญัติให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ

1. นิยามเจ้าหน้าที่ของรัฐ

2. คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
 3. กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด
- (2) การปรับปรุงกลไกและเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน
1. ด้านการตรวจสอบทรัพย์สิน
 2. ด้านการปราบปราม
- (3) การส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
- (4) การบริหารจัดการองค์กร

(1) การปรับปรุงบทบัญญัติให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ

1. ปรับปรุงนิยาม “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ ปี 2550 กล่าวคือ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 กำหนดนิยามเจ้าหน้าที่ของรัฐไว้อย่างกว้างขวางครอบคลุมผู้ใช้อำนาจทางการปกครองของรัฐ ทุกระดับ ทุกประเภท แต่ตามรัฐธรรมนูญปี 2550 มาตรา 250 (3) ได้กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจไต่สวนและวินิจฉัยเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะดำเนินการไต่สวนและวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญนี้ คือ

- ผู้บริหารระดับสูง
- ข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่ผู้อำนวยการกองหรือเทียบเท่าขึ้นไป
- เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือข้าราชการในระดับที่ต่ำกว่าที่ร่วมกระทำความผิดกับผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวหรือกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
- เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือข้าราชการในระดับต่ำกว่าที่กระทำความผิดในลักษณะที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นสมควรดำเนินการ

ดังนั้น จึงได้มีการเพิ่มบทนิยามของผู้บริหารระดับสูง ผู้อำนวยการกอง ดังนี้

- (1) ผู้บริหารระดับสูง ซึ่งได้แก่
- ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
 - ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง
 - กรรมการในองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ
 - กรรมการผู้ช่วยรัฐมนตรี

- ผู้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ผู้อำนวยการระดับต้นหรือเทียบเท่าของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ หน่วยงานที่ได้ใช้อำนาจหรือได้รับมอบหมาย ให้ใช้อำนาจทางการปกครอง

- บุคคลหรือคณะบุคคลที่มีอำนาจหน้าที่ควบคุมกำกับดูแลหน่วยงานดังกล่าว
- เจ้าหน้าที่ของรัฐอื่นที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

นุเบกษา

(2) ผู้อำนวยการกอง ซึ่งได้แก่

- ข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่ผู้อำนวยการระดับต้นหรือเทียบเท่าขึ้นไป ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

2. แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติที่ว่าด้วยคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้สอดคล้องกับ รัฐธรรมนูญ กล่าวคือ

(1) การสรรหาและการเลือกคณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดให้มีคณะกรรมการ สรรหาจำนวนห้าคน ประกอบด้วยประธานศาลฎีกา ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ประธานศาลปกครองสูงสุด ประธานสภาผู้แทนราษฎร และผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งขั้นตอนการ สรรหาสรุปได้ ดังนี้

- คณะกรรมการสรรหาทำหน้าที่สรรหาและจัดทำบัญชีรายชื่อผู้ได้รับเลือก จำนวนเก้าคนเสนอต่อประธานวุฒิสภา โดยผู้ได้รับการเสนอชื่อต้องยินยอมด้วย โดย คณะกรรมการสรรหาต้องดำเนินการภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มิเหตุทำให้ต้องมีการเลือกบุคคล ให้ดำรงตำแหน่ง ทั้งนี้ มติในการคัดเลือกต้องลงคะแนนโดยเปิดเผยและต้องมีคะแนนไม่น้อยกว่า สองในสามของจำนวนกรรมการสรรหาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

- เมื่อมีการเสนอชื่อแล้วประธานวุฒิสภาต้องเรียกประชุมวุฒิสภาเพื่อมีมติให้ ความเห็นชอบบุคคลผู้ได้รับการคัดเลือกภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับรายชื่อ

- การลงมติใช้วิธีลงคะแนนลับ

ในกรณีที่วุฒิสภาเห็นชอบ ประธานวุฒิสภานำความกราบบังคมทูลเพื่อทรง แต่งตั้งต่อไป แต่หากเป็นกรณีที่วุฒิสภาไม่เห็นชอบ ไม่ว่าจะทั้งหมดหรือบางส่วน วุฒิสภาส่งรายชื่อ กลับไปยังคณะกรรมการสรรหาเพื่อให้ดำเนินการสรรหาใหม่ หากคณะกรรมการ สรรหาไม่เห็น ด้วยกับมติวุฒิสภา และมีมติยืนยันตามมติเดิมด้วยคะแนนเอกฉันท์ ให้ส่งรายชื่อนั้นให้ประธาน วุฒิสภานำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งต่อไป ถ้ามติไม่เป็นเอกฉันท์ต้องเริ่มกระบวนการสรรหาใหม่ซึ่งต้องให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มิเหตุให้ต้องดำเนินการดังกล่าว

(2) แก้ไขเรื่องคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ได้รับการเสนอชื่อ โดยเพิ่ม คุณสมบัติของผู้ได้รับการเสนอชื่อเป็นกรรมการในส่วนของผู้เคยรับราชการจากเดิมอธิบดีหรือ

เทียบเท่าเป็นอธิบดีหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางบริหารในหน่วยราชการที่มีอำนาจบริหารเทียบเท่าอธิบดีและเพิ่มคุณสมบัติด้านวิชาชีพให้ผู้เคยเป็นนายความที่ประกอบวิชาชีพอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องไม่น้อยกว่าสามสิบปีนับถึงวันได้รับการเสนอชื่อ

นอกจากนี้ในส่วนของลักษณะต้องห้ามของผู้ได้รับการเสนอชื่อได้กำหนดห้ามบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริตไว้ด้วย

(3) กำหนดให้มีการเปิดเผยบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของกรรมการ ป.ป.ช. ได้ในกรณีที่มีการกล่าวหากรรมการ ป.ป.ช. ว่ามีพฤติการณ์ร้ายผิดปกติ

(4) กำหนดเรื่องการดำเนินการในกรณีที่กรรมการ ป.ป.ช. ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ในกรณีที่มีการเข้าชื่อร้องขอต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองว่ากรรมการ ป.ป.ช. ผู้ใดร้ายผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ และศาลมีคำสั่งรับคำร้อง ซึ่งมีผลให้กรรมการ ป.ป.ช. ที่ถูกกล่าวหาปฏิบัติหน้าที่ไม่ได้ ซึ่งหากกรรมการ ป.ป.ช. ที่เหลืออยู่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด ประธานศาลฎีกาและประธานศาลปกครองสูงสุดจะร่วมกันแต่งตั้งบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามเช่นเดียวกับกรรมการ ทำหน้าที่เป็นกรรมการชั่วคราว

3. เพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด

รัฐธรรมนูญได้กำหนดให้มีกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด โดยมีคุณสมบัติ กระบวนการสรรหา และอำนาจหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ซึ่งในการกำหนดเรื่องดังกล่าวไว้ในกฎหมายจำเป็นต้องค้นหารูปแบบ แนวทาง หรือวิธีการที่เหมาะสมในการดำเนินการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐระดับจังหวัด โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามร่างกฎหมายที่เสนอประกอบด้วยประธานกรรมการคนหนึ่งและกรรมการอื่นอีกไม่เกินหกคน ซึ่งรวมแล้วแต่ละจังหวัดจะมีไม่เกินเจ็ดคน ซึ่งแต่ละจังหวัดจะมีจำนวนเท่าใด คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งขึ้นอยู่กับภารกิจที่รับผิดชอบว่ามีมากน้อยเพียงใด โดยมีวาระการดำรงตำแหน่งเจ็ดปีและดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

สำหรับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามนั้นโดยหลักการยึดถือตามคุณสมบัติของกรรมการ ป.ป.ช. โดยปรับในส่วนของประสบการณ์ในการทำงานให้เหมาะสมกับอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในระดับจังหวัดและคำนึงถึงการเข้ามามีมีส่วนร่วมของประชาชน จึงกำหนดว่า

ผู้มีสิทธิเข้ารับการสรรหาต้องรับหรือเคยรับราชการในระดับไม่ต่ำกว่าผู้อำนวยการกองหรือเทียบเท่า หรือ

- เป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์หรือมีผลงานเป็นที่ยอมรับใน ลักษณะที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต หรือ

- เป็นผู้ซึ่งองค์การพัฒนาเอกชนหรือองค์การวิชาชีพที่มีกฎหมายรับรองและ ปฏิบัติงานมาอย่างต่อเนื่องเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสิบปีโดยองค์การการพัฒนาเอกชนหรือองค์การวิชาชีพ ให้การรับรอง

ทั้งนี้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้กำหนดหลักเกณฑ์วิธีการสรรหากรรมการ ป.ป.ช. ประจำจังหวัดในส่วนของอำนาจหน้าที่กรรมการ ป.ป.ช. ประจำจังหวัดนั้น เน้นในเรื่องของการป้องกันการทุจริตเป็นประการสำคัญโดยดำเนินการอย่างเต็มรูปแบบ กล่าวคือ มีอำนาจหน้าที่ ในการส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยประสานความร่วมมือกับประชาชนและส่วน ราชการเพื่อเผยแพร่ความรู้แก่ประชาชน การเสริมสร้างทัศนคติและค่านิยมในความซื่อสัตย์สุจริต การส่งเสริมให้ประชาชนหรือกลุ่มบุคคลทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริต รวมทั้งการเสนอมาตรการความเห็นหรือข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต นอกจากนี้กรรมการ ป.ป.ช. ประจำ จังหวัด จะได้แบ่งเบาภาระงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ เช่นการรับและกลั่นกรองเรื่อง กล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อเสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาต่อไป รวมทั้งการตรวจสอบ ความถูกต้องและความมีอยู่จริง รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินที่มีหน้าที่ยื่น บัญชีได้ยื่นต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการให้กรรมการ ป.ป.ช. ประจำจังหวัดดำเนินการ

กรรมการ ป.ป.ช. ประจำจังหวัด มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและ หนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. และอาจถูกตรวจสอบโดยประชาชนได้ กล่าวคือ ประชาชนผู้มีสิทธิ เลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าห้าพันคนสามารถเข้าชื่อร้องขอต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่ากรรมการ ป.ป.ช. ประจำจังหวัดผู้ใดขาดความเที่ยงธรรม จงใจฝ่าฝืนรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย หรือมี พฤติการณ์ที่เป็นการเสื่อมเสียแก่เกียรติศักดิ์ของการดำรงตำแหน่งอย่างร้ายแรง ซึ่งหากมีการ กล่าวหาดังกล่าวคณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจกำหนดให้กรรมการ ป.ป.ช. ประจำจังหวัดผู้นั้นยุติการ ปฏิบัติหน้าที่ไว้ก่อนก็ได้

(2) การปรับปรุงกลไกและเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

การปรับปรุงกลไกและเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานนั้น นอกจากการ ปรับปรุงบทบัญญัติต่างๆ ให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแล้วยังได้เพิ่มเติมหลักเกณฑ์และวิธีการยื่น บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและผู้ดำรงตำแหน่งอื่นที่

เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อให้การตรวจสอบทรัพย์สินมีประสิทธิภาพสามารถป้องกันการใช้อำนาจ
หน้าที่ของรัฐไปแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบได้อย่างจริงจัง รวมทั้งการแก้ไขเพิ่มเติม
หลักเกณฑ์และวิธีการ ในการตรวจสอบข้อเท็จจริงและกระบวนการไต่สวนของคณะกรรมการ
ป.ป.ช. ให้เกิดความชัดเจน และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นสามารถนำตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษได้อย่าง
แท้จริง นอกจากนี้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ยังสามารถใช้กลไกฝ่ายบริหารเป็นเครื่องมือในการไต่
สวนได้ด้วย

สาระสำคัญของการปรับปรุงกลไกและเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน สรุปได้
ดังนี้

1. การยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

- ปรับปรุงแก้ไขเรื่องทรัพย์สินและหนี้สินที่ต้องแสดง กล่าวคือเดิมกฎหมาย
กำหนดให้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่มีอยู่จริงในวันยื่นบัญชี ต่อคณะกรรมการ
ป.ป.ช. ทรัพย์สินและหนี้สินที่ต้องแสดงให้รวมทั้งทรัพย์สินและหนี้สินในต่างประเทศและทรัพย์สิน
ที่มีได้อยู่ในความครอบครองของผู้อื่น คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะด้วย

แต่ในกฎหมายที่ได้เสนอแก้ไขนี้ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่มีหน้าที่ยื่นบัญชี
แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ต้องยื่นบัญชีของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ
ตามที่มีอยู่จริงในวันเข้ารับตำแหน่ง หรือวันที่พ้นจากตำแหน่ง ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทุกครั้งที่
เข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่ง และทรัพย์สินและหนี้สินที่ต้องแสดงนั้น ให้รวมทั้งทรัพย์สิน
และหนี้สินในต่างประเทศ และให้รวมถึงทรัพย์สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่มอบหมายให้
อยู่ในความครอบครองหรือดูแลของบุคคลอื่นไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมด้วย

การยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
เมื่อพ้นจากตำแหน่งครบหนึ่งปี ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่มีอยู่จริงในวันครบ
หนึ่งปี นับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งด้วย

- ปรับปรุงแก้ไขเรื่องระยะเวลาและวิธีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้
ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่พ้นจากตำแหน่งที่ดำรงอยู่เพื่อไปดำรงตำแหน่งทางการเมืองอื่น หาก
ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งทรัพย์สินของผู้นั้นมีได้เปลี่ยนแปลงไปจากบัญชีที่ได้
ยื่นไว้ ผู้นั้นจะขอใช้บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าวแทนการยื่นใหม่ก็ได้ แต่ถ้ามี
การเปลี่ยนแปลงจะยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเฉพาะรายการที่มีการเปลี่ยนแปลงก็
ได้

- แก้ไขเรื่องศาลที่มีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดกรณีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจงใจไม่
ยื่นบัญชีฯ และการห้ามดำรงตำแหน่งเพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญรวมทั้งแก้ไขในส่วนของผล
การพ้นจากตำแหน่งและการนับระยะเวลาที่ต้องห้ามดำรงตำแหน่ง กล่าวคือ กรณีผู้ดำรงตำแหน่ง

ทางการเมืองจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้ภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด หรือจงใจยื่นบัญชี ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอเรื่องให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัย และเมื่อศาลวินิจฉัยชี้ขาดแล้ว ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งในวันที่ศาลวินิจฉัย และห้ามผู้นั้นดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลวินิจฉัย แต่การพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวไม่กระทบกระเทือนกิจการที่ผู้นั้นได้กระทำไปในตำแหน่งดังกล่าว รวมทั้งการได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่งหรือประโยชน์ตอบแทนอื่นๆ

- แกไขเรื่องการเปิดเผยบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ซึ่งเดิมกฎหมายกำหนด เฉพาะ ผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีที่ต้องเปิดเผยต่อสาธารณชน แต่รัฐธรรมนูญปี 2550 กำหนดให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา ต้องเปิดเผยบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินให้สาธารณชนทราบด้วย ส่วนบัญชีของผู้ดำรงตำแหน่งอื่นจะเปิดเผยได้ก็ต่อเมื่อการเปิดเผยดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาพิพากษาคดี หรือการวินิจฉัยชี้ขาด หรือในกรณีที่เจ้าของบัญชีนั้นยินยอมให้เปิดเผย

- แกไขเรื่องการลงลายมือชื่อกำกับไว้ในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน กล่าวคือ เมื่อได้รับบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบแล้ว เดิมกฎหมายกำหนดให้ประธานกรรมการหรือกรรมการซึ่งประธานกรรมการมอบหมายลงลายมือชื่อกำกับไว้ในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ซึ่งในทางปฏิบัติทำให้ประธานกรรมการและกรรมการมีภาระงานเพิ่มและต้องใช้เวลามาก ดังนั้นจึงมีการปรับปรุงแก้ไขให้คณะกรรมการกำหนดวิธีการอื่นใดแทนการลงลายมือชื่อได้

- การเพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจสอบเพื่อพิสูจน์ความถูกต้อง ความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สิน หรือการเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินจากการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน โดยให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจดำเนินการตรวจสอบธุรกรรมทางการเงิน หรือการได้มาซึ่งทรัพย์สินและหนี้สินได้ เพื่อร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน หากมีกรณีดังต่อไปนี้

- มีพฤติการณ์ปรากฏหรือมีเหตุอันควรสงสัยเกี่ยวกับการได้มาซึ่งทรัพย์สินและหนี้สินรายการใดโดยไม่ชอบหรือ

- มีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่าจะมีการโอน ยักย้าย แปรสภาพ หรือซุกซ่อนทรัพย์สิน หรือ

- ปรากฏพฤติการณ์ว่ามีการถือครองทรัพย์สินแทนอันมีลักษณะเป็นการมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ

ในการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจเรียกข้อมูลเกี่ยวกับการทำธุรกรรมทางการเงินของบุคคลที่เกี่ยวข้องจากสำนักงาน ปปง. หรือสถาบันการเงิน

และผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมการเงิน และในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริง และความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สิน คณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถใช้อำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และคณะกรรมการธุรกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินได้ด้วย

- ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ตรวจสอบความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินแล้วพบว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ ซึ่งประธานกรรมการ ป.ป.ช. จะต้องส่งเอกสารและผลการตรวจสอบไปยังอัยการสูงสุดเพื่อดำเนินคดีในศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง นั้น ได้มีการเพิ่มบทบัญญัติให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินที่เพิ่มขึ้นผิดปกตินั้นไว้ชั่วคราวได้ ในระหว่างที่ยังไม่มีคำสั่งของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

2. การไต่สวนข้อเท็จจริง

ในด้านการไต่สวนข้อเท็จจริงได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์และวิธีการในการตรวจสอบข้อเท็จจริงและกระบวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. การขอให้เพิกถอนการกระทำหรือคำสั่งทางปกครองที่เป็นการละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐหรือบุคคลอื่น และกำหนดให้การดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐให้ใช้ระบบไต่สวน ซึ่งสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

- การปรับปรุงกระบวนการและกลไกปฏิบัติงานให้มีความรวดเร็วและคล่องตัวยิ่งขึ้น โดยคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมอบหมายให้พนักงานไต่สวนดำเนินการแทนก็ได้ในเรื่องต่อไปนี้เป็นคือ

1. การไต่สวนเพื่อถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่งการไต่สวนเพื่อดำเนินคดีอาญาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง การไต่สวนเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อดำเนินการทางวินัย ทางอาญา หรือร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน รวมทั้งอาจมอบหมายให้พนักงานไต่สวนดำเนินการแทนในการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานในการดำเนินคดีอาญากับเจ้าหน้าที่ของรัฐได้อีกด้วย โดยคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะต้องกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขให้พนักงานไต่สวนปฏิบัติ

พนักงานไต่สวนที่อาจได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้ดำเนินการดังกล่าว นั้น ได้แก่ ผู้ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ โดยแต่งตั้งจากพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งดำรงตำแหน่งระดับ 6 หรือเทียบเท่าขึ้นไป

นอกจากนี้ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือประธานกรรมการ ป.ป.ช. ต้องยื่น คำร้องต่อศาลหรือฟ้องคดีเอง จะมอบหมายให้พนักงานไต่สวนซึ่งมีวุฒิทางกฎหมายในระดับเนติบัณฑิต ดำเนินการในศาลแทนก็ได้โดยให้พนักงานไต่สวนซึ่งได้รับมอบอำนาจในฐานะทนายความดังกล่าว มีอำนาจดำเนินการในศาลได้เช่นเดียวกับทนายความ

2. ในเรื่องการลงนามในหนังสือประธานกรรมการ กรรมการหรือเลขาธิการจะมอบหมายให้รองเลขาธิการ หรือผู้ช่วยเลขาธิการดำเนินการแทนก็ได้ โดยสำหรับกรณีคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือประธานกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมายพนักงานไต่สวนให้ดำเนินการในการฟ้องคดีเอง การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินเพื่อพิสูจน์ความถูกต้องและความมีอยู่จริง และการไต่สวนข้อเท็จจริง ให้สามารถมอบหมายให้พนักงานไต่สวนซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบสำนวนลงนามแทนก็ได้

3. การเพิ่มกลไกการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพโดยคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะแจ้งให้หน่วยงานใดดำเนินการจัดให้กรรมการหรืออนุกรรมการไต่สวนเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกกล่าวหา หรือบุคคลอื่นที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าจะเกี่ยวข้องกับเรื่องที่กล่าวหาเพื่อประโยชน์ในการไต่สวนข้อเท็จจริงหรือเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือของคณะอนุกรรมการไต่สวน

4. การปรับปรุงองค์ประกอบคณะอนุกรรมการไต่สวน เพื่อให้การไต่สวนเป็นไปโดยรวดเร็วโดยมีหลักการว่าประธานอนุกรรมการไต่สวนไม่จำเป็นต้องเป็นกรรมการ ป.ป.ช. แต่ถ้าเป็นการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อไต่สวนกรณีการถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่ง หรือการไต่สวนเพื่อดำเนินคดีอาญาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ประธานอนุกรรมการต้องเป็นกรรมการ แต่ทั้งนี้ยังคงหลักการเดิมในเรื่องการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการให้คำนึงถึงความเหมาะสมกับฐานะ ระดับของตำแหน่ง และการคุ้มครองผู้ถูกกล่าวหาตามสมควร

(3) การส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

การส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต มีสาระสำคัญ 4 ประการ คือ

1. การคุ้มครอง
2. การให้รางวัล
3. การกันบุคคลเป็นพยาน
4. การยกเลิกบทลงโทษผู้ริเริ่มให้มีการเข้าชื่อเพื่อถอดถอนบุคคล

1. การคุ้มครอง

1.1 บุคคลที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจจัดให้มาตรการคุ้มครองช่วยเหลือได้แก่ผู้เสียหาย ผู้ทำคำร้อง ผู้ร้องทุกข์กล่าวโทษ ผู้ให้ถ้อยคำ ผู้ที่แจ้งเบาะแสหรือข้อมูลใดเกี่ยวกับการทุจริตต่อหน้าที่ การรั่วรัยผิดปกติ หรือข้อมูลอื่นอันเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการตามกฎหมายของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

1.2 วิธีการคุ้มครอง คณะกรรมการ ป.ป.ช. แจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการให้มีมาตรการคุ้มครองบุคคลดังกล่าว เป็นพยานที่มีสิทธิได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย ว่าด้วยการคุ้มครองพยานในคดีอาญา

การแจ้งให้คุ้มครองดังกล่าว คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องเสนอความเห็นด้วยว่าสมควรใช้มาตรการทั่วไป หรือมาตรการพิเศษในการคุ้มครองด้วย

1.3 การขยายความคุ้มครอง นอกจากบุคคลดังกล่าวข้างต้นแล้ว ในกรณีที่เกิดความเสียหายแก่ชีวิต ร่างกาย อนามัย ซึ่งเสียหายภัยสิน หรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดของบุคคลดังกล่าว หรือสามี ภริยา ผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน หรือบุคคลอื่น ที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับบุคคลดังกล่าว เพราะมีการกระทำผิดอาญา โดยเจตนาเนื่องจากการดำเนินการ การให้ถ้อยคำ การแจ้งเบาะแสหรือข้อมูลต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. บุคคลนั้น มีสิทธิยื่นคำร้องต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบเพื่อขอรับค่าตอบแทนเท่าที่จำเป็นและสมควรได้

2. การให้รางวัล

2.1 บุคคลที่ไม่ได้เป็นเจ้าของหน้าที่ของรัฐแต่ได้เป็นผู้กล่าวหา หรือ แจ้งเบาะแสหรือข้อมูลเกี่ยวกับการทุจริต คณะกรรมการอาจจัดให้มีรางวัลตอบแทน หรือประโยชน์อื่นใด ตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

2.2 บุคคลที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งได้ดำเนินการหรือให้ถ้อยคำ หรือแจ้งเบาะแส หรือข้อมูลเป็นประโยชน์ต่อการป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่างยิ่ง และสมควรได้รับยกย่องให้เป็นแบบอย่างแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ และประชาชนโดยทั่วไป คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือน และระดับตำแหน่งให้แก่บุคคลนั้นเป็นกรณีพิเศษก็ได้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

นอกจากนี้ ยังกำหนดให้มีมาตรการคุ้มครองการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐไว้ด้วย กล่าวคือ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในสังกัดเดิมต่อไปอาจถูกกลั่นแกล้งหรือได้รับการปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม อันเนื่องจากการกล่าวหา หรือให้ถ้อยคำ หรือแจ้งเบาะแสข้อมูลนั้น บุคคลนั้นอาจร้องขอต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ และคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาแล้วเห็นว่ามีความพยานหลักฐานเบื้องต้นอันควรเชื่อได้ว่าน่าจะมีเหตุดังกล่าว ให้เสนอต่อนายกรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาสั่งการให้ได้รับ ความคุ้มครอง หรือมีมาตรการอื่นตามที่เห็นสมควร

3. การกันบุคคลเป็นพยาน เป็นการกำหนดมาตรการเพื่อส่งเสริมการปราบปรามการทุจริตให้ได้ผลดียิ่งขึ้น โดยกันบุคคลหรือผู้ถูกกล่าวหาหายไต่ ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องในการกระทำ ความผิดกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งเป็นผู้ถูกกล่าวหาหายอื่นไว้เป็นพยาน โดยมีหลักการดังนี้

- บุคคลดังกล่าว ได้ให้ถ้อยคำ หรือแจ้งเบาะแสหรือข้อมูลอันเป็นสาระสำคัญในการที่จะใช้เป็นพยานหลักฐานในการวินิจฉัยชี้มูลการกระทำผิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐรายอื่นนั้น และ

- คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นสมควรจะกันผู้นั้นไว้เป็นพยาน โดยไม่ดำเนินคดีก็ได้

- ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

4. การยกเลิกบทลงโทษ ผู้ริเริ่มให้มีการเข้าชื่อเพื่อถอดถอนบุคคล ตามกฎหมายปัจจุบันได้กำหนดบทลงโทษ ผู้ริเริ่มให้มีการเข้าชื่อเพื่อถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่ง หรือยื่นคำร้องเพื่อดำเนินคดีอาญาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือยื่นคำกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยรู้ว่าไม่มีเหตุที่จะถอดถอน หรือรู้ว่าไม่มีพฤติการณ์ร้ายแรงผิดปกติ หรือรู้ว่าไม่มีความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ กระทำการกล่าวหาเท็จ หรือแสดงพยานหลักฐานเท็จ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เพราะมีกฎหมายอาญาที่กำหนดความผิดในการกระทำลักษณะดังกล่าวได้แล้ว การกำหนดความผิดไว้ในกฎหมาย ป.ป.ช. อีกอาจเป็นการซ้ำซ้อนและอาจเป็นอุปสรรคต่อการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(4) การบริหารจัดการองค์กร

คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน่วยงานธุรการคือสำนักงาน ป.ป.ช. ซึ่งจำเป็นต้องมีการปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในส่วนของการบริหารงานสำนักงาน ป.ป.ช. เพื่อให้สามารถสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปโดยอิสระในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการดำเนินการอื่นเพื่อให้การบริหารราชการมีการพัฒนาให้เทียบได้กับองค์กรอื่นในเรื่องการจัดระเบียบราชการ การบริหารงานบุคคล โดยเฉพาะเรื่องกำหนดตำแหน่งข้าราชการ รวมทั้งการพัฒนาบุคลากรและการได้รับสิทธิประโยชน์ต่างๆ เพื่อให้สถานภาพของข้าราชการมีความเหมาะสมสอดคล้องกับบทบาทอำนาจหน้าที่ตามภารกิจในการตรวจสอบ ซึ่งต้องมีความเป็นกลางเป็นอิสระและปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ยุติธรรม ซึ่งสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้ คือ

- กำหนดให้มีสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดให้สอดคล้องกับการจัดตั้งกรรมการ ป.ป.ช. ประจำจังหวัด โดยให้เป็นส่วนราชการในสังกัดสำนักงาน ป.ป.ช. มีหน้าที่รับผิดชอบงานของกรรมการ ป.ป.ช. ประจำจังหวัด

- เพิ่มอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน ป.ป.ช. ให้ชัดเจนในเรื่องการกำหนดค่าเบี้ยประชุมของคณะกรรมการและคณะบุคคลที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่งตั้ง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ในด้านต่างๆ ซึ่งเป็นบุคคลภายนอกและคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้แต่งตั้งให้มาปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ด้านการป้องกันการทุจริต การปราบปรามการทุจริต การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน รวมทั้งด้านการบริหารจัดการองค์กร นอกจากนี้ยังให้สำนักงาน ป.ป.ช.

สามารถวางระเบียบว่าด้วยการเก็บรักษาและทำลายเอกสารและข้อมูลที่อยู่ในความครอบครองของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และสำนักงาน ป.ป.ช. ได้

- ปรับปรุงเรื่องการกำหนดตำแหน่งของข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช. กล่าวคือคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นองค์กรกลางบริหารงานบุคคล มีอำนาจกำหนดตำแหน่งและการได้รับเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช. โดยเทียบเคียงกับการกำหนดตำแหน่งในกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน

การกำหนดตำแหน่งของข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช. ได้จำแนกประเภทตำแหน่งไว้ดังนี้ คือ

1. ตำแหน่งในสาขากระบวนการยุติธรรม พิจารณาจากผู้มีพื้นความรู้ในระดับนิติบัณฑิตหรือสำเร็จปริญญาทางกฎหมาย หรือเป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์ในการไต่สวนวินิจฉัยคดีหรือให้ความเห็นทางกฎหมายตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

2. ตำแหน่งประเภททั่วไป จำแนกประเภทตำแหน่งตามสาขาอาชีพ และตามภารกิจของลักษณะงานที่ได้รับมอบหมายและสามารถกำหนดให้มีตำแหน่งประเภทวิชาการตามกฎหมาย ว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนด้วยก็ได้

3. ตำแหน่งทางบริหาร คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้พิจารณากำหนด

- ปรับปรุงเรื่องการได้รับเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง โดยให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถกำหนดอัตราเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง ให้กับข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช. ได้ โดยให้มีการจัดทำบัญชีอัตราเงินเดือน เงินประจำตำแหน่งตามพื้นความรู้ ประสบการณ์ ภาระหน้าที่ตามคุณภาพงาน และการดำรงตนอยู่ในความยุติธรรม โดยเทียบเคียงได้กับบัญชีเงินเดือน เงินประจำตำแหน่งของข้าราชการในกระบวนการยุติธรรม บัญชีเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง เมื่อได้ประกาศ ในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้มีผลใช้บังคับเช่นเดียวกับกฎหมายว่าด้วยเงินประจำตำแหน่ง และนำมาคำนวณบำเหน็จบำนาญได้

การเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ตามร่างพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
(ฉบับที่ ..) พ.ศ.

สงขลา วิชัยทัตคะ และคณะ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ถือเป็นรัฐธรรมนูญฉบับปฏิรูปการเมืองฉบับหนึ่ง ซึ่งมุ่งประสงค์ที่จะสร้างกลไกต่างๆ เพื่อตรวจสอบการใช้อำนาจอรัฐ ทั้งในทางบริหาร ทางนิติบัญญัติ หรือแม้กระทั่งทางตุลาการ เพื่อให้มีการใช้อำนาจไปในทางที่สุจริต ยุติธรรม และเป็นไปเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวม กลไกที่สร้างขึ้นไม่ว่าจะเป็นการให้แสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน การถอดถอนจากตำแหน่ง การดำเนินคดีอาญากับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง รวมไปถึงการตรวจสอบเจ้าหน้าที่ของรัฐ จึงควรต้องมีองค์กรที่มีความเป็นกลาง มีความเป็นอิสระในการดำเนินการ และมีกระบวนการในการทำงานที่มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ เพื่อผลักดันให้กลไกดังกล่าวบรรลุวัตถุประสงค์สมดังเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ด้วยเหตุนี้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยจึงได้กำหนดให้มีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติขึ้น เพื่อเป็นองค์กรหลักในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวซึ่งการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาก็สามารถดำเนินการได้ผลดีในระดับหนึ่ง แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาจากภาระหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติตามที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 ซึ่งมีจำนวนมากไม่ว่าจะเป็นการไต่สวนข้อเท็จจริงและสรุปสำนวนพร้อมทำความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองส่งไปยังศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ไต่สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้บริหารระดับสูงหรือข้าราชการระดับสูงซึ่งถูกกล่าวหาว่าร้ายวียดผิดกติ ทุจริตต่อหน้าที่ หรือต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ประกอบกับปัจจุบันมีเรื่องเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ จำนวนมากดังจะเห็นได้จากข้อมูลสถิติเรื่องที่ค้างการพิจารณาในปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 ซึ่งมีจำนวนสูงถึง 5,590 เรื่อง¹ จึงทำให้การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติขาดประสิทธิภาพ มีความล่าช้า และมีผลทำให้การไต่สวนและวินิจฉัยให้บุคคลใดเป็นผู้กระทำผิดหรือไม่ในแต่ละเรื่องใช้เวลานาน จนทำให้ผู้กระทำความผิดไม่เกรงกลัวต่อกฎหมาย และใน

* รองเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

¹ รายงานผลการตรวจสอบและผลการปฏิบัติหน้าที่ ประจำปี พ.ศ. 2550

ขณะเดียวกันหากบุคคลนั้นถูกกลั่นแกล้งโดยมีการกล่าวหาว่า ได้กระทำความผิดแต่ภายหลัง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ยกคำร้องก็ย่อมได้รับความเสียหายและไม่ก่อให้เกิดความยุติธรรมแก่บุคคลนั้น ดังเช่นสุภาษิตที่ว่า “ความล่าช้า คือ การปฏิเสธความยุติธรรม : The Justice delayed is the justice denied”

ด้วยเหตุปัญหาความล่าช้าอันนำสู่การปฏิบัติหน้าที่ที่ไม่มีประสิทธิภาพของ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติดังกล่าว จึงทำให้มีแนวคิดและความพยายามที่จะเสนอรูปแบบและวิธีการแก้ไขปัญหาดังกล่าวไม่ว่าจะเป็นการลดบทบาทอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เช่นการตราพระราชบัญญัติ มาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2551 กำหนดให้มี คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐขึ้น เพื่อทำหน้าที่ในลักษณะทำนองเดียวกับคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เช่นได้สวนข้อเท็จจริงและชี้มูล เกี่ยวกับการกระทำความผิดในภาครัฐ ตลอดจนสรุปสำนวนพร้อมทั้งความเห็นส่งพนักงานอัยการ เพื่อฟ้องคดีอาญาต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐตั้งแต่ระดับ 8 ลงมาที่ประพฤติทุจริตต่อหน้าที่ โดยมี สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐซึ่งเป็นส่วนราชการมีฐานะ เป็นกรมในสังกัดกระทรวงยุติธรรม คอยทำหน้าที่สนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ ซึ่งแนวทางดังกล่าวก็สามารถทำให้ลดปริมาณเรื่องเข้าสู่ การพิจารณาของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้จำนวนหนึ่ง แต่อย่างไรก็ตาม นอกจากการแก้ไขปัญหาล่าช้าในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ โดยวิธีการลดบทบาทอำนาจหน้าที่บางอย่างของ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ให้แก่คณะกรรมการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริตในภาครัฐแล้ว แนวทางการแก้ไขปัญหาก็ประการหนึ่งที่ปัจจุบันกำลัง ดำเนินการอยู่ คือ การทบทวนกฎ ระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเสนอแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 เพื่อ วางกลไกและกระบวนการต่างๆ ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการ ทุจริตแห่งชาติ ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากยิ่งขึ้น ซึ่งปัจจุบันร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ดังกล่าวกำลังอยู่ในระหว่างการ พิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร

บทความนี้ ผู้เขียนจึงจะขอลำถึงแนวทางการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 ตามร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(ฉบับที่ ..) พ.ศ. ซึ่งกำลังอยู่ในระหว่างการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร โดยวิเคราะห์ให้เห็นถึงแนวการแก้ไขการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติตามที่ปรากฏในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าว พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะและข้อสังเกตเพิ่มเติมเพื่อใช้เป็นแนวทางการแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ ให้มีประสิทธิภาพต่อไป โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. การไต่สวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

“การไต่สวนข้อเท็จจริง” คือ การแสวงหาและรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อที่จะทราบข้อเท็จจริงและมูลความผิด หรือเพื่อที่จะทราบข้อเท็จจริงและพิสูจน์ความร้ายแรงผิดปกติ² ซึ่งถือเป็นกระบวนการหลักในการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยมุ่งหมายให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาตินำไปใช้ในการดำเนินการป้องกันและปราบปรามการทุจริตกับเจ้าหน้าที่ของรัฐและผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในระดับต่างๆ

กรณีที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติจะต้องดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงมี 5 กรณี³ ซึ่งได้แก่

(1) กรณีที่ประธานวุฒิสภาส่งเรื่องให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เนื่องจากได้มีการเข้าชื่อร้องขอเพื่อให้วุฒิสภามีมติให้ถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา 58⁴ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 ออกจากตำแหน่ง

(2) กรณีที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีเหตุอันควรสงสัยหรือมีผู้กล่าวหาว่าผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือข้าราชการการเมืองอื่นร้ายแรงผิดปกติ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการตามประมวลกฎหมายอาญา หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมายอื่น

²ข้อ 4 แห่งระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของคณะอนุกรรมการไต่สวน พ.ศ. 2547

³มาตรา 43 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542

⁴ได้แก่ นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ประธานศาลฎีกา ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ประธานศาลปกครองสูงสุด อัยการสูงสุด กรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดิน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน รองประธานศาลฎีกา รองประธานศาลปกครองสูงสุด หัวหน้าสำนักตุลาการทหาร รองอัยการสูงสุด ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง

(3) กรณีมีการกล่าวหาต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง⁵ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ⁶ ตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 ผู้ใดร่ำรวยผิดปกติเพื่อขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน

(4) กรณีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีเหตุอันควรสงสัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม

(5) กรณีมีผู้กล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐว่ากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

ในขั้นตอนการไต่สวนข้อเท็จจริง นอกจากคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติจะเป็นผู้มีอำนาจในการไต่สวนข้อเท็จจริงเองแล้ว มาตรา 45⁷ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 ยังให้อำนาจคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติในการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการไต่สวน

⁵ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ได้แก่ นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมืองอื่นนอกจากนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการการเมือง ข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมืองตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลนคร ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีรายได้หรืองบประมาณไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

⁶เจ้าหน้าที่ของรัฐ ได้แก่ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ พนักงานหรือบุคคลผู้ปฏิบัติงานในรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐ ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นซึ่งมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องถิ่น และให้หมายความรวมถึง กรรมการ อนุกรรมการ ลูกจ้างของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ และบุคคลหรือคณะบุคคลซึ่งใช้อำนาจหรือได้รับมอบให้ใช้อำนาจทางการปกครองของรัฐในการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งตามกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นการจัดตั้งขึ้นในระบบราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐ

⁷มาตรา 45 ในการไต่สวนข้อเท็จจริงตามมาตรา 43 คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะแต่งตั้งคณะอนุกรรมการไต่สวนเพื่อดำเนินการแทนก็ได้ โดยประกอบด้วย กรรมการหนึ่งคน พนักงานเจ้าหน้าที่และหรือผู้ทรงคุณวุฒิตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด มีหน้าที่แสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อที่จะทราบข้อเท็จจริงหรือมูลความผิด

การแต่งตั้งคณะอนุกรรมการไต่สวน ให้คำนึงถึงความเหมาะสมกับฐานะและระดับของตำแหน่งและภารกิจของผู้ถูกกล่าวหาตามสมควร

การปฏิบัติหน้าที่ของคณะอนุกรรมการไต่สวนให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

เพื่อดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงแทนได้ โดยเมื่อดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงเสร็จแล้ว คณะอนุกรรมการไต่สวนจะจัดทำสำนวนการไต่สวนข้อเท็จจริงเสนอต่อประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ซึ่งเมื่อประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้รับสำนวนการไต่สวนข้อเท็จจริงแล้ว จะต้องจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเพื่อพิจารณาภายในสามสิบวัน การที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 กำหนดให้อำนาจในการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการไต่สวนเพื่อทำหน้าที่ในการไต่สวนข้อเท็จจริงแทนได้นั้น ก็เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระงานของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ แต่โดยเหตุที่มาตรา 45 ได้กำหนดองค์ประกอบของคณะอนุกรรมการไต่สวนไว้ว่าจะต้องประกอบด้วยกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติหนึ่งคนร่วมอยู่ในคณะอนุกรรมการไต่สวนนั้นด้วย ทำให้กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติแต่ละคนจะต้องรับผิดชอบเป็นประธานอนุกรรมการไต่สวนคนละหลายๆ คณะ ยิ่งเมื่อปริมาณคดีที่เข้ามาสู่การพิจารณาของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีจำนวนมากขึ้นเพียงใด ภาระงานของคณะอนุกรรมการไต่สวนก็จะมีมากขึ้นตามไปด้วย ส่งผลให้ภาระงานของกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติแต่ละคนยังคงมีปริมาณมากอยู่เช่นเดิม ด้วยเหตุดังกล่าว จึงทำให้ปัญหาปริมาณงานที่คั่งค้างการพิจารณาของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติยังไม่ได้รับการคลี่คลายลงเท่าที่ควร

ด้วยเหตุนี้ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. จึงได้มีการปรับปรุงองค์ประกอบของคณะอนุกรรมการไต่สวน รวมไปถึงกระบวนการในการไต่สวนข้อเท็จจริงขึ้น กล่าวคือ

(1) ปรับปรุงองค์ประกอบคณะอนุกรรมการไต่สวนโดยมิได้กำหนดให้ต้องประกอบด้วยกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติในทุกคณะอนุกรรมการไต่สวน เพียงแต่กำหนดว่าให้ประกอบด้วยประธานอนุกรรมการและอนุกรรมการตามที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกำหนด โดยมีพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ และอนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ เว้นแต่การแต่งตั้งคณะอนุกรรมการไต่สวนเพื่อไต่สวนข้อเท็จจริงในกรณีที่มีการร้องขอเพื่อให้วุฒิสภามีมติให้ถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา 58⁸ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 ออกจากตำแหน่ง หรือในกรณีที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีเหตุอันควรสงสัยหรือมีผู้กล่าวหาว่าผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

สมาชิกวุฒิสภา หรือข้าราชการการเมืองอื่นร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการตามประมวลกฎหมายอาญา หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมายอื่น ซึ่งร่างพระราชบัญญัติฯ กำหนดให้ประธานอนุกรรมการได้สวนต้องเป็นกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ⁹ กรณีดังกล่าวจะส่งผลให้ภาระงานของกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีปริมาณที่ลดลง เนื่องจากไม่ต้องมาทำหน้าที่แสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานในคณะอนุกรรมการได้สวนทุกคนะ ซึ่งจะทำให้กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีเวลาในการพิจารณาและวินิจฉัยคดีมากขึ้นโดยเพียงแต่พิจารณาจากพยานหลักฐานและสำนวนการได้สวนข้อเท็จจริงที่คณะอนุกรรมการได้สวนเสนอเท่านั้น อันจะทำให้ปริมาณงานคดีที่ค้างค้างการพิจารณามีจำนวนที่ลดลงตามไปด้วย

(2) กำหนดให้มี “พนักงานได้สวน” ขึ้น เพื่อทำหน้าที่ในการดำเนินการได้สวนข้อเท็จจริง รวบรวมพยานหลักฐาน และสรุปสำนวนเสนอต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเพื่อพิจารณาวินิจฉัย¹⁰

ตำแหน่ง “พนักงานได้สวน” เริ่มมีขึ้นครั้งแรกในระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการได้สวนข้อเท็จจริงของพนักงานได้สวน พ.ศ. 2550 ทั้งนี้ เนื่องจากข้อ 5 แห่งประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ 31 เรื่องการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ลงวันที่ 30 กันยายน 2549 กำหนดให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีอำนาจมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่ได้รับแต่งตั้งดำเนินการได้สวนข้อเท็จจริง รวบรวมพยานหลักฐานและสรุปสำนวนเสนอคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และกำหนดให้การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ดังกล่าวเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกำหนด ด้วยเหตุนี้ จึงได้มีการตราระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการได้สวนข้อเท็จจริงของพนักงานได้สวน พ.ศ. 2550 ขึ้น โดยกำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่ได้รับการแต่งตั้งเพื่อปฏิบัติหน้าที่นั้นเป็นตำแหน่ง “พนักงานได้สวน” ด้วยเหตุนี้ เมื่อมีการแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 จึงได้นำเรื่อง “พนักงานได้สวน” มา

⁹มาตรา 31 แห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

¹⁰มาตรา 32 แห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

กำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ด้วย โดยกำหนดให้แต่งตั้งจากพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งดำรงตำแหน่งระดับ 6 หรือเทียบเท่า และทำหน้าที่ในการดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริง รวบรวมพยานหลักฐาน และสรุปสำนวน ตลอดจนตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงรวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมอบหมาย เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติพิจารณาวินิจฉัยต่อไป โดยการกำหนดให้มีกระบวนการไต่สวนข้อเท็จจริงโดยพนักงานไต่สวน ถือเป็น การเพิ่มช่องทางในการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐาน จากเดิมที่มีแต่กระบวนการไต่สวนข้อเท็จจริงโดยคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติและกระบวนการไต่สวนข้อเท็จจริงโดยอนุกรรมการไต่สวน อันจะทำให้กระบวนการไต่สวนข้อเท็จจริงมีความรวดเร็วมากยิ่งขึ้น เนื่องจากคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติจะมีหลายช่องทางให้เลือกกว่าควรใช้กระบวนการไต่สวนข้อเท็จจริงในรูปแบบใด

(3) กำหนดให้ก่อนดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติอาจมอบหมายให้เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานในเรื่องที่มีการกล่าวหาเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงเพียงพอต่อการไต่สวนข้อเท็จจริงได้ โดยเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติอาจมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการดังกล่าวแทนก็ได้ และกำหนดให้บรรดาส่งของหรือบันทึก รวมถึงเอกสารหลักฐานต่างๆ ที่ได้มานั้นสามารถนำมาใช้เป็นพยานหลักฐานประกอบสำนวนคดีชั้นไต่สวนข้อเท็จจริงได้¹¹ กรณีนี้จะทำให้กระบวนการในการไต่สวนข้อเท็จจริงมีความรวดเร็วและสะดวกมากขึ้น เพราะเหตุที่ได้มีการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานในเบื้องต้นไว้ก่อนแล้ว ซึ่งจะเป็นการลดระยะเวลาที่ใช้ในกระบวนการไต่สวนข้อเท็จจริง

อย่างไรก็ตาม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการไต่สวนข้อเท็จจริง เห็นควรให้มีการปรับปรุงกระบวนการไต่สวนข้อเท็จจริง ดังนี้

1. กำหนดระยะเวลาในการดำเนินการในแต่ละขั้นตอนให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น กำหนดระยะเวลาในการรวบรวมข้อเท็จจริงหรือพยานหลักฐานต่างๆ ให้แล้วเสร็จภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับเรื่องกล่าวหา และเมื่อได้รวบรวมข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานแล้วเสร็จ จะต้องดำเนินการไต่สวนให้เสร็จภายใน 60 วัน เป็นต้น

¹¹มาตรา 30 แห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

แม้ว่าในข้อ 7¹² ประกอบกับข้อ 10¹³ แห่งระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของคณะอนุกรรมการไต่สวน พ.ศ. 2547 จะกำหนดให้เมื่อคณะอนุกรรมการไต่สวนได้รับคำสั่งให้ไต่สวนข้อเท็จจริงในเรื่องใดแล้ว จะต้องกำหนดแนวทางในการไต่สวนข้อเท็จจริง โดยกำหนดระยะเวลาและวิธีการในการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อให้การไต่สวนข้อเท็จจริงดำเนินไปด้วยความรวดเร็วและเป็นธรรมมากที่สุด ก็ตาม แต่การดำเนินการดังกล่าวเป็นไปในลักษณะการกำหนดระยะเวลาและวิธีการดำเนินการเป็นเรื่องๆ ทำให้ไม่มีมาตรฐานเดียวกัน ขึ้นอยู่กับดุลพินิจของคณะอนุกรรมการไต่สวนแต่ละท่าน ด้วยเหตุนี้ จึงเห็นควรกำหนดระยะเวลาและวิธีการที่เป็นมาตรฐานกลางเพื่อนำไปใช้กับทุกเรื่องได้

เมื่อได้กำหนดระยะเวลาในการดำเนินการในแต่ละขั้นตอนที่ชัดเจนแล้ว หากไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดได้โดยไม่มีเหตุอันสมควร จะต้องยกประโยชน์ให้กับผู้ถูกกล่าวหา โดยยกคำร้องหรือคำกล่าวหาที่เสีย ทั้งนี้ เนื่องจากยิ่งปล่อยให้การดำเนินการในแต่ละขั้นตอนมีความล่าช้าจะทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ถูกกล่าวหา หรืออาจเกิดผลเสียหายต่อพยานหลักฐานได้ แต่อย่างไรก็ตาม อาจกำหนดให้ผู้กล่าวหาสามารถอุทธรณ์คำสั่งยกคำร้องหรือคำกล่าวหาที่เกิดจากการไม่ปฏิบัติให้แล้วเสร็จภายในเวลานั้นได้ โดยแต่งตั้งคณะอนุกรรมการไต่สวนข้อเท็จจริงชุดใหม่ หรือพนักงานไต่สวนใหม่ เป็นผู้ทำหน้าที่

¹²ข้อ 7 เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการไต่สวน เพื่อดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงในเรื่องใดแล้ว ให้ประธานอนุกรรมการแจ้งคำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการไต่สวนให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ และจัดให้มีการประชุมเพื่อดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงโดยเร็ว โดยในการประชุมครั้งแรกให้คณะอนุกรรมการไต่สวนพิจารณาเรื่องดังต่อไปนี้

- (1) การกำหนดแนวทางในการไต่สวนข้อเท็จจริง ตามข้อ 10
 - (2) การมอบหมายให้อนุกรรมการคนใดคนหนึ่งหรือหลายคนปฏิบัติหน้าที่ตามที่มอบหมายตามข้อ
- 19
- (3) การแจ้งข้อกล่าวหา ตามข้อ 15
 - (4) เรื่องอื่นๆ ที่จำเป็น

¹³ข้อ 10 ในการกำหนดแนวทางการไต่สวนข้อเท็จจริง ให้คณะอนุกรรมการไต่สวนพิจารณาคำร้องหรือคำร้องขอ หรือคำกล่าวหา แล้วแต่กรณี รวมทั้งเอกสารหลักฐานต้นเรื่องข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ที่เกี่ยวข้องอื่นๆ เพื่อกำหนดระยะเวลาและวิธีการในการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อให้การไต่สวนข้อเท็จจริงดำเนินไปด้วยความรวดเร็วและเป็นธรรมมากที่สุด

2. จัดลำดับความสำคัญของเรื่องที่จะเข้าสู่กระบวนการไต่สวนข้อเท็จจริง ให้มีความชัดเจนสามารถตรวจสอบได้ ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความรวดเร็วและความโปร่งใสในการ ดำเนินการ

3. กำหนดประเภทหรือลักษณะของงานคดีให้ชัดเจนว่าประเภทหรือ ลักษณะงานคดีใดควรใช้กระบวนการไต่สวนข้อเท็จจริงโดยคณะอนุกรรมการไต่สวน หรือใช้กระบวนการไต่สวนข้อเท็จจริงโดยพนักงานไต่สวน ทั้งนี้ เนื่องจากร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มิได้มีการ กำหนดเพื่อแบ่งประเภทงานคดีว่างานคดีลักษณะใดที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการ ทุจริตแห่งชาติจะมอบหมายให้คณะอนุกรรมการไต่สวน หรือพนักงานไต่สวน เป็นผู้ดำเนินการไต่ สวนข้อเท็จจริง จึงเห็นว่าควรมีการกำหนดประเภทหรือลักษณะของงานคดีให้ชัดเจนว่าประเภท หรือลักษณะงานคดีใดควรใช้กระบวนการไต่สวนข้อเท็จจริงโดยคณะอนุกรรมการไต่สวน หรือใช้ กระบวนการไต่สวนข้อเท็จจริงโดยพนักงานไต่สวน เช่น อาจกำหนดให้ประเภทหรือลักษณะงาน คดีที่มีความสำคัญหรือมีความสลับซับซ้อน หรือเกี่ยวข้องกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือ เจ้าหน้าที่ของรัฐในระดับสูง ให้ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงโดยคณะอนุกรรมการไต่สวน แต่หาก เป็นงานคดีที่มีได้มีความสลับซับซ้อนมากหรือเกี่ยวข้องกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือ เจ้าหน้าที่ของรัฐในระดับที่ไม่สูงมากนัก ก็ให้ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงโดยพนักงานไต่สวน ทั้งนี้ เพื่อมิให้เป็นภาระต่อการใช้ดุลพินิจของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ในการเลือกใช้ช่องทางในการไต่สวนข้อเท็จจริง และเป็นการป้องกันมิให้เกิดการใช้ดุลพินิจโดยมิชอบ อีกด้วย ประกอบกับการกำหนดไว้อย่างชัดเจนในกฎหมายจะทำให้บุคคลที่เกี่ยวข้องสามารถรับรู้ ได้ล่วงหน้าว่าคดีที่ตนมีส่วนเกี่ยวข้องนั้นจะได้รับการไต่สวนข้อเท็จจริงในรูปแบบใด

2. การจัดตั้งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำ จังหวัด

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดถือเป็นเรื่องใหม่ที่ เพิ่งเกิด ซึ่งกฎหมายประสงคิให้เข้ามามีส่วนร่วมช่วยในการแบ่งเบาภาระหน้าที่ของคณะกรรมการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ โดยมาตรา 246 วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้กำหนดให้มีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการ ทุจริตประจำจังหวัดขึ้น โดยกำหนดให้ในเรื่องของคุณสมบัติ กระบวนการสรรหา และอำนาจหน้าที่ ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ใน พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ด้วยเหตุนี้ ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

จึงได้มีการกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดขึ้น

โดยมาตรา 103/7 แห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. กำหนดให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดประกอบด้วยประธานกรรมการคนหนึ่งและกรรมการอื่นอีกไม่เกินหกคน ซึ่งได้รับการแต่งตั้งโดยคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สำหรับจำนวนคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดในแต่ละจังหวัดจะมีจำนวนเท่าใดให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งมาตรา 103/13 แห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดไว้ดังนี้

(1) ส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยการประสานความร่วมมือกับประชาชนและส่วนราชการเพื่อเผยแพร่ความรู้ให้ประชาชนในทุกระดับได้ตระหนักถึงผลกระทบจากการทุจริต โดยดำเนินการเพื่อป้องกันการทุจริตและเสริมสร้างทัศนคติและค่านิยมเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริต รวมทั้งดำเนินการให้ประชาชนหรือกลุ่มบุคคลในทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(2) พิจารณาเสนอมาตรการ ความเห็น หรือข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(3) รับและกลั่นกรองเรื่องกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐเสนอคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

(4) ตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริง รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินตามบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบที่ยื่นต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

(5) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมอบหมาย

นอกจากนี้ ในปัจจุบันระหว่างที่ยังมิได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติประจำจังหวัดตามร่างพระราชบัญญัติฯ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้มีมติให้จัดทำโครงการจัดตั้งคณะอนุกรรมการประสานงานป้องกันและ

ปราบปรามการทุจริตแห่งชาติประจำจังหวัด¹⁴ ขึ้น ซึ่งในระยะแรก (โครงการนำร่อง) ได้กำหนดพื้นที่เป้าหมายไว้ 4 ภาค กล่าวคือ ภาคเหนือ ได้แก่ จังหวัดสุโขทัยและจังหวัดลำพูน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ จังหวัดหนองคายและจังหวัดสุรินทร์ ภาคกลาง ได้แก่ จังหวัดจันทบุรีและจังหวัดเพชรบุรี และภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดสงขลาและจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยกำหนดให้คณะอนุกรรมการประสานงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติประจำจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) เสริมสร้างทัศนคติ ค่านิยมในความซื่อสัตย์สุจริต ตลอดจนการดำเนินการให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
- (2) เสนอมาตรการ ความเห็น หรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
- (3) เผยแพร่ความรู้และให้คำแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542
- (4) ดำเนินการอื่นใดตามที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมอบหมาย

สำหรับวัตถุประสงค์ในการจัดทำโครงการจัดตั้งคณะอนุกรรมการประสานงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติประจำจังหวัดขึ้นมานั้น ก็เพื่อสนับสนุนให้การปฏิบัติงานของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นไปในเชิงรุก และเพื่อส่งเสริม สนับสนุนให้ภาครัฐ และประชาชนได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล และเพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ตลอดจนการเสริมสร้างและพัฒนาเครือข่ายภาคประชาชน ให้มีส่วนร่วมในการตรวจสอบการใช้อำนาจอรัฐ

มีข้อสังเกตในเรื่องอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวกับงานคดีของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด ซึ่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. กำหนดให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ในการรับและกลั่นกรองเรื่องกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ นั้น เห็นได้ว่าบทบัญญัติในส่วนนี้ยังไม่มีความชัดเจนว่า อำนาจหน้าที่ในการกลั่นกรองเรื่องกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อเสนอดังกล่าวรวมไปถึงอำนาจหน้าที่ในการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานในเรื่องที่มีการกล่าวหาเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงที่เพียงพอต่อการไต่สวนข้อเท็จจริงเช่นเดียวกับที่ร่าง

¹⁴โปรดดูรายละเอียดในเอกสารเผยแพร่ผลงานคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในรอบ 2 ปี (6 ตุลาคม 2549-6 ตุลาคม 2551), โครงการจัดตั้งคณะอนุกรรมการประสานงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด (โครงการนำร่อง)

พระราชบัญญัตินี้ให้อำนาจแก่เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ตามที่ได้กล่าวมาข้างต้นหรือไม่ ประกอบกับในร่างพระราชบัญญัติฯ ก็มีได้กำหนดให้ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ในการไต่สวน ข้อเท็จจริงเช่นเดียวกับที่ให้อำนาจแก่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ คณะอนุกรรมการไต่สวน และพนักงานไต่สวน ด้วยเหตุนี้ จึงทำให้เข้าใจได้ว่าคณะกรรมการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดมีแต่เพียงอำนาจในการรับและพิจารณาเรื่อง กล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐจากเอกสารที่ได้รับมา เพื่อนำเสนอให้คณะกรรมการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริตแห่งชาติพิจารณาดำเนินการต่อไปเท่านั้น โดยไม่มีอำนาจที่จะไปแสวงหา ข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเพิ่มเติมแต่อย่างใด ซึ่งเมื่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม การทุจริตแห่งชาติได้รับเรื่องจากคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด แล้วก็ต้องนำเรื่องกล่าวหาดังกล่าวเข้าสู่กระบวนการในการไต่สวนข้อเท็จจริงโดยคณะกรรมการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หรือโดยคณะอนุกรรมการไต่สวน หรือโดยพนักงานไต่ สวนอีกตามกระบวนการปกติ กรณีดังกล่าวจึงไม่ได้มีผลเป็นการลดระยะเวลาในการดำเนิน กระบวนการพิจารณาของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติแต่ประการใด อีกทั้งเมื่อพิจารณาอำนาจหน้าที่โดยรวมของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำ จังหวัดตามร่างพระราชบัญญัติฯ แล้ว เห็นว่า อำนาจหน้าที่ตามร่างพระราชบัญญัติฯ ไม่สอดคล้อง กับการดำเนินการในรูปแบบของคณะกรรมการซึ่งต้องใช้งบประมาณจำนวนมากในการดำเนินการ แต่กลับมีอำนาจหน้าที่เพียงเล็กน้อย และมุ่งเน้นไปในเรื่องการประสานความร่วมมือกับประชาชน และส่วนราชการเพื่อส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในพื้นที่ต่างจังหวัด ด้วยเหตุนี้ จึงควรต้องพิจารณาว่ามีความจำเป็นหรือไม่ที่จะต้องมีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการ ทุจริตประจำจังหวัด เนื่องจากการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ดังกล่าว คณะกรรมการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริตแห่งชาติอาจมอบหมายให้อำนาจการสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริตแห่งชาติประจำจังหวัด¹⁵ เป็นผู้ดำเนินการน่าจะเพียงพอและเหมาะสมกับ อำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติฯ อีกทั้งจะเป็นการประหยัดงบประมาณและ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำ

¹⁵ มาตรา 103/18 แห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการ ทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. กำหนดให้มีสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติประจำ จังหวัด เรียกโดยย่อว่า "สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด" เป็นส่วนราชการ

ในสังกัดสำนักงาน ป.ป.ช. โดยมีผู้อำนวยการสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและ เจ้าหน้าที่ซึ่งอยู่ในบังคับบัญชาขึ้นตรงต่อเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่รับผิดชอบงานของ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดหรืองานอื่นใดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย

จังหวัดอีกด้วย หรือหากต้องการเพียงมุ่งเน้นไปในเรื่องการประสานความร่วมมือกับประชาชนและส่วนราชการเพื่อส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในพื้นที่ต่างจังหวัดแล้ว การดำเนินการในรูปแบบของการจัดตั้งคณะกรรมการประสานงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติประจำจังหวัดก็เป็นรูปแบบหนึ่งที่มีความเหมาะสมและน่าจะนำมาใช้กับการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ดังกล่าวเช่นกัน

แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อเป็นเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ที่ต้องการให้มีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดขึ้น จึงเห็นควรปรับปรุงในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด ดังนี้

1. **ปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด** โดยเฉพาะอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับงานคดี โดยกำหนดให้มีอำนาจหน้าที่ในการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานในเรื่องที่มีการกล่าวหาเป็นการเบื้องต้นก่อน ทั้งนี้ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงที่เพียงพอต่อการไต่สวนข้อเท็จจริง รวมทั้งอาจกำหนดให้มีอำนาจหน้าที่ในการไต่สวนข้อเท็จจริงหรือมีอำนาจหน้าที่แต่งตั้งพนักงานไต่สวนเพื่อดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงสำหรับคดีที่ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งอยู่ในเขตอำนาจของตน พร้อมเสนอแนวทางคำวินิจฉัยต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเพื่อพิจารณาวินิจฉัยต่อไป อำนาจหน้าที่ที่เพิ่มขึ้นนี้จะมีผลเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เนื่องจากจะเป็นการลดระยะเวลาในการดำเนินกระบวนการพิจารณาของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ อีกทั้งจะสอดคล้องกับการดำเนินงานที่จะต้องใช้รูปแบบคณะกรรมการในการดำเนินงาน รวมทั้งสอดคล้องกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 103/8¹⁶ แห่งร่างพระราชบัญญัติ

¹⁶มาตรา 103/8 ผู้มีสิทธิเข้ารับการสรรหากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังนี้

(ก) มีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

- (1) เป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์
- (2) มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
- (3) มีสัญชาติไทย
- (4) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบห้าปี

(5) รับหรือเคยรับราชการในระดับไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยการกองหรือเทียบเท่า หรือเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์หรือมีผลงานเป็นที่ยอมรับในลักษณะที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต หรือเป็นผู้ซึ่งองค์การพัฒนาเอกชนหรือองค์การวิชาชีพที่มีกฎหมายรับรองและปฏิบัติงานมาอย่างต่อเนื่องเป็นเวลานานน้อยกว่าสิบปีโดยองค์การพัฒนาเอกชนหรือองค์การวิชาชีพให้การรับรอง

(ข) ไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (1) เป็นผู้มีตำแหน่งในพรรคการเมือง

ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. และในมาตรา 103/9¹⁷ แห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ซึ่งได้มีการกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามไว้ในลักษณะใกล้เคียงกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดจึงควรได้รับบทบาทและอำนาจหน้าที่มากกว่าที่กำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

2. กำหนดให้มีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด เฉพาะในเขตจังหวัดใหญ่ และกำหนดเขตพื้นที่ที่อยู่ในความดูแลให้ชัดเจน ทั้งนี้ เพื่อเป็นการประหยัดงบประมาณที่จะต้องไปดำเนินการให้มีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด ในทุกจังหวัด ซึ่งอาจไม่สอดคล้องกับปริมาณงานที่อยู่ในความรับผิดชอบ

กล่าวโดยสรุป จะเห็นได้ว่าการที่ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีการปรับปรุงองค์ประกอบของ

(2) วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

(3) เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช

(4) ต้องคุมขังอยู่โดยหมายของศาลหรือโดยคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย

(5) ติดยาเสพติดให้โทษ

(6) เป็นบุคคลล้มละลาย หรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

(7) ต้องคำพิพากษาให้จำคุก แม้ว่าคดีนั้นจะยังไม่ถึงที่สุดหรือมีการรอการลงโทษหรือเคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาอันถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ หรือความผิดฐานหมิ่นประมาท

(8) เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ

(9) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะรื้อรายผิดปกติ หรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ

(10) เคยถูกถอดถอนออกจากตำแหน่งไม่ว่าด้วยเหตุใด

¹⁷มาตรา 103/9 ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดต้องไม่มีลักษณะ ดังนี้

(1) ไม่เป็นกรรมการหรือที่ปรึกษาของรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐ

(2) ไม่ดำรงตำแหน่งใดในห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือองค์การที่ดำเนินธุรกิจโดยมุ่งหาผลกำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน หรือเป็นลูกจ้างของบุคคลใด

(3) ไม่ประกอบวิชาชีพอิสระอื่นใด

(4) ไม่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

(5) ไม่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

คณะกรรมการไต่สวน การกำหนดให้มีพนักงานไต่สวน และการปรับปรุงกระบวนการในการไต่สวนข้อเท็จจริง รวมถึงการกำหนดให้มีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดตามที่ได้กล่าวมาข้างต้น ก็เพื่อต้องการให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงานของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ โดยให้การดำเนินงานมีความสะดวกรวดเร็ว สามารถประสานงานคดีทั้งงานเก่าและงานใหม่ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีและเป็นไปด้วยความถูกต้องและยุติธรรม แต่ประสิทธิภาพในการดำเนินงานจะเกิดขึ้นได้หรือไม่นั้น นอกจากจะต้องพิจารณาให้กระบวนการต่างๆ ที่ร่างพระราชบัญญัตินี้กำหนดขึ้นมา มีความสอดคล้องและสัมพันธ์กันแล้ว ตัวบุคลากรทั้งหมดที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกระบวนการในการดำเนินงานก็ถือว่าเป็นส่วนสำคัญ ที่จะต้องใช้อำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ นั้นอย่างถูกต้อง ยุติธรรม และเป็นไปเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวม นอกจากนี้ การปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานคดี โดยให้มีอำนาจหน้าที่ในการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานในเรื่องที่มีการกล่าวหาเป็นการเบื้องต้นเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงที่เพียงพอต่อการไต่สวนข้อเท็จจริง รวมทั้งกำหนดให้มีอำนาจหน้าที่ในการไต่สวนข้อเท็จจริงหรือมีอำนาจหน้าที่แต่งตั้งพนักงานไต่สวนเพื่อดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงสำหรับคดีที่ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งอยู่ในเขตอำนาจของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดก็ควรเสนอแนวทางคำวินิจฉัยต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเพื่อพิจารณาวินิจฉัยต่อไปตามที่ได้กล่าวมาข้างต้นแล้วนั้น ดังนั้น หากคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดดำเนินงานด้วยความเข้มแข็งและสามารถบรรลุผลสมดังอำนาจหน้าที่ที่ได้มอบให้แล้ว จะยังทำให้การปฏิบัติงานของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นแล้ว และส่งผลให้กลไกต่างๆ ที่ใช้ในการตรวจสอบอำนาจรัฐตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดขึ้นมานั้นมีประสิทธิภาพตามไปด้วย

ร่างกฎหมาย ป.ป.ช. ฉบับใหม่ : ผลประโยชน์ของประชาชนและประเทศชาติ¹

เตือนใจ เจริญพงษ์²

ขณะนี้ บรรยากาศทางการเมือง การบริหาร และ การพัฒนาประเทศ น่าจะเอื้ออำนวยต่อการพิจารณาร่างกฎหมายดีๆ เป็นจำนวนมาก จากทั้ง ฝ่ายบริหาร และนิติบัญญัติ ซึ่งร่างกฎหมายที่ว่านี้ ล้วนเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศในระยะยาว ที่ผ่านมามีกฎหมายสำคัญหลายฉบับตกค้างตามหน่วยงานต่างๆในชั้น ของ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ซึ่งต้องรอคำรับรองจากนายกรัฐมนตรี และส่งต่อให้สภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาต่อไป

สำหรับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต(ฉบับที่..) พ.ศ. เป็นหนึ่งในอีกหลายฉบับที่ยังมิได้รับการพิจารณา ซึ่งถือเป็นร่างกฎหมายที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการป้องกันและปราบปรามการทุจริตโดยรวมของประเทศ ที่มาของการปรับปรุงกฎหมายเรื่องนี้ คือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้จัดตั้ง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หรือ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ขึ้น เพื่อทำหน้าที่เป็นองค์กรหลักในการตรวจสอบการใช้อำนาจอรัฐ โดยมีมุ่งหมายให้มีความเป็นกลางและอิสระ นอกจากนี้ยังได้มีการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 ขึ้น ซึ่งได้กำหนดภารกิจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไว้ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการป้องกันการทุจริต ด้านการปราบปรามการทุจริต ด้านการตรวจสอบทรัพย์สิน

แต่ทั้งนี้บทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับเรื่องตรวจสอบการใช้อำนาจอรัฐตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 นั้นแตกต่างไปจากที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้กำหนดไว้ ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงมีความจำเป็นต้องปรับปรุงหลักเกณฑ์การไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. รวมทั้งอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. บางประการโดยเฉพาะการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน และการบริหารจัดการองค์กร เพื่อให้การดำเนินงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและสอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน

¹ บทความจากหนังสือพิมพ์ มติชนรายวัน วันที่ 4 มีนาคม พ.ศ. 2552 ปีที่ 32 ฉบับที่ 11316

² อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ คณะอนุกรรมการประสานงานในการเสนอร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ ป.ป.ช.

สาระสำคัญของร่าง พ.ร.บ. ฉบับนี้ มีดังนี้

- (1) การปรับปรุงบทบัญญัติให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ
 1. นิยามเจ้าหน้าที่ของรัฐ
 2. คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
 3. กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด
- (2) การปรับปรุงกลไกและเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน
 1. ด้านการตรวจสอบทรัพย์สิน
 2. ด้านการปราบปราม
- (3) การส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
- (4) การบริหารจัดการองค์กร

ประโยชน์ของการปรับปรุงร่างกฎหมายฉบับนี้ คืออะไร

1. ทำให้การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐเป็นระบบมากยิ่งขึ้น
 2. อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีความชัดเจนยิ่งขึ้น
 3. ทำให้การบังคับใช้กฎหมายเกิดประสิทธิภาพ เช่น การเพิกถอนการกระทำ ความผิดต่างๆ การเรียกค่าเสียหาย รวมถึงการนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ เป็นต้น
 4. ทำให้กลไกการบริหารงานโดยเฉพาะการให้บริการแก่ประชาชนเกิดความคล่องตัว
 5. ทำให้การบริหารงบประมาณแผ่นดินเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนอย่างแท้จริง
- เมื่อพิจารณาอย่างถ่องแท้ พบว่าร่างกฎหมายฉบับนี้ให้ประโยชน์กับประเทศชาติหลายประการ เช่น ประเด็นการส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ซึ่งมีข้อดีหลายประการ ดังนี้

เรื่องการคุ้มครอง โดยบุคคลที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจจัดให้มาตรการคุ้มครองช่วยเหลือได้แก่ ผู้เสียหาย ผู้ทำคำร้อง ผู้ร้องทุกข์กล่าวโทษ ผู้ให้ถ้อยคำ ผู้ที่แจ้งเบาะแสหรือ ข้อมูลใดเกี่ยวกับการทุจริตต่อหน้าที่ การร่ำรวยผิดปกติ หรือข้อมูลอื่นอันเป็นประโยชน์ต่อการ ดำเนินการตามกฎหมาย ของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

เรื่องการให้รางวัล ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจจัดให้มีรางวัลตอบแทน หรือ ประโยชน์อื่นใดตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดแก่บุคคลที่ไม่ได้เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐแต่ ได้เป็นผู้กล่าวหา หรือ แจ้งเบาะแสหรือข้อมูลเกี่ยวกับการทุจริต

เรื่องการกันบุคคลเป็นพยาน ซึ่งเป็นมาตรการเพื่อส่งเสริมการปราบปรามการ ทุจริตให้ได้ผลดียิ่งขึ้น โดยกันบุคคลหรือผู้ถูกกล่าวหา รายใดซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องในการกระทำ ความผิดกับเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งเป็นผู้ถูกกล่าวหา รายอื่นไว้เป็นพยาน

เรื่องการยกเลิกบทลงโทษผู้เริ่มให้มีการเข้าชื่อเพื่อถอดถอนบุคคล

ส่วนประเด็นการปรับปรุงกลไกและเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานนั้น

นอกจากการปรับปรุงบทบัญญัติต่างๆ ให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแล้วยังได้เพิ่มเติมหลักเกณฑ์และวิธีการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและผู้ดำรงตำแหน่งอื่นที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อให้การตรวจสอบทรัพย์สินมีประสิทธิภาพสามารถป้องกันการใช้อำนาจหน้าที่ของรัฐไปแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบได้อย่างจริงจัง รวมทั้งการแก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์และวิธีการ ในการตรวจสอบข้อเท็จจริงและกระบวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้เกิดความชัดเจน และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ในการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินนั้น คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจเรียกข้อมูลเกี่ยวกับการทำธุรกรรมทางการเงินของบุคคลที่เกี่ยวข้องจากสำนักงาน ป.ง. หรือสถาบันการเงินและผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมการเงิน และในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริง และความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สิน คณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถใช้อำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และคณะกรรมการธุรกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินได้ด้วย

สำหรับการไต่สวนข้อเท็จจริงได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์และวิธีการในการตรวจสอบข้อเท็จจริงและกระบวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. การขอให้เพิกถอนการกระทำหรือคำสั่งทางปกครองที่เป็นการละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐหรือบุคคลอื่น และกำหนดให้การดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐให้ใช้ระบบไต่สวน

ข้อดีอีกประการหนึ่งคือการจัดตั้งป.ป.ช. จังหวัด ซึ่งเป็นการขยายเครือข่ายงานป.ป.ช. ที่เดิมมีแห่งเดียวที่กรุงเทพมหานคร ไปยังจังหวัดต่างๆ เพื่อให้งานป้องกันและปราบปรามการทุจริตสามารถทำได้ครอบคลุมทั่วประเทศ โดยอำนาจหน้าที่ต้องขึ้นอยู่กับกฎหมายและการมอบหมายของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

เป็นที่น่าเสียดายว่าร่างกฎหมายฉบับนี้จนจะออกเป็นกฎหมายได้ใช้กันแล้ว เมื่อครั้งสมัยพลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ อดีตนายกรัฐมนตรี เพราะได้ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการวิสามัญและสภานิติบัญญัติแห่งชาติในวาระที่ 3 ซึ่งได้มีการพิจารณาในชั้นแปรญัตติอย่างรอบคอบแล้ว แต่ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตีความว่าไม่ครบองค์ประชุมในสมัยของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ร่างกฎหมายนี้จึงตกไปโดยปริยาย

ต่อมาในสมัย นายสมัคร สุนทรเวช อดีตนายกรัฐมนตรี วิปรัฐบาลได้ทักท้วงว่าร่างฉบับนี้เกี่ยวกับการเงินหรือไม่ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี จึงได้ขอความเห็นจากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และ กระทรวงการคลัง ขณะเดียวกัน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2 คนของ พรรคประชาธิปัตย์ได้หยิบยกประเด็นเกี่ยวกับร่างกฎหมายฉบับนี้ ซึ่งได้ผ่านความ

เห็นชอบจากสภานิติบัญญัติแห่งชาติแล้ว หนึ่งในนั้นคือ นายพีระพันธ์ สาลีรัฐวิภาค รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมคนปัจจุบัน ได้เสนอความเห็นต่อสภาผู้แทนราษฎรในขณะนั้นว่า ขอให้แก้ไขเฉพาะมาตรา 84 เรื่องอายุความที่ไม่ถูกจำกัดด้วยเงื่อนไขทางกฎหมาย และเสนอให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาร่างกฎหมายฉบับนี้เพื่อออกเป็นกฎหมายบังคับใช้ต่อไป และในสมัยของ นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ อดีตนายกรัฐมนตรี เรื่องดังกล่าวอยู่ระหว่างการรวบรวมความเห็นจากหน่วยงานต่างๆ จึงยังไม่มีความคิดเห็นแต่อย่างใด

ความเห็นของผู้ร่างและผู้เกี่ยวข้องเห็นพ้องกันว่าทางเดินของร่างกฎหมายฉบับนี้น่าจะมีเส้นทางตรงไปที่สภาผู้แทนราษฎร อย่างไรก็ตามปัญหาการตีความเหล่านี้คงจะได้รับการพิจารณาอย่างรอบคอบอีกครั้งหนึ่ง จาก นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรีคนที่ 27 ซึ่งเมื่อครั้งดำรงตำแหน่งเป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ในสมัยนายชวน หลีกภัย อดีตนายกรัฐมนตรี ได้มีบทบาทในชั้นกรรมาธิการโดยทำหน้าที่เป็นประธานคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต หรือ ร่างกฎหมายป.ป.ช. จึงขอฝากไปยัง วิปรัฐบาลชุดนี้ และ สภาผู้แทนราษฎร ว่าหากร่างกฎหมายฉบับนี้ไม่ผ่านการพิจารณาและประกาศใช้เป็นกฎหมายตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญตามมาตรา 250 (3) ก็จะมีปัญหาข้อกฎหมายตามมาว่า มาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ พ.ศ. 2551 ที่ตราขึ้นของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท) โดยมีหลักการในการตรวจสอบเจ้าหน้าที่ของรัฐตั้งแต่ระดับ 7 ลงมา และยังมีได้มีการแก้ไขกฎหมาย ป.ป.ช. ซึ่งยังคงให้อำนาจคณะกรรมการป.ป.ช.มีอำนาจตรวจสอบเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกระบบ

จนถึงวันนี้ อนุกรรมการประสานงานในการเสนอร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ ป.ป.ช. ได้จัดทำสปอตวิทยุและโทรทัศน์เผยแพร่ร่างกฎหมายที่ว่ามีให้ประชาชนและสังคมไทยได้รับรู้รับทราบถึงข้อดีต่างๆ อย่างโปร่งใส จนเป็นที่กล่าวขานกันทั้งประเทศนับเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ของวงการกฎหมายไทยที่มีการนำช่องทางของสื่อสารมวลชนมาใช้เพื่อให้ประชาชนได้รับรู้ข้อมูลที่สำคัญ และยังเข้าถึงสิทธิพื้นฐานของตนอย่างเสมอภาคทุกครัวเรือน ตลอดจนสามารถมีส่วนร่วมในการตัดสินใจพร้อมกันทั้งประเทศ

ก็คงได้แต่เฝ้ารอเวลาที่จะมีกฎหมายดีๆ เพื่อให้ประเทศไทยมีบรรทัดฐานในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตสืบต่อไป

ป.ป.ช. จังหวัด

นายประสาท พงษ์ควิกัย

กรรมการ ป.ป.ช.

จากสภาพสังคม การเมืองและเศรษฐกิจที่เป็นอยู่ในปัจจุบันส่งผลให้ปัญหาการทุจริตในหน่วยงานของรัฐซึ่งประกอบด้วยนักการเมืองและข้าราชการมีรูปแบบที่สลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้นกว่าในอดีต ทำให้ภาคประชาชนและภาคประชาสังคมเริ่มมีความตื่นตัวทางการเมืองสูงขึ้น และต่างตระหนักถึงปัญหาการทุจริตว่าเป็นเรื่องที่กระทบต่อการพัฒนาประเทศอย่างร้ายแรง แม้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 ได้กำหนดบทบาทของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการแก้ไขปัญหาการทุจริตซึ่งการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจดังกล่าวได้รับการยอมรับจากภาคส่วนต่าง ๆ ในสังคมไทยค่อนข้างมาก โดยเฉพาะการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐของฝ่ายการเมืองและข้าราชการในหน่วยงานต่าง ๆ แต่อย่างไรก็ตามภารกิจด้านการปราบปรามเพียงอย่างเดียวก็ยังไม่สามารถแก้ปัญหาการทุจริตให้ลดลงจากสังคมไทยได้ ทั้งผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตต่างยืนยันเป็นที่ประจักษ์ได้ชัดเจนว่าการป้องกันการทุจริตยังเป็นปัจจัยที่จะทำให้การทุจริตลดลงได้ ภารกิจด้านการป้องกันจึงมีความสำคัญและต้องทำควบคู่กันไปด้วย เนื่องจากสำนักงาน ป.ป.ช. เป็นหน่วยงานอิสระภายใต้บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญฯ มีหน้าที่เป็นหน่วยงานธุรการที่สนับสนุนการทำงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีเฉพาะส่วนกลางเพียงแห่งเดียวจึงทำให้การเชื่อมโยงประสานงานไปสู่ส่วนภูมิภาคเพื่อสนับสนุนการทำงานเชิงรุกของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในด้านการป้องกันการทุจริตโดยเฉพาะในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีปัญหาการร้องเรียนเรื่องการทุจริตเป็นจำนวนมากยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร การดำเนินโครงการจัดตั้งคณะอนุกรรมการประสานงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดขึ้นเป็นโครงการนำร่องระยะเวลา 1 ปี (2550 – 2551) ใน 8 จังหวัด นับเป็นก้าวสำคัญที่จะนำไปสู่การจัดตั้งสำนักงาน ป.ป.ช. จังหวัดในจังหวัดอื่นๆต่อไป

สำนักงาน ป.ป.ช. จังหวัดจัดตั้งขึ้น เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในด้านการป้องกันการทุจริตโดยมุ่งเน้นที่จะเสริมสร้างทัศนคติและค่านิยมเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริตให้เป็นไปในเชิงรุก และ ส่งเสริม สนับสนุนให้ภาครัฐและ ประชาชน มีส่วนร่วมในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล สร้างความเข้มแข็งของชุมชน ตลอดจนการเสริมสร้างและพัฒนาเครือข่ายภาคประชาชนให้มีส่วนร่วมในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ ทั้งนี้ ตามนัยมาตรา 19(10) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 ในระยะแรก ได้กำหนดพื้นที่เป้าหมาย ในภาคภาคเหนือที่ จังหวัดสุโขทัย

และลำพูน ภาคกลางที่ จังหวัดจันทบุรีและเพชรบุรี ภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ จังหวัดหนองคาย และสุรินทร์ และภาคใต้ที่จังหวัดสงขลา และ สุราษฎร์ธานี โดยมีคณะอนุกรรมการประสานงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด ทำหน้าที่ในการ เสริมสร้างทัศนคติ ค่านิยมในความซื่อสัตย์สุจริต ตลอดจน การดำเนินการให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เสนอ มาตราการ ความเห็น หรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ต่อ คณะกรรมการ ป.ป.ช. เผยแพร่ความรู้และให้คำแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 และดำเนินการอื่นใด ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย โดยกำหนดโครงสร้างของอนุกรรมการประสานงาน ป.ป.ช.ประจำจังหวัดเป็น 2 รูปแบบ ประกอบด้วย

รูปแบบที่ 1 อนุกรรมการที่ประกอบด้วยข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ กับบุคคลทั่วไปที่เป็นประชาชนหรือเอกชนผสมผสานกันในส่วนอย่างละเท่ากัน โดยกำหนดให้ ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธานอนุกรรมการฯ (สุโขทัย หนองคาย จันทบุรี สงขลา)

รูปแบบที่ 2 อนุกรรมการที่ประกอบด้วยประชาชน หรือเอกชน โดยกำหนด ให้ อนุกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งประชุมเพื่อเลือกประธานอนุกรรมการฯ (ลำพูน สุรินทร์ เพชรบุรี สุราษฎร์ธานี)

คณะอนุกรรมการประสานงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด มีจำนวนทั้งสิ้น 46 คน ประกอบด้วย จังหวัดที่มีอนุกรรมการ 7 คน ได้แก่ สุรินทร์ สุราษฎร์ธานี และสงขลา จังหวัดที่มี คณะอนุกรรมการฯ 5 คน ได้แก่ สุโขทัย ลำพูน หนองคาย จันทบุรี และเพชรบุรี

และจากการติดตามและประเมินผลวิเคราะห์เปรียบเทียบการดำเนินงานของ คณะอนุกรรมการประสานงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด ทั้ง 2 รูปแบบโดย สถาบันการศึกษาใน 4 ภูมิภาค ได้แก่ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ สรุปได้ว่า รูปแบบที่ประกอบด้วยข้าราชการและประชาชนมีข้อดีคือ ได้รับความร่วมมือในการทำงานและการประสานงานจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีประธานอนุกรรมการฯ เป็นเจ้าหน้าที่ระดับสูงของจังหวัด ตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัด หากให้ความสำคัญก็จะทำให้การ ดำเนินงานมีประสิทธิภาพ และการได้รับความร่วมมือจากส่วนราชการอื่น ๆ และจากการที่มี อนุ กรรมการฯ เป็นข้าราชการที่มีความรู้ ความสามารถ จึงช่วยเสริมความเข้มแข็งของ คณะอนุกรรมการฯ ในการขับเคลื่อนงานโดยเฉพาะประสบการณ์และลักษณะงานที่สอดคล้องกัน จะทำให้เกิดความรวดเร็วยิ่งขึ้น แต่ยังมีข้อเสียที่ อนุกรรมการฯ ที่เป็นข้าราชการ ไม่มีเวลาทุ่มเท ให้กับงานของ ป.ป.ช. จังหวัด เนื่องจากมีงานประจำมากอยู่แล้ว การตรวจสอบอาจมีปัญหา เรื่อง ความเกรงใจ เนื่องจากในจังหวัดมักเป็นสังคมที่รู้จักคุ้นเคยกันการให้ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็น

ประธานโดยตำแหน่งทำให้สามารถมอบอำนาจให้ผู้อื่นมาทำหน้าที่แทนได้ หากผู้ว่าราชการจังหวัดติดภารกิจหรือไม่เห็นความสำคัญของงานจะส่งผลให้การดำเนินงานขาดความต่อเนื่อง และขวัญกำลังใจของคณะอนุกรรมการฯ ส่วนรูปแบบที่ประกอบด้วยประชาชนทั้งหมดมีข้อดีที่มีอิสระในการทำงาน ทำให้มีความคล่องตัวมากกว่า ภาคประชาชนมีความพร้อม และความทุ่มเทในการทำงานเป็นอย่างมาก แม้จะเป็นโครงการนำร่อง คณะอนุกรรมการฯ ที่มาจากภาคประชาชนทั้งหมดได้อาศัยความเป็นกัลยาณมิตรของ ป.ป.ช. ซึ่งเป็นบุคคลที่ทุ่มเท อุทิศเวลาการทำงานนอกเวลา ราชการ และวันหยุด เสียสละทรัพยากรสิ้น เพื่อการทำงาน สามารถสร้างเครือข่าย เพื่อขับเคลื่อนงานของ ป.ป.ช. ในพื้นที่ได้ดี ได้รับการตอบรับในเชิงบวก แม้จะเป็นโครงการนำร่อง คณะอนุกรรมการฯ มีความตั้งใจและมีความกล้าในการลงพื้นที่ เมื่อมีผู้ร้องเรียนการทุจริตของหน่วยงานราชการอนุกรรมการบางท่านยังอาศัยความใกล้ชิดกับเครือข่าย ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ในพื้นที่ และความกลมกลืนกับชาวบ้าน เช่น การแต่งกาย การใช้พาหนะรถจักรยานยนต์ในการเดินทาง ทำให้เข้าถึงชาวบ้านและได้รับความไว้วางใจจากอนุกรรมการฯ แม้จะมาจากภาคประชาชน แต่ส่วนใหญ่เคยรับราชการมาก่อนจึงเข้าใจระบบงาน และขั้นตอนการทำงานของราชการมองเห็นช่องทางและขั้นตอนการทุจริตในวงราชการ ข้อเสียคือเนื่องจากโครงการนี้ เป็นส่วนหนึ่งของระบบราชการ ทำให้ภาคประชาชนอาจไม่เข้าใจระบบการทำงาน และต้องพึ่งพาเจ้าหน้าที่ประจำสำนักงานอย่างมากความเข้าใจต่ออำนาจหน้าที่ ตามกฎหมายยังมีไม่มากนัก อนุกรรมการฯ ที่เคยรับราชการยังขาดมุมมอง และโลกทัศน์ของประชาชนรากหญ้าอย่างแท้จริง อนุกรรมการฯ ที่เคยรับราชการ มีเครือข่าย มีเพื่อร่วมวงราชการและรู้จักข้าราชการหน่วยงานอื่น ๆ เมื่อพบเบาะแสการทุจริตในหน่วยราชการ จึงมีความเกรงใจต่อกัน สำหรับอนุกรรมการฯ ที่ไม่เคยรับราชการจะมีปัญหาในเรื่องการประสานงานที่ไม่ได้รับความสะดวก ต้องใช้เวลามากในการเข้าถึง และขอความร่วมมือจากประชาชน ผู้นำชุมชน โดยเฉพาะบุคลากรของหน่วยราชการ

คณะอนุกรรมการประสานงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด ได้รับการสนับสนุนจาก คณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยมีมติเห็นชอบให้สำนักงาน ป.ป.ช. จัดตั้งสำนักงาน ป.ป.ช. จังหวัด (โครงการนำร่อง) เป็นการภายในขึ้นตรงต่อเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยให้ข้าราชการไปช่วยราชการสำนักงาน ป.ป.ช. จังหวัด ๆ ละ 3 คน พร้อมทั้งจัดจ้างลูกจ้างในพื้นที่ จังหวัดละ 3 คน เพื่อช่วยสนับสนุนในการปฏิบัติงานและคณะกรรมการ ป.ป.ช. ยังได้มีมติอนุมัติโครงการ และงบประมาณ เพื่อดำเนินโครงการ กิจกรรม ตามที่คณะอนุกรรมการประสานงานฯ เสนอ รวม 63 โครงการ ซึ่งเป็นโครงการเกี่ยวกับการป้องกันการทุจริต เช่น การเสริมสร้างทัศนคติ ค่านิยมในความซื่อสัตย์สุจริต การรณรงค์ป้องกันการทุจริต การประชาสัมพันธ์ และการสร้างเครือข่ายในกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ ในพื้นที่ทั้งบุคลากรภาครัฐ เอกชน ประชาชน นิสิต นักศึกษา และนักเรียน เป็นต้น ซึ่งสามารถกระตุ้น และส่งเสริมให้กลุ่มเป้าหมายทุกภาคส่วนได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วม

ในการป้องกันการทุจริต รวมทั้งการเสริมสร้างค่านิยมในความซื่อสัตย์สุจริต และได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนอย่างเต็มที่ เป็นรูปธรรม เพราะมีผลกระทบในทางที่ดีต่อองค์กรและบุคคลในพื้นที่โดยตรง

ดังนั้นในอนาคตจะมีการจัดตั้งสำนักงาน ป.ป.ช. จังหวัด ขึ้นในทุกจังหวัดโดยกำหนดให้ มีอำนาจหน้าที่ด้านการป้องกันการทุจริตเป็นหลัก ส่วนด้านการปราบปรามการทุจริตต้องคำนึงถึงปัจจัยอื่น ๆ ด้วย และพิจารณาเตรียมการองค์ประกอบอื่น ๆ ให้มีความพร้อมก่อน แต่อาจดำเนินการได้เบื้องต้น คือ การรับเรื่องร้องเรียน และการตรวจสอบข้อเท็จจริงเบื้องต้น เพื่อส่งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่วนกลาง เป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาดและจะเปลี่ยนองค์ประกอบของโครงสร้างกรรมการ ป.ป.ช. ประจำจังหวัด ให้ประกอบด้วย ประชาชนทั้งหมด เพราะมีความเป็นอิสระ และเป็นกลางมากกว่าข้าราชการ เพราะการทุจริตในปัจจุบันส่วนใหญ่ในระบบราชการจะเกิดขึ้นกับหน่วยงานเกือบทุกหน่วยงาน หากอนุกรรมการฯ ที่เป็นข้าราชการเกรงว่าจะเกิดการช่วยเหลือกันระหว่างกรรมการฯ กับผู้ที่กระทำการทุจริตหรืออยู่ระหว่างการสืบสวนสอบสวน นอกจากนี้มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่าในส่วนของกลุ่มประชาชนทั้งหมดที่เข้ามาเป็นกรรมการฯ ควรจะมีอดีตข้าราชการบ้าง เพื่อที่จะเข้าในระบบราชการได้ดีกว่าประชาชนทั่วไป อาจจะทำให้ง่ายต่อการปฏิบัติงานของกรรมการฯ

อย่างไรก็ตามหลังจากที่มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 เมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2550 ในส่วนที่เกี่ยวกับคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีการบัญญัติไว้ในมาตรา 246 วรรคท้าย ให้มีกรรมการ ป.ป.ช. ประจำจังหวัด โดยคุณสมบัติกระบวนกรสรรหาและอำนาจหน้าที่ให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 ทั้งนี้ สำนักงาน ป.ป.ช. ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ไปยังรัฐบาลโดยนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาและลงนามรับรองร่างพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวเนื่องจากเป็นร่างเกี่ยวด้วยการเงินเพื่อนำเสนอรัฐสภาแล้ว ขณะนี้สภาผู้แทนราษฎรได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. พิจารณา โดยมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้เสนอร่างอีก 4 ฉบับ จึงรวมมีการเสนอร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวรวม 5 ฉบับ

สำหรับร่างที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอในส่วนของกรรมการ ป.ป.ช. จังหวัด จะอยู่ในหมวด 9/2 กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด รายละเอียดโดยสรุป กรรมการ ป.ป.ช. จังหวัด ประกอบด้วย ประธานคนหนึ่ง และกรรมการอื่นอีกไม่เกินหกคน แต่งตั้งโดยคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีผู้อำนวยการสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดเป็นเลขานุการ คุณสมบัติผู้มีสิทธิเข้ารับการสรรหา เช่น มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ รับหรือเคยรับราชการ

ในระดับไม่ต่ำกว่าผู้อำนวยการกองหรือเทียบเท่าหรือเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์ หรือมีผลงานเป็นที่ยอมรับในลักษณะที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมการป้องกันและปราบปราม การทุจริต หรือเป็นผู้ซึ่งองค์การพัฒนาเอกชนหรือองค์การวิชาชีพที่มีกฎหมายรับรองและปฏิบัติงาน มาอย่างต่อเนื่องเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสิบปี โดยองค์การพัฒนาเอกชนหรือองค์การวิชาชีพให้การรับรอง เป็นต้น กรรมการ ป.ป.ช. จังหวัด มีวาระดำรงตำแหน่งเจ็ดปี ได้รับแต่งตั้งวาระเดียว ส่วนการจัดตั้ง กรรมการ ป.ป.ช. ในจังหวัดใดและมีขอบเขตอำนาจครอบคลุมพื้นที่ใดให้เป็นไปตามที่ คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ทั้งนี้ หากรัฐสภาทั้งสองเห็นชอบให้ประกาศใช้ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวแล้ว คาดว่าต้นปี 2553 จะได้เห็นองค์กรอิสระเช่นสำนักงาน ป.ป.ช. ได้ปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ การทำหน้าที่เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ตามรัฐธรรมนูญในอีกรูปแบบหนึ่งต่อไป

ป.ป.ช. กับ ศาลปกครอง

กาญจนารัตน์ ลีวิโรจน์
รองเลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง

เมื่อพูดถึง ป.ป.ช. หรือคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ คงพูดได้อย่างเต็มปากว่าน้อยคนนักที่จะไม่เคยได้ยินหรือไม่รู้จักชื่อนี้ และยิ่งเมื่อพูดถึงงานหรือผลงานของ ป.ป.ช. ด้วยแล้ว ก็ยิ่งน้อยคนลงไปอีกที่ไม่เคยได้ยินแต่กลับจะเป็นเรื่องที่คุณออกจะคุ้นเคยและได้ยินได้ฟังกันอยู่บ่อยๆ ที่เดียว แต่เมื่อกล่าวถึงการทำงาน อำนาจ หรือการใช้อำนาจของ ป.ป.ช. ในแง่มุมที่เกี่ยวกับศาลปกครอง ก็ออกจะเป็นไปในทางที่ว่ามีคนไม่มากนักที่จะทราบ ว่าทั้ง 2 องค์กรนี้ มีความเกี่ยวพันกันในเรื่องใดบ้าง เพราะส่วนใหญ่จะคุ้นเคยกับความเกี่ยวพันระหว่าง ป.ป.ช. กับศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือกับกระทรวงหรือกรมต่างๆ เสียมากกว่า

หากศึกษาอำนาจหรือกระบวนการในการทำงานของ ป.ป.ช. ผ่านคำพิพากษาของศาลปกครองที่เกี่ยวข้อง จะเห็นได้ว่าศาลปกครองได้วางบรรทัดฐานเกี่ยวกับกระบวนการในการทำงานของ ป.ป.ช. ไว้แล้วหลายเรื่อง ดังนี้

1. การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และบุคลากรในสำนักงาน ป.ป.ช. อยู่ภายใต้การตรวจสอบของศาลปกครองหรือไม่ เพียงใด

ในประเด็นนี้ศาลปกครองสูงสุดได้วินิจฉัยว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. จัดตั้งขึ้นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มีอำนาจหน้าที่ได้สวนข้อเท็จจริงและสรุปสำนวนพร้อมทั้งทำความเห็นเสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการต่อไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 และตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย การใช้อำนาจดังกล่าวของคณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงเป็นการใช้อำนาจตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งศาลปกครองไม่มีอำนาจพิจารณาพิพากษา

แต่ถ้าคณะกรรมการ ป.ป.ช. ใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 ในการออกกฎ คำสั่ง หรือมติใดๆ ที่มีผลกระทบต่อบุคคลอันเป็นการใช้อำนาจตามกฎหมายระดับพระราชบัญญัติ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ย่อมมีฐานะเป็น “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ตามมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 และเลขาธิการสำนักงาน ป.ป.ช. ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานในสำนักงาน ป.ป.ช. ซึ่งมีฐานะเป็น “หน่วยงานทางปกครอง” ตามมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว รับผิดชอบการปฏิบัติงานของสำนักงาน ป.ป.ช. ขึ้นตรงต่อประธานกรรมการ และเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและลูกจ้าง

สำนักงาน ป.ป.ช. จึงเป็น "เจ้าหน้าที่ของรัฐ" ตามมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวด้วย เช่นเดียวกัน¹

ดังนั้น การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการออกกฎ คำสั่ง หรือมติใดๆ ที่มีผลกระทบต่อบุคคล อันเป็นการใช้อำนาจปกครองตามกฎหมาย หรือการฟ้องว่าสำนักงาน ป.ป.ช. ประธาน ป.ป.ช. และคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งเป็นหน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร และมีได้เป็นการฟ้องเกี่ยวกับการใช้อำนาจตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว ศาลปกครองย่อมมีพิจารณาพิพากษาคดีนั้นได้²

ต่อมาหากมีการยื่นเรื่องกล่าวหาต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้ว และมีกรณีที่เป็นปัญหาว่าการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และบุคลากรในสำนักงาน ป.ป.ช. จะอยู่ในอำนาจการตรวจสอบโดยศาลปกครองหรือไม่ เพียงใด นั้น ศาลปกครองสูงสุดได้วินิจฉัยว่า ถ้าเป็นการฟ้องว่าสำนักงาน ป.ป.ช. ประธาน ป.ป.ช. และคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งเป็นหน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร และมีได้เป็นการฟ้องเกี่ยวกับการใช้อำนาจตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว ศาลปกครองย่อมมีพิจารณาพิพากษาคดีดังกล่าวได้

¹ คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขแดงที่ อ.427/2551

เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ปฏิเสธไม่ยอมเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามที่ผู้ฟ้องคดีร้องขอ ผู้ฟ้องคดีได้ใช้สิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร และคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารมีมติให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. และเลขาธิการ ป.ป.ช. เปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าวและรับรองความถูกต้องให้ด้วย การที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. และเลขาธิการ ป.ป.ช. ไม่ปฏิบัติตามคำวินิจฉัยดังกล่าว ถือได้ว่าเป็นการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ จึงพิพากษาให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. และเลขาธิการ ป.ป.ช. เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ภายใน 10 วัน นับแต่วันที่คดีถึงที่สุด

² คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขแดงที่ อ. 461/2551

ป.อ้างว่าได้ยื่นเรื่องกล่าวหาต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. จนเวลาล่วงเลยมาแล้วประมาณ 1 ปี 4 เดือน แต่ก็ยังไม่ได้นำดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย คือ ไม่มีคำสั่งให้รับไว้ไต่สวนข้อเท็จจริง ไม่รับ หรือยกคำกล่าวหาแต่อย่างใด จึงขอให้ศาลปกครองพิพากษาให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายโดยไม่ชักช้า

ศาลปกครองสูงสุดเห็นว่า กรณีนี้เป็นการยื่นฟ้องว่าหน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร มิได้เป็นกรณีเกี่ยวกับการใช้อำนาจตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแต่อย่างใด ศาลปกครองจึงมีอำนาจรับคำฟ้องไว้พิจารณาพิพากษาได้

2. สำนักงาน ป.ป.ช. ประธาน ป.ป.ช. และคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งเป็นหน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร หรือไม่

ข้อเท็จจริงปรากฏว่า ป.อ้างว่าได้ยื่นเรื่องกล่าวหาต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.จนเวลาล่วงเลยมาแล้วประมาณ 1 ปี 4 เดือน ก็ยังไม่ได้ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายแต่อย่างใด ศาลปกครองสูงสุดเห็นว่า เมื่อมีการยื่นเรื่องร้องเรียนกล่าวหา คณะกรรมการ ป.ป.ช. จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องตรวจสอบทั้งในข้อกฎหมายและข้อเท็จจริงเบื้องต้นด้วยความระมัดระวัง เพื่อป้องกันมิให้มีการกลั่นแกล้งซึ่งอาจจะเกิดผลกระทบต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งเป็นผู้ถูกกล่าวหาได้ และนับแต่วันที่เจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ป.ป.ช. ได้รับเรื่องกล่าวหาเมื่อวันที่ 11 มีนาคม 2545 จนถึงวันที่ 21 กรกฎาคม 2546 ซึ่งเป็นวันที่ ป.ฟ้องคดีต่อศาลปกครอง เจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ป.ป.ช. ในฐานะรับผิดชอบทางด้านธุรการของประธาน ป.ป.ช. และคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้พิจารณาเรื่องกล่าวหาอย่างต่อเนื่อง มิได้ละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด แต่การดำเนินการอาจจะล่าช้าบ้างเนื่องจากเรื่องกล่าวหาทุกชั้นตอนจะต้องพิจารณาดำเนินการในรูปของคณะอนุกรรมการ ซึ่งก่อนที่จะมีการประชุมคณะอนุกรรมการแต่ละคณะ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบจำต้องศึกษาข้อเท็จจริงพร้อมความเห็นเสนอให้คณะอนุกรรมการพิจารณา และเมื่อคณะอนุกรรมการพิจารณาแล้วเสร็จ ยังจะต้องรอให้มีการยืนยันความเห็นโดยการรับรองรายงานการประชุมก่อนจึงจะดำเนินการต่อไปได้ ประกอบกับการพิจารณาของคณะอนุกรรมการยังมีปัญหาข้อกฎหมายที่จะต้องขอความเห็นจากคณะอนุกรรมการกฎหมายและระเบียบอีก จึงต้องใช้เวลาในการพิจารณา

เมื่อการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องกล่าวหาได้ดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอน ประกอบกับเรื่องกล่าวหาที่อยู่ในความรับผิดชอบของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ณ วันที่ 21 กรกฎาคม 2546 ซึ่งเป็นวันที่ฟ้องคดีต่อศาล มีจำนวน 9,597 เรื่อง แต่มีบุคลากรรับผิดชอบเพียง 150 คน ซึ่งเมื่อเทียบสัดส่วนของปริมาณเรื่องกล่าวหากับบุคลากรแล้วจะเห็นได้ว่า บุคลากร 1 คน รับผิดชอบเรื่องกล่าวหาจำนวน 63 ถึง 64 เรื่อง ซึ่งนับว่ามีจำนวนมาก อีกทั้งเรื่องกล่าวหาแต่ละเรื่องจะต้องดำเนินการตามขั้นตอน ศาลปกครองสูงสุดจึงเห็นว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ได้ละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควรแต่อย่างใด³

³ คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขแดงที่ อ. 461/2551

ศาลปกครองสูงสุดเห็นว่า เมื่อมีการยื่นเรื่องร้องเรียนกล่าวหาแล้ว คณะกรรมการ ป.ป.ช. จำต้องตรวจสอบว่าเป็นเรื่องที่อยู่ในอำนาจตามกฎหมายก่อนที่จะมีการไต่สวนข้อเท็จจริง และการตรวจสอบดังกล่าวถือได้ว่าเป็นการกลั่นกรองเรื่องในเบื้องต้น ซึ่งต้องทำด้วยความรอบคอบ เพราะหากผิดพลาด เช่น รับเรื่องที่ไม่อยู่ในอำนาจหรือไม่เข้าเงื่อนไข ก็จะทำให้เป็นภาระหน้าที่ในการดำเนินการเพิ่มขึ้นโดยไม่ถูกต้อง และยังเป็น

ภาวะต่อการไต่สวนข้อเท็จจริงมากขึ้นโดยไม่จำเป็น อีกทั้งยังมีผลกระทบต่อขวัญและกำลังใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ต้องถูกดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริง แม้ว่าในที่สุดอาจสรุปผลว่าไม่มีมูลความผิดก็ตาม คณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็จำเป็นต้องอย่างยิ่งที่จะต้องตรวจสอบทั้งในข้อกฎหมายและข้อเท็จจริงเบื้องต้นด้วยความระมัดระวัง เพื่อป้องกันมิให้มีการกลั่นแกล้งซึ่งอาจจะเกิดผลกระทบต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งเป็นผู้ถูกกล่าวหาได้

ข้อเท็จจริงปรากฏว่า ป. ได้มีหนังสือลงวันที่ 7 มีนาคม 2545 ถึงประธาน ป.ป.ช. เพื่อขอให้เสนอ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ กองรับเรื่องร้องเรียนซึ่งเป็นหน่วยงานภายใต้สังกัดของ สำนักงาน ป.ป.ช. ได้รับหนังสือเมื่อวันที่ 11 มีนาคม 2545 ได้ออกเลขรับเรื่องเมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2545 หลังจากนั้นเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ป.ป.ช. ได้ดำเนินการก่อนที่จะเสนอให้ประธาน ป.ป.ช. และคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณา ดังนี้

- คณะอนุกรรมการพิจารณากลั่นกรองเรื่องร้องเรียนของกองรับเรื่องร้องเรียนได้ประชุมเมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2545 แล้ว เห็นว่า พฤติการณ์ของผู้ถูกกล่าวหา เป็นการกล่าวหาตามมาตรา 84 และมาตรา 85 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จึงส่งเรื่องให้สำนักปราบปรามการทุจริต 1 ดำเนินการเมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2545

- เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบได้สรุปเรื่องเสนอผู้อำนวยการสำนักปราบปรามการทุจริต 1 เมื่อวันที่ 24 ธันวาคม 2545 และคณะอนุกรรมการพิจารณากลั่นกรองเรื่องกล่าวหาเรื่องเรียนของสำนักปราบปรามการทุจริต 1 ได้ประชุมเมื่อวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2546 และมีมติให้ถอนเรื่องไปศึกษารายละเอียดเพิ่มเติม

- ในขณะเดียวกันคณะอนุกรรมการพิจารณากลั่นกรองเรื่องกล่าวหาเรื่องเรียนของสำนักปราบปรามการทุจริต 1 คณะที่ 2 ซึ่งเป็นคณะอนุกรรมการอีกคณะหนึ่ง ได้ประชุมเมื่อวันที่ 12 พฤษภาคม 2546 เห็นว่ามีปัญหาข้อกฎหมาย จึงมีมติให้นำปัญหาเสนอให้คณะอนุกรรมการกฎหมายและระเบียบเพื่อพิจารณาเมื่อวันที่ 2 มิถุนายน 2546

- คณะอนุกรรมการกฎหมายและระเบียบประชุมเมื่อวันที่ 10 กรกฎาคม 2546 แล้ว เห็นว่า เรื่องกล่าวหาอยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และได้รับรองรายงานการประชุมเมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2546 แล้วส่งเรื่องคืนไปยังสำนักปราบปรามการทุจริต 1

ศาลปกครองสูงสุดเห็นว่า ตั้งแต่วันที่เจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ป.ป.ช. ได้รับเรื่องกล่าวหาเมื่อวันที่ 11 มีนาคม 2545 จนถึงวันที่ 21 กรกฎาคม 2546 ซึ่งเป็นวันที่ฟ้องคดีต่อศาลปกครอง เจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ป.ป.ช. ในฐานะรับผิดชอบด้านกฎหมายของประธาน ป.ป.ช. และคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้พิจารณาเรื่องกล่าวหาของ ป. อย่างต่อเนื่อง มิได้ละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด แต่การดำเนินการอาจจะล่าช้าบ้างเนื่องจากเรื่องกล่าวหาทุกขั้นตอนจะต้องพิจารณาดำเนินการในรูปของคณะอนุกรรมการ ซึ่งก่อนที่จะมีการประชุม คณะอนุกรรมการแต่ละคณะ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบจำต้องศึกษาข้อเท็จจริงพร้อมความเห็นเสนอให้ คณะอนุกรรมการพิจารณา และเมื่อคณะอนุกรรมการพิจารณาแล้วเสร็จ ยังจะต้องรอให้มีการยืนยันความเห็น โดยการรับรองรายงานการประชุมก่อนจึงจะดำเนินการต่อไปได้ ประกอบกับการพิจารณาของคณะอนุกรรมการ ยังมีปัญหาข้อกฎหมายที่จะต้องขอความเห็นจากคณะอนุกรรมการกฎหมายและระเบียบอีก จึงต้องใช้เวลาในการพิจารณา

เมื่อการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องกล่าวหาได้ดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอน ประกอบกับเรื่องกล่าวหาที่อยู่ใน ความรับผิดชอบของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ณ วันที่ 21 กรกฎาคม 2546 ซึ่งเป็นวันที่ฟ้องคดีต่อศาล มีจำนวน

3. การไต่สวนของคณะกรรมการไต่สวนที่มีลักษณะต้องห้าม จะชอบด้วยกฎหมาย หรือไม่

ข้อเท็จจริงปรากฏว่า เมื่อมีการแจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน พนักงานสอบสวนได้ส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาดำเนินการ คณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวน โดยได้แต่งตั้งพนักงานสอบสวนในคดีที่มีการร้องทุกข์ กล่าวโทษ ป. กับเจ้าหน้าที่รับสมัคร เป็นอนุกรรมการไต่สวน ป. อ้างว่าคำสั่งแต่งตั้งไม่ชอบด้วย มาตรา 46 วรรคหนึ่ง (1) (2) และ (4) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 และบุคคลทั้งสองก็ไม่ได้รายงานประธานกรรมการ ป.ป.ช. ตามมาตรา 46 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว จึงไม่อาจรับฟังรายงานเอกสารและ ความเห็นของคณะกรรมการ ป.ป.ช. มาพิจารณาโทษทางวินัย ป. ได้ ศาลปกครองสูงสุดเห็นว่า ปัญหาเรื่องคุณสมบัติของเจ้าหน้าที่เป็นปัญหาเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย ศาลจึงสามารถ หยิบยกขึ้นพิจารณาได้ อย่างไรก็ตาม กรณีนี้เป็นการพิจารณาในรูปของคณะบุคคล การที่ เจ้าหน้าที่ในคณะบุคคลนั้นมีลักษณะต้องห้าม อาจยังไม่ถึงขนาดที่จะทำให้การกระทำของ คณะบุคคลนั้นเป็นอันเสียไปทั้งหมด เว้นแต่มีจำนวนเจ้าหน้าที่ผู้มีข้อบกพร่องเรื่อง คุณสมบัติถึงขนาดที่จะทำให้มีผลกระทบต่อการศึกษาที่มีมติของคณะบุคคลนั้น หรือ ปรากฏข้อเท็จจริงว่าความเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้มีข้อบกพร่องเรื่องคุณสมบัติ มีส่วนสำคัญ ในการชี้ नामติคณะบุคคล ซึ่งในคดีนี้ไม่ปรากฏเหตุดังกล่าว ดังนั้น การที่พนักงานสอบสวน 2 คน มีคุณสมบัติต้องห้าม จึงไม่มีผลกระทบทำให้การกระทำของคณะกรรมการไต่สวนต้องถึงกับ เสียไปแต่อย่างใด⁴

4. การนำสำนวนการสอบสวนพิจารณาโทษทางวินัยที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งให้หน่วยงาน ไปใช้ประกอบการออกคำสั่งลงโทษทางวินัย

ตามมาตรา 91 และมาตรา 92 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาพฤติการณ์แห่งการกระทำความผิดแล้วมีมติว่าผู้ถูกกล่าวหาผู้ใดได้กระทำความผิดวินัย ประธาน ป.ป.ช. จะส่งรายงานและเอกสารที่มีอยู่พร้อมทั้งความเห็นไปยังผู้บังคับบัญชาหรือผู้มี อำนาจแต่งตั้งผู้ถูกกล่าวหาผู้นั้น เพื่อพิจารณาโทษทางวินัยตามฐานความผิดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติ โดยไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอีก และให้ถือว่ารายงานเอกสารและ

9,597 เรื่อง แต่มีบุคลากรรับผิดชอบเพียง 150 คน ซึ่งเมื่อเทียบสัดส่วนของปริมาณเรื่องกล่าวหา กับบุคลากรแล้ว จะเห็นได้ว่า บุคลากร 1 คน รับผิดชอบเรื่องกล่าวหาจำนวน 63 ถึง 64 เรื่อง ซึ่งนับว่ามีจำนวนมาก อีกทั้งเรื่อง กล่าวหาแต่ละเรื่องจะต้องดำเนินการตามขั้นตอน ดังนั้น คณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงไม่ได้ละเลยต่อหน้าที่ตามที่ กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควรแต่อย่างใด

⁴ คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขแดงที่ อ.106/2549

ความเห็นของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นสำนวนการสอบสวนทางวินัยของคณะกรรมการสอบสวนวินัย

อย่างไรก็ดี ตามมาตรา 45 ประกอบกับระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของคณะอนุกรรมการไต่สวน พ.ศ. 2543 วางหลักเกณฑ์และวิธีการว่า เมื่อมีกรณีที่จะต้องไต่สวนข้อเท็จจริง คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะแต่งตั้งคณะอนุกรรมการไต่สวนเพื่อดำเนินการก็ได้ และเมื่อได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการไต่สวนแล้ว ให้แจ้งคำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการไต่สวนให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ หากมีคำคัดค้าน คณะอนุกรรมการไต่สวน คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะพิจารณาและแจ้งให้ผู้คัดค้านทราบ จากนั้นให้คณะอนุกรรมการไต่สวนแจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ ดำเนินการสอบพยานและรวบรวมหลักฐาน และให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงข้อกล่าวหาและนำสืบแก้ข้อกล่าวหา แล้วจัดทำสำนวนการไต่สวนข้อเท็จจริงเสนอต่อประธาน ป.ป.ช. ต่อไป

แต่แม้ว่าจะมีกฎหมายบัญญัติเป็นบทบังคับเรื่องสำนวนการสอบสวนไว้ก็ตาม การนำสำนวนการสอบสวนดังกล่าวไปใช้ในการดำเนินการทางวินัยได้หรือไม่ เพียงใด นั้น ศาลปกครองสูงสุดได้เคยมีคำวินิจฉัยว่า แม้สำนวนการสอบสวนพิจารณาโทษทางวินัยที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งให้หน่วยงานนั้น เป็นหลักสำคัญที่ผู้บังคับบัญชาจะต้องนำมาประกอบการออกคำสั่งลงโทษทางวินัยก็ตาม แต่ถ้าสำนวนการสอบสวนใดที่คณะอนุกรรมการไต่สวนได้ดำเนินการไปโดยฝ่าฝืนข้อ 10 แห่งระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของคณะอนุกรรมการไต่สวน พ.ศ. 2543 อันเป็นสาระสำคัญของกระบวนการไต่สวน คณะกรรมการ ป.ป.ช. และหน่วยงานย่อมไม่อาจนำผลการไต่สวนของคณะอนุกรรมการไต่สวนตามสำนวนการสอบสวนนั้น ไปเป็นมูลชี้ความผิดและลงโทษทางวินัยได้⁵

⁵ คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขแดงที่ อ. 405/2551

ส.เคยรับราชการเป็นตำรวจ ในขณะที่ ส.ดำรงตำแหน่งสารวัตรสอบสวนประจำสถานี มีผู้ร้องเรียนต่อสำนักงานตำรวจแห่งชาติและคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่า ส.ไปที่สถานีตำรวจเพื่อร้องทุกข์ให้ดำเนินคดีกับผู้ที่ถูกเช็คโดยไม่มีเงินตามเช็ค ครั้งแรก ส.ได้ขอค่าใช้จ่ายในการดำเนินการเป็นค่าถ่ายสำเนาเอกสาร 2,000 บาท ครั้งที่สอง ขอค่าเลี้ยงเจ้าหน้าที่ตำรวจในตอนเย็นวันนั้น 2,000 บาท ครั้งที่สาม ขอเงินค่าใช้จ่าย 2,000 บาท ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจไปเฝ้าติดตามผู้ออกเช็คที่บ้าน ครั้งที่สี่ ก็เรียกร้องเงินอีก แต่ผู้ร้องเรียนไม่ได้มอบเงินให้โดยอ้างว่าขอปรึกษากับพวกก่อน ผู้ร้องเรียนเห็นว่า ส.ปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ จึงขอให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติและคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการกับ ส.

ผู้บัญชาการสืบสวนข้อเท็จจริงปรากฏว่ามีมูลที่ควรกล่าวหาว่า ส.กระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง จึงมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน คณะกรรมการสอบสวนเสนอรายงานว่า ส.กระทำความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มิควรได้ และเป็น

5. มติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นคำสั่งทางปกครองหรือไม่

เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้พิจารณาและมีมติในเรื่องใดแล้ว คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะแจ้งมตินั้นให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบเพื่อดำเนินการต่อไป ซึ่งหากผู้ใดเห็นว่ามติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดังกล่าว มีส่วนทำให้ตนต้องได้รับผลร้าย และประสงค์จะให้มีการยกเลิกหรือเพิกถอนมตินั้น ไม่อาจดำเนินการโดยการฟ้องขอให้ศาลปกครองเพิกถอนมติดังกล่าว โดยศาลปกครองสูงสุดได้วินิจฉัยว่า มติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นเพียงความเห็นของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่เสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาออกคำสั่งทางปกครอง เพราะมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. มิได้เป็นคำสั่งทางปกครองตาม

ความผิดวินัยอย่างร้ายแรง สมควรลงโทษปลดออกจากราชการ ส่วนคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีคำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการไต่สวนเพื่อสอบสวนข้อเท็จจริง ส. คัดค้านอนุกรรมการไต่สวนคนหนึ่งโดยอ้างว่าเคยเป็นผู้บังคับบัญชาและมีสาเหตุโกรธเคืองหลายกรณี แต่ประธานกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ได้เปลี่ยนแปลงคำสั่งและไม่ได้แจ้งผลการพิจารณาคำคัดค้านให้ทราบ

คณะอนุกรรมการไต่สวนให้ ส. ทำคำชี้แจง และเมื่อ ส. ทำคำชี้แจงแล้ว คณะอนุกรรมการไต่สวนรายงานต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่าคดีมีมูลความผิดทางวินัยตามที่ถูกร้องเรียน สมควรส่งรายงานและเอกสารพร้อมความเห็นไปยังผู้บังคับบัญชาเพื่อพิจารณาโทษทางวินัยตามกฎหมาย คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติเป็นเอกฉันท์ว่าคดีมีมูลเป็นความผิดฐานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบเพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มิควรได้ เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ และฐานกระทำการอื่นใดอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง และมีหนังสือแจ้งสำนักงานตำรวจแห่งชาติขอให้พิจารณาโทษทางวินัย ผู้บัญชาการจึงดำเนินการทางวินัยและมีคำสั่งลงโทษไล่ ส. ออกจากราชการ

ส. อุทธรณ์คำสั่งลงโทษต่อคณะกรรมการข้าราชการตำรวจ คณะอนุกรรมการ ก.ตร. เกี่ยวกับการอุทธรณ์และคณะกรรมการข้าราชการตำรวจพิจารณาอุทธรณ์แล้ว เห็นว่า ส. ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มิควรได้ เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ อันเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง คำสั่งลงโทษไล่ออกจากราชการจึงเป็นคำสั่งที่เหมาะสมแล้ว มีมติยกอุทธรณ์ ส. จึงฟ้องคดีโดยอ้างว่าคณะอนุกรรมการไต่สวนมิได้พิจารณาคำขอคัดค้านอนุกรรมการไต่สวนที่มีสาเหตุโกรธเคืองกับตน และไม่ได้แจ้งผลการพิจารณาคำขอคัดค้านให้ทราบ

ศาลปกครองสูงสุดเห็นว่า เมื่อข้อคัดค้านของ ส. เข้าลักษณะเหตุตามข้อ 9 (3) แห่งระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของคณะอนุกรรมการไต่สวน พ.ศ. 2543 และตามข้อ 10 แห่งระเบียบดังกล่าวคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะต้องพิจารณาวินิจฉัยหากเห็นว่าไม่ได้เป็นไปตามคำคัดค้านและมีเหตุผลสมควรที่จะให้คณะอนุกรรมการผู้ถูกคัดค้านปฏิบัติหน้าที่ต่อไป ให้มีมติยกคำคัดค้านนั้นเสียแล้วแจ้งให้ผู้คัดค้านทราบ แต่เมื่อได้ตรวจสำนวนการสอบสวนทางวินัยแล้วไม่ปรากฏหลักฐานอันใดที่แสดงว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้พิจารณาตามข้อ 10 อันเป็นสาระสำคัญของกระบวนการไต่สวน การดำเนินการสอบสวนและมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงไม่ถูกต้องในสาระสำคัญอันจะทำให้เสียความเป็นธรรม และเป็นไปโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายดังวินิจฉัย การออกคำสั่งลงโทษไล่ออกจากราชการ จึงไม่ถูกต้องตามรูปแบบ ขั้นตอน หรือวิธีการ อันเป็นสาระสำคัญที่กฎหมายกำหนดไว้ คำสั่งดังกล่าวจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย การพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์จึงไม่ชอบด้วยกฎหมายเช่นกัน

มาตรา 5⁶ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 ที่มีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ หรือมีผลเป็นการออกคำสั่งให้ได้รับโทษทางวินัยในขณะนั้นแต่อย่างใด⁷

6. การขอคัดสำเนาเอกสารที่ได้มาจากการไต่สวน

เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้พิจารณาและมีมติเกี่ยวกับเรื่องที่มีการไต่สวนแล้ว หากผู้เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ถูกกล่าวหาอันเป็นที่มาที่ต้องมีการไต่สวน จะขอคัดสำเนาเอกสารในสำนวนการไต่สวนนั้นได้หรือไม่ เพียงใด ศาลปกครองสูงสุดได้วินิจฉัยว่า เอกสารที่ได้มาจากการไต่สวนข้อเท็จจริงในกรณีนี้ พ.ร้องทุกข์กล่าวโทษ ร. กับพวก ว่าปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เป็นเอกสารที่ได้มาจากการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามมาตรา 19 (3) ที่ต้องห้ามมิให้เปิดเผยตามมาตรา 120 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 ซึ่งกำหนดเป็นหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการรักษาความลับของทางราชการ

⁶ พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539

มาตรา 5 ในพระราชบัญญัตินี้

๖๑๖

๖๑๖

"คำสั่งทางปกครอง" หมายความว่า

(1) การใช้อำนาจตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ที่มีผลเป็นการสร้างนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างบุคคลในอันที่จะก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน ระงับ หรือมีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคล ไม่ว่าจะเป็นการถาวรหรือชั่วคราว เช่น การสั่งการ การอนุญาต การอนุมัติ การวินิจฉัยอุทธรณ์ การรับรอง และการรับจดทะเบียน แต่ไม่หมายความรวมถึงการออกกฎ

(2) การอื่นที่กำหนดในกฎกระทรวง

๖๑๖

๖๑๖

⁷ คำสั่งศาลปกครองสูงสุด ที่ ร.249/2548

ณ ฟ้องว่าได้รับความเดือดร้อนเสียหายจากการที่ปลัดกระทรวงออกคำสั่งลงโทษปลด ณ ออกจากราชการตามมติของคณะกรรมการป.ป.ช. ที่เห็นว่า ณ กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง ณ อุทธรณ์คำสั่งต่อ ก.พ. แต่นายกรัฐมนตรีสั่งให้ยกอุทธรณ์ ณ เห็นว่าการกระทำของตนไม่ได้ก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง จึงฟ้องขอให้ศาลปกครองเพิกถอนมติของคณะกรรมการป.ป.ช. คำสั่งลงโทษทางวินัยและมติของ ก.พ. ที่ยกอุทธรณ์

ศาลปกครองสูงสุดเห็นว่า มติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นเพียงความเห็นของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่เสนอต่อปลัดกระทรวงเพื่อประกอบการพิจารณาคำสั่งทางปกครองแก่ ณ ตามนัยมาตรา 92 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 เท่านั้น ซึ่งมีติดังกล่าวมิได้เป็นคำสั่งทางปกครองตามมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 ที่มีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของ ณ หรือมีผลเป็นการออกคำสั่งให้ ณ ได้รับโทษทางวินัยในขณะนั้นแต่อย่างใด ณ จึงไม่ใช่ผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายที่จะมีสิทธิยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองเพื่อขอให้เพิกถอนมติคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดังกล่าวได้ และมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา

ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 โดยกำหนดโทษบุคคลที่เปิดเผยข้อความ ข้อเท็จจริง หรือข้อมูลที่ได้มาเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติ โดยมิได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. และมีใช่เป็นการกระทำตามที่ราชการ หรือเพื่อประโยชน์แก่การตรวจสอบหรือไต่สวนข้อเท็จจริง หรือเพื่อประโยชน์แก่ทางราชการ หรือเพื่อประโยชน์สาธารณะ โดยที่มิได้บัญญัติห้ามหรือให้อำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารโดยไม่มีเหตุอันสมควรแต่อย่างใด

นอกจากนี้ การที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะใช้ดุลพินิจเปิดเผยหรือไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ย่อมต้องพิจารณาพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ประกอบด้วย ซึ่งตามมาตรา 15 การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีกฎหมายคุ้มครองมิให้เปิดเผย หรือข้อมูลข่าวสารที่มีผู้ให้มาโดยไม่ประสงค์ให้ทางราชการเปิดเผยต่อผู้อื่น เป็นดุลพินิจของหน่วยงานรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่จะเปิดเผยหรือไม่เปิดเผยก็ได้ โดยต้องคำนึงถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ ประโยชน์สาธารณะ และประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้องประกอบกัน

เมื่อข้อเท็จจริงไม่ปรากฏว่าข้อมูลข่าวสารที่ พ.ขอให้เปิดเผยนั้นเป็นข้อมูลข่าวสารอันจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของประเทศ หรืออาจทำให้การบังคับใช้กฎหมายของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เสื่อมประสิทธิภาพ ตลอดจนไม่กระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่อย่างใด ในทางกลับกัน พ.สมควรได้รับการคุ้มครองสิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารเพื่อตรวจสอบความโปร่งใสในการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐให้สิ้นสงสัย และเพื่อปกป้องสิทธิเสรีภาพของตนโดยชอบด้วยกฎหมาย ศาลปกครองสูงสุดจึงเห็นว่า กรณีไม่มีเหตุที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. และเลขาธิการ ป.ป.ช.จะไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่ พ.ขอให้เปิดเผย^๘

7. การโต้แย้งข้อเท็จจริงที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. นำไปใช้ในการพิจารณา

ศาลปกครองสูงสุดเห็นว่า ป. จะอ้างว่าได้ปฏิบัติหน้าที่โดยยึดถือระเบียบอย่างเคร่งครัด เมื่อไม่ถูกโต้แย้งจากเจ้าหน้าที่อื่น จึงสรุปเอาเองว่าตนสุจริตและไม่เป็นความผิดวินัย นั้นไม่ได้ เมื่อ ป. มีพฤติการณ์เป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มีควรได้ เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ทั้งการที่ได้รายงานในลักษณะกลบเกลื่อนความผิดปกติ พฤติการณ์เป็นการรายงานอันเป็นเท็จต่อผู้บังคับบัญชาอันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง ถือว่าเป็นผู้กระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง เมื่อ ป. ไม่มีพยานหลักฐานมาสนับสนุนข้ออ้างของตนที่ว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. พังข้อเท็จจริงผิดพลาด หรือมีลักษณะเป็นการกลั่นแกล้งชี้มูลการกระทำผิดวินัย ป. แต่เพียงผู้เดียว มติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่เห็นว่าพฤติการณ์ของ ป. เป็นความผิดวินัยอย่าง

^๘ คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขแดงที่ อ.427/2551

ร้ายแรงตามมาตรา 67 วรรคสาม มาตรา 73 วรรคสอง และมาตรา 81 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2518 จึงชอบแล้ว⁹

จากตัวอย่างคำพิพากษาของศาลปกครองที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่ได้นำเสนอมาส่วนหนึ่งนี้ คงจะพอทำให้มองเห็นภาพความเชื่อมโยงกันในการทำงาน และมองเห็นบรรทัดฐานที่ศาลปกครองได้วางไว้เกี่ยวกับกระบวนการในการทำงานของ ป.ป.ช. ได้ระดับหนึ่ง ซึ่งพอจะทำให้ได้คำตอบในเบื้องต้นว่า การทำงานของหน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงาน จะต้องอยู่ภายใต้ระบบตรวจสอบ ไม่ว่าโดยวิธีใดวิธีหนึ่งเสมอ จะไม่มีหน่วยงานของรัฐใดที่ทำงานไปโดยปราศจากการตรวจสอบทั้งมวลแต่อย่างใด

⁹ คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขแดงที่ อ. 47/2550

ป. เป็นข้าราชการบำนาญได้รับอนุญาตให้ลาออกจากราชการตั้งแต่วันที่ 17 ธันวาคม 2542 แต่หน่วยงานได้มีคำสั่งโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 92 และมาตรา 93 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 ประกอบกับมาตรา 104 วรรคสอง และมาตรา 138 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 ลงโทษไล่ ป. ออกจากราชการเนื่องจากกระทำผิดวินัย อ้างว่าเมื่อครั้งที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาให้ทำการรังวัดออกโฉนดที่ดิน ได้รังวัดออกโฉนดที่ดินโดยรวมเอาทางสาธารณประโยชน์และที่ดินที่ยังไม่ได้รับรองการทำประโยชน์รวมเป็นส่วนหนึ่งด้วยโดยมิชอบด้วยกฎหมาย รวมทั้งได้จัดทำเอกสารและรายงานต่างๆ เป็นเท็จ คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาแล้วมีมติว่าเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ฐานรายงานเท็จต่อผู้บังคับบัญชา และแจ้งมติดังกล่าวให้หน่วยงานทราบเพื่อดำเนินการทางวินัย

ศาลปกครองชั้นต้นเห็นว่า ป. มีหน้าที่ตรวจสอบข้อเท็จจริงและเอกสารหลักฐานต่างๆ และในฐานะที่เป็นช่างรังวัดที่มีประสบการณ์มานาน ต้องมีความซื่อสัตย์สุจริต ใช้ความระมัดระวังละเอียดรอบคอบ แต่นอกจากจะไม่ได้ใช้ความละเอียดรอบคอบในการพิจารณาตามวิสัยที่ข้าราชการที่มีประสบการณ์เยี่ยงตนเองพึงปฏิบัติแล้ว ยังไม่ได้รายงานสิ่งที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบ และไม่ได้เสนอความเห็นเกี่ยวกับการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายและระเบียบให้ผู้บังคับบัญชาทราบอย่างชัดเจน อันเป็นพฤติการณ์ที่แสดงถึงความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ขาดความระมัดระวังในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ เป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง ถือเป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มิควรได้ เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ซึ่งเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง และตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 กำหนดให้หน่วยงานพิจารณาโทษทางวินัยได้ตามฐานความผิดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติ โดยไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอีก จึงเป็นการปฏิบัติตามมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งเป็นการกระทำที่ถูกต้องและชอบด้วยกฎหมายแล้ว

สรุปความเห็น ข้อเสนอ คำถามที่มีต่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริต ในการสัมมนาของคณะกรรมการวิสามัญฯ วันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๒
ของนายปราโมช โสภิชฐนภา อัยการจังหวัดประจำกรม สำนักงานอัยการสูงสุด

๑. แม้ว่าหลักการในการขอแก้ไขเพิ่มเติม พรบ.ประกอบรัฐธรรมนูญ อ้างว่าเพื่อให้เป็นไปตาม
บทบัญญัติของ รธน. ๒๕๕๐ และให้เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายที่แก้ไขเพิ่มเติมก่อนหน้านี้ รวมถึง
ในช่วงที่มีการออกประกาศ คปค. และระหว่างมีการใช้ รธน.ชั่วคราว ๒๕๕๙ ก็ตาม การแก้ไขเพิ่มเติม พรบ.
ประกอบรัฐธรรมนูญ ของ คมธ.วิสามัญฯ ควรจะเป็นไปตามเหตุและผล โดยคำนึงถึงหลักการที่เป็นธรรม ซึ่ง
เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปด้วย เป็นต้นว่า หลักการไม่มีผลประโยชน์ขัดแย้ง หรือมีส่วนได้เสียในการดำรง
ตำแหน่งบางตำแหน่ง ไม่ควรจะให้บทบัญญัติที่ยกเว้นคุณสมบัติให้บุคคลที่ต้องห้ามดังกล่าวเข้ามาทำหน้าที่
หรือใช้อำนาจของ กกก. ปปช. ได้ มิฉะนั้น จะมีปัญหาข้อโต้แย้งเรื่องความชอบธรรมได้ว่า เป็นผู้ได้ตนเอง
และตัดสินใจขาดเองในลักษณะเบ็ดเสร็จ การยอมรับผลการดำเนินการก็จะมีน้อย อาจต้องมีบทบัญญัติห้าม
การใช้อำนาจของกรรมการ ปปช. บางท่านที่มีส่วนได้เสีย หรือเคยรู้เห็นเรื่องที่มีการได้สวน หรือถูกคัดค้าน
เพิ่มเติม การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ไม่ควรเป็นเพียงนำเอาบทบัญญัติกฎหมายที่ใช้
บังคับอยู่แล้วหลาย ๆ ที่มาบัญญัติใหม่รวมกันไว้ โดยที่มิได้มีการทบทวนหลักการเหตุผลที่ดี โดยเฉพาะ
บทบัญญัติกฎหมายที่มีได้ผ่านการพิจารณาของรัฐสภาในสภาวะปกติ

๒. กฎหมายกำหนดคุณสมบัติของ กกก. ปปช. แต่ละท่านไว้สูงมาก และให้อำนาจหน้าที่มากเช่นกัน การ
กำหนดให้บุคคลอื่นใช้อำนาจของ กกก. ปปช. เช่น พนักงานได้สวน จะต้องเป็นหลักประกันที่ดีสำหรับผู้เกี่ยวข้อง
ว่าจะได้พนักงานได้สวน ที่มีความรับผิดชอบเพียงพอที่จะสามารถใช้อำนาจของ กกก. ปปช. ได้อย่างเที่ยงธรรม
เสมือน กกก. ปปช. ใช้อำนาจนั่นเอง

นอกจากนี้ ตามโครงสร้างของกฎหมายในปัจจุบัน การใช้อำนาจของ กกก. ปปช. จะกระทำโดยการ
ตั้งคณะอนุกรรมการ ซึ่งมี กรรมการ ปปช. อย่างน้อย ๑ ท่าน เป็นประธานรวมอยู่ด้วย การใช้อำนาจที่มี
ความสำคัญนี้ ต้องกระทำในลักษณะเป็นองค์คณะ (collective) ไม่ใช่ใช้อำนาจโดยคน ๆ เดียว การ

กำหนดให้ใช้อำนาจ กกก. ปปช. โดยคน ๆ เดียว และขาดการยึดโยงกับบุคคลที่เป็น กก.ปปช.ด้วย จึงเป็นการเปลี่ยนแปลงหลักการสำคัญ และต้องพิจารณาด้วยความรอบคอบ

๓. เหตุผลเรื่องความล่าช้าในการดำเนินการของ กกก.ปปช. ไม่มีน้ำหนักเพียงพอที่จะให้มีการใช้อำนาจของ กกก.ปปช. ได้โดยคน ๆ เดียว ควรแก้ไขด้วยวิธีการอื่น ความรวดเร็วหากเสี่ยงต่อความเป็นธรรมและความรอบคอบอาจจะเป็นผลเสียมากกว่าผลดี เสี่ยงต่อการปฏิบัติแบบหลายมาตรฐาน

๔. การมอบอำนาจให้ เลขาธิการกกก. ปปช. ใช้อำนาจของ กกก. ปปช. ได้ น่าจะไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ในการจัดโครงสร้างของ กกก.ปปช. และสำนักงาน ปปช. ซึ่งประสงค์ให้การดำเนินการทางธุรการเป็นอำนาจหน้าที่ของเลขาฯ แยกต่างหากจากการใช้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายซึ่งเป็นอำนาจเฉพาะของ กกก.ปปช. หากเปรียบเทียบกับองค์กรอื่น เช่น ศาลยุติธรรม อำนาจการพิจารณาพิพากษาคดีจะเป็นของศาลหรือผู้พิพากษา ในขณะที่การจัดการทางธุรการจะเป็นของสำนักงานศาลยุติธรรมซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ธุรการ การเก็บรักษาสารบบคดี รายชื่อองค์คณะผู้พิพากษา จะเป็นอำนาจหน้าที่ทางธุรการ ผู้พิพากษาที่ไม่เกี่ยวข้องก็ไม่อาจเข้ามาท้วงท้วงเรื่องทางธุรการได้ ซึ่งเป็นการสร้างระบบภายในที่สามารถป้องกันการเข้ามาแทรกแซงโดยผู้ที่ไม่เกี่ยวข้องในองค์กรได้ เป็นการวางระบบการแยกใช้อำนาจภายในองค์กรที่ช่วยลดการแทรกแซงการทำหน้าที่โดยอิสระโดยเฉพาะจากผู้ที่มีอำนาจเหนือกว่า หรือสามารถให้ทุนกับอีกฝ่ายหนึ่งได้โดยตรง ซึ่งเลขาฯ น่าจะมีส่วนช่วยเป็นหลักประกันดังกล่าวทำนองเดียวกัน เลขาฯ ในฐานะผู้บังคับบัญชาสูงสุดในทางธุรการจึงไม่ควรใช้อำนาจอันเป็นของ กกก.ปปช. และในทางกลับกัน

นอกจากนี้ เป็นที่คาดหมายได้ว่า เลขาฯ จะมอบอำนาจหน้าที่ต่อไปให้ พนักงานเจ้าหน้าที่อื่น ของสำนักงาน ปปช. อีกทอดหนึ่ง เพราะ เลขาฯ มีภารกิจในทางธุรการมากอยู่แล้ว การใช้อำนาจของ กกก.ปปช. จึงถูกเบี่ยงเบนออกจากผู้มีอำนาจเฉพาะตามกฎหมายเพิ่มมากขึ้นดังที่กล่าวไว้ในข้อ ๒ ข้างต้นยิ่งขึ้นไปอีก

ไม่มีบทบัญญัติใดที่กำหนดให้ กกก.ปปช. ต้องรับผิดชอบในการใช้อำนาจของบุคคลที่ กกก.ปปช. มอบอำนาจให้ไปดำเนินการร่วมด้วย ซึ่งปกติการใช้อำนาจโดย กกก.ปปช. กกก.ปปช. จะต้องรับผิดชอบ แต่เหตุใดเมื่อมีการมอบอำนาจให้บุคคลอื่น กกก.ปปช. จึงไม่ต้องรับผิดชอบ จะกลายเป็นว่ามีมีการใช้อำนาจ กกก.ปปช. ได้

โดยบุคคลที่มีไซ่ กกก.ปปช. และมีความรับผิดชอบน้อยกว่า กกก.ปปช. ซึ่งเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่โดยตรง ซึ่งมีไซ่ เจตนาารมณ์ของบทบัญญัติของกฎหมาย

๕. ในระบบนิติรัฐ ผู้ใช้อำนาจรัฐเองต้องอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์เดียวกัน เช่นเดียวกับ กกก.ปปช. ในฐานะ องค์กรตรวจสอบการทุจริต ยังมีความจำเป็นต้องอยู่ภายใต้มาตรการเพื่อป้องกันการทุจริตเช่นกัน เพื่อความ โปร่งใส สามารถตรวจสอบการทำงานได้ เช่นเดียวกับหน่วยงานของรัฐอื่น ๆ ดังนั้น จำเป็นต้องคงไว้ หรือ กำหนดหลักเกณฑ์ที่สำคัญในการใช้อำนาจของ ปปช. เพื่อประกันว่าการใช้อำนาจจะสามารถถูกตรวจสอบได้ ถึงความถูกต้อง ซอบธรรม และสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนจะได้รับการคุ้มครอง โดยคำนึงถึง **due process of law** เป็นต้นว่า

๕.๑ การใช้อำนาจหน้าที่ของ ปปช. จะต้องเคารพกฎเกณฑ์ขั้นพื้นฐาน เช่น

- การหาข้อเท็จจริง การไต่สวนเพื่อไ้มาซึ่งพยานหลักฐาน ข้อเท็จจริง จะต้องมิได้เกิดจาก การข่มขู่ ล่อลวง หรือไ้มาโดยมิชอบด้วยประการอื่น หากสำนวนการไต่สวน หรือพยานหลักฐานใน ส่วนใดไ้มาโดยมิชอบ ไม่ควรรับฟังพยานหลักฐาน หรือข้อเท็จจริงนั้น สิทธิของผู้ถูกกล่าวหาอื่น ๆ ควรได้รับการเคารพ เช่น การมีทนาย ฯลฯ ตามหลักการรับฟังพยานหลักฐานในคดีอาญาทั่วไป

- กระบวนการไต่สวนข้อเท็จจริง ต้องให้สิทธิผู้ถูกกล่าวหา และผู้มีส่วนได้เสียไม่ต่ำกว่าที่ กฎหมายปกติให้อำนาจไว้ เป็นต้นว่า การชี้ความผิดทางวินัยร้ายแรงต้องกระทำตามหลักเกณฑ์ การสอบสวนความผิดวินัยร้ายแรง โดยให้สิทธิผู้ถูกกล่าวหาในการรับทราบสรุปข้อกล่าวหา พยานหลักฐาน ชี้แจงข้อมูล และอ้างส่งพยานหลักฐานฝ่ายตนไ้ด้วย เนื่องจากการสั่งให้ลงโทษทาง วินัยของ กกก.ปปช. มีลักษณะเด็ดขาด หน่วยงานต้นสังกัดโดยทั่วไป (ยกเว้นบางหน่วยงาน) ไม่มี อำนาจพิจารณาเป็นอย่างอื่น สิทธิของผู้ถูกกล่าวหาจึงอาจได้รับผลกระทบ

- ข้อมูลต่าง ๆ ที่ไ้มา ต้องได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย เพื่อป้องกันการนำข้อมูลไปใช้ ในทางอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการไต่สวน มิฉะนั้นจะต้องได้รับโทษ

๕.๒ การใช้อำนาจหน้าที่ที่ปกติเป็นขององค์กรอื่น ต้องเคารพหลักการ กฎเกณฑ์ที่กฎหมายในเรื่องนั้น ๆ วางไว้เพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้มีส่วนได้เสีย เพื่อให้การใช้อำนาจเป็นไปอย่างถูกบิดเบือน ฯลฯ ดังนั้น การใช้อำนาจของ กกก.ปปช. ต้องอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์ต่าง ๆ ทั้งที่กฎหมายกำหนด และที่มิใช่การออกอนุบัญญัติ ประกาศ และคำสั่งในภายหลัง ตลอดจนต้องกำหนดให้มีความรับผิดชอบเสมือนเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายนั้น ตลอดจนควรแจ้งให้หน่วยงานนั้นทราบถึงการใช้อำนาจนั้นในภายหลังด้วย เนื่องจากไม่ปรากฏว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ปปง. ไม่ให้ความร่วมมือ หรือมีปัญหาอุปสรรคใด ถึงขนาดที่ไม่อาจพึ่งพาหน่วยงาน หรือองค์กรที่มีอำนาจหน้าที่เฉพาะในเรื่องนั้น ๆ ได้

๕.๓ การกำหนดอำนาจหน้าที่เจ้าหน้าที่ของ ปปช. ไม่ควรให้เป็นไปตามที่ กกก.ปปช. กำหนดโดยทำเป็นระเบียบเท่านั้น เนื่องจาก เจ้าหน้าที่ดังกล่าวใช้อำนาจหน้าที่ของ กกก.ปปช. และไม่มีกฎหมายกำหนดกรอบอำนาจหน้าที่ที่ประชาชนจะสามารถทราบได้ อีกทั้งไม่มีกฎหมายกำหนดให้ กกก.ปปช. ต้องรับผิดชอบในการกระทำต่าง ๆ ของเจ้าหน้าที่ดังกล่าวด้วย การตรวจสอบอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของ ปปช. จึงกระทำได้ยาก ประชาชนไม่อาจทราบว่าเจ้าหน้าที่ดังกล่าวมีอำนาจหน้าที่แค่ไหนเพียงไร การตรวจสอบการใช้อำนาจกระทำได้ยาก ควรกำหนดอำนาจหน้าที่ไว้ในกฎหมาย และกำหนดให้ กกก.ปปช. ต้องรับผิดชอบในการกระทำของเจ้าหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย

๕.๔ หลักเกณฑ์การตรวจสอบการปฏิบัติงานของ ปปช. ควรกระทำได้ง่ายขึ้น ควรมีการกล่าวหาผ่านอัยการสูงสุดได้โดยตรง หรือมิฉะนั้น ควรจะเปิดโอกาสให้ผู้เสียหายฟ้องคดีต่อศาลฎีกาได้โดยศาลทำการไต่สวนคดีก่อนว่าจะรับฟ้องคดีหรือไม่

๖. นิยามความหมายของคำว่า "ทุจริตต่อหน้าที่" และ "ประพฤติมิชอบ" เหมือนหรือแตกต่างจากความหมายที่กำหนดไว้ในพรบ. มาตรการของฝ่ายบริหารฯ อย่างไร หากมีการกล่าวหาว่ากระทำผิดร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐตาม พรบ. ประกอบรัฐธรรมนูญฯ และ พรบ. มาตรการของฝ่ายบริหารฯ จะยึดถือความหมายตามพรบ. มาตรการของฝ่ายบริหารฯ หรือไม่ โทษทางอาญาตาม พรบ. ประกอบรัฐธรรมนูญฯ มีความรุนแรง การเอาผิดทางอาญาควรมีความชัดเจน

๗. การจำแนกความแตกต่างระหว่างการกระทำทางปกครอง และการกระทำผิดทางอาญา เนื่องจากตามร่างพรบ.ประกอบรัฐธรรมนูญ ได้กำหนดให้อำนาจอัยการสูงสุดที่อาจร้องขอต่อศาลปกครองให้เพิกถอนการกระทำทางปกครองได้ เส้นแบ่งระหว่างการกระทำทางปกครอง กับเจตนากระทำผิดทางอาญาจึงใกล้เคียงกันมาก การละเมิดทางปกครองไม่ควรเป็นความผิดทางอาญาทุกกรณี ควรกำหนดเส้นแบ่งระหว่างการกระทำทางปกครอง กับความรับผิดทางอาญาให้ชัดเจน เพื่อผู้เกี่ยวข้องจะได้เข้าใจ และป้องกันปัญหาทางปฏิบัติ

๘. การดำเนินคดีไปพร้อมกันทั้งทางอาญา ทางปกครอง ทางวินัยและทางแพ่ง (ละเมิด) มาตรการเยียวยาส่วนใหญ่จะเป็นในทางแพ่ง แต่ในทางปกครองจะเยียวยาอย่างไร เช่น เมื่อพ้นเกษียณอายุราชการแล้วจึงมีคำตัดสินถึงที่สุดว่าไม่ผิด แต่จะกลับรับราชการก็ไม่ได้เพราะอายุเกิน ๖๐ ปี ในกรณีเช่นนี้ จะชดเชยความเสียหายให้อย่างไร คดีอื่น ๆ ต้องรอผลการดำเนินคดีอาญาหรือไม่ ควรมีกรอบการดำเนินการในคดีอาญาให้แล้วเสร็จภายในเวลาหรือไม่

๙. การสั่งคดีของอัยการสูงสุด ตามพรบ.มาตรการฝ่ายบริหารฯ อยู่ภายใต้ ป.วิอาญาฯ และพรบ.การรื้อฟื้นคดีอาญาฯ หรือไม่ กกก. ปปช. สามารถการดำเนินคดีซ้ำ หรือรื้อฟื้นคดีโดยไม่ต้องคำนึงถึง พรบ.การรื้อฟื้นคดีอาญาฯ หรือไม่ หรือในกรณีที่ กกก.ปปช. ชี้ขาดว่าไม่มีมูลฟ้องร้อง ควรให้อัยการสูงสุดหรือศาลฎีกาฯ เห็นชอบด้วยหรือไม่ หากหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งข้างต้นไม่เห็นชอบ ควรให้อัยการสูงสุดฟ้องคดีได้ หรือไม่ เพื่อการตรวจสอบการใช้อำนาจของ กกก.ปปช.

.....

ภาคผนวก

- : พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒
- : รายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. สภาผู้แทนราษฎร
- : ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว
- : บันทึกวิเคราะห์ความจำเป็นในการตรากฎหมายประกอบ
ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้เสนอ)
- : ประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย
อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑
เรื่อง การดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของ
คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

(๑)

พระราชบัญญัติ

ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

พ.ศ. ๒๕๔๒

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๒

เป็นปีที่ ๕๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒”

มาตรา ๒^๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ พ.ศ. ๒๕๑๘

(๒) พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๐

(๓) พระราชบัญญัติการแสดงทรัพย์สินและหนี้สินของสมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นซึ่งมีตำแหน่ง หรือเงินเดือนประจำ พนักงานหรือบุคคลผู้ปฏิบัติงานในรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐ ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นซึ่งมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่ง

^๑ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๖/ตอนที่ ๑๑๔ ก/หน้า ๑/๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๒

ทางการเมือง เจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ และให้หมายความรวมถึง กรรมการ อนุกรรมการ ลูกจ้างของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ และบุคคลหรือ คณะบุคคลซึ่งใช้อำนาจหรือได้รับมอบให้ใช้อำนาจทางการเมืองปกครองของรัฐในการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งตามกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นการจัดตั้งขึ้นในระบบราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐ

“ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” หมายความว่า

(๑) นายกรัฐมนตรี

(๒) รัฐมนตรี

(๓) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(๔) สมาชิกวุฒิสภา

(๕) ข้าราชการการเมืองอื่นนอกจาก (๑) และ (๒) ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบ

ข้าราชการการเมือง

(๖) ข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมืองตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่าย

รัฐสภา

(๗) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและสมาชิก

สภากรุงเทพมหานคร

(๘) ผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลนคร

(๙) ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มี

รายได้หรืองบประมาณไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

“ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง” หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการ ระดับกรม ทบวงหรือกระทรวง สำหรับข้าราชการพลเรือน ผู้ดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการเหล่าทัพ หรือผู้บัญชาการทหารสูงสุด สำหรับข้าราชการทหาร ผู้ดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ผู้ดำรงตำแหน่งปลัดกรุงเทพมหานคร กรรมการและผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ หัวหน้าหน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล หรือผู้ดำรงตำแหน่งตามที่กฎหมายอื่นบัญญัติ

“ผู้เสียหาย” หมายความว่า ผู้เสียหายจากการกระทำอันเป็นเหตุให้เจ้าหน้าที่ของรัฐร้ายรายผิดปกติ การกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการตามประมวลกฎหมายอาญา หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมายอื่น

“ผู้ถูกกล่าวหา” หมายความว่า ผู้ซึ่งถูกกล่าวหาหรือมีพฤติการณ์ปรากฏแก่ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติว่า ได้กระทำการอันเป็นมูลที่จะนำไปสู่ การถอดถอนจากตำแหน่ง การดำเนินคดีอาญา การขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน หรือการ ดำเนินการทางวินัย ตามที่บัญญัติในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และให้หมายความ รวมถึงตัวการ ผู้ใช้หรือผู้สนับสนุนในการกระทำความผิดดังกล่าวด้วย

“ประธานกรรมการ” หมายความว่า ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

“อนุกรรมการ” หมายความว่า อนุกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติซึ่งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้แต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

“เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า เลขาธิการ และข้าราชการในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และให้หมายความรวมถึงข้าราชการหรือพนักงานซึ่งมาช่วยราชการในสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติซึ่งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้แต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

“ทุจริตต่อหน้าที่” หมายความว่า ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในพฤติการณ์ที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่ามีตำแหน่งหรือหน้าที่ซึ่งตนมิได้มีตำแหน่งหรือหน้าที่นั้น หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งนี้ เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่น

“ทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ” หมายความว่า การที่ทรัพย์สินหรือหนี้สินในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้ยื่นเมื่อพ้นจากตำแหน่งมีการเปลี่ยนแปลงไปจากบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ได้ยื่นเมื่อเข้ารับตำแหน่งในลักษณะที่ทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติหรือหนี้สินลดลงผิดปกติ

“ร่ำรวยผิดปกติ” หมายความว่า การมีทรัพย์สินมากผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นมากผิดปกติหรือการมีหนี้สินลดลงมากผิดปกติ หรือได้ทรัพย์สินมาโดยไม่สมควร สืบเนื่องมาจากการปฏิบัติตามหน้าที่หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่

มาตรา ๕ ให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติรักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และให้มีอำนาจออกประกาศหรือระเบียบกับแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ประกาศและระเบียบตามวรรคหนึ่งที่มีผลเป็นการทั่วไปเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

มาตรา ๖ ให้มีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเรียกโดยย่อว่า “คณะกรรมการ ป.ป.ช.” ประกอบด้วยประธานกรรมการคนหนึ่งและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอื่นอีกแปดคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา

มาตรา ๗ การสรรหาและการเลือกกรรมการให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ให้ประธานวุฒิสภาจัดให้มีคณะกรรมการสรรหากรรมการจำนวนสิบห้าคน ประกอบด้วย ประธานศาลฎีกา ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ประธานศาลปกครองสูงสุด อธิการบดีของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคลทุกแห่งซึ่งเลือกกันเองให้เหลือเจ็ดคน ผู้แทนพรรคการเมืองทุกพรรคที่มีสมาชิกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคละหนึ่งคนซึ่งเลือกกันเองให้เหลือห้าคน และให้คณะกรรมการสรรหามีหน้าที่สรรหาและจัดทำบัญชีรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสิบแปดคนเสนอต่อประธานวุฒิสภา โดยต้องเสนอพร้อมความยินยอมของผู้ได้รับการเสนอชื่อนั้น ทั้งนี้ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีเหตุทำให้ต้องมีการเลือกบุคคลให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว มติในการเสนอชื่อต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนกรรมการสรรหาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

(๒) ให้ประธานวุฒิสภาเรียกประชุมวุฒิสภาเพื่อมีมติเลือกบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อในบัญชีตาม (๑) ซึ่งต้องกระทำโดยวิธีลงคะแนนลับ ในการนี้ให้บุคคลซึ่งได้รับคะแนนสูงสุดและมีคะแนนมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภาเป็นผู้ได้รับเลือกเป็นกรรมการ แต่ถ้าผู้ได้รับเลือกที่ได้คะแนนมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภามีจำนวนไม่ครบเก้าคน ให้หารายชื่อของบุคคลซึ่งได้รับการเสนอชื่อที่เหลืออยู่ทั้งหมดมาให้สมาชิกวุฒิสภาออกเสียงลงคะแนนเลือกอีกครั้งหนึ่งต่อเนื่องกันไป และในกรณีนี้ ให้ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดเรียงลงไปตามลำดับจนครบจำนวนเป็นผู้ได้รับเลือกให้เป็นกรรมการ ถ้ามีผู้ได้รับคะแนนเท่ากันในลำดับใดอันเป็นเหตุให้มีผู้ได้รับเลือกเกินเก้าคน ให้ประธานวุฒิสภาจับสลากว่าผู้ใดเป็นผู้ได้รับเลือก

ให้ผู้ได้รับเลือกเป็นกรรมการตาม (๒) ประชุมและเลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานกรรมการแล้วแจ้งผลให้ประธานวุฒิสภาทราบ

ให้ประธานวุฒิสภาเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการ

มาตรา ๘ ผู้ได้รับการเสนอชื่อเป็นกรรมการต้องเป็นผู้ซึ่งมีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์มีคุณสมบัติตามมาตรา ๙ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๐

มาตรา ๙ ผู้ได้รับการเสนอชื่อเป็นกรรมการต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบห้าปีบริบูรณ์

(๓) เคยเป็นรัฐมนตรี ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ กรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ หรือกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน หรือรับราชการหรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่ารองอัยการสูงสุด อธิบดีหรือเทียบเท่า หรือดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าศาสตราจารย์

มาตรา ๑๐ ผู้ได้รับการเสนอชื่อเป็นกรรมการต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

(๑) เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น

(๒) เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นของพรรคการเมืองในระยะสามปีก่อนวันได้รับการเสนอชื่อ

(๓) เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ กรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตุลาการศาลปกครอง หรือกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

(๔) วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

(๕) เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช

(๖) ต้องคุมขังอยู่โดยหมายของศาลหรือโดยคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย

(๗) อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง

(๘) ติดยาเสพติดให้โทษ

(๙) เป็นบุคคลล้มละลายซึ่งศาลยังไม่สั่งให้พ้นจากคดี

(๑๐) ต้องคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังอยู่โดยหมายของศาล

(๑๑) เคยต้องคำพิพากษาให้จำคุกตั้งแต่สองปีขึ้นไปโดยได้พ้นโทษมายังไม่ถึงห้าปีในวันได้รับการเสนอชื่อ เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท

(๑๒) เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ เพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือถือว่ากระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ

(๑๓) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ

(๑๔) อยู่ในระหว่างต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๓๔ และมาตรา ๔๑

(๑๕) เคยถูกวุฒิสภามีมติให้ถอดถอนออกจากตำแหน่งและยังไม่พ้นกำหนดห้าปีนับแต่วันที่วุฒิสภามีมติจนถึงวันได้รับการเสนอชื่อ

มาตรา ๑๑ ผู้ได้รับเลือกเป็นกรรมการต้อง

(๑) ไม่เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ

(๒) ไม่เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่นหรือไม่เป็นกรรมการหรือที่ปรึกษาของรัฐวิสาหกิจหรือของหน่วยงานของรัฐ

(๓) ไม่ดำรงตำแหน่งใดในห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือองค์การที่ดำเนินธุรกิจโดยมุ่งหาผลกำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน หรือเป็นลูกจ้างของบุคคลใด

(๔) ไม่ประกอบวิชาชีพอิสระอื่นใด

เมื่อวุฒิสภาเลือกบุคคลตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) โดยได้รับความยินยอมของบุคคลนั้น ผู้ได้รับเลือกจะเริ่มปฏิบัติหน้าที่ได้ต่อเมื่อได้ลาออกจากการเป็นบุคคลตาม (๑) (๒) หรือ (๓) หรือแสดงหลักฐานให้เป็นที่เชื่อได้ว่าตนเลิกประกอบวิชาชีพอิสระตาม (๔) แล้ว ซึ่งต้องกระทำภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับเลือก แต่ถ้าผู้นั้นมิได้ลาออกหรือเลิกประกอบวิชาชีพอิสระภายในเวลาที่กำหนด ให้ถือว่าผู้นั้นมิได้เคยรับเลือกให้เป็นกรรมการ และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๔ มาใช้บังคับ

มาตรา ๑๒ กรรมการมีวาระการดำรงตำแหน่งเก้าปีนับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระต้องปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่จะเข้ารับหน้าที่

มาตรา ๑๓ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๑๒ กรรมการพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) มีอายุครบเจ็ดสิบปีบริบูรณ์

(๓) ลาออก

(๔) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๙ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๐

(๕) กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๑๑

(๖) วุฒิสภามีมติให้พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๖

(๗) ต้องคำพิพากษาให้จำคุก

เมื่อมีกรณีตามวรรคหนึ่ง ให้กรรมการเท่าที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้และให้ถือว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกอบด้วยกรรมการเท่าที่มีอยู่

มาตรา ๑๔ เมื่อกรรมการพ้นจากตำแหน่ง ให้เริ่มดำเนินการตามมาตรา ๗ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

ในกรณีที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๓ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม ในกรณีนี้ ให้คณะกรรมการสรรหาจัดทำบัญชีรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิเป็นจำนวนสองเท่าของผู้ซึ่งพ้นจากตำแหน่งต่อประธานวุฒิสภา

ในกรณีที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งในระหว่างที่อยู่นอกสมัยประชุมของรัฐสภา ให้ดำเนินการตามมาตรา ๗ ภายในสามสิบวันนับแต่วันเปิดสมัยประชุมของรัฐสภา

มาตรา ๑๕ ให้กรรมการมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อประธานวุฒิสภาเมื่อเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่ง และให้นำบัญชีมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่งและวรรคสาม มาตรา ๔๑ และมาตรา ๑๑๙ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๖ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎรมีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานวุฒิสภาว่ากรรมการผู้ใดกระทำการขาดความเที่ยงธรรม จงใจฝ่าฝืนรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย หรือมีพฤติการณ์ที่เป็น การเสื่อมเสียแก่เกียรติศักดิ์ของการดำรงตำแหน่งอย่างร้ายแรง และขอให้วุฒิสภามีมติให้พ้นจากตำแหน่งได้

มติของวุฒิสภาให้กรรมการพ้นจากตำแหน่งตามวรรคหนึ่งต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภา

มาตรา ๑๗ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสอง สภามีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภามีสิทธิเข้าชื่อ ร้องขอต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองว่ากรรมการผู้ใดรั่วรอยผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ

คำร้องขอตามวรรคหนึ่งต้องระบุพฤติการณ์ที่กล่าวหาว่าผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว กระทำการตามวรรคหนึ่งเป็นข้อ ๆ ให้ชัดเจนและให้ยื่นต่อประธานวุฒิสภา เมื่อประธานวุฒิสภา ได้รับคำร้องแล้วให้ส่งคำร้องดังกล่าวไปยังศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทาง การเมืองเพื่อพิจารณาพิพากษา

ในกรณีที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำสั่งรับคำ ร้อง กรรมการผู้ถูกกล่าวหาจะปฏิบัติหน้าที่ในระหว่างนั้นมิได้จนกว่าจะมีคำพิพากษาของศาลฎีกา แผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองให้ยกคำร้องดังกล่าว

การดำเนินคดีในชั้นศาลให้เป็นไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธี พิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

มาตรา ๑๘ เงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และประโยชน์ตอบแทนอื่นของ ประธานกรรมการ และกรรมการ ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยกรณีนั้น

หมวด ๒

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

มาตรา ๑๙ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ใ้สวนข้อเท็จจริงและสรุปสำนวนพร้อมทั้งทำความเห็นเสนอต่อวุฒิสภา ตามหมวด ๕ การถอดถอนจากตำแหน่ง

(๒) ใ้สวนข้อเท็จจริงและสรุปสำนวนพร้อมทั้งทำความเห็นเพื่อส่งไปยังอัยการสูงสุดเพื่อฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามหมวด ๖ การดำเนินคดีอาญากับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๓๐๘ ของรัฐธรรมนูญ

(๓) ใ้สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐร้ายว่ผิดปกติ กระทบความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม

(๔) ตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมทั้งตรวจสอบความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามหมวด ๓ การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน

(๕) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการกำหนดตำแหน่งและชั้นหรือระดับของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่จะต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

(๖) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐและการเปิดเผยบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรี

(๗) รายงานผลการตรวจสอบและผลการปฏิบัติหน้าที่พร้อมข้อสังเกตต่อคณะรัฐมนตรี สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา ทุกปี และนำรายงานนั้นออกพิมพ์เผยแพร่ต่อไป

(๘) เสนอมาตรการ ความเห็น หรือข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี รัฐสภา ศาล หรือคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เพื่อให้มีการปรับปรุงการปฏิบัติราชการ หรือวางแผนงาน โครงการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ เพื่อป้องกันหรือปราบปรามการทุจริตต่อหน้าที่การกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือการกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม

(๙) ดำเนินการส่งเรื่องให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอให้ศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษาให้ยกเลิกหรือเพิกถอนสิทธิหรือเอกสารสิทธิที่เจ้าหน้าที่ของรัฐได้อนุมัติหรืออนุญาตให้สิทธิประโยชน์หรือออกเอกสารสิทธิแก่บุคคลใดไปโดยมิชอบด้วยกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการอันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ทางราชการ

(๑๐) ดำเนินการเพื่อป้องกันการทุจริตและเสริมสร้างทัศนคติและค่านิยมเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริต รวมทั้งดำเนินการให้ประชาชนหรือกลุ่มบุคคลมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๑๑) ให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งเลขาธิการ

(๑๒) แต่งตั้งบุคคลหรือคณะบุคคลเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย

(๑๓) ดำเนินการอื่นตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้บัญญัติหรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

มาตรา ๒๐ การประชุมของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม แต่องค์ประชุมในการพิจารณาและวินิจฉัย หรือให้ความเห็นชอบต้องประกอบด้วยกรรมการไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมด

มาตรา ๒๑ การประชุมให้เป็นไปตามระเบียบการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

การนัดประชุมต้องทำเป็นหนังสือและแจ้งให้กรรมการทุกคนทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวัน เว้นแต่กรรมการนั้นจะได้ทราบการบอกนัดในที่ประชุมแล้ว กรณีดังกล่าวนี้จะทำหนังสือแจ้งนัดเฉพาะกรรมการที่ไม่ได้มาประชุมก็ได้

บทบัญญัติในวรรคสองมิให้นำมาใช้บังคับในกรณีมีเหตุจำเป็นเร่งด่วนซึ่งประธานกรรมการจะนัดประชุมเป็นอย่างอื่นก็ได้

มาตรา ๒๒ ประธานกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการประชุม และเพื่อรักษาความเรียบร้อยในการประชุม ให้ประธานกรรมการมีอำนาจออกคำสั่งใด ๆ ตามความจำเป็นได้

ถ้าประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งทำหน้าที่เป็นประธานในที่ประชุม

มาตรา ๒๓ การลงมติของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก เว้นแต่การลงมติในการวินิจฉัยหรือให้ความเห็นชอบตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ประธานในที่ประชุมและกรรมการต้องลงคะแนนเสียงเพื่อมีมติ โดยมติของที่ประชุมต้องไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๒๔ ในการประชุมต้องมีรายงานการประชุมเป็นหนังสือ

ถ้ามีความเห็นแย้งให้บันทึกความเห็นแย้งพร้อมทั้งเหตุผลไว้ในรายงานการประชุม และถ้ากรรมการฝ่ายข้างน้อยเสนอความเห็นแย้งเป็นหนังสือก็ให้บันทึกไว้ด้วย

มาตรา ๒๕ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) มีคำสั่งให้ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือราชการส่วนท้องถิ่น ปฏิบัติการทั้งหลายอันจำเป็นแก่การปฏิบัติหน้าที่ของ

คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือเรียกเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องจากบุคคลใด หรือเรียกบุคคลใด มาให้ถ้อยคำหรือให้ให้ถ้อยคำเพื่อประโยชน์แห่งการไต่สวนข้อเท็จจริง

(๒) ดำเนินการขอให้ศาลที่มีเขตอำนาจออกหมายเพื่อเข้าไปในเคหสถาน สถานที่ทำการหรือสถานที่อื่นใด รวมทั้งยานพาหนะของบุคคลใด ๆ ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้น และพระอาทิตย์ตกหรือในระหว่างเวลาที่มีการประกอบกิจการเพื่อตรวจสอบ ค้น ยึด หรืออายัด เอกสาร ทรัพย์สิน หรือพยานหลักฐานอื่นใดซึ่งเกี่ยวข้องกับเรื่องที่ไต่สวนข้อเท็จจริง และหากยัง ดำเนินการไม่แล้วเสร็จในเวลาดังกล่าวให้สามารถดำเนินการต่อไปได้จนกว่าจะแล้วเสร็จ

(๓) มีหนังสือขอให้หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วน ท้องถิ่น หรือหน่วยงานเอกชนดำเนินการเพื่อประโยชน์แห่งการปฏิบัติหน้าที่ การไต่สวน ข้อเท็จจริง หรือการวินิจฉัยชี้ขาดของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

(๔) วางระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการจ่ายค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าเดินทางและ ค่าตอบแทนของพยานบุคคล และเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเรื่องอื่นใด เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

(๕) วางระเบียบเกี่ยวกับการจ่ายเงินสินบนตามมาตรา ๓๐

มาตรา ๒๖ ในการดำเนินคดีอาญากับเจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) แสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อที่จะทราบข้อเท็จจริงหรือ พิสูจน์ความผิดและเพื่อจะเอาตัวผู้กระทำความผิดมาฟ้องลงโทษ

(๒) ดำเนินการขอให้ศาลที่มีเขตอำนาจออกหมายเพื่อให้มีการจับและควบคุม ตัวผู้ถูกกล่าวหาซึ่งระหว่างการไต่สวนข้อเท็จจริงปรากฏว่าเป็นผู้กระทำความผิดหรือเป็นผู้ซึ่ง คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติว่าข้อกล่าวหาเป็นมูล เพื่อส่งตัวไปยังอัยการสูงสุดเพื่อดำเนินการ ต่อไป

มาตรา ๒๗ การปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้ ประธานกรรมการ กรรมการ หรือเลขาธิการซึ่งประธานกรรมการมอบหมาย มีอำนาจลงนามใน หนังสือเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้

มาตรา ๒๘ ในกรณีที่ประธานกรรมการมีหน้าที่ต้องดำเนินการใด ๆ นอกจาก การดำเนินการประชุม และไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้เป็นการชั่วคราว ให้กรรมการเลือกกรรมการ คนหนึ่งทำหน้าที่ประธานกรรมการแทน

มาตรา ๒๙ ในกรณีที่กรรมการ อนุกรรมการ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ใดเป็นผู้ มีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมในเรื่องใด ๆ ห้ามมิให้ผู้นั้นเข้าร่วมในการไต่สวนข้อเท็จจริง พิจารณาหรือวินิจฉัยเรื่องดังกล่าว

มาตรา ๓๐ ในการไต่สวนข้อเท็จจริงกรณีที่มีการกล่าวหาว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐ ร่ำรวยผิดปกติหรือการตรวจสอบความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินหรือหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หากผู้ใดชี้ช้อง แจ้งเบาะแส หรือให้ข้อมูลหรือข้อเท็จจริงเกี่ยวกับทรัพย์สินหรือหนี้สินของผู้ถูกกล่าวหาหรือผู้ถูกตรวจสอบ รวมทั้งตัวการ ผู้ใช้หรือผู้สนับสนุนต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. และการชี้ช้อง แจ้งเบาะแส หรือให้ข้อมูลหรือข้อเท็จจริงดังกล่าวเป็นผลให้ทรัพย์สินที่ ร่ำรวยผิดปกติ หรือทรัพย์สินที่เพิ่มขึ้นผิดปกตินั้นตกเป็นของแผ่นดินโดยคำสั่งถึงที่สุดของศาล แล้วให้ผู้นั้นได้เงินสินบนตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

มาตรา ๓๑ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้ ประธานกรรมการ กรรมการ อนุกรรมการ และพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวล กฎหมายอาญา

หมวด ๓

การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน

ส่วนที่ ๑

การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

มาตรา ๓๒ ให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการ ทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะตามที่มียู่จริงในวันที่ยื่นบัญชี ดังกล่าวตามแบบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทุกครั้งที่ เข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่ง

ทรัพย์สินและหนี้สินที่ต้องแสดงรายการให้รวมทั้งทรัพย์สินและหนี้สินใน ต่างประเทศและทรัพย์สินที่มีได้อยู่ในความครอบครองของผู้ยื่น คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติ ภาวะด้วย

ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามวรรคหนึ่งผู้ใดดำรงตำแหน่งทาง การเมืองมากกว่าหนึ่งตำแหน่ง ให้ผู้นั้นแยกการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินทุก ตำแหน่ง ตามระยะเวลาการยื่นบัญชีที่กำหนดไว้สำหรับตำแหน่งนั้น ๆ

มาตรา ๓๓ การยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๓๒ ให้ ยื่นพร้อมเอกสารประกอบซึ่งเป็นสำเนาหลักฐานที่พิสูจน์ความมียู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สิน ดังกล่าว รวมทั้งสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรอบปีภาษีที่ผ่านมา โดยผู้ ยื่นจะต้องลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องกำกับไว้ในบัญชีและสำเนาหลักฐานที่ยื่นไว้ทุกหน้า พร้อมทั้งจัดทำรายละเอียดของเอกสารประกอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ยื่นด้วย และต้องยื่นภายในกำหนดเวลาดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่เป็นการเข้ารับตำแหน่ง ให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง

(๒) ในกรณีที่เป็นการพ้นจากตำแหน่ง ให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันพ้นจากตำแหน่ง

(๓) ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งได้ยื่นบัญชีไว้แล้ว ตายในระหว่างดำรงตำแหน่งหรือก่อนยื่นบัญชีหลังจากพ้นจากตำแหน่ง ให้ทายาทหรือผู้จัดการมรดกยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่มีอยู่ในวันที่ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นตายภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้ดำรงตำแหน่งตาย

ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งพ้นจากตำแหน่ง นอกจากต้องยื่นบัญชีตาม (๒) แล้ว ให้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอีกครั้งหนึ่งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีด้วย

มาตรา ๓๔ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนด หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน หรือนับแต่วันที่ตรวจพบว่าการกระทำดังกล่าว แล้วแต่กรณี และห้ามมิให้ผู้นั้นดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง ในการนี้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาด และเมื่อศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดว่าเป็นการจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งทางการเมืองที่ดำรงอยู่ แต่ไม่กระทบกระเทือนกิจการที่ผู้นั้นได้กระทำไปในตำแหน่งดังกล่าว

มาตรา ๓๕ เมื่อได้รับบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบตามมาตรา ๓๓ แล้ว ให้ประธานกรรมการหรือกรรมการซึ่งประธานกรรมการมอบหมายลงลายมือชื่อกำกับไว้ในบัญชีทุกหน้า

บัญชีและเอกสารประกอบตามวรรคหนึ่งของนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรี ให้เปิดเผยให้สาธารณชนทราบโดยเร็ว แต่ต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่นบัญชีดังกล่าว บัญชีของผู้ดำรงตำแหน่งอื่นห้ามมิให้เปิดเผยแก่ผู้ใด เว้นแต่การเปิดเผยดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาพิพากษาคดีหรือการวินิจฉัยชี้ขาด และได้รับการร้องขอจากศาลหรือคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

ให้ประธานกรรมการจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าวโดยเร็ว

มาตรา ๓๖ ในกรณีที่มีการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเพราะเหตุที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดพ้นจากตำแหน่งหรือตาย ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทำการตรวจสอบความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินของผู้นั้นแล้วจัดทำรายงานผลการตรวจสอบและประกาศรายงานผลการตรวจสอบดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๓๗ ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดพ้นจากตำแหน่งหรือตาย และปรากฏว่าผู้นั้นหรือทายาทหรือผู้จัดการมรดกของผู้นั้นจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจทำการตรวจสอบความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือของกองมรดกได้โดยไม่ต้องอาศัยบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่จะต้องยื่นตามมาตรา ๓๓ (๒) และ (๓) ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทำการเปรียบเทียบทรัพย์สินและหนี้สินที่มีอยู่ในวันที่พ้นจากตำแหน่งหรือตาย กับบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ได้ยื่นไว้เมื่อครั้งเข้ารับตำแหน่ง แล้วจัดทำรายงานผลการตรวจสอบและประกาศรายงานผลการตรวจสอบดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๓๘ ในกรณีที่ผลการตรวจสอบปรากฏว่าทรัพย์สินมีความเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นผิดปกติให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. แจ้งให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ทายาทหรือผู้จัดการมรดก แล้วแต่กรณี ชี้แจงการได้มาของทรัพย์สินดังกล่าวก่อนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมิตติว่ามีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ

ในกรณีที่ปรากฏว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ ให้ประธานกรรมการส่งเอกสารทั้งหมดที่มีอยู่พร้อมทั้งรายงานผลการตรวจสอบไปยังอัยการสูงสุด เพื่อดำเนินคดีในศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เพื่อให้ทรัพย์สินที่เพิ่มขึ้นผิดปกตินั้นตกเป็นของแผ่นดินต่อไป และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๘๐ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๒

การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

มาตรา ๓๙ ให้ผู้ดำรงตำแหน่งดังต่อไปนี้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่งทุกสามปีที่อยู่ในตำแหน่ง และเมื่อพ้นจากตำแหน่ง ตามแบบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

- (๑) ประธานศาลฎีกา
- (๒) ประธานศาลรัฐธรรมนูญ
- (๓) ประธานศาลปกครองสูงสุด
- (๔) อัยการสูงสุด
- (๕) กรรมการการเลือกตั้ง

- (๖) ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา
- (๗) ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
- (๘) กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน
- (๙) รองประธานศาลฎีกา
- (๑๐) รองประธานศาลปกครองสูงสุด
- (๑๑) หัวหน้าสำนักตุลาการทหาร
- (๑๒) ผู้พิพากษาในศาลฎีกา
- (๑๓) ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด
- (๑๔) รองอัยการสูงสุด
- (๑๕) ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง

การยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเมื่อพ้นจากตำแหน่งของบุคคลตาม (๑) (๔) (๙) (๑๑) (๑๒) (๑๓) (๑๔) และ (๑๕) ให้ยื่นเมื่อผู้นั้นพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐเท่านั้น

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่งและวรรคสามมาใช้บังคับกับการแสดง การยื่น การรับบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และการตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินของบุคคลตามวรรคหนึ่งโดยอนุโลม

มาตรา ๔๐ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจกำหนดตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งจะต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเพิ่มเติมจากมาตรา ๓๙ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๓๙ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๔๑ บุคคลตามมาตรา ๓๙ หรือมาตรา ๔๐ ผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนด หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน หรือนับแต่วันที่ตรวจพบว่ามีกรกระทำดังกล่าว แล้วแต่กรณี และห้ามมิให้ผู้นั้นดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

มาตรา ๔๒ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจสั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐตำแหน่งอื่น ๆ นอกจากมาตรา ๓๙ และมาตรา ๔๐ ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เจ้าหน้าที่ของรัฐที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนดตามวรรคหนึ่งมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเป็นระยะ ภายในสามสิบวันนับแต่ดำรงตำแหน่งครบทุก ๆ ห้าปีอีกด้วย ในกรณีนี้ให้แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเฉพาะรายการที่เปลี่ยนแปลงไปจากที่ยื่นไว้เดิม

การตรวจสอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ยื่นไว้ตามมาตรา นี้ ให้กระทำทุกครั้งที่มีการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน หรือเมื่อได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. เมื่อปรากฏพฤติการณ์แก่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นร่ำรวยผิดปกติ หรือเมื่อการไต่สวนข้อเท็จจริงปรากฏว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือเมื่อผู้นั้นพ้นหรือจะพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ

หมวด ๔

การไต่สวนข้อเท็จจริง

มาตรา ๔๓ ภายใต้บังคับมาตรา ๔๔ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงตามบทบัญญัติในหมวดนี้ ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) ประธานวุฒิสภาส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริง เนื่องจากได้มีการเข้าชื่อร้องขอเพื่อให้วุฒิสภามีมติให้ถอดถอนผู้ถูกกล่าวหาออกจากตำแหน่งตามมาตรา ๕๙

(๒)^๒ เมื่อมีกรณีที่ต้องดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงตามมาตรา ๖๖

(๓) มีการกล่าวหาต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินตามมาตรา ๗๕

(๔) มีเหตุอันควรสงสัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐร่ำรวยผิดปกติตามมาตรา ๗๗ หรือกระทำความผิดตามมาตรา ๘๘

(๕) มีการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามมาตรา ๘๔

มาตรา ๔๔ ห้ามมิให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) เรื่องที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ไต่สวนข้อเท็จจริงเสร็จแล้วและไม่มีพยานหลักฐานใหม่อันเป็นสาระสำคัญแก่การไต่สวน

(๒) ผู้ถูกกล่าวหาเป็นบุคคลคนเดียวกับผู้ถูกกล่าวหาในเรื่องที่อยู่ระหว่างการไต่สวนข้อเท็จจริงและมูลกรณีแห่งการกล่าวหาเป็นเรื่องเดียวกัน

^๒ มาตรา ๔๓ (๒) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ พ.ศ. ๒๕๕๐

มาตรา ๔๕ ในการไต่สวนข้อเท็จจริงตามมาตรา ๔๓ คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะแต่งตั้งคณะอนุกรรมการไต่สวนเพื่อดำเนินการแทนก็ได้ โดยประกอบด้วย กรรมการหนึ่งคน พนักงานเจ้าหน้าที่และหรือผู้ทรงคุณวุฒิตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด มีหน้าที่แสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อที่จะทราบข้อเท็จจริงหรือมูลความผิด

การแต่งตั้งคณะอนุกรรมการไต่สวน ให้คำนึงถึงความเหมาะสมกับฐานะและระดับของตำแหน่งและการคุ้มครองผู้ถูกกล่าวหาตามสมควร

การปฏิบัติหน้าที่ของคณะอนุกรรมการไต่สวนให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

มาตรา ๔๖ ห้ามมิให้แต่งตั้งบุคคลซึ่งมีเหตุดังต่อไปนี้เป็นอนุกรรมการไต่สวน

(๑) รู้เห็นเหตุการณ์เกี่ยวกับเรื่องที่กล่าวหามาก่อน

(๒) มีส่วนได้เสียในเรื่องที่กล่าวหา

(๓) มีสาเหตุโกรธเคืองกับผู้กล่าวหาหรือผู้ถูกกล่าวหา

(๔) เป็นผู้กล่าวหาหรือเป็นคู่สมรส บุพการี ผู้สืบสันดาน หรือพี่น้องร่วมบิดามารดา หรือร่วมบิดาหรือมารดากับผู้กล่าวหาหรือผู้ถูกกล่าวหา

(๕) มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดในฐานะญาติหรือเป็นหุ้นส่วนหรือมีผลประโยชน์ร่วมกันหรือขัดแย้งกันทางธุรกิจกับผู้กล่าวหาหรือผู้ถูกกล่าวหา

ในกรณีที่ปรากฏว่ามีการแต่งตั้งบุคคลตามวรรคหนึ่งเป็นอนุกรรมการไต่สวนให้อนุกรรมการผู้นั้นแจ้งต่อประธานกรรมการโดยเร็ว ระหว่างนั้นห้ามมิให้อนุกรรมการผู้นั้นยุ่งเกี่ยวกับการดำเนินการของคณะอนุกรรมการไต่สวน

ความในวรรคสองให้ใช้บังคับในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาคัดค้านว่าอนุกรรมการผู้ใดมีเหตุตามวรรคหนึ่งด้วยโดยอนุโลม

การยื่นคำคัดค้าน การพิจารณาคำคัดค้าน และการแต่งตั้งบุคคลเป็นอนุกรรมการไต่สวนแทนให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

มาตรา ๔๗ ในการดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงให้แจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบและกำหนดระยะเวลาตามสมควรที่ผู้ถูกกล่าวหาจะมาชี้แจงข้อกล่าวหาแสดงพยานหลักฐานหรือนำพยานบุคคลมาให้ปากคำประกอบการชี้แจง

ในการชี้แจงข้อกล่าวหาและการให้ปากคำของผู้ถูกกล่าวหา ให้มีสิทธินำทนายความหรือบุคคลซึ่งผู้ถูกกล่าวหาไว้วางใจเข้าฟังในการชี้แจงหรือให้ปากคำของตนได้

มาตรา ๔๘ กรณีที่มีการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการไต่สวน การรับฟังคำชี้แจงของผู้ถูกกล่าวหาหรือการถามปากคำผู้ถูกกล่าวหาหรือพยาน ต้องมีอนุกรรมการไต่สวนอย่างน้อยสองคนร่วมในการดำเนินการในจำนวนนั้นจะต้องเป็นอนุกรรมการไต่สวนที่เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่

อย่างน้อยหนึ่งคน แต่ถ้าเป็นการรับฟังคำชี้แจงหรือการถามปากคำบุคคลตามมาตรา ๕๘ จะต้องมิ
อนุกรรมการไต่สวนที่เป็นกรรมการเข้าร่วมดำเนินการด้วย

ห้ามมิให้อนุกรรมการไต่สวนทำหรือจัดให้ทำการใด ๆ ซึ่งเป็นการล่อลวงหรือขู่
เชิญ หรือให้สัญญากับผู้ถูกกล่าวหาหรือพยานเพื่อจูงใจให้เขาให้ถ้อยคำอย่างใด ๆ ในเรื่องที่
กล่าวหานั้น

มาตรา ๕๙ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะอนุกรรมการไต่สวน ให้
คณะอนุกรรมการไต่สวนมีอำนาจดำเนินการตามมาตรา ๒๕ (๑) (๒) หรือ (๓) หรือมาตรา ๒๖
ได้ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย

มาตรา ๕๐ เมื่อดำเนินการรวบรวมพยานหลักฐานเสร็จแล้ว ให้จัดทำสำนวนการ
ไต่สวนข้อเท็จจริงเสนอต่อประธานกรรมการ ประกอบด้วยสาระสำคัญดังต่อไปนี้

- (๑) ชื่อและตำแหน่งหน้าที่ของผู้กล่าวหาและผู้ถูกกล่าวหา
- (๒) เรื่องที่ถูกกล่าวหา
- (๓) ข้อกล่าวหาและสรุปข้อเท็จจริงที่ได้จากการไต่สวนข้อเท็จจริง
- (๔) เหตุผลในการพิจารณาวินิจฉัยทั้งในปัญหาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย
- (๕) บทบัญญัติของกฎหมายที่ยกขึ้นอ้างอิง
- (๖) สรุปความเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่กล่าวหา

มาตรา ๕๑ เมื่อประธานกรรมการได้รับสำนวนการไต่สวนข้อเท็จจริงตามมาตรา
๕๐ แล้ว ให้จัดให้มีการประชุมเพื่อพิจารณาภายในสามสิบวัน

เพื่อประโยชน์แห่งความเป็นธรรม ในกรณีที่มีการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการไต่
สวนคณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจมีมติให้คณะอนุกรรมการไต่สวนชุดเดิมไต่สวนข้อเท็จจริงเพิ่มเติม
หรือแต่งตั้งคณะอนุกรรมการไต่สวนชุดใหม่ทำการไต่สวนข้อเท็จจริงเพิ่มเติมแทนก็ได้

มาตรา ๕๒ ห้ามมิให้กรรมการซึ่งมีเหตุตามมาตรา ๕๖ เข้าร่วมประชุมพิจารณา
สำนวนการไต่สวนข้อเท็จจริง เว้นแต่เป็นกรรมการซึ่งรู้เห็นเหตุการณ์เกี่ยวกับเรื่องที่กล่าวหา
เนื่องจากได้รับแต่งตั้งให้เป็นอนุกรรมการไต่สวน

มาตรา ๕๓ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาข้อกล่าวหาจากสำนวนการไต่
สวนข้อเท็จจริงและมีมติวินิจฉัยว่าข้อกล่าวหาเป็นมูลหรือไม่ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติ
วินิจฉัยว่าข้อกล่าวหาใดไม่มีมูล ให้ข้อกล่าวหาข้อนั้นเป็นอันตกไป

มาตรา ๕๔ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติตามมาตรา ๕๓ แล้ว ถ้าข้อ
กล่าวหานั้นเป็นเรื่องที่ประธานวุฒิสภาส่งมาตามมาตรา ๕๓ (๑) หรือผู้เสียหายยื่นคำร้องเพื่อ
ดำเนินคดีกับผู้ถูกกล่าวหาตามมาตรา ๕๓ (๒) ให้ประธานกรรมการส่งรายงานไปยังประธาน
วุฒิสภาหรือแจ้งไปยังผู้เสียหายแล้วแต่กรณี โดยเร็ว

รายงานตามวรรคหนึ่งต้องมีลายมือชื่อของกรรมการที่เข้าร่วมการพิจารณาและต้องระบุความเป็นมาหรือข้อกล่าวหา สรุปข้อเท็จจริงที่ได้จากการไต่สวนข้อเท็จจริงเหตุผลในการพิจารณาวินิจฉัยและบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญและกฎหมายที่ยกขึ้นอ้างอิง

มาตรา ๕๕^๓ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าข้อกล่าวหาใดมีมูล และข้อกล่าวหาอันเป็นเรื่องตามมาตรา ๔๓ (๑) หรือ (๒) นับแต่วันที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติดังกล่าว ผู้ถูกกล่าวหาจะปฏิบัติหน้าที่ต่อไปมิได้จนกว่าวุฒิสภามีมติหรือศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจะมีคำพิพากษา แล้วแต่กรณี

มาตรา ๕๖ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าข้อกล่าวหาใดมีมูล ให้ประธานกรรมการส่งรายการตามมาตรา ๕๔ วรรคสอง และเอกสารที่มีอยู่พร้อมทั้งความเห็นไปยัง

(๑)^๔ ประธานวุฒิสภา ถ้าข้อกล่าวหาอันเป็นเรื่องตามมาตรา ๔๓ (๑) หรือ (๒)

(๒) อัยการสูงสุด ถ้าผลการไต่สวนข้อเท็จจริงปรากฏว่ามีมูลความผิดอาญาหรือร้ายแรงผิดปกติและผู้ถูกกล่าวหาเป็นบุคคลตามมาตรา ๕๔ เว้นแต่อัยการสูงสุด หรือเป็นข้าราชการการเมืองอื่นนอกเหนือจากบุคคลตามมาตรา ๕๔ (๑) และ (๒)

(๓) อัยการสูงสุด ถ้าผลการไต่สวนข้อเท็จจริงปรากฏว่ามีมูลความผิดอาญาหรือร้ายแรงผิดปกติและผู้ถูกกล่าวหาเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง

(๔) ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนผู้ถูกกล่าวหา ถ้าผลการไต่สวนข้อเท็จจริงปรากฏว่ามีมูลความผิดทางวินัย หรือมีมูลความผิดต้องให้พ้นจากตำแหน่ง และผู้ถูกกล่าวหาเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าข้อกล่าวหาใดที่ประธานวุฒิสภาส่งมาตาม มาตรา ๔๓ (๑) เป็นเรื่องสำคัญ จะแยกทำรายงานเฉพาะข้อกล่าวหาอันส่งไปให้วุฒิสภาพิจารณาก่อนก็ได้

มาตรา ๕๗ ในระหว่างการไต่สวนข้อเท็จจริง หากปรากฏว่าผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งหรือพ้นจากราชการเพราะเหตุใด ๆ นอกจากถึงแก่ความตาย ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงเพื่อจะดำเนินคดีอาญา ดำเนินการทางวินัย หรือขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน แล้วแต่กรณี ต่อไปได้

ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งหรือพ้นจากราชการอันเนื่องมาจากความตาย ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงเพื่อขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินต่อไปได้

^๓ มาตรา ๕๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ พ.ศ. ๒๕๕๐

^๔ มาตรา ๕๖ (๑) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ พ.ศ. ๒๕๕๐

หมวด ๕

การถอดถอนจากตำแหน่ง

มาตรา ๕๘ เมื่อปรากฏว่าผู้ดำรงตำแหน่งดังต่อไปนี้ผู้ใดมีพฤติการณ์ร้ายแรงผิดปกติ ส่อไปในทางทุจริตต่อหน้าที่ ส่อว่ากระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ส่อว่ากระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือส่อว่าจงใจใช้อำนาจหน้าที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย วุฒิสภามีอำนาจดำเนินการถอดถอนผู้นั้นออกจากตำแหน่งได้ตามบทบัญญัติในหมวดนี้

- (๑) นายกรัฐมนตรี
- (๒) รัฐมนตรี
- (๓) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
- (๔) สมาชิกวุฒิสภา
- (๕) ประธานศาลฎีกา
- (๖) ประธานศาลรัฐธรรมนูญ
- (๗) ประธานศาลปกครองสูงสุด
- (๘) อัยการสูงสุด
- (๙) กรรมการการเลือกตั้ง
- (๑๐) ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา
- (๑๑) ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
- (๑๒) กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน
- (๑๓) รองประธานศาลฎีกา
- (๑๔) รองประธานศาลปกครองสูงสุด
- (๑๕) หัวหน้าสำนักตุลาการทหาร
- (๑๖) รองอัยการสูงสุด
- (๑๗) ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง

มาตรา ๕๙ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร หรือประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคนมีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานวุฒิสภา เพื่อให้วุฒิสภามีมติให้ถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๕๘ ออกจากตำแหน่งได้

สมาชิกวุฒิสภาจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภามีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานวุฒิสภา เพื่อให้วุฒิสภามีมติให้ถอดถอนสมาชิกวุฒิสภา ออกจากตำแหน่งได้

มาตรา ๖๐ กรณีประชาชนร้องขอให้ถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๕๘ ออกจากตำแหน่งต้องมีผู้ริเริ่มรวบรวมรายชื่อจำนวนไม่เกินหนึ่งร้อยคนเพื่อดำเนินการจัดทำคำร้องและรับรองลายมือชื่อของประชาชนที่เข้าชื่อจำนวนไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคน

ผู้ริเริ่มรวบรวมรายชื่อและผู้เข้าชื่อต้องเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา

ผู้ริเริ่มรวบรวมรายชื่อต้องไปแสดงตนต่อประธานวุฒิสภาก่อนเริ่มรวบรวมรายชื่อประชาชนผู้มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอ

มาตรา ๖๑ การร้องขอให้ถอดถอนจากตำแหน่งตามมาตรา ๕๙ และมาตรา ๖๐ ต้องทำเป็นหนังสือระบุชื่อ อายุ ที่อยู่ หมายเลขประจำตัวประชาชนพร้อมสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน บัตรประจำตัวประชาชนที่หมดอายุ หรือบัตรหรือหลักฐานอื่นใดของทางราชการที่มีรูปถ่ายสามารถแสดงตนได้ และลงลายมือชื่อของผู้ร้องขอ โดยระบุวัน เดือน ปี ที่ลงลายมือชื่อให้ชัดเจน และต้องระบุพฤติการณ์ที่กล่าวหาผู้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๕๘ เป็นข้อ ๆ อย่างชัดเจนว่ามีพฤติการณ์ร้ายแรงผิดปกติ ส่อไปในทางทุจริตต่อหน้าที่ ส่อว่ากระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ส่อว่ากระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือส่อว่าจงใจใช้อำนาจหน้าที่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายใด และต้องระบุพยานหลักฐานหรือเบาะแสตามสมควรและเพียงพอที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงต่อไปได้ และให้ยื่นคำร้องขอตั้งกล่าวต่อประธานวุฒิสภาภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ผู้ริเริ่มรวบรวมรายชื่อไปแสดงตนต่อประธานวุฒิสภา

มาตรา ๖๒ ในกรณีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรร้องขอให้ถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๕๘ ออกจากตำแหน่ง หรือในกรณีที่สมาชิกวุฒิสภาร้องขอให้ถอดถอนสมาชิกวุฒิสภาออกจากตำแหน่ง ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๖๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๖๓ เมื่อประธานวุฒิสภาได้รับคำร้องขอแล้ว ให้ประธานวุฒิสภาดำเนินการตรวจสอบและพิจารณาว่าคำร้องขอถูกต้องและครบถ้วนตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ และตามมาตรา ๖๑ หรือมาตรา ๖๒ หรือไม่ หากเห็นว่าถูกต้องและครบถ้วนแล้วให้ประธานวุฒิสภาส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อดำเนินการตามหมวด ๔ การไต่สวนข้อเท็จจริง โดยเร็ว หากเห็นว่าคำร้องขอไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน ให้ประธานวุฒิสภาแจ้งให้ผู้ร้องขอหรือผู้ริเริ่มทราบเพื่อดำเนินการให้ถูกต้องต่อไป

ให้ผู้ร้องขอหรือผู้ริเริ่มดำเนินการตามวรรคหนึ่งให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากประธานวุฒิสภา

มาตรา ๖๔ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าข้อกล่าวหาที่มาจากการเข้าชื่อร้องขอเพื่อให้วุฒิสภามีมติให้ถอดถอนผู้ถูกกล่าวหาออกจากตำแหน่งมีมูล และได้รายงานไปยัง

ประธานวุฒิสภาตามมาตรา ๕๖ (๑) แล้ว ให้ประธานวุฒิสภาจัดให้มีการประชุมวุฒิสภาเพื่อพิจารณามีมติโดยเร็ว

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งรายงานให้ออกสมัยประชุม ให้ประธานวุฒิสภาแจ้งให้ประธานรัฐสภาทราบ เพื่อนำความกราบบังคมทูลเพื่อมีพระบรมราชโองการเรียกประชุมรัฐสภาเป็นการประชุมสมัยวิสามัญเพื่อพิจารณารณคดีดังกล่าว และให้ประธานรัฐสภาลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

มาตรา ๖๕ สมาชิกวุฒิสภามีอิสระในการออกเสียงลงคะแนน ซึ่งต้องกระทำโดยวิธีลงคะแนนลับ มติที่ให้ถอดถอนผู้ใดออกจากตำแหน่งให้ถือเอาคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภา

ผู้ใดถูกถอดถอนออกจากตำแหน่ง ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งหรือให้ออกจากราชการนับแต่วันที่วุฒิสภามีมติให้ถอดถอน และให้ตัดสิทธิผู้นั้นในการดำรงตำแหน่งใดในทางการเมืองหรือในหน่วยงานของรัฐ หรือในการรับราชการเป็นเวลาห้าปี

มติของวุฒิสภาตามมาตรา นี้ให้เป็นที่สุด และจะมีการร้องขอให้ถอดถอนบุคคลดังกล่าวโดยอาศัยเหตุเดียวกันอีกมิได้ แต่ไม่กระทบกระเทือนการพิจารณาของศาลฎีกา แผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือศาลที่มีเขตอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีแล้วแต่กรณี

เมื่อวุฒิสภามีมติให้ถอดถอนผู้ใดออกจากตำแหน่งแล้ว ให้ประธานวุฒิสภาแจ้งมติให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ผู้ถูกถอดถอนจากตำแหน่ง เลขาธิการคณะรัฐมนตรี และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องโดยเร็ว

หมวด ๖

การดำเนินคดีอาญากับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๓๐๘ ของรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๖๖^๔ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีเหตุอันควรสงสัยหรือมีผู้กล่าวหาว่าผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือข้าราชการการเมืองอื่นร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการตามประมวลกฎหมายอาญา หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมายอื่นให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงโดยเร็ว เว้นแต่ในกรณีที่ผู้กล่าวหามิใช่ผู้เสียหาย และคำกล่าวหาไม่ระบุพยานหลักฐานเพียงพอที่จะดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงต่อไปได้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะไม่ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงก็ได้

คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจวางระเบียบเกี่ยวกับการกล่าวหาตามวรรคหนึ่งได้

^๔ มาตรา ๖๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ พ.ศ. ๒๕๕๐

บทบัญญัติตามวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับกับกรณีที่ถูกกล่าวหาหรือบุคคลอื่นเป็น
ตัวการผู้ใช้หรือผู้สนับสนุนด้วย

มาตรา ๖๗ (ยกเลิก)^๖

มาตรา ๖๘ (ยกเลิก)^๗

มาตรา ๖๙ (ยกเลิก)^๘

มาตรา ๗๐ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าข้อกล่าวหาที่มีมูลความผิด
ตามมาตรา ๖๖ ให้ประธานกรรมการส่งรายงานและเอกสารที่มีอยู่พร้อมทั้งความเห็นไปยังอัยการ
สูงสุดเพื่อดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต่อไป
ทั้งนี้ ตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทาง
การเมือง

มาตรา ๗๑ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗๐ มาใช้บังคับกับกรณีที่คณะกรรมการ
ป.ป.ช. มีมติว่าข้อกล่าวหาที่มาจากการเข้าชื่อร้องขอต่อวุฒิสภาตามมาตรา ๕๙ มีมูลความผิดตาม
มาตรา ๖๖ โดยอนุโลม

มาตรา ๗๒ ในกรณีที่ผู้เสียหายหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ร้องทุกข์
กล่าวโทษบุคคลตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๖๖ ว่าได้กระทำความผิดตามที่ได้บัญญัติไว้ในมาตรา ๖๖
ต่อพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจซึ่งมีเขตอำนาจเหนือท้องที่ที่เกิดการกระทำความผิดดังกล่าว
ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจที่ได้รับคำร้องทุกข์กล่าวโทษมีอำนาจยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขต
อำนาจ เพื่อให้ออกหมายจับบุคคลดังกล่าวได้ หรือในกรณีที่มีเหตุจำเป็นอย่างอื่นให้จับได้โดยไม่
มีหมายตามที่กฎหมายบัญญัติให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจนั้นมีอำนาจจับบุคคลดังกล่าวได้
ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจที่จับบุคคลดังกล่าวไว้ ส่งตัวผู้ถูกจับพร้อม
ทั้งบันทึกการจับมายังคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในสี่สิบแปดชั่วโมง

มาตรา ๗๓ ในกรณีที่ไม่จำเป็นต้องมีการควบคุมตัวผู้ถูกจับไว้ คณะกรรมการ
ป.ป.ช. อาจปล่อยตัวผู้ถูกจับไป โดยมีประกันหรือไม่มีประกันก็ได้

^๖ มาตรา ๖๗ ยกเลิกโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ พ.ศ. ๒๕๕๐

^๗ มาตรา ๖๘ ยกเลิกโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ พ.ศ. ๒๕๕๐

^๘ มาตรา ๖๙ ยกเลิกโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ พ.ศ. ๒๕๕๐

ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องมีการควบคุมตัวผู้ถูกจับไว้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ยื่นคำร้องต่อศาลอาญาเพื่อขอให้ศาลออกหมายขังผู้ถูกจับไว้ได้ ตามหลักเกณฑ์และระยะเวลาที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาสำหรับความผิดที่มีการร้องทุกข์กล่าวโทษนั้น

มาตรา ๗๔ เมื่อจะมีการฟ้องคดีอาญาตามมาตรา ๗๐ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหนังสือแจ้งผู้ถูกกล่าวหาให้ไปรายงานตัวต่อบุคคลที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมายตามวันเวลาที่กำหนด

หากผู้ถูกกล่าวหาไม่ไปรายงานตัวตามกำหนด ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. แจ้งพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจัดการให้ได้ตัวผู้ถูกกล่าวหา เพื่อส่งอัยการสูงสุดหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้วแต่กรณี ดำเนินคดีต่อไป

การควบคุมตัวผู้ถูกกล่าวหาและการปล่อยชั่วคราว ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือบุคคลที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย หรืออัยการสูงสุด แล้วแต่กรณี เป็นผู้ที่มีอำนาจพิจารณา ทั้งนี้ ให้นำกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แล้วแต่กรณี มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๗

การร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน

มาตรา ๗๕ ในกรณีที่มีการกล่าวหาว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดร่ำรวยผิดปกติ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาวินิจฉัยเบื้องต้นก่อนว่า พฤติการณ์หรือเรื่องที่ถูกกล่าวหาเข้าหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะรับไว้พิจารณาหรือไม่ ถ้าผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้ซึ่งได้แสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สินไว้แล้ว ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. นำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าวมาประกอบการพิจารณาด้วย

การกล่าวหาว่าร่ำรวยผิดปกติต้องกระทำในขณะที่ผู้ถูกกล่าวหาเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่เกินสองปี

มาตรา ๗๖ คำกล่าวหาตามมาตรา ๗๕ อย่างน้อยต้องมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- (๑) ชื่อและที่อยู่ของผู้กล่าวหา
- (๒) ชื่อหรือตำแหน่งของผู้ถูกกล่าวหา
- (๓) ข้อกล่าวหาและพฤติการณ์ว่าผู้ถูกกล่าวหาว่าร่ำรวยผิดปกติ

มาตรา ๗๗ ในกรณีที่เรื่องที่ถูกกล่าวหาเข้าหลักเกณฑ์ตามมาตรา ๗๕ หรือในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองร่ำรวยผิดปกติ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการตามหมวด ๔ การไต่สวนข้อเท็จจริงต่อไป

มาตรา ๗๘ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ตรวจสอบพบว่าทรัพย์สินรายได้ของผู้ถูกกล่าวหาเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการร่ำรวยผิดปกติและมีพฤติการณ์น่าเชื่อว่าจะมีการโอน ยักย้าย แปรสภาพ หรือซุกซ่อนทรัพย์สินดังกล่าว ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจออกคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นไว้ชั่วคราว ทั้งนี้ ไม่ตัดสิทธิผู้ถูกกล่าวหาที่จะยื่นคำร้องขอผ่อนผันเพื่อขอรับทรัพย์สินนั้นไปใช้ประโยชน์โดยมีหรือไม่มีประกันหรือหลักประกันก็ได้

เมื่อมีการยึดหรืออายัดทรัพย์สินชั่วคราวตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. จัดให้มีการพิสูจน์เกี่ยวกับทรัพย์สินโดยเร็ว ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่สามารถแสดงหลักฐานได้ว่าทรัพย์สินที่ถูกยึดหรืออายัดชั่วคราวมิได้เกี่ยวข้องกับการร่ำรวยผิดปกติ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นไว้ต่อไป จนกว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีมติว่าข้อกล่าวหาไม่มีมูลซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันยึดหรืออายัด หรือจนกว่าจะมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ยกฟ้องในคดีนั้น แต่ถ้าสามารถพิสูจน์ได้ก็ให้คืนทรัพย์สินแก่ผู้นั้น

มาตรา ๗๙ เพื่อประโยชน์ในการไต่สวนข้อเท็จจริง ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. สั่งให้ผู้ถูกกล่าวหาแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกกล่าวหาตามรายการ วิธีการและภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดซึ่งต้องไม่น้อยกว่าสามสิบวันแต่ไม่เกินหกสิบวัน

มาตรา ๘๐ ถ้าคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไต่สวนข้อเท็จจริงและมีมติว่าผู้ถูกกล่าวหา ร่ำรวยผิดปกติ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีเป็นผู้ถูกกล่าวหาตามมาตรา ๖๖ ให้ประธานกรรมการส่งเรื่องให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเพื่อขอให้ศาลสั่งให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน

(๒) ในกรณีผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้ดำรงตำแหน่งประธานศาลฎีกา ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ประธานศาลปกครองสูงสุด กรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน รองประธานศาลฎีกา รองประธานศาลปกครองสูงสุด หัวหน้าสำนักตุลาการทหาร รองอัยการสูงสุด หรือผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง ให้ประธานกรรมการส่งเรื่องให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องต่อศาล ซึ่งมีเขตอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีเพื่อขอให้ศาลสั่งให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน

(๓) ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้ดำรงตำแหน่งอัยการสูงสุด ให้ประธานกรรมการยื่นคำร้องต่อศาลซึ่งมีเขตอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีเพื่อขอให้ศาลสั่งให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน

(๔) ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีใช้บุคคลตาม (๑) (๒) และ (๓) ให้ประธานกรรมการส่งเรื่องให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องต่อศาลซึ่งมีเขตอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีเพื่อขอให้ศาลสั่งให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน และให้ประธานกรรมการแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนผู้ถูกกล่าวหาสั่งลงโทษไล่ออกหรือปลดออก โดยให้ถือว่ากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ เว้นแต่กรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาเป็นข้าราชการตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ ข้าราชการตุลาการศาลปกครองตามกฎหมายว่า

ด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง หรือข้าราชการอัยการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ ให้ประธานกรรมการแจ้งไปยังประธานคณะกรรมการตุลาการ ประธานคณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง หรือประธานคณะกรรมการอัยการ แล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง หรือกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ

กรณีตาม (๑) และ (๒) เมื่ออัยการสูงสุดได้รับรายงานและเอกสาร พร้อมทั้งความเห็นจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้ว เห็นว่ารายงาน เอกสาร และความเห็นที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งให้ยังไม่สมบูรณ์พอที่จะดำเนินคดีได้ ให้อัยการสูงสุดแจ้งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบเพื่อดำเนินการต่อไป โดยให้ระบุข้อที่ไม่สมบูรณ์นั้นให้ครบถ้วนในคราวเดียวกัน ในกรณีนี้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. และอัยการสูงสุดตั้งคณะทำงานขึ้นคณะหนึ่ง โดยมีผู้แทนจากแต่ละฝ่าย จำนวนฝ่ายละเท่ากันเพื่อดำเนินการรวบรวมพยานหลักฐานให้สมบูรณ์ แล้วส่งให้อัยการสูงสุดเพื่อยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือศาลซึ่งมีเขตอำนาจพิจารณาพิพากษาคดี แล้วแต่กรณี เพื่อขอให้ศาลสั่งให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินต่อไป ในกรณีที่คณะทำงานดังกล่าวไม่อาจหาข้อยุติเกี่ยวกับการดำเนินคดีได้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือศาลซึ่งมีเขตอำนาจพิจารณาพิพากษาคดี แล้วแต่กรณี เพื่อขอให้ศาลสั่งให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน

กรณีตาม (๒) (๓) และ (๔) ให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๘๑ ให้อัยการสูงสุด หรือประธานกรรมการ แล้วแต่กรณี ดำเนินการยื่นคำร้องเพื่อขอให้ศาลสั่งให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินตามมาตรา ๘๐ ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่องจากคณะกรรมการ ป.ป.ช.

ในคดีที่ร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน ให้ผู้ถูกกล่าวหาที่มีภาระการพิสูจน์ที่ต้องแสดงให้ศาลเห็นว่าทรัพย์สินดังกล่าวมิได้เกิดจากการร่ำรวยผิดปกติ

มาตรา ๘๒ การโอนหรือการกระทำใดๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่ได้กระทำหลังจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. สั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกกล่าวหาตามมาตรา ๗๙ ถ้าคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรืออัยการสูงสุด แล้วแต่กรณี มีคำขอโดยทำเป็นคำร้อง ศาลมีอำนาจสั่งเพิกถอนการโอนหรือระงับการกระทำนั้นๆ ได้ เว้นแต่ผู้รับโอนหรือผู้รับประโยชน์จะแสดงให้เห็นที่เป็นที่พอใจแก่ศาลว่าตนได้รับโอนทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นมาโดยสุจริตและมีค่าตอบแทน

มาตรา ๘๓ ถ้าศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินของผู้ถูกกล่าวหาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าร่ำรวยผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติตกเป็นของแผ่นดิน แต่ไม่สามารถบังคับคดีเอาแก่ทรัพย์สินเหล่านั้นได้ทั้งหมดหรือได้แต่บางส่วน ให้บังคับคดีเอาแก่ทรัพย์สินอื่นของผู้ถูกกล่าวหาได้ภายในอายุความสิบปี แต่ต้องไม่เกินมูลค่าของทรัพย์สินที่ศาลสั่งให้ตกเป็นของแผ่นดิน

หมวด ๘

การตรวจสอบเจ้าหน้าที่ของรัฐ
ซึ่งมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๓๐๘ ของรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๘๔ การกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมิใช่บุคคลตามมาตรา ๖๖ ว่ากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ให้ผู้กล่าวหายื่นคำกล่าวหาเป็นหนังสือลงลายมือชื่อของตนต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในขณะที่ผู้ถูกกล่าวหาเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่เกินสองปี

มาตรา ๘๕ คำกล่าวหาตามมาตรา ๘๔ อย่างน้อยต้องมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

- (๑) ชื่อและที่อยู่ของผู้กล่าวหา
- (๒) ชื่อหรือตำแหน่งของผู้ถูกกล่าวหา
- (๓) ข้อกล่าวหาและพฤติการณ์แห่งการกระทำผิดตามข้อกล่าวหา พร้อมพยานหลักฐานหรืออ้างอิงพยานหลักฐาน

มาตรา ๘๖ ห้ามมิให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. รับหรือยกคำกล่าวหาตามมาตรา ๘๔ ที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ขึ้นพิจารณา

- (๑) เรื่องที่มีข้อกล่าวหาหรือประเด็นเกี่ยวกับเรื่องที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้วินิจฉัยเสร็จเด็ดขาดแล้ว และไม่มีพยานหลักฐานใหม่ซึ่งเป็นสาระสำคัญแห่งคดี หรือ
- (๒) เรื่องที่ศาลรับฟ้องในประเด็นเดียวกัน และอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาล หรือที่ศาลพิพากษาหรือมีคำสั่งเสร็จเด็ดขาดแล้ว

มาตรา ๘๗ คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจไม่รับหรือยกเรื่องกล่าวหาที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ขึ้นพิจารณาก็ได้

- (๑) เรื่องที่มีลักษณะเป็นบัตรสนเท่ห์ซึ่งไม่ระบุพยานหลักฐานชัดเจนเพียงพอที่จะดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงได้ หรือ
- (๒) เรื่องที่ล่วงเลยมาแล้วเกินห้าปีนับแต่วันเกิดเหตุจนถึงวันที่มีการกล่าวหาและเป็นเรื่องที่ไม่อาจหาพยานหลักฐานเพียงพอที่จะดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงต่อไปได้

มาตรา ๘๘ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้รับคำกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา ๘๔ หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการตามหมวด ๘ การไต่สวนข้อเท็จจริง

มาตรา ๘๙ ในกรณีที่ผู้เสียหายได้ร้องทุกข์หรือมีผู้กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมิใช่บุคคลตามมาตรา ๖๖ อันเนื่องมาจากได้กระทำการตามมาตรา ๘๘ ให้พนักงานสอบสวนส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษเพื่อจะดำเนินการตามบทบัญญัติในหมวดนี้ ในการนี้หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาแล้วเห็นว่าเรื่องดังกล่าวมิใช่กรณีตามมาตรา ๘๘ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งเรื่องกลับไปยังพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาต่อไป

มาตรา ๙๐ ในการไต่สวนข้อเท็จจริง หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าการให้ผู้ถูกกล่าวหายังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปอาจจะก่อความเสียหายให้แก่ทางราชการหรือเป็นอุปสรรคในการไต่สวนข้อเท็จจริง ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งเรื่องให้ผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหาสั่งพักราชการหรือพักงาน เพื่อรอฟังผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และหากผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหาได้สั่งพักราชการหรือพักงาน แล้วต่อมาผลการไต่สวนข้อเท็จจริงปรากฏว่าข้อกล่าวหาไม่มีมูล ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. แจ้งให้ผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหาทราบเพื่อดำเนินการสั่งให้ผู้ถูกกล่าวหากลับเข้ารับราชการหรือทำงานในตำแหน่งเดิม

มาตรา ๙๑ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไต่สวนข้อเท็จจริงแล้วมีมติว่าข้อกล่าวหาใดไม่มีมูลให้ข้อกล่าวหาอันเป็นอันตกไป ข้อกล่าวหาใดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่ามีมูลความผิดให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

- (๑) ถ้ามีมูลความผิดทางวินัย ให้ดำเนินการตามมาตรา ๙๒
- (๒) ถ้ามีมูลความผิดทางอาญา ให้ดำเนินการตามมาตรา ๙๓

มาตรา ๙๒ ในกรณีมีมูลความผิดทางวินัย เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้พิจารณาพฤติการณ์แห่งการทำความผิดแล้วมีมติว่าผู้ถูกกล่าวหาผู้ใดได้กระทำความผิดวินัยให้ประธานกรรมการส่งรายงานและเอกสารที่มีอยู่ พร้อมทั้งความเห็นไปยังผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนผู้ถูกกล่าวหาผู้นั้นเพื่อพิจารณาโทษทางวินัยตามฐานความผิดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติโดยไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอีก ในการพิจารณาโทษทางวินัยแก่ผู้ถูกกล่าวหา ให้ถือว่ารายงานเอกสารและความเห็นของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นสำนวนการสอบสวนทางวินัยของคณะกรรมการสอบสวนวินัย ตามกฎหมายหรือระเบียบหรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของผู้ถูกกล่าวหา นั้น ๆ แล้วแต่กรณี

กรณีผู้ถูกกล่าวหาเป็นข้าราชการตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ ข้าราชการตุลาการศาลปกครองตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง หรือข้าราชการอัยการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ ให้ประธานกรรมการส่งรายงานและเอกสารที่มีอยู่ พร้อมทั้งความเห็นไปยังประธานคณะกรรมการตุลาการ ประธานคณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง หรือประธานคณะกรรมการอัยการ แล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ กฎหมายว่าด้วย

การจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง หรือกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการโดยเร็ว โดยให้ถือเอารายงานและเอกสารของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นส่วนหนึ่งของสำนวนการสอบสวนด้วย และเมื่อดำเนินการได้ผลประการใดแล้วให้แจ้งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้นำคำสั่งลงโทษทางวินัยหรือวันที่ได้มีคำวินิจฉัยว่าไม่มีความผิดวินัย

สำหรับผู้ถูกกล่าวหาซึ่งไม่มีกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับเกี่ยวกับวินัยเมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าผู้ถูกกล่าวหาดังกล่าวได้กระทำผิดในเรื่องที่ถูกกล่าวหาให้ประธานกรรมการส่งรายงานและเอกสารที่มีอยู่ พร้อมทั้งความเห็นของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไปยังผู้บังคับบัญชา หรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

มาตรา ๙๓ เมื่อได้รับรายงานตามมาตรา ๙๒ วรรคหนึ่งและวรรคสามแล้ว ให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนพิจารณาลงโทษภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง และให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนส่งสำเนาคำสั่งลงโทษดังกล่าวไปให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ออกคำสั่ง

มาตรา ๙๔ ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนผู้ใดละเลยไม่ดำเนินการตามมาตรา ๙๓ ให้ถือว่าผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนผู้นั้นกระทำความผิดวินัยหรือกฎหมายตามกฎหมายหรือระเบียบหรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของผู้ถูกกล่าวหา นั้น ๆ

มาตรา ๙๕ ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหาไม่ดำเนินการทางวินัยตามมาตรา ๙๓ หรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าการดำเนินการทางวินัยของผู้บังคับบัญชาตามมาตรา ๙๓ ไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสม ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็นไปยังนายกรัฐมนตรี และให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งการตามที่เห็นสมควรหรือในกรณีที่จำเป็นคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะสั่งให้คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน หรือคณะกรรมการอื่นซึ่งมีหน้าที่ควบคุมดูแลการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือคณะกรรมการที่ทำหน้าที่บริหารรัฐวิสาหกิจ หรือผู้สั่งแต่งตั้งกรรมการ อนุกรรมการ ลูกจ้างของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ แล้วแต่กรณี พิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ให้ถูกต้องเหมาะสมต่อไปก็ได้ เว้นแต่ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาผู้นั้นเป็นข้าราชการตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ ข้าราชการตุลาการศาลปกครองตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง หรือข้าราชการอัยการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. แจ้งความเห็นไปยังประธานคณะกรรมการตุลาการ ประธานคณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง หรือประธานคณะกรรมการอัยการ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๙๖ ผู้ถูกกล่าวหาที่ถูกลงโทษตามมาตรา ๙๓ จะใช้สิทธิอุทธรณ์ดุลพินิจในการสั่งลงโทษของผู้บังคับบัญชาตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลสำหรับผู้ถูกกล่าวหาเหล่านั้น ๆ ก็ได้ ทั้งนี้ ต้องใช้สิทธิดังกล่าวภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนมีคำสั่งลงโทษ

มาตรา ๙๗ ในกรณีที่ข้อกล่าวหาใดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่ามีความผิดทางอาญา ให้ประธานกรรมการส่งรายงาน เอกสาร และความเห็นไปยังอัยการสูงสุด หรือฟ้องคดีต่อศาลกรณีผู้ถูกกล่าวหาเป็นอัยการสูงสุด เพื่อดำเนินคดีอาญาในศาลซึ่งมีเขตอำนาจพิจารณาพิพากษาคดี โดยให้ถือว่ารายงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นสำนวนการสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและให้ศาลประทับฟ้องไว้พิจารณาโดยไม่ต้องไต่สวนมูลฟ้อง

เมื่ออัยการสูงสุดได้รับรายงานและเอกสาร พร้อมทั้งความเห็นจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามวรรคหนึ่งแล้ว เห็นว่ารายงาน เอกสาร และความเห็นที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งให้ยังไม่สมบูรณ์พอที่จะดำเนินคดีได้ ให้อัยการสูงสุดแจ้งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบเพื่อดำเนินการต่อไป โดยให้ระบุข้อที่ไม่สมบูรณ์นั้นให้ครบถ้วนในคราวเดียวกัน ในกรณีนี้ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. และอัยการสูงสุดตั้งคณะทำงานขึ้นโดยมีผู้แทนจากแต่ละฝ่ายจำนวนฝ่ายละเท่ากันเพื่อดำเนินการรวบรวมพยานหลักฐานให้สมบูรณ์แล้วส่งให้อัยการสูงสุดเพื่อฟ้องคดีต่อไป ในกรณีที่คณะทำงานดังกล่าวไม่อาจหาข้อยุติเกี่ยวกับการดำเนินการฟ้องคดีได้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจฟ้องคดีเองหรือแต่งตั้งทนายความให้ฟ้องคดีแทน

มาตรา ๙๘ เมื่อจะมีการฟ้องคดีอาญาตามมาตรา ๙๗ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๙๙ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่า ข้อกล่าวหาใดมีมูลความผิดตามมาตรา ๙๑ นอกจากดำเนินการตามมาตรา ๙๒ หรือมาตรา ๙๗ แล้วหากปรากฏข้อเท็จจริงในการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่าผู้ถูกกล่าวหาได้อนุมัติหรืออนุญาตให้สิทธิประโยชน์หรือออกเอกสารสิทธิแก่บุคคลใดไปโดยมิชอบด้วยกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการอันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ทางราชการ ให้ประธานกรรมการส่งรายงานและเอกสารที่มีอยู่ พร้อมทั้งความเห็นไปยังผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอให้ศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษาให้ยกเลิกหรือเพิกถอนสิทธิหรือเอกสารสิทธิที่ผู้ถูกกล่าวหาได้อนุมัติหรืออนุญาตนั้นด้วย

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๙๓ มาตรา ๙๔ และมาตรา ๙๕ มาใช้บังคับกับกรณีตามวรรคหนึ่งโดยอนุโลม

หมวด ๙

การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม

มาตรา ๑๐๐ ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) เป็นคู่สัญญาหรือมีส่วนได้เสียในสัญญาที่ทำกับหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบ หรือดำเนินคดี

(๒) เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่เข้าเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบ หรือดำเนินคดี

(๓) รับสัมปทานหรือคงถือไว้ซึ่งสัมปทานจากรัฐ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเข้าเป็นคู่สัญญากับรัฐ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่นอันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน ทั้งนี้ ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม หรือเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่รับสัมปทานหรือเข้าเป็นคู่สัญญาในลักษณะดังกล่าว

(๔) เข้าไปมีส่วนได้เสียในฐานะเป็นกรรมการ ที่ปรึกษา ตัวแทน พนักงานหรือลูกจ้างในธุรกิจของเอกชนซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับ ดูแล ควบคุม หรือตรวจสอบของหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัดอยู่หรือปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งโดยสภาพของผลประโยชน์ของธุรกิจของเอกชนนั้นอาจขัดหรือแย้งต่อประโยชน์ส่วนรวม หรือประโยชน์ทางราชการ หรือกระทบต่อความมีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น

เจ้าหน้าที่ของรัฐตำแหน่งใดที่ต้องห้ามมิให้ดำเนินการตามวรรคหนึ่งให้เป็นที่ไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ให้นำบทบัญญัติในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับกับคู่สมรสของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามวรรคสอง โดยให้ถือว่าการดำเนินการของคู่สมรสดังกล่าว เป็นการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

มาตรา ๑๐๑ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๐๐ มาใช้บังคับกับการดำเนินการของผู้ซึ่งพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐมาแล้วยังไม่ถึงสองปีโดยอนุโลม เว้นแต่การเป็นผู้ถือหุ้นไม่เกินร้อยละห้าของจำนวนหุ้นทั้งหมดที่จำหน่ายได้ในบริษัทมหาชนจำกัด ซึ่งมีใช้บริษัทที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๑๐๐ (๒) ที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

มาตรา ๑๐๒ บทบัญญัติมาตรา ๑๐๐ มิให้นำมาใช้บังคับกับการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจกำกับ ดูแล ควบคุม หรือตรวจสอบการ

ดำเนินงานของบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ในบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่หน่วยงานของรัฐถือหุ้นหรือเข้าร่วมทุน

มาตรา ๑๐๓ ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ได้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากบุคคล นอกเหนือจากทรัพย์สินหรือประโยชน์อันควรได้ตามกฎหมาย หรือกฎ ข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เว้นแต่การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยา ตามหลักเกณฑ์และจำนวนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

บทบัญญัติในวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดของผู้ซึ่งพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐมาแล้วยังไม่ถึงสองปีด้วยโดยอนุโลม

หมวด ๑๐

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

มาตรา ๑๐๔ ให้มีสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรียกโดยย่อว่า “สำนักงาน ป.ป.ช.” เป็นส่วนราชการที่เป็นหน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญ มีฐานะเป็นกรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน

มาตรา ๑๐๕ สำนักงาน ป.ป.ช. มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการทั่วไปของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการ ป.ป.ช.
- (๒) ศึกษาและรวบรวมข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวกับงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช.
- (๓) ศึกษาและสนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัยและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการทุจริตในวงราชการและการเมือง
- (๔) ปฏิบัติการอื่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย

มาตรา ๑๐๖ ข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช. ได้แก่ บุคคลซึ่งได้รับบรรจุและแต่งตั้งให้เป็นข้าราชการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ให้ข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช. เป็นข้าราชการตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

มาตรา ๑๐๗ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจออกระเบียบหรือประกาศเกี่ยวกับการบริหารงานทั่วไป การบริหารงานบุคคล การงบประมาณ การเงินและทรัพย์สิน และการดำเนินการอื่นของสำนักงานโดยเฉพาะในเรื่องดังต่อไปนี้

- (๑) การแบ่งส่วนราชการภายในของสำนักงาน ป.ป.ช. และขอบเขตหน้าที่ของส่วนราชการดังกล่าว

(๒) การกำหนดคุณสมบัติ การคัดเลือก การบรรจุ การแต่งตั้ง การทดลอง ปฏิบัติหน้าที่ราชการ การย้าย การเลื่อนตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง การเลื่อนขั้นเงินเดือน ค่าตอบแทนพิเศษ การออกจากราชการ การสั่งพักราชการ การสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน วินัย การสอบสวนและการลงโทษทางวินัย การร้องทุกข์และการอุทธรณ์การลงโทษสำหรับข้าราชการ และลูกจ้างสำนักงาน

(๓) การรักษาราชการแทนและการปฏิบัติราชการแทนในตำแหน่งของข้าราชการ สำนักงาน ป.ป.ช.

(๔) การกำหนดวันเวลาทำงาน วันหยุดราชการตามประเพณี วันหยุดราชการ ประจำปี และการลาหยุดราชการของข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช.

(๕) การกำหนดเครื่องแบบและการแต่งกายของข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช.

(๖) การจ้างและการแต่งตั้งบุคคลเพื่อเป็นผู้เชี่ยวชาญ หรือเป็นผู้ชำนาญการ เฉพาะด้านอันจะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติราชการของสำนักงาน ป.ป.ช. รวมทั้งอัตรา ค่าตอบแทนการจ้างด้วย

(๗) การแต่งตั้งบุคคลหรือคณะบุคคลเพื่อดำเนินกิจการใด ๆ ตามแต่จะ มอบหมาย

(๘) การบริหารจัดการงบประมาณและการพัสดุของสำนักงาน ป.ป.ช.

(๙) การจัดสวัสดิการหรือการสงเคราะห์อื่นแก่ข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช.

(๑๐) การรักษาทะเบียนประวัติและควบคุมการเกษียณอายุของข้าราชการ สำนักงาน ป.ป.ช.

(๑๑) การกำหนดวิธีการและเงื่อนไขในการจ้างลูกจ้างสำนักงาน ป.ป.ช. รวมทั้ง การกำหนดเครื่องแบบและการแต่งกาย การกำหนดวันเวลาทำงาน วันหยุดราชการตามประเพณี วันหยุดราชการประจำปี การลาหยุดราชการและการจัดสวัสดิการหรือการสงเคราะห์อื่นของลูกจ้าง สำนักงาน ป.ป.ช.

ระเบียบหรือประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้ประธานกรรมการเป็นผู้ลงนามและเมื่อ ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๑๐๘ ให้สำนักงาน ป.ป.ช. มีเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติคนหนึ่ง รับผิดชอบการปฏิบัติงานของสำนักงาน ป.ป.ช. ขึ้นตรงต่อ ประธานกรรมการและเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและลูกจ้างสำนักงาน ป.ป.ช. โดยจะให้ มีรอง เลขาธิการหรือผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นผู้ช่วย สั่งและปฏิบัติราชการด้วยก็ได้

ในกิจการของสำนักงาน ป.ป.ช. ที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก ให้เลขาธิการเป็นผู้แทนของสำนักงาน ป.ป.ช. เพื่อการนี้เลขาธิการจะมอบอำนาจให้บุคคลใดปฏิบัติราชการเฉพาะ อย่างแทนก็ได้ ทั้งนี้ ต้องเป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๐๙ ให้เลขาธิการมีวาระการดำรงตำแหน่งหกปี และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

นอกจากพ้นจากตำแหน่งตามวาระแล้ว เลขาธิการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) พ้นจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ
- (๓) ลาออก
- (๔) มีพระบรมราชโองการให้ออกด้วยความเห็นชอบของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

และวุฒิสภา

- (๕) ถูกลงโทษทางวินัยไล่ออก หรือปลดออก
- (๖) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๗) ต้องโทษตามคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดที่กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

ประมาทหรือความผิดลหุโทษ

- (๘) เป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ
- (๙) เป็นข้าราชการการเมือง สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกพรรคการเมือง กรรมการ หรือผู้ดำรงตำแหน่งที่รับผิดชอบในการบริหารพรรคการเมือง

(๑๐) เป็นผู้จัดการ กรรมการ ที่ปรึกษา ตัวแทนหรือลูกจ้างของบุคคล ห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือองค์การใดๆ ซึ่งดำเนินธุรกิจเพื่อหากำไร

มาตรา ๑๑๐ การกำหนดตำแหน่งและการให้ได้รับเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช. ให้นำกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนในส่วนที่เกี่ยวกับข้าราชการพลเรือนสามัญมาใช้บังคับโดยอนุโลม ทั้งนี้ คำว่า “ก.พ.” ให้หมายถึงคณะกรรมการ ป.ป.ช. และ คำว่า “ส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมและมีหัวหน้าส่วนราชการรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี” ให้หมายถึงสำนักงาน ป.ป.ช.

มาตรา ๑๑๑ อัตราเงินเดือน อัตราเงินประจำตำแหน่ง และการให้ได้รับเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช. ให้นำกฎหมายว่าด้วยเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

การจ่ายเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งให้แก่ข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช. ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

มาตรา ๑๑๒ การบรรจุบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช. และการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ให้ผู้มีอำนาจดังต่อไปนี้เป็นผู้สั่งบรรจุและแต่งตั้ง

(๑) การบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการ ให้ประธานกรรมการด้วยความเห็นชอบของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และวุฒิสภา เป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

(๒) การบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองเลขาธิการหรือเทียบเท่า ให้ประธานกรรมการเป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุ และนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

(๓) การบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอื่นนอกจาก (๑) และ (๒) ให้เลขาธิการเป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้ง

มาตรา ๑๑๓ การโอนพนักงานเทศบาลซึ่งไม่ใช่พนักงานเทศบาลวิสามัญ พนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลและการโอนข้าราชการตามกฎหมายอื่นมาบรรจุเป็นข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช. อาจกระทำได้อาเจ้าตัวสมัครใจ โดยผู้มีอำนาจสั่งบรรจุทำความตกลงกับเจ้าสังกัดแล้วเสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อพิจารณาอนุมัติ ทั้งนี้ จะแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับใดและได้รับเงินเดือนเท่าใด ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้พิจารณากำหนด แต่เงินเดือนที่จะให้ได้รับจะต้องไม่สูงกว่าข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช. ที่มีคุณวุฒิ ความสามารถ และความชำนาญงานในระดับเดียวกัน

เพื่อประโยชน์ในการนับเวลาราชการให้ถือเวลาราชการหรือเวลาทำงานของผู้ซึ่งโอนมาตามวรรคหนึ่งในขณะที่เป็นพนักงานหรือข้าราชการนั้น เป็นเวลาราชการของข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช. ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ด้วย

การโอนข้าราชการการเมืองและข้าราชการที่อยู่ในระหว่างทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการมาเป็นข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช. ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ จะกระทำมิได้

มาตรา ๑๑๔ ข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช. มีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญและสิทธิประโยชน์ต่างๆ ตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นเช่นเดียวกับข้าราชการพลเรือน

มาตรา ๑๑๕ ให้สำนักงาน ป.ป.ช. เสนอบประมาณรายจ่ายตามมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อจัดสรรเป็นเงินอุดหนุนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และสำนักงาน ป.ป.ช. ไว้ในร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม แล้วแต่กรณี ในการนี้ คณะรัฐมนตรีอาจทำความเห็นเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และสำนักงาน ป.ป.ช. ไว้ในรายงานการเสนอร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมด้วยก็ได้

มาตรา ๑๑๖ ในการเสนอหรือพิจารณางบประมาณรายจ่าย ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมตามมาตรา ๑๑๕ หรือในการพิจารณาเรื่องใดเกี่ยวกับคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือสำนักงาน ป.ป.ช. ถ้าเลขาธิการร้องขอ คณะรัฐมนตรี สมาชิกวุฒิสภา หรือคณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง อาจอนุญาตให้เลขาธิการหรือผู้ซึ่งเลขาธิการมอบหมายมาชี้แจงได้

มาตรา ๑๑๗ ให้สำนักงาน ป.ป.ช. เป็นหน่วยรับตรวจตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน

เมื่อสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ทำการตรวจสอบรับรองบัญชีและการเงินทุกประเภทของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และสำนักงาน ป.ป.ช. แล้ว ให้เสนอผลการสอบบัญชีต่อสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และคณะรัฐมนตรีโดยไม่ชักช้า

หมวด ๑๑

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๑๑๘ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามมาตรา ๒๕ (๑) หรือมาตรา ๗๙ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๑๙ เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนด หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๒๐ ผู้ใดเปิดเผยข้อความ ข้อเท็จจริง หรือข้อมูล ที่ได้มาเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ โดยมีได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. และมีใช่เป็นการกระทำตามหน้าที่ราชการหรือเพื่อประโยชน์แก่การตรวจสอบหรือไต่สวนข้อเท็จจริง หรือเพื่อประโยชน์แก่ทางราชการหรือเพื่อประโยชน์สาธารณะ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๒๑ ผู้ใดครอบครองหรือรักษาทรัพย์สิน บัญชี เอกสาร หรือหลักฐานอื่นใดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ยึดอายัด หรือเรียกให้ส่ง ทำให้เสียหาย ทำลาย ซ่อนเร้น เอาไปเสีย หรือทำให้สูญหายหรือทำให้ไร้ประโยชน์ซึ่งทรัพย์สิน บัญชี เอกสาร หรือหลักฐานนั้นต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๒๒ เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดฝ่าฝืนบทบัญญัติมาตรา ๑๐๐ มาตรา ๑๐๑ หรือมาตรา ๑๐๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

กรณีความผิดตามมาตรา ๑๐๐ วรรคสาม หากเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้รู้เห็นยินยอมด้วยในการที่คู่สมรสของตนดำเนินกิจการตามมาตรา ๑๐๐ วรรคหนึ่ง ให้ถือว่าผู้นั้นไม่มีความผิด

มาตรา ๑๒๓ เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในพฤติการณ์ที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่ามีตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งที่ตนมิได้มีตำแหน่งหรือหน้าที่นั้น เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๒๔ ผู้ใดเป็นผู้ริเริ่มให้มีการเข้าชื่อเพื่อถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่งตามมาตรา ๖๐ หรือยื่นคำร้องเพื่อดำเนินคดีอาญาตามมาตรา ๖๖ หรือยื่นคำกล่าวหาตามมาตรา ๘๔ รู้ว่าไม่มีเหตุที่จะถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่ง หรือรู้ว่าไม่มีพฤติการณ์ว่าบุคคลร่ำรวยผิดปกติ หรือรู้ว่าไม่มีการกระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการตามประมวลกฎหมายอาญาหรือตามกฎหมายอื่น กระทำการกล่าวหาเท็จหรือแสดงพยานหลักฐานเท็จ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีที่มีการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการเข้าชื่อเพื่อถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่ง ให้ถือว่าบุคคลผู้ถูกร้องขอให้ถอดถอนเป็นผู้เสียหายในการกระทำความผิดด้วย

มาตรา ๑๒๕ ประธานกรรมการ กรรมการ อนุกรรมการ พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือบุคคลที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย ผู้ใดปฏิบัติหน้าที่โดยขาดความเที่ยงธรรม กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ต้องระวางโทษสองเท่าของโทษที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๑๒๖ ในกรณีที่มีการสรรหากรรมการในระหว่างที่ยังไม่มีประธานศาลปกครองสูงสุดให้คณะกรรมการสรรหากรรมการตามมาตรา ๗ มีจำนวนสิบสี่คนประกอบด้วย ประธานศาลฎีกา ประธานศาลรัฐธรรมนูญ อธิการบดีของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคล ทุกแห่งซึ่งเลือกกันเองให้เหลือเจ็ดคน และผู้แทนพรรคการเมืองที่มีสมาชิกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคละหนึ่งคนซึ่งเลือกกันเองให้เหลือห้าคน เป็นกรรมการ

มาตรา ๑๒๗ ให้กรรมการที่วุฒิสภามาตรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๓๑๕ วรรคสาม มีมติเลือก มีระยะเวลาดำรงตำแหน่งเพียงกึ่งหนึ่งของวาระการดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๑๒ และมีให้นำบทบัญญัติที่ให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว มาใช้บังคับกับกรรมการดังกล่าว

มาตรา ๑๒๘ บรรดาเรื่องกล่าวหา ร้องเรียนเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งเป็นเรื่องที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ ที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการได้รับ

ไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ และอยู่ระหว่างการดำเนินการตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ พ.ศ. ๒๕๑๘ ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ โดยให้การดำเนินการของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการที่กระทำมาแล้วเป็นอันใช้ได้ ส่วนการดำเนินการต่อไปให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกำหนด

ในกรณีที่เรื่องกล่าวหาร้องเรียนตามวรรคหนึ่งเป็นเรื่องที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการมีมติว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐประพฤติมิชอบในวงราชการ ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติส่งเรื่องให้ผู้บังคับบัญชาหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องดำเนินการต่อไป

มาตรา ๑๒๙ บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่เจ้าหน้าที่ของรัฐได้แสดงไว้ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ พ.ศ. ๒๕๑๘ และเก็บอยู่ที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ ให้สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเก็บรักษาไว้เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และหากเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งเกินห้าปีแล้วจะทำลายเสียก็ได้

มาตรา ๑๓๐ ให้บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หรือพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะได้มีระเบียบหรือประกาศตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ออกใช้บังคับ

มาตรา ๑๓๑ ให้โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้สิน ข้าราชการ ลูกจ้าง และเงินงบประมาณของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ พ.ศ. ๒๕๑๘ ไปเป็นของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ให้ข้าราชการและลูกจ้างที่โอนไปตามวรรคหนึ่ง ดำรงตำแหน่งและได้รับเงินเดือนรวมทั้งเงินประจำตำแหน่งไม่ต่ำกว่าเดิม

มาตรา ๑๓๒ ให้เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ พ.ศ. ๒๕๑๘ ปฏิบัติหน้าที่เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการ

ทุจริตแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ จนกว่าจะมีการแต่งตั้งเลขาธิการ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

มาตรา ๑๓๓ เจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา ๑๐๐ ซึ่งได้รับสัมปทานจากรัฐ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเข้าเป็นคู่สัญญากับรัฐ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่นอันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน ทั้งนี้ ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม หรือเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท ที่รับสัมปทานหรือเข้าเป็นคู่สัญญาในลักษณะดังกล่าว ถ้าได้รับสัมปทานหรือเป็นคู่สัญญา หรือเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่รับสัมปทานหรือเข้าเป็นคู่สัญญาในลักษณะดังกล่าวอยู่ในวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ให้คงถือไว้ซึ่งสัมปทานหรือเป็นคู่สัญญาหรือเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่รับสัมปทานหรือเข้าเป็นคู่สัญญา ในลักษณะดังกล่าวนั้นได้ต่อไปจนกว่าจะครบอายุสัมปทานหรือครบอายุสัญญา

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ชวน หลีกภัย

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ คือ โดยที่ มาตรา ๓๐๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ ใต้วงข้อเท็จจริงและทำความเข้าใจในกรณีที่มีการร้องขอให้ ถอดถอนเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งดำรงตำแหน่งในระดับสูงออกจากตำแหน่ง หรือดำเนินคดีอาญากับผู้ ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ และใต้วงวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐร่ำรวย ผิดปกติ ทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ โดยมาตรา ๓๒๙ บัญญัติให้ตรา กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภายในสองปีนับแต่วัน ประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งมาตรา ๓๓๑ บัญญัติให้กฎหมายประกอบ รัฐธรรมนูญดังกล่าวต้องมีสาระสำคัญเกี่ยวกับการกระทำความผิดอันเป็นการร่ำรวยผิดปกติและการทุจริต ต่อหน้าที่ การกระทำความผิดอันเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม รวมทั้ง หลักเกณฑ์ วิธีการ และกระบวนการใต้วงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับข้อกล่าวหา ตลอดจนโทษที่ประธาน กรรมการหรือกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติจะได้รับในกรณีที่กระทำการโดย ขาดความเที่ยงธรรม กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ ราชการ ประกอบกับมาตรา ๓๐๒ บัญญัติให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต แห่งชาติมีสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นหน่วยงานธุรการ ที่มีอิสระในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการดำเนินการอื่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมาย บัญญัติ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ พ.ศ. ๒๕๕๐^๔

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่การดำเนินการใต้วง ข้อเท็จจริงของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในกรณีมีการกล่าวหาว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองกระทำ ผิดยังมีข้อจำกัดบางประการ โดยกำหนดให้ต้องมีผู้เสียหายมายื่นคำร้องต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงจะสามารถดำเนินการใต้วงข้อเท็จจริงต่อไปได้ ทำให้บางกรณีแม้มีเหตุอันควรสงสัยว่าบุคคล ดังกล่าวกระทำผิด คณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็ไม่สามารถดำเนินการกับบุคคลนั้นได้ สมควร ปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจและวิธีการดำเนินการใต้วงข้อเท็จจริงของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อให้การปราบปรามการทุจริตในกรณีดังกล่าวมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้อง ตราพระราชบัญญัตินี้

^๔ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๔/ตอนที่ ๒๒ ก/หน้า ๔/๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐

รายงาน

ของ

คณะกรรมการการวิสามัญพิจารณา

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

สำนักงานกรรมการ ๓

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ด่วนที่สุด

ที่ ๕๖๔๑/๒๕๕๒

(อำนาจ)

สภาผู้แทนราษฎร

ถนนอุทองใน กทม. ๑๐๑๐๐

๑๓ สิงหาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. พร้อมด้วยรายงานของคณะกรรมการวิสามัญ จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เป็นผู้เสนอ) ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพีระพันธุ์ สาลีรัฐวิภาค กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายสุชมพงค์ โง่นคำ กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายทศพล เพ็งส้ม กับคณะ เป็นผู้เสนอ) และตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา ประกอบด้วย

๑. นายก่อเกียรติ สิริยะเสถียร	๒. นายจิตร ชัยนิคม
๓. นายจตุ ไกรฤกษ์	๔. นายชัยรัตน์ ขนิษฐบุตร
๕. นายชาญชัย อิศระเสนารักษ์	๖. นายชาดา ไทยเศรษฐ์
๗. นายไชยวัฒน์ ตินรัตน์	๘. นายถาวร ตริรัตน์ณรงค์
๙. นายทศพล เพ็งส้ม	๑๐. นายธีระชาติ ปางวิรุฬห์รักษ์
๑๑. นายนคร มาลิม	๑๒. นายนิคม เชาวักิตติโสภณ
๑๓. นายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ	๑๔. นายนิมุคตาร์ วาบา
๑๕. นายนิยม เวชกามา	๑๖. นายปรีชา เลิศกมลมาศ
๑๗. นายปัญญา ศรีปัญญา	๑๘. นางสาวผ่องศรี ธาราภูมิ
๑๙. นางพงษ์สวาท กายอรุณสุทธิ์	๒๐. พลเอก พิชายุมเมธ ม่วงมณี
๒๑. นายพีระเพชร ศิริกุล	๒๒. นายภาส ภาสัทธา
๒๓. นายภูมิ สาระผล	๒๔. นาย मुख สุไลมาน

๒๕. นายวิรัตน์ กัลยาศิริ	๒๖. นายวิรัตน์ วิริยะพงษ์
๒๗. นายวิวัฒน์ชัย โทตระไวศยะ	๒๘. นายสมเกียรติ พงษ์ไพบูลย์
๒๙. นายสมชัย ฉัตรพัฒนศิริ	๓๐. นายสมนึก เฮงวานิชย์
๓๑. นายสุรกิจ สัมสิทธิ์กุล	๓๒. นายสุรสิทธิ์ วงศ์วิทยานันท์
๓๓. นาวอากาศเอก อนุดิษฐ์ นาคทรพรพ	๓๔. นายอนุวัฒน์ วิเศษจินดาวัฒน์
๓๕. นายอนุสรณ์ ไกรวัฒน์สรณ์	๓๖. นายอภิชาติ ศักดิ์เศรษฐ์

บัดนี้ คณะกรรมการวิสามัญได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวเสร็จแล้ว จึงกราบเรียนมาเพื่อให้โปรดนำเสนอที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) นิพิฐฐ์ อินทรสมบัติ

(นายนิพิฐฐ์ อินทรสมบัติ)

ประธานคณะกรรมการวิสามัญ

สำนักกรรมการ ๓

โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๕๖๘, ๐ ๒๒๔๔ ๒๕๗๐ - ๑

โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๕๗๑

สำเนาถูกต้อง

(นายธงชัย ชุลยสุข)

ผู้อำนวยการสำนักกรรมการ ๓

จิตภา/พิมพ์
จร, พิสุทธิ, กอบบุญ, สุวัฒน์/ทาน ๑
อาพัทธ์, กรรณิการ์/ทาน ๒
ธงชัย/ทาน ๓

รายงานคณะกรรมการวิสามัญ

ตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๓ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๒๔ (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๒ ได้พิจารณาและลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เป็นผู้เสนอ) ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพีระพันธุ์ สาลีรัฐวิภาค กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายสุชุมพงศ์ โง่นคำ กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายทศพล เฟื่องส้ม กับคณะ เป็นผู้เสนอ) และตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา กำหนดการแปรญัตติภายใน ๗ วัน โดยให้ถือเอาร่างพระราชบัญญัติของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นหลักในการพิจารณา นั้น

บัดนี้ คณะกรรมาธิการวิสามัญได้ดำเนินการแล้ว ปรากฏผล ดังนี้

๑. ที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญได้มีมติเลือกตั้ง

(๑) นายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ	เป็นประธานคณะกรรมการ
(๒) นายขจิตร ชัยนิคม	เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
(๓) นายวิรัตน์ กัลยาศิริ	เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
(๔) นายชาญชัย อิสระเสนารักษ์	เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
(๕) นายปัญญา ศรีปัญญา	เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่
(๖) พลเอก พิชายเมธ ม่วงมณี	เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการ
(๗) นายสมชัย ฉัตรพัฒนศิริ	เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการ
(๘) นายนคร มาฉิม	เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการ
(๙) นายภูมิ สาระผล	เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการ
(๑๐) นายธีระชาติ ปางวิรุฬห์รักษ์	เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการ
(๑๑) นายปรีชา เลิศกมลมาศ	เป็นเลขานุการคณะกรรมการ
(๑๒) นายชัยรัตน์ ขนิษฐบุตร	เป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
(๑๓) นางสาวผ่องศรี ธาราภูมิ	เป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ คนที่สอง
(๑๔) นายอนุสรณ์ ไกรวัตนุสสรณ์	เป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ คนที่สาม

(๑๕) นายสมเกียรติ พงษ์ไพบูลย์	เป็นโฆษกคณะกรรมการ
(๑๖) นายไชยวัฒน์ ดิณรัตน์	เป็นโฆษกคณะกรรมการ
(๑๗) นายทศพล เพ็งส้ม	เป็นโฆษกคณะกรรมการ
(๑๘) นายนิมุศการ์ วาบา	เป็นโฆษกคณะกรรมการ

๒. คณะกรรมการวิสามัญได้มีมติตั้ง นางกรรณิการ์ ชอินทรวงศ์ ผู้อำนวยการกลุ่มงาน คณะกรรมการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ สำนักกรรมการ ๓ เป็นผู้ช่วยเลขานุการ ในคณะกรรมการ ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๒๒

๓. ผู้ซึ่งเลขานุการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมอบหมาย ให้มาชี้แจงแสดงความคิดเห็น คือ

(๑) นายสรรเสริญ พลเจียก	ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ ป.ป.ช.
(๒) นายสุรพงษ์ อินทรถาวร	นักกฎหมาย ป.ป.ช. ระดับชำนาญการพิเศษ
(๓) นายวิโรจน์ ม้องวงศ์	นักกฎหมาย ป.ป.ช. ระดับชำนาญการ
(๔) นายพัฒนพงศ์ จันทร์เพชรพูล	นักกฎหมาย ป.ป.ช. ระดับชำนาญการ

๔. ผู้ซึ่งคณะกรรมการได้เชิญมาชี้แจงแสดงความคิดเห็น คือ

๔.๑ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน สำนักงานกฤษฎีกา

(๑) นางเบญจวรรณ สว่างนิกร	รองเลขานุการคณะกรรมการ
ข้าราชการพลเรือน
(๒) นางสาวราภรณ์ ตั้งตระกูล	นักทรัพยากรบุคคล ระดับชำนาญการ

๔.๒ กรมเสมียนตรา กระทรวงกลาโหม

(๑) พลตรี สิ้นสรศักดิ์ ปาลานุสรณ์	ผู้อำนวยการสำนักงานกำลังพล
(๒) พันเอก กิตติศักดิ์ บุญสุข	ผู้อำนวยการกองระเบียบการ

๔.๓ สำนักงานคุ้มครองพยาน กระทรวงยุติธรรม

(๑) นายไพฑูรย์ สว่างกมล	ผู้อำนวยการสำนักงานคุ้มครองพยาน
(๒) นายไพโรจน์ นิยมเดช	นักวิชาการยุติธรรม ระดับปฏิบัติการ

๕. ผู้เข้าร่วมประชุมจากกระทรวงยุติธรรม คือ

๕.๑ สำนักกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม

นางสาวจิรปฎา เลิศวุฒิ	นิติกร ระดับชำนาญการ

๕.๒ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ

นายนทีธร มีชัย	นิติกร ระดับชำนาญการ

๖. ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีผู้เสนอคำแปรญัตติ จำนวน ๑ คน คือ นายวิลาศ จันทร์พิทักษ์

๗. การตั้งคณะอนุกรรมการ

คณะกรรมการได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ ๑ คณะ คือ คณะอนุกรรมการพิจารณากฎหมายที่เกี่ยวข้องที่มีผลกระทบต่อการใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ประกอบด้วยอนุกรรมการดังรายชื่อต่อไปนี้

(๑) นายชาญชัย อิศระเสนารักษ์	เป็นประธานคณะอนุกรรมการ
(๒) นายนิคม เซาว์กิตติโสภณ	เป็นรองประธานคณะอนุกรรมการ
(๓) นายทศพล เฟ็งส้ม	เป็นรองประธานคณะอนุกรรมการ
(๔) พลตำรวจเอก ดร.คุณ โสคติพันธุ์	
(๕) รองศาสตราจารย์นิกร วัฒนพนม	
(๖) นายประสงค์ ศรีวัฒน์	
(๗) นายวีระ สมความคิด	
(๘) นายพจน์ จีรวุฒิกุล	
(๙) นายสุรพงษ์ อินทรถาวร	
(๑๐) นายสรรเสริญ พลเจียก	เป็นเลขานุการคณะอนุกรรมการ
- ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ ประกอบด้วย
(๑) นายอนุสรณ์ ไกรวัตนุสสรณ์
(๒) นายสมเกียรติ พงษ์ไพบูลย์
(๓) นายวิโรจน์ ฆ้องวงศ์
(๔) นายพัฒนพงศ์ จันทร์เพชรพูล
(๕) นายวรวิทย์ ศรีอนันตรักษา
(๖) พลตำรวจโท วิโรจน์ เปาอินทร์

๘. การสัมมนาระดมความคิดเห็น

คณะกรรมการได้จัดสัมมนาเพื่อรับฟังความคิดเห็น จำนวน ๑ ครั้ง คือ การสัมมนาเรื่อง “ประชาชนจะช่วยป้องกันและปราบปรามการคอร์รัปชันได้อย่างไร” เมื่อวันพุธที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๒ ณ ห้องกรุงธนบอลรูม (ชั้น ๓) โรงแรมยอร์ลีย์เวสต์ เซิงสะพานกรุงธน กรุงเทพมหานคร ทั้งนี้ เพื่อนำความคิดเห็นที่ได้รวบรวมจากทุกภาคส่วนมาประกอบในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

๕. ผลการพิจารณา

ชื่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ไม่มีการแก้ไข

คำปรารภ ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑ ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๒ มีการแก้ไข

นายวิลาส จันทร์พิทักษ์ ขอแปรญัตติแก้ความในมาตรา ๒ เป็นดังนี้
มาตรา ๒ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจาก
วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป เว้นแต่บทบัญญัติในหมวด ๘/๒ กรรมการป้องกันและ
ปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันสองปีนับแต่วันที่
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีผลใช้บังคับ

คณะกรรมการได้ชี้แจงแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ

มาตรา ๒/๑ เพิ่มมาตรา ๓/๑ มีกรรมวิธีการขอเพิ่มขึ้นใหม่ คือ

นายขจิตร์ ชัยนิคม (กรรมวิธีการ) ขอเพิ่มขึ้นใหม่ เป็นดังนี้

มาตรา ๒/๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓/๑ แห่งพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๓/๑ ให้ยกเลิกประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบ
ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๕
เรื่องการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ”

คณะกรรมการไม่เห็นด้วย นายขจิตร์ ชัยนิคม ขอสงวนความเห็น

มาตรา ๓ แก้ไข (๗) (๘) และยกเลิก (๕) มีการแก้ไข

ของบทนิยาม “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง”

มาตรา ๔

นายวิลาส จันทร์พิทักษ์ ขอแปรญัตติโดยขอให้แก้ความจากคำว่า “ให้ยกเลิกความใน (๓) (๘) และ (๙) เป็นให้ยกเลิกความใน (๓) และ (๘)

และเพิ่มความมาตรา ๓/๑ ให้ยกเลิกความใน (๙) ของบทนิยามคำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

คณะกรรมการได้ชี้แจงแล้ว

ผู้แปรญัตติพอใจ

มาตรา ๓/๑ ยกเลิก (๙) ของบทนิยาม

คณะกรรมการเพิ่มขึ้นใหม่

“ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” มาตรา ๔

มาตรา ๔ แก้ไขบทนิยาม “ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง”

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๔

“ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง”

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๕ เพิ่มบทนิยาม “ผู้บริหารระดับสูง”

ไม่มีการแก้ไข

และ “ผู้อำนวยการกอง” มาตรา ๔

“ผู้บริหารระดับสูง”

ไม่มีการแก้ไข

“ผู้อำนวยการกอง”

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๖ เพิ่มบทนิยาม “พนักงานไต่สวน” มาตรา ๔

มีการแก้ไข

“พนักงานไต่สวน”

มีการแก้ไข

มาตรา ๗ แก้ไขมาตรา ๖ มาตรา ๗ มาตรา ๘

มีการแก้ไข

มาตรา ๙ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๑

มาตรา ๖

มีการแก้ไข

มาตรา ๗

มีการแก้ไข

มาตรา ๘

ไม่มีการแก้ไข

มีผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ

นายวิลาส จันทร์พิทักษ์ ขอแปรญัตติแก้ความ เป็นดังนี้

“มาตรา ๘ ผู้ได้รับการเสนอชื่อเป็นกรรมการต้องเป็นผู้ซึ่งมีความซื่อสัตย์สุจริต

เป็นที่ประจักษ์ มีคุณสมบัติตามมาตรา ๙ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๐ โค้ดเขตอยู่ที่รัฐมนตรี

ตำรวจตำรวจเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดิน ตำรวจตำรวจสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ หรือตำรวจตำรวจ

ตราลงนามแผ่นดิน หรือเคอร์รับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดี หรือผู้ดำรงตำแหน่งทางบริหาร
ในหน่วยงานราชการที่มีอำนาจบริหารเทียบเท่าอธิบดี หรือดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าศาสตราจารย์
ผู้แทนองค์การพัฒนาเอกชน หรือผู้ประกอบวิชาชีพที่มีองค์ความรู้วิชาชีพตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพ
ไม่น้อยกว่าสามปี ซึ่งองค์การพัฒนาเอกชนหรือองค์ความรู้วิชาชีพนั้นให้ได้รับรองผลคะแนนข้อ
เข้าสู่วาระขบวนการสรรหา”

คณะกรรมการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติของสงวน

มาตรา ๕

มีการแก้ไข

มาตรา ๑๐

ไม่มีการแก้ไข

มีกรรมการขอสงวนความเห็น

นายจจิตร ชัยนิคม (กรรมการ) ขอสงวนความเห็นโดยขอให้แก้ความ
ในมาตรา ๑๐ (๑๕) เป็นดังนี้

“(๑๕) เกยถูกวุฒิสภามีมติให้ออกจากตำแหน่งที่ตั้งไว้พ้นกำหนด
ห้าปีนับแต่วันที่วุฒิสภามีมติจนถึงวันได้รับทราบผลข้อ”

มาตรา ๑๑

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๘ แก้ไขมาตรา ๑๔

มีการแก้ไข

มาตรา ๑๔

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๕

คณะกรรมการเพิ่มขึ้นใหม่

มีกรรมการขอสงวนความเห็น

นายจจิตร ชัยนิคม (กรรมการ) ขอสงวนความเห็นโดยขอให้แก้ความ
ในมาตรา ๑๕ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๕ ให้กรรมการมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน
ของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อประธานวุฒิสภาเมื่อเข้ารับตำแหน่งและพ้นจาก
ตำแหน่ง และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๒ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๑ และมาตรา ๑๑๕
มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อวุฒิสภาหนึ่งและเอกสารประกอบ
ของกรรมการ ระบับเปิดเผยได้แก่ผู้ประกอบหน้าที่ต้องดำเนินการตามวรรคสอง หรือเพื่อประโยชน์ต่อ
พิจารณาพิพากษาคดีหรือต่อกรณีอื่นซึ่งบุคคลจะได้รับทราบข้อเท็จจริงหรือผู้มีส่วนได้เสียหรือ
คณะกรรมาธิการลงนามแผ่นดิน หรือกรณีที่เกี่ยวข้องกับบัญชีนั้นอันยอมให้มีกรณีเปิดเผย ซึ่งในกรณีนี้ให้
ประธานวุฒิสภาประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้เปิดเผยให้สาธารณชนทราบโดยเร็วแต่ต้องไม่เกิน
สามสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่นบัญชีดังกล่าว

ให้ประธานวุฒิสภาชี้แจงให้ที่ประชุมวุฒิสภาว่าข้อบัญญัติที่เสนอร่างที่ปรึกษา
ที่ขึ้นของบุคคลตามวรรคหนึ่งได้ข้อเมื่อมีที่ประชุมวุฒิสภาที่ประชุมครั้งที่ ๑๗ ว่าบุคคลดังกล่าวมีพฤติการณ์
ที่สมควรพิพากษา แต่งตั้งคณะกรรมการทำการตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สิน
และหนี้สินดังกล่าวโดยเร็ว และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๕ มาใช้กับการปฏิบัติหน้าที่ของประธาน
วุฒิสภาในกรณีนี้ด้วยโดยอนุโลม

ในกรณีที่มีการยื่นบัญชีเพราะเหตุที่กรรมการผู้ใดพ้นจากตำแหน่งหรือตาย
ให้ประธานวุฒิสภาแต่งตั้งคณะกรรมการทำการตรวจสอบความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สิน
ของกรรมการนั้น แล้วจัดทำรายงานผลการตรวจสอบรายงานดังกล่าวให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ในกรณีที่ปรากฏว่ากรรมการผู้ใดมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติให้ประธาน
วุฒิสภาส่งเอกสารทั้งหมดที่มีอยู่พร้อมทั้งรายงานผลการตรวจสอบไปยังศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของ
ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเพื่อขอให้ศาลสั่งให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน และให้นำมาตรา ๘๑
มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

มาตรา ๑๖ คณะกรรมการเพิ่มขึ้นใหม่
มาตรา ๑๗ คณะกรรมการเพิ่มขึ้นใหม่

มาตรา ๕ แก้ไขมาตรา ๑๕ คณะกรรมการตัดออก
มาตรา ๑๕ คณะกรรมการตัดออก

มาตรา ๑๐ แก้ไขมาตรา ๑๖ คณะกรรมการตัดออก
มาตรา ๑๖ คณะกรรมการตัดออก

มาตรา ๑๑ แก้ไขมาตรา ๑๗ คณะกรรมการตัดออก
มาตรา ๑๗ คณะกรรมการตัดออก

มาตรา ๑๒ แก้ไขมาตรา ๑๘ มีการแก้ไข
มาตรา ๑๘ มีการแก้ไข
นายวิลาส จันทร์พิทักษ์ ขอแปรญัตติแก้ความในมาตรา ๑๘ (๒) เป็นดังนี้
“มาตรา ๑๘ (๒) ใต้สวนข้อเท็จจริงและสรุปสำนวนพร้อมทั้งทำความเห็น
เพื่อส่งไปยังอัยการสูงสุดเพื่อฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
ตามหมวด ๖ การดำเนินคดีอาญาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต่อมาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญ”

คณะกรรมการได้ชี้แจงแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ
มาตรา ๒๐ คณะกรรมการเพิ่มขึ้นใหม่

<u>มาตรา ๑๓</u> แก้ไขมาตรา ๒๐	คณะกรรมการการตัดออก
<u>มาตรา ๒๐</u>	คณะกรรมการการตัดออก
<u>มาตรา ๑๔</u> แก้ไขวรรคหนึ่งของมาตรา ๒๓	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๒๓</u> วรรคหนึ่ง	ไม่มีการแก้ไข
มีผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ	
<u>นายวิลาส จันทร์พิทักษ์</u> ขอแปรญัตติแก้ความในมาตรา ๒๓ เป็นดังนี้	
“มาตรา ๒๓ การลงมติของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมากของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ <u>ไม่ว่าเป็นการลงมติในคราววิสามัญ หรือให้ที่ลงมติเห็นชอบต่อพยานบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติประเทศราชหรือธรรมนูญ</u> ”	
คณะกรรมการไม่เห็นด้วย	<u>ผู้แปรญัตติขอสงวน</u>
<u>มาตรา ๑๕</u> เพิ่มความเป็นมาตรา ๒๕/๑	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๒๕/๑</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑๖</u> เพิ่มความเป็นวรรคสองและวรรคสาม	ไม่มีการแก้ไข
ของมาตรา ๒๖	
<u>มาตรา ๒๖</u> วรรคสอง และวรรคสาม	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑๗</u> แก้ไขมาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๘	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๒๗</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๒๘</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑๘</u> เพิ่มมาตรา ๒๘/๑ และมาตรา ๒๘/๒	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๒๘/๑</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๒๘/๒</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑๙</u> แก้ไขมาตรา ๓๑	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๓๑</u>	มีการแก้ไข

<u>มาตรา ๒๐</u> แก้ไขวรรคหนึ่งและวรรคสอง ของมาตรา ๓๒	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๓๒</u> วรรคหนึ่ง และวรรคสอง	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๒๑</u> แก้ไขวรรคสองของมาตรา ๓๓	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๓๓</u> วรรคสอง	มีการแก้ไข
มีผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ <u>นายวิลาศ จันทร์พิทักษ์</u> ขอแปรญัตติโดยขอให้ยกเลิกความในวรรคสองของ มาตรา ๓๓ ออก	
คณะกรรมการไม่เห็นด้วย	<u>ผู้แปรญัตติขอสงวน</u>
<u>มาตรา ๒๒</u> เพิ่มวรรคสามและวรรคสี่ของมาตรา ๓๓	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๓๓</u> วรรคสาม และวรรคสี่	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๒๓</u> แก้ไขมาตรา ๓๔	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๓๔</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๓๕</u>	คณะกรรมการพิจารณาเพิ่มขึ้นใหม่
<u>มาตรา ๒๔</u> แก้ไขมาตรา ๓๕	คณะกรรมการตัดออก
<u>มาตรา ๓๕</u>	คณะกรรมการตัดออก
<u>มาตรา ๒๕</u> เพิ่มมาตรา ๓๗/๑ และมาตรา ๓๗/๒	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๓๗/๑</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๓๗/๒</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๒๖</u> เพิ่มวรรคสามของมาตรา ๓๘	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๓๘</u> วรรคสาม	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๒๗</u> แก้ไข (บ) มาตรา ๓๙	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๓๙</u> (บ)	ไม่มีการแก้ไข

<u>มาตรา ๒๘</u> แก้ไขมาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๒	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๔๐</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๔๑</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๔๒</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๒๙</u> แก้ไขมาตรา ๔๓	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๔๓</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๓๐</u> เพิ่มมาตรา ๔๔/๑ และมาตรา ๔๔/๒	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๔๔/๑</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๔๔/๒</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๓๑</u> แก้ไขมาตรา ๔๕	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๔๕</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๓๒</u> เพิ่มมาตรา ๔๕/๑	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๔๕/๑</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๓๓</u> แก้ไข (๑) มาตรา ๔๖	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๔๖ (๑)</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๓๔</u> แก้ไข (๓) มาตรา ๕๐	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๕๐ (๓)</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๓๕</u> แก้ไขมาตรา ๕๓	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๕๓</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๓๖</u> แก้ไขมาตรา ๕๘	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๕๘</u>	ไม่มีการแก้ไข

<u>มาตรา ๓๗</u> เพิ่มมาตรา ๕๘/๑ <u>มาตรา ๕๘/๑</u>	ไม่มีการแก้ไข ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๓๘</u> แก้ไขวรรคหนึ่งของมาตรา ๕๙ <u>มาตรา ๕๙</u> วรรคหนึ่ง	ไม่มีการแก้ไข ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๓๙</u> แก้ไขวรรคหนึ่งของมาตรา ๖๐ <u>มาตรา ๖๐</u> วรรคหนึ่ง	ไม่มีการแก้ไข ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๔๐</u> แก้ไขมาตรา ๖๓ <u>มาตรา ๖๓</u>	ไม่มีการแก้ไข ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๔๑</u> แก้ไขวรรคหนึ่งของมาตรา ๖๔ <u>มาตรา ๖๔</u> วรรคหนึ่ง	ไม่มีการแก้ไข ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๔๒</u> แก้ไขชื่อของหมวด ๖ <u>หมวด ๖</u>	ไม่มีการแก้ไข ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๔๓</u> แก้ไขวรรคสามของมาตรา ๖๖ <u>มาตรา ๖๖</u> วรรคสาม	มีการแก้ไข มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๔๓/๑</u> เพิ่มวรรคสี่ และวรรคห้า ของมาตรา ๖๖ <u>มาตรา ๖๖</u> วรรคสี่ และวรรคห้า	คณะกรรมการธิการเพิ่มขึ้นใหม่ คณะกรรมการธิการเพิ่มขึ้นใหม่
<u>มาตรา ๔๔</u> เพิ่มมาตรา ๗๓/๑ <u>มาตรา ๗๓/๑</u>	มีการแก้ไข มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๔๕</u> เพิ่มมาตรา ๗๔/๑ <u>มาตรา ๗๔/๑</u>	มีการแก้ไข ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๔๖ แก้ไขมาตรา ๓๕ มาตรา ๓๖
และมาตรา ๓๗

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๓๕

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๓๖

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๓๗

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๔๓ แก้ไข (๒) และวรรคสามของมาตรา ๘๐
มาตรา ๘๐ (๒) และวรรคสาม

มีการแก้ไข

มีการแก้ไข

มาตรา ๔๓/๑ แก้ไขวรรคสามของมาตรา ๘๐
มาตรา ๘๐ วรรคสาม

คณะกรรมการพิจารณาเพิ่มขึ้นใหม่

คณะกรรมการพิจารณาเพิ่มขึ้นใหม่

มาตรา ๔๘ เพิ่มมาตรา ๘๑/๑
มาตรา ๘๑/๑

ไม่มีการแก้ไข

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๔๙ แก้ไขชื่อของหมวด ๘
หมวด ๘

ไม่มีการแก้ไข

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๕๐ แก้ไขมาตรา ๘๔
มาตรา ๘๔

มีการแก้ไข

มีการแก้ไข

มาตรา ๕๑ แก้ไข (๒) ของมาตรา ๘๖
มาตรา ๘๖ (๒)

มีการแก้ไข

มีการแก้ไข

มาตรา ๕๒ แก้ไขมาตรา ๘๗
มาตรา ๘๗

มีการแก้ไข

มีการแก้ไข

มาตรา ๕๓ เพิ่มมาตรา ๘๗/๑
มาตรา ๘๗/๑

ไม่มีการแก้ไข

ไม่มีการแก้ไข

<u>มาตรา ๕๔</u> เพิ่มมาตรา ๘๕/๑ มาตรา ๘๕/๒ มาตรา ๘๕/๓ และมาตรา ๘๕/๔	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๘๕/๑</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๘๕/๒</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๘๕/๓</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๘๕/๔</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๕๕</u> แก้ไขมาตรา ๘๖	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๘๖</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๕๖</u> เพิ่มความเป็นวรรคสามของมาตรา ๘๗	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๘๗</u> วรรคสาม	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๕๗</u> แก้ไขมาตรา ๘๘	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๘๘</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๕๘</u> เพิ่มมาตรา ๘๘/๑ และมาตรา ๘๘/๒	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๘๘/๑</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๘๘/๒</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๕๙</u> เพิ่มมาตรา ๑๐๓/๑ ของหมวด ๕	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑๐๓/๑</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๖๐</u> เพิ่มหมวด ๕/๑ มาตรา ๑๐๓/๒ มาตรา ๑๐๓/๓ มาตรา ๑๐๓/๔ มาตรา ๑๐๓/๕ และมาตรา ๑๐๓/๖	มีการแก้ไข
<u>หมวด ๕/๑</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑๐๓/๒</u>	ไม่มีการแก้ไข
มีการมาธิการขอสงวนความเห็น <u>นายทศพล เพ็งส้ม (กรรมาธิการ)</u> ขอสงวนความเห็น โดยขอให้แก้ไขความ	

ในมาตรา ๑๐๓/๒ เป็นดังนี้

มาตรา ๑๐๓/๒ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่า คดีใดสมควรจัดให้มี มาตรการคุ้มครองช่วยเหลือแก่ผู้กล่าวหา ผู้เสียหาย ผู้ทำคำร้อง ผู้ร้องทุกข์กล่าวโทษ ผู้ให้ถ้อยคำ หรือผู้ที่แจ้ง เบาะแสหรือข้อมูลใดเกี่ยวกับการทุจริตต่อหน้าที่ การรั่วรัวผิดปกติ หรือข้อมูลอื่นอันเป็นประโยชน์ ต่อการดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. แจ้งให้หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการให้มีมาตรการในการคุ้มครองบุคคลดังกล่าว โดยให้ถือว่าบุคคลดังกล่าว เป็นพยานที่มีสิทธิได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองพยานในคดีอาญา ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็นด้วยว่าสมควรใช้มาตรการทั่วไปหรือมาตรการพิเศษ ตามกฎหมายดังกล่าวสำหรับบุคคลเหล่านั้นด้วย

ในกรณีเกิดความเสียหายแก่ชีวิต ร่างกาย อนามัย ชื่อเสียง ทรัพย์สิน หรือสิทธิอย่างหนึ่ง อย่างใดของบุคคลตามวรรคหนึ่ง หรือสามี ภริยา ผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน หรือบุคคลอื่นที่มีความสัมพันธ์ ใกล้ชิดกับบุคคลดังกล่าว เพราะมีการกระทำผิดอาญาโดยเจตนา เนื่องจากการดำเนินการหรือการให้ถ้อยคำ หรือแจ้งเบาะแสหรือข้อมูลต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้บุคคลนั้นมีสิทธิยื่นคำร้องต่อหน่วยงานที่ รับผิดชอบเพื่อขอรับค่าตอบแทนเท่าที่จำเป็นและสมควรตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองพยานใน คดีอาญาด้วย ทั้งนี้ ไม่ถือว่าเป็นการตัดสิทธิบุคคลนั้นในการขอรับค่าตอบแทนหรือค่าเสียหายตามกฎหมาย อื่นด้วย

มาตรา ๑๐๓/๓

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๐๓/๔

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๐๓/๕

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๐๓/๖

มีการแก้ไข

มาตรา ๑๐๓/๖/๑

คณะกรรมการพิจารณาเพิ่มขึ้นใหม่

มีกรรมการพิจารณาขอสงวนความเห็น

นายทศพล เฟ็งส้ม (กรรมการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอให้ตัดมาตรา

๑๐๓/๖/๑ ออก

มาตรา ๑๐๓/๖/๒

คณะกรรมการพิจารณาเพิ่มขึ้นใหม่

มีกรรมการพิจารณาขอสงวนความเห็น

นายทศพล เฟ็งส้ม (กรรมการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอให้ตัดมาตรา

๑๐๓/๖/๒ ออก

๑๐๓/๖/๓ ออก	<u>มาตรา ๑๐๓/๖/๓</u> มีกรรมการขอสงวนความเห็น <u>นายทศพล เฟ็งส้ม (กรรมการ)</u> ขอสงวนความเห็น โดยขอให้ตัดมาตรา	คณะกรรมการเพิ่มขึ้นใหม่
๑๐๓/๖/๔ ออก	<u>มาตรา ๑๐๓/๖/๔</u> มีกรรมการขอสงวนความเห็น <u>นายทศพล เฟ็งส้ม (กรรมการ)</u> ขอสงวนความเห็น โดยขอให้ตัดมาตรา	คณะกรรมการเพิ่มขึ้นใหม่
๑๐๓/๖/๕ ออก	<u>มาตรา ๑๐๓/๖/๕</u> มีกรรมการขอสงวนความเห็น <u>นายทศพล เฟ็งส้ม (กรรมการ)</u> ขอสงวนความเห็น โดยขอให้ตัดมาตรา	คณะกรรมการเพิ่มขึ้นใหม่
๑๐๓/๖/๖ ออก	<u>มาตรา ๑๐๓/๖/๖</u> มีกรรมการสงวนความเห็น <u>นายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ (กรรมการ)</u> ขอสงวนความเห็น โดยขอให้ตัด	คณะกรรมการเพิ่มขึ้นใหม่
มาตรา ๑๐๓/๖/๖ วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ ออก		
	<u>มาตรา ๑๐๓/๖/๗</u>	คณะกรรมการเพิ่มขึ้นใหม่
	<u>มาตรา ๑๐๓/๖/๘</u>	คณะกรรมการเพิ่มขึ้นใหม่
	<u>มาตรา ๖๑</u> เพิ่มหมวด ๘/๒ <u>มาตรา ๑๐๓/๗</u> <u>มาตรา ๑๐๓/๘</u> <u>มาตรา ๑๐๓/๙</u> <u>มาตรา ๑๐๓/๑๐</u> <u>มาตรา ๑๐๓/๑๑</u> <u>มาตรา ๑๐๒/๑๒</u> <u>มาตรา ๑๐๓/๑๓</u> <u>มาตรา ๑๐๓/๑๔</u> <u>มาตรา ๑๐๓/๑๕</u> <u>มาตรา ๑๐๓/๑๖</u> <u>มาตรา ๑๐๓/๑๗</u> และ <u>มาตรา ๑๐๓/๑๘</u>	มีการแก้ไข
	<u>มาตรา ๖๑</u>	มีการแก้ไข
	<u>หมวด ๘/๒</u>	ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๐๓/๗

มีการแก้ไข

นายวิลาศ จันทร์พิทักษ์ ขอแปรญัตติแก้ไขความในมาตรา ๑๐๓/๗ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๐๓/๗ ให้มีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดประกอบด้วยประธานกรรมการคนหนึ่งและกรรมการอื่นอีกไม่เกินห้าคนที่ผู้ซึ่งได้รับการแต่งตั้งโดยคณะกรรมการ ป.ป.ช. และให้มีผู้อำนวยการสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดเป็นเลขาธิการ”

คณะกรรมการได้ชี้แจงแล้ว

ผู้แปรญัตติพอใจ

มาตรา ๑๐๓/๘

มีการแก้ไข

มีกรรมาธิการขอสงวนความเห็น

นายอภิชาติ ศักดิ์เศรษฐ์ (กรรมาธิการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอให้ตัด

มาตรา ๑๐๓/๘ ออก

มาตรา ๑๐๓/๘/๑

คณะกรรมการเพิ่มขึ้นใหม่

มีกรรมาธิการขอสงวนความเห็น

นายอภิชาติ ศักดิ์เศรษฐ์ (กรรมาธิการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอให้ตัด

มาตรา ๑๐๓/๘/๑ ออก

มาตรา ๑๐๓/๘/๒

คณะกรรมการเพิ่มขึ้นใหม่

มีกรรมาธิการขอสงวนความเห็น

นายอภิชาติ ศักดิ์เศรษฐ์ (กรรมาธิการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอให้ตัด

มาตรา ๑๐๓/๘/๒ ออก

มาตรา ๑๐๓/๙

มีการแก้ไข

มาตรา ๑๐๓/๑๐

มีการแก้ไข

นายวิลาศ จันทร์พิทักษ์ ขอแปรญัตติแก้ไขความในมาตรา ๑๐๓/๑๐ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๐๓/๑๐ ให้กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดมีวาระการดำรงตำแหน่งสี่ปีนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้งและดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว”

คณะกรรมการได้ชี้แจงแล้ว

ผู้แปรญัตติพอใจ

มาตรา ๑๐๓/๑๑

มีการแก้ไข

มาตรา ๑๐๓/๑๒

มีการแก้ไข

มาตรา ๑๐๓/๑๓

มีการแก้ไข

มาตรา ๑๐๓/๑๔

ไม่มีการแก้ไข

	<u>มาตรา ๑๐๓/๑๕</u>	คณะกรรมการการค้าออก
	มีกรรมการขอสงวนความเห็น	
	<u>นายอภิชาติ ศักดิ์เศรษฐ์ (กรรมการ)</u> ขอสงวนความเห็น โดยขอให้คง	
<u>มาตรา ๑๐๓/๑๕</u> ไว้		
	<u>มาตรา ๑๐๓/๑๖</u>	ไม่มีการแก้ไข
	<u>มาตรา ๑๐๓/๑๗</u>	คณะกรรมการการค้าออก
	<u>มาตรา ๑๐๓/๑๘</u>	ไม่มีการแก้ไข
	<u>มาตรา ๖๒</u> แก้ไขมาตรา ๑๐๔	ไม่มีการแก้ไข
	<u>มาตรา ๑๐๔</u>	ไม่มีการแก้ไข
	<u>มาตรา ๖๓</u> เพิ่มความเป็น (๑๒) และ (๑๓) ของมาตรา ๑๐๗	ไม่มีการแก้ไข
	<u>มาตรา ๑๐๗ (๑๒) และ (๑๓)</u>	ไม่มีการแก้ไข
	<u>มาตรา ๖๔</u> แก้ไขมาตรา ๑๑๐	มีการแก้ไข
	<u>มาตรา ๑๑๐</u>	ไม่มีการแก้ไข
	<u>มาตรา ๑๑๐/๑</u>	คณะกรรมการการค้าออก
	<u>มาตรา ๖๔/๑</u> เพิ่มมาตรา ๑๑๐/๑	คณะกรรมการการค้าเพิ่มขึ้นใหม่
	<u>มาตรา ๑๑๐/๑</u>	คณะกรรมการการค้าเพิ่มขึ้นใหม่
	<u>มาตรา ๖๕</u> แก้ไขมาตรา ๑๑๑	มีการแก้ไข
	<u>มาตรา ๑๑๑</u>	มีการแก้ไข
	<u>มาตรา ๖๖</u> ยกเลิกมาตรา ๑๑๓	ไม่มีการแก้ไข

<u>มาตรา ๖๗</u> เพิ่มมาตรา ๑๒๓/๑	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑๒๓/๑</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๖๘</u> ยกเลิกมาตรา ๑๒๔	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๖๙</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๗๐</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๗๑</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๗๒</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๗๓</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๗๔</u>	ไม่มีการแก้ไข

๑๐. ข้อเสนอของคณะกรรมการวิสามัญ

คณะกรรมการได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. แล้วเห็นว่า ควรตั้งข้อสังเกตไว้ในรายงานของคณะกรรมการ เพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณา ดังนี้

(๑) คณะกรรมการได้มีการพิจารณาผลการสำรวจเรื่ององค์การต่อต้านการทุจริตนานาชาติ ครั้งที่ ๑๓ เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตเฉพาะค่านิยมในส่วนของเยาวชนในหลายประเทศ ซึ่งรวมถึงประเทศไทย พบว่า เยาวชนส่วนใหญ่เห็นว่า การทุจริตคอร์รัปชันเป็นเรื่องที่ยอมรับได้ และไม่ได้เป็นเรื่องร้ายแรงหรือแปลกใหม่ในสังคม ระดับค่าความยึดมั่นในความถูกต้องชอบธรรมยังอยู่ในระดับที่ต่ำลงไปมาก คณะกรรมการมีข้อสังเกตว่า การยอมรับเช่นที่ว่านั้นเป็นการยอมรับในสิ่งที่ผิด และเป็นค่านิยมที่ไม่ถูกต้อง จึงเห็นว่า ควรที่จะมีการฝึกฝนอบรมและปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีด้วยการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม โดยบรรจุไว้ในหลักสูตรการศึกษาทุกระดับของชาติ

(๒) ในการเปิดเผยบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ หากมีการเปิดเผยบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน คณะกรรมการ ป.ป.ช. ควรที่จะกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการเปิดเผยบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน โดยต้องคำนึงถึงการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและกำหนดหลักเกณฑ์ในการเข้าตรวจดูรายละเอียดของบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินนั้นให้รัดกุม และควรที่จะให้มีการเปิดเผยเฉพาะในประเด็นของตัวทรัพย์สินเท่านั้น โดยมีได้เปิดเผยรายละเอียดของทรัพย์สินทั้งหมด

(๓) ในการกำหนดตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐที่จะต้องให้มีการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน คณะกรรมการ ป.ป.ช. ควรที่จะกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐในตำแหน่งที่ทำหน้าที่ที่ปรึกษา เลขานุการ และผู้ช่วยเลขานุการ ขององค์กรอิสระต่าง ๆ หรือองค์กรที่ใช้อำนาจอิสระที่จัดตั้งขึ้นใหม่ รวมถึงเจ้าหน้าที่ของรัฐในระดับสูงที่เทียบได้กับตำแหน่งของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เพื่อกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดังกล่าวมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินด้วย ซึ่งอาจจะต้องเทียบเคียงกับตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐในระดับสูงในตำแหน่งอื่น ๆ ด้วย

(๔) ในการตรวจสอบเจ้าหน้าที่ของรัฐ ทั้งผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ควรที่จะมีมาตรการในการดำเนินการกับทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำผิดนอกเหนือจากการดำเนินคดีอาญาและการดำเนินคดีในเรื่องร่ำรวยผิดปกติ โดยในการบังคับกับทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำผิดอาจจะต้องพิจารณากฎหมายที่เกี่ยวข้องและหามาตรการเพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายครอบคลุมอย่างเป็นระบบ สามารถดำเนินการกับทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำผิดเพื่อให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดิน แม้ว่าคดีจะขาดอายุความแล้วก็ตาม

(๕) ในการดำเนินคดีอาญากับเจ้าหน้าที่ของรัฐในศาลชั้นต้นที่มีเขตอำนาจในการพิจารณาพิพากษาคดีที่กำหนดให้ศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีโดยใช้ระบบไต่สวนนั้น เห็นควรให้ศาลที่ใช้ระบบไต่สวนดังกล่าวควรที่จะกำหนดให้องค์คณะผู้พิพากษาที่ทำการไต่สวนจะต้องเป็นผู้พิพากษาอาวุโส หรือผู้พิพากษาที่มีประสบการณ์ในการดำเนินคดีมาเป็นระยะเวลาพอสมควรเป็นผู้ดำเนินคดีและไต่สวนข้อเท็จจริงในคดีนั้น

(๖) คณะกรรมการ ป.ป.ช. ควรที่จะทำความตกลงกับหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต หรือคณะกรรมการ ป.ป.ท. เกี่ยวกับการ โอนเรื่องในกรณีที่เป็นเรื่องสำคัญที่มีผลกระทบต่อส่วนรวมหรือเป็นกรณีให้เห็นว่าอยู่ในอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาดำเนินการเพื่อให้เกิดความชัดเจนในทางปฏิบัติต่อไป

(๗) คณะกรรมการ ป.ป.ช. ควรจัดให้มีฐานข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่กำลังหาเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ระหว่างคณะกรรมการ ป.ป.ช. กับคณะกรรมการ ป.ป.ท. เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบและแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐให้เกิดความชัดเจนว่าเรื่องกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐแต่ละตำแหน่งควรที่จะอยู่ในอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบขององค์กรใด

(๖๓)

๑๑. ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมมาพร้อมกับ
รายงานนี้ด้วยแล้ว

(นายปรีชา เลิศกมลมาศ)

เลขาธิการคณะกรรมการวิสามัญ

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและ
ปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม
การทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ดังต่อไปนี้

(๑) แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” “ผู้ดำรงตำแหน่ง
ระดับสูง” “ผู้บริหารระดับสูง” “ผู้อำนวยการกอง” และคำว่า “พนักงานได้สวน” (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔)

(๒) แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การสรรหาและการเลือกคณะกรรมการ ป.ป.ช. การ
เปิดเผยบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของคณะกรรมการ ป.ป.ช. รวมถึงการดำเนินการใน
กรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖ มาตรา ๗ มาตรา ๘
มาตรา ๙ มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ และ มาตรา ๑๗)

(๓) แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์และวิธีการในการตรวจสอบข้อเท็จจริงและกระบวนการ
ได้สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการตามรัฐธรรมนูญในการดำเนินคดีกับ
ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมถึงการขอให้เพิกถอนการกระทำหรือคำสั่งทาง
ปกครองที่เป็นการละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐหรือบุคคลอื่น และกำหนดให้การดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่
ของรัฐให้ใช้ระบบได้สวน (เพิ่มมาตรา ๒๕/๑ มาตรา ๒๖ วรรคสองและวรรคสาม มาตรา ๒๘/๑
มาตรา ๒๘/๒ มาตรา ๔๔/๑ มาตรา ๔๔/๒ มาตรา ๔๕/๑ มาตรา ๕๘/๑ มาตรา ๗๓/๑ มาตรา ๘๑/๑
มาตรา ๘๗/๑ มาตรา ๘๘/๑ มาตรา ๘๘/๒ มาตรา ๘๘/๓ มาตรา ๘๘/๔ มาตรา ๘๙ วรรคสาม
มาตรา ๘๘/๑ และมาตรา ๘๘/๒ และแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๙ มาตรา ๒๐ มาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง
มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๑ มาตรา ๔๓ มาตรา ๔๕ มาตรา ๔๖ (๑) มาตรา ๕๐ (๓) มาตรา ๕๓ มาตรา
๕๘ มาตรา ๕๙ วรรคหนึ่ง มาตรา ๖๐ วรรคหนึ่ง มาตรา ๖๓ มาตรา ๖๔ วรรคหนึ่ง มาตรา ๖๖
มาตรา ๗๕ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๗ มาตรา ๘๐ (๒) และวรรคสาม มาตรา ๘๔ มาตรา ๘๖ (๒) มาตรา
๘๗ และมาตรา ๘๖ และแก้ไขชื่อของหมวด ๖ และหมวด ๘ รวมทั้งเพิ่มบทกำหนดโทษให้ครอบคลุม
การกระทำความผิดสำหรับความผิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐมาตรา ๑๒๓/๑)

(๔) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและผู้ดำรงตำแหน่งอื่น และในกรณีที่บุคคลนั้นพ้นจากตำแหน่งที่ดำรงอยู่เพื่อไปดำรงตำแหน่งอื่น แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์กรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต้องพ้นจากตำแหน่งรวมทั้งการรายงานผลการตรวจสอบของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพิ่มเติมหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินและธุรกรรมทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินที่ได้มาโดยมิชอบการสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินในระหว่างที่ยังไม่มีคำสั่งของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง (เพิ่มมาตรา ๓๗/๑ มาตรา ๓๗/๒ และมาตรา ๓๘ วรรคสาม และแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๕ มาตรา ๓๖ (๖) มาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๒)

(๕) กำหนดมิให้มีการนับระยะเวลาที่ผู้กระทำความผิดหลบหนีในระหว่างถูกดำเนินคดีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ (เพิ่มมาตรา ๗๔/๑ และแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕๘)

(๖) กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้มีอำนาจดำเนินคดีในความผิดตามหมวด ๘ การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม (เพิ่มมาตรา ๑๐๓/๑)

(๗) กำหนดให้มีการส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (เพิ่มหมวด ๘/๑ การส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต มาตรา ๑๐๓/๒ มาตรา ๑๐๓/๓ มาตรา ๑๐๓/๔ มาตรา ๑๐๓/๕ และมาตรา ๑๐๓/๖)

(๘) กำหนดให้เพิ่มบทบัญญัติเกี่ยวกับกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด (เพิ่มหมวด ๘/๒ กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด มาตรา ๑๐๓/๗ มาตรา ๑๐๓/๘ มาตรา ๑๐๓/๙ มาตรา ๑๐๓/๑๐ มาตรา ๑๐๓/๑๑ มาตรา ๑๐๓/๑๒ มาตรา ๑๐๓/๑๓ มาตรา ๑๐๓/๑๔ มาตรา ๑๐๓/๑๕ มาตรา ๑๐๓/๑๖ มาตรา ๑๐๓/๑๗ และมาตรา ๑๐๓/๑๘)

(๙) กำหนดให้สำนักงาน ป.ป.ช. มีฐานะเป็นนิติบุคคล และแก้ไขเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในส่วนของการบริหารสำนักงาน ป.ป.ช. (เพิ่มมาตรา ๑๐๗ (๑๒) และ (๑๓) และแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๔ มาตรา ๑๑๐ มาตรา ๑๑๐/๑ และมาตรา ๑๑๑)

(๑๐) ยกเลิกมาตรา ๑๑๓ และมาตรา ๑๒๔

เหตุผล

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐๒ ได้บัญญัติให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มีผลใช้บังคับต่อไปโดยให้ถือว่าการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญโดยพระราชบัญญัติที่ได้ประกาศใช้บังคับในระหว่างวันที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๘ มีผลใช้บังคับเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญนี้

และให้ผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดำเนินการปรับปรุงพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญเพื่อให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ และโดยที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๐(๓) ได้กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจไต่สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐตั้งแต่ผู้บริหารระดับสูงหรือข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่ผู้อำนวยการกองหรือเทียบเท่าขึ้นไป ร่ำรวยผิดปกติ กระทบความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทบความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม รวมทั้งดำเนินการกับเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือข้าราชการในระดับที่ต่ำกว่าที่ร่วมกระทบความผิดกับผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวหรือกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือที่กระทบความผิดในลักษณะที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นสมควรดำเนินการด้วย ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ซึ่งบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญดังกล่าวได้กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการไต่สวนเจ้าหน้าที่ของรัฐขึ้นใหม่ ประกอบกับรัฐธรรมนูญยังได้เปลี่ยนแปลงขอบเขตอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในหลายประการไม่ว่าจะเป็นเรื่องการสรรหาคณะกรรมการ ป.ป.ช. การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน เป็นต้น จึงจำเป็นต้องมีการปรับปรุงหลักเกณฑ์การไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้สอดคล้องกับหลักการดังกล่าวข้างต้น รวมทั้งจำเป็นต้องมีการปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. บางประการ โดยเฉพาะการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินและการบริหารจัดการองค์กรเพื่อให้การดำเนินงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นสอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ร่าง
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.

.....
.....
.....

.....
.....
- โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
การป้องกันและปราบปรามการทุจริต
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิ
และเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๕ ประกอบกับมาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๕ มาตรา ๓๘
มาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ มาตรา ๔๓ มาตรา ๕๘ และมาตรา ๖๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

.....
.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป เว้นแต่บทบัญญัติในหมวด ๘/๒ กรรมการป้องกันและปราบปรามการ
ทุจริตประจำจังหวัด ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความใน (๓) และ (๔) แห่ง (๕) ของบทนิยามคำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๓) ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น และผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(๔) สมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

มาตรา ๓/๑ ให้ยกเลิกความใน (๕) ของบทนิยามคำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง” หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการระดับกรม ทบวง หรือกระทรวงสำหรับข้าราชการพลเรือน ปลัดกระทรวงกลาโหม ผู้ดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการเหล่าทัพ หรือผู้บัญชาการทหารสูงสุดสำหรับข้าราชการทหาร ผู้ดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ผู้ดำรงตำแหน่งปลัดกรุงเทพมหานคร กรรมการและผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ หัวหน้าหน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล กรรมการและผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานอื่นของรัฐตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา และผู้ดำรงตำแหน่งอื่นตามที่มีกฎหมายบัญญัติ”

มาตรา ๕ ให้เพิ่มบทนิยามคำว่า “ผู้บริหารระดับสูง” และ “ผู้อำนวยการกอง” ระหว่างบทนิยามคำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง” และคำว่า “ผู้เสียหาย” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

“ผู้บริหารระดับสูง” หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง กรรมการในองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ กรรมการผู้ช่วยรัฐมนตรี ผู้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ผู้อำนวยการระดับต้นหรือเทียบเท่าของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ หน่วยงานที่ใช้อำนาจหรือได้รับมอบหมายให้ใช้อำนาจทางปกครอง และให้หมายความรวมถึงบุคคลหรือคณะบุคคลที่มีอำนาจหน้าที่ควบคุมกำกับดูแลหน่วยงานดังกล่าว และเจ้าหน้าที่ของรัฐอื่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

“ผู้อำนวยการกอง” หมายความว่า ข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่ผู้อำนวยการระดับต้นหรือเทียบเท่าขึ้นไป ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนหรือข้าราชการตามกฎหมายอื่น ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

มาตรา ๖ ให้เพิ่มบทนิยามคำว่า “พนักงานได้สวน” ระหว่างบทนิยามคำว่า “พนักงานเจ้าหน้าที่” และคำว่า “ทุจริตต่อหน้าที่” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

“พนักงานได้สวน” หมายความว่า ผู้ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ โดยแต่งตั้งจากพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งดำรงตำแหน่งระดับ ๒ ชำนาญการหรือเทียบเท่าขึ้นไป”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖ มาตรา ๗ มาตรา ๘ มาตรา ๙ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖ ให้มีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเรียกโดยย่อว่า “คณะกรรมการ ป.ป.ช.” ประกอบด้วยประธานกรรมการคนหนึ่งและกรรมการอื่นอีกแปดคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา

ให้ประธานวุฒิสภาเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการ

มาตรา ๗ การสรรหาและการเลือกกรรมการให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ให้มีคณะกรรมการสรรหากรรมการจำนวนห้าคน ประกอบด้วยประธานศาลฎีกา ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ประธานศาลปกครองสูงสุด ประธานสภาผู้แทนราษฎรและผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร โดยให้เลือกกันเองให้กรรมการคนหนึ่งเป็นประธานกรรมการสรรหา และให้คณะกรรมการสรรหาทำหน้าที่สรรหาและจัดทำบัญชีรายชื่อผู้ได้รับเลือกจำนวนเก้าคนเสนอต่อประธานวุฒิสภา โดยต้องเสนอพร้อมความยินยอมของผู้ได้รับการเสนอชื่อนั้น ทั้งนี้ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีเหตุทำให้ต้องมีการเลือกบุคคลให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว มติในการคัดเลือกดังกล่าวต้องลงคะแนนโดยเปิดเผยและต้องมีคะแนน ไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการสรรหาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ในกรณีที่ไม่มีการมการในตำแหน่งใด หรือมีแต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ถ้ากรรมการที่เหลืออยู่นั้นมีจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง ให้คณะกรรมการสรรหาประกอบด้วยกรรมการที่เหลืออยู่

(๒) ให้ประธานวุฒิสภาเรียกประชุมวุฒิสภาเพื่อมีมติให้ความเห็นชอบบุคคลผู้ได้รับการคัดเลือกตาม (๑) ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับรายชื่อ การลงมติให้ใช้วิธีลงคะแนนลับ ในกรณีที่วุฒิสภาให้ความเห็นชอบ ให้ประธานวุฒิสภานำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งต่อไป ในกรณีที่วุฒิสภาไม่เห็นชอบในรายชื่อใด ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนให้ส่งรายชื่อนั้นกลับไปยัง คณะกรรมการสรรหาพร้อมด้วยเหตุผลเพื่อให้ดำเนินการสรรหาใหม่ หากคณะกรรมการสรรหาไม่เห็นด้วย กับวุฒิสภา และมีมติยืนยันตามมติเดิมด้วยคะแนนเอกฉันท์ ให้ส่งรายชื่อนั้นให้ประธานวุฒิสภานำความ กราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งต่อไป แต่ถ้ามติที่ยืนยันตามมติเดิมไม่เป็นเอกฉันท์ให้เริ่มกระบวนการสรรหา ใหม่ ซึ่งต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มิเหตุให้ต้องดำเนินการดังกล่าว

ในกรณีที่ไม้อาจสรรหาบุคคลตาม (๑) ได้ภายในเวลาที่กำหนดไม่ว่าด้วยเหตุใด ๆ ให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาแต่งตั้งผู้พิพากษาในศาลฎีกาซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกา จำนวนสามคน และให้ที่ประชุมใหญ่ตุลาการศาลปกครองสูงสุดแต่งตั้งตุลาการในศาลปกครองสูงสุด จำนวนสองคนเป็นกรรมการสรรหาเพื่อดำเนินการตาม (๑) แทน

ให้ผู้ได้รับเลือกตามวรรคหนึ่งประชุมและเลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานกรรมการ แล้วแจ้งผลให้ประธานวุฒิสภาทราบ

มาตรา ๘ ผู้ได้รับการเสนอชื่อเป็นกรรมการต้องเป็นผู้ซึ่งมีความซื่อสัตย์สุจริต เป็นที่ประจักษ์ มีคุณสมบัติตามมาตรา ๕ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๐ โดยเคยเป็นรัฐมนตรี กรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดิน กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ หรือกรรมการ ตรวจเงินแผ่นดิน หรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดี หรือผู้ดำรงตำแหน่งทางบริหาร ในหน่วยราชการที่มีอำนาจบริหารเทียบเท่าอธิบดี หรือดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าศาสตราจารย์ ผู้แทนองค์การพัฒนาเอกชน หรือผู้ประกอบการวิชาชีพที่มีองค์กรวิชาชีพตามกฎหมายมาเป็นเวลา ไม่น้อยกว่าสามสิบปี ซึ่งองค์การพัฒนาเอกชนหรือองค์กรวิชาชีพนั้นให้การรับรองและเสนอชื่อ เข้าสู่กระบวนการสรรหา

มาตรา ๕ ผู้ได้รับการเสนอชื่อเป็นกรรมการต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบห้าปีบริบูรณ์

(๓) เคยเป็นรัฐมนตรี ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ตุลาการพระธรรมนูญในศาลทหาร

สูงสุด กรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดิน ~~ค~~รรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน หรือกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ หรือเคยรับราชการ ในตำแหน่งไม่ต่ำกว่า รองอัยการสูงสุด อธิบดีหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางบริหารในหน่วยราชการที่มีอำนาจบริหารเทียบเท่าอธิบดี หรือดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าศาสตราจารย์ หรือเคยเป็นทนายความที่ประกอบวิชาชีพอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่องไม่น้อยกว่าสามสิบปีนับถึงวันที่ได้รับการเสนอชื่อ

มาตรา ๑๐ ผู้ได้รับการเสนอชื่อเป็นกรรมการต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น
 - (๒) เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นของพรรคการเมือง ในระยะสามปีก่อนดำรงตำแหน่ง
 - (๓) เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ กรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดิน กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตุลาการศาลปกครอง หรือกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน
 - (๔) เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช
 - (๕) อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง
 - (๖) ต้องคุมขังอยู่โดยหมายของศาลหรือโดยคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย
 - (๗) วิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
 - (๘) คิดยาเสพติดให้โทษ
 - (๙) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต
 - (๑๐) ต้องคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังอยู่โดยหมายของศาล
 - (๑๑) เคยต้องคำพิพากษาให้จำคุกโดยได้พ้นโทษมายังไม่ถึงห้าปีในวันได้รับการเสนอชื่อ เว้นแต่ในความคิดอันได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ
 - (๑๒) เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ เพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือถือว่ากระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ
 - (๑๓) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน เพราะร่ำรวยผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ
 - (๑๔) อยู่ในระหว่างต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๓๔ และมาตรา ๔๑
 - (๑๕) เคยถูกวุฒิสภามีมติให้ถอดถอนออกจากตำแหน่งและยังไม่พ้นกำหนดห้าปีนับแต่วันที่วุฒิสภามีมติจนถึงวันได้รับการเสนอชื่อ
- มาตรา ๑๑ ผู้ได้รับความเห็นชอบเป็นกรรมการต้อง
- (๑) ไม่เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ
 - (๒) ไม่เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือไม่เป็นกรรมการหรือที่ปรึกษาของรัฐวิสาหกิจหรือของหน่วยงานของรัฐ
 - (๓) ไม่ดำรงตำแหน่งใดในห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือองค์การที่ดำเนินธุรกิจโดยมุ่งหาผลกำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน หรือเป็นลูกจ้างของบุคคลใด
 - (๔) ไม่ประกอบวิชาชีพอิสระอื่นใด

เมื่อวุฒิสภาให้ความเห็นชอบบุคคลตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) โดยได้รับความยินยอมของบุคคลนั้น ผู้ได้รับเลือกหรือได้รับความเห็นชอบจะเริ่มปฏิบัติหน้าที่ได้ต่อเมื่อได้ลาออกจากการเป็นบุคคลตาม (๑) (๒) หรือ (๓) หรือแสดงหลักฐานให้เป็นที่เชื่อได้ว่าตนได้เลิกประกอบวิชาชีพอิสระตาม (๔) แล้ว ซึ่งต้องกระทำภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับเลือกหรือได้รับความเห็นชอบ แต่ถ้าผู้นั้นมิได้ลาออกหรือเลิกประกอบวิชาชีพอิสระภายในเวลาที่กำหนด ให้ถือว่าผู้นั้นมิได้เคยรับเลือกหรือได้รับความเห็นชอบให้เป็นกรรมการ และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๔ มาใช้บังคับ”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔ มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๔ เมื่อกรรมการพ้นจากตำแหน่ง ให้เริ่มดำเนินการตามมาตรา ๗ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

ในกรณีที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๓ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งในระหว่างที่อยู่นอกสมัยประชุมของรัฐสภา ให้ดำเนินการตามมาตรา ๗ ภายในสามสิบวันนับแต่วันเปิดสมัยประชุมของรัฐสภา

มาตรา ๑๕ ให้กรรมการมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อประธานวุฒิสภาเมื่อเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่ง และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๑ และมาตรา ๑๑๕ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามวรรคหนึ่ง จะเปิดเผยได้แต่เฉพาะกรณีที่ต้องดำเนินการตามวรรคสาม หรือเพื่อประโยชน์ต่อการพิจารณาพิพากษาคดีหรือการวินิจฉัยชี้ขาด และได้รับการร้องขอจากศาลหรือผู้มีส่วนได้เสียหรือคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน หรือกรณีที่เจ้าของบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินนั้นยินยอมให้มีการเปิดเผย ซึ่งในกรณีนี้ให้ประธานวุฒิสภาประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ประธานวุฒิสภาจะจัดให้มีการตรวจสอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของบุคคลตามวรรคหนึ่งได้ต่อเมื่อมีกรณีการกล่าวหาตามมาตรา ๑๗ ว่าบุคคลดังกล่าวมีพฤติการณ์ร้ายย ุติปกติ และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๕ มาใช้กับการปฏิบัติหน้าที่ของประธานวุฒิสภาในกรณีนี้ด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๑๖ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร หรือประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสองหมื่นคนมีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานวุฒิสภาว่ากรรมการผู้ใดกระทำการขาดความเที่ยงธรรมจงใจฝ่าฝืนรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย หรือมีพฤติการณ์ที่เป็นการเสื่อมเสียแก่เกียรติศักดิ์ของการดำรงตำแหน่งอย่างร้ายแรง เพื่อให้วุฒิสภามีมติให้พ้นจากตำแหน่งได้

มติของวุฒิสภาให้กรรมการพ้นจากตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง ต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า สามในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภา

มาตรา ๑๗ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภามีจำนวน ไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภามีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อศาลฎีกา แผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองว่ากรรมการผู้ใดร้ายฉิบคาดิ กระทบความผิดฐานทุจริต ต่อหน้าที่ หรือกระทบความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ

คำร้องขอตามวรรคหนึ่งต้องระบุพฤติการณ์ที่กล่าวหาว่าผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว กระทบ การตามวรรคหนึ่งเป็นข้อ ๆ ให้ชัดเจนและให้ยื่นต่อประธานวุฒิสภา เมื่อประธานวุฒิสภาได้รับคำร้องแล้ว ให้ส่งคำร้องดังกล่าวไปยังศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเพื่อพิจารณาพิพากษา

ในกรณีที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำสั่งรับคำร้อง กรรมการ ผู้ถูกกล่าวหาจะปฏิบัติหน้าที่ในระหว่างนั้นมิได้ จนกว่าจะมีคำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรง ตำแหน่งทางการเมืองให้ยกคำร้องดังกล่าว

ในกรณีที่กรรมการไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ตามวรรคสาม และมีกรรมการเหลืออยู่ต่ำกว่า กึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด ให้ประธานศาลฎีกาและประธานศาลปกครองสูงสุดร่วมกันแต่งตั้ง บุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามเช่นเดียวกับกรรมการ ทำหน้าที่เป็นกรรมการเป็นการชั่วคราว โดยให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งได้จนกว่ากรรมการที่ตนดำรงตำแหน่งแทนจะปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือจนกว่าจะมีคำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองว่าผู้นั้นกระทำ ความผิด

ในกรณีที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษา ให้ยกคำร้อง ให้กรรมการที่ยุติการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคสามมีสิทธิได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และประโยชน์อื่นใดในระหว่างที่ยุติการปฏิบัติหน้าที่นั้นเต็มจำนวน

การดำเนินคดีในชั้นศาลให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย วิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยยศสรรปingtonและประทบปรวมถรรพวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๕ ให้ถรรมถรรพมีหน้าที่อื่นข้บัญญัติสตรถรถรรพถรรพห้สินและห้สิน ของตน คู่สขรสร และบุตรที่ฮังไมขรสรลุนิติภภวษ ต่อปรระชนวุฒิสภามีอสรรับตบแทนหนึ่งและพันบศต ตบแทนหนึ่ง และให้บขบข้บัญญัติมาตรา ๑๒ มาตรา ๑๓ มาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๕๑ และมาตรา ๑๑๕ มาใช้บังคับข้ดข้โคชอนุ่นโดย

บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามวรรคหนึ่ง จะเปิดเผยได้แก่เฉพาะกรณี
 ที่ต้องดำเนินการตามวรรคสาม หรือเพื่อประโยชน์ต่อทรัพย์สินตามพิพาทคดีหรือคดีวินัยซึ่งชื่อก
 และได้รับทราบเรื่องขอออกศาลหรือผู้มีส่วนได้เสียหรือคณะกรรมการตามวินิจฉัยเห็นชอบ หรือกรณี
 เจ้าของบัญชีนั้นยินยอมให้มีเปิดเผย ซึ่งในกรณีนี้ให้ประธานมูลนิธิสภาประชาคมวิชาชีพ
 ประธานมูลนิธิสภาวิชาชีพให้มีคำสั่งมอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของ
 บุคคลตามวรรคหนึ่งได้ต่อเมื่อมีคำสั่งศาลว่าบุคคลตามวรรค ๑๗ ว่าบุคคลดังกล่าวมีพฤติการณ์ร้ายช
 ติคดี และให้นำบัญชีบัญชีตามวรรค ๒๕ มาใช้บังคับการปฏิบัติหน้าที่ของประธานมูลนิธิสภา
 วิชาชีพโดยชอบ"

มาตรา ๑๖ ให้ยกเลิกถ้อยคำในมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
 ว่าด้วยสภาวิชาชีพและประกอบประกอบวิชาชีพ พ.ศ. ๒๕๕๒ และให้ใช้ถ้อยคำต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๑๖ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอันรวมไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมด
 ของที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร หรือประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสองหมื่นคนมีสิทธิยื่นข้อร้องขอ
 ต่อประธานมูลนิธิสภาวิชาชีพและผู้ใดกระทำผิดหรือละเมิดซึ่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย หรือ
 มีพฤติการณ์ที่เป็นการเสื่อมเสียแก่เกียรติศักดิ์ของสภาหรือสมาชิกให้ยื่นข้อร้องเรียน เพื่อให้
 ให้พิจารณาต่อได้"

มติของมูลนิธิสภาวิชาชีพที่ประชุมผ่านมติต่อหนึ่งในสามตามวรรคหนึ่ง ต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า
 สามในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดของที่มีอยู่ของมูลนิธิสภา"

มาตรา ๑๗ ให้ยกเลิกถ้อยคำในมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
 ว่าด้วยสภาวิชาชีพและประกอบประกอบวิชาชีพ พ.ศ. ๒๕๕๒ และให้ใช้ถ้อยคำต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๑๗ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกมูลนิธิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภาที่มีจำนวน
 ไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดของที่มีอยู่ของทั้งสองสภา มีสิทธิยื่นข้อร้องขอต่อศาลฎีกา
 แผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางตุลาการเมื่อสภาวิชาชีพหรือประธานมูลนิธิสภาวิชาชีพ
 ต่อหน้าที่ หรือกระทำผิดต่อหน้าที่หรือที่ราชการ"

ข้อร้องขอตามวรรคหนึ่งต้องระบุพฤติการณ์ที่กล่าวหาว่าผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว กระทำ
 ตามวรรคหนึ่งเป็นข้อ ก ให้ชัดเจนและให้ยื่นต่อประธานมูลนิธิสภา เมื่อประธานมูลนิธิสภาได้รับข้อ
 ขอให้ส่งข้อร้องดังกล่าวไปยังศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางตุลาการเมื่อมีข้อพิพาท
 วิชาชีพ

ในกรณีที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางตุลาการเมื่อมีคำสั่งรับข้อร้อง
 ผู้ดูแลสภาวิชาชีพปฏิบัติหน้าที่ในระหว่างนั้นมิได้ จนกว่าจะมีคำสั่งพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญา
 ของผู้ดำรง
 ตำแหน่งทางตุลาการเมื่อให้ข้อคำสั่งดังกล่าว

ในกรณีที่กรรมการไม่ขอปฏิบัติหน้าที่ได้ตามวรรคสาม และมิที่กรรมการหรืออยู่หรืออยู่ต่อ
ที่หนึ่งหนึ่งของสำนักงานพรรคการเมือง ให้ประธานศาลฎีกาและประธานศาลปกครองสูงสุดร่วมกันแต่งตั้ง
บุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามเช่นเดียวกับกรรมการ ทั่วหน้าที่เป็นกรรมการเป็นคราวชั่วคราว
โดยให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งได้จนกว่ากรรมการที่ตนดำรงตำแหน่งแทนจะปฏิบัติหน้าที่ได้
หรือจนกว่าจะมีคำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองว่าผู้นั้นกระทำความผิด

ในกรณีที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษา
ให้ชดเชยหรือให้กรรมการที่ยุติการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคสามมีสิทธิได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง
และประโยชน์อื่นใดในระหว่างที่ยุติการปฏิบัติหน้าที่นั้นเต็มจำนวน

ศาลดำเนินการคดีในชั้นศาลให้ขึ้นไปต่อมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
วิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง”

มาตรา ๑๒ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕ และมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๕ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ไต่สวนข้อเท็จจริงและสรุปสำนวนพร้อมทั้งทำความเห็นเสนอต่อวุฒิสภาตามหมวด ๕
การถอดถอนจากตำแหน่ง

(๒) ไต่สวนข้อเท็จจริงและสรุปสำนวนพร้อมทั้งทำความเห็นเพื่อส่งไปยังอัยการสูงสุด
เพื่อฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามหมวด ๖ การดำเนินคดีอาญา
ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญ

(๓) ไต่สวนและวินิจฉัยว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอื่นซึ่งมิใช่บุคคลตาม (๒)
และเจ้าหน้าที่ของรัฐร้ายวญผิดปกติเพื่อร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน ตามหลักเกณฑ์และวิธีการ
ที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

(๔) ไต่สวนและวินิจฉัยว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอื่นซึ่งมิใช่บุคคลตาม (๒)
หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐตั้งแต่ผู้บริหารระดับสูงหรือข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่ผู้อำนวยการกอง
ร้ายวญผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ
หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมหรือความผิดที่เกี่ยวข้องกัน รวมทั้งดำเนินการกับ
เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือข้าราชการในระดับต่ำกว่าที่ร่วมกระทำความผิดกับผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว
หรือกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือที่กระทำความผิดในลักษณะที่คณะกรรมการ ป.ป.ช.
เห็นสมควรดำเนินการด้วย ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(๕) กำหนดตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่จะต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๒๖๔ ของรัฐธรรมนูญ

(๖) ตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริง รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๓ การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

(๗) กำกับดูแลคุณธรรมและจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

(๘) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเปิดเผยบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบของผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภาและเจ้าหน้าที่ของรัฐ

(๙) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๓ การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน

(๑๐) รายงานผลการตรวจสอบและผลการปฏิบัติหน้าที่พร้อมข้อสังเกตต่อคณะรัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาทุกปี ทั้งนี้ ให้ประกาศรายงานดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษาและเปิดเผยต่อสาธารณะด้วย

(๑๑) เสนอมาตรการ ความเห็น และข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี รัฐสภา ศาล หรือคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เพื่อให้มีการปรับปรุงการปฏิบัติราชการ หรือวางแผนงานโครงการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ เพื่อป้องกันหรือปราบปรามการทุจริตต่อหน้าที่ การกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือการกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม

(๑๒) ดำเนินการส่งเรื่องให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอให้ศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษา ให้ยกเลิกหรือเพิกถอนสิทธิหรือเอกสารสิทธิที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ได้อนุมัติหรืออนุญาตให้สิทธิประโยชน์ หรือออกเอกสารสิทธิแก่บุคคลใด ไปโดยมิชอบด้วยกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการอันเป็นเหตุ ให้เสียหายแก่ทางราชการ

(๑๓) ดำเนินการเพื่อป้องกันการทุจริตและเสริมสร้างทัศนคติและค่านิยมเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริต รวมทั้งดำเนินการให้ประชาชนหรือกลุ่มบุคคลมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๑๔) ดำเนินการเกี่ยวกับด้านการต่างประเทศโดยเป็นศูนย์กลางความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามพันธกรณีและข้อตกลงระหว่างประเทศในการต่อต้านการทุจริต

(๑๕) ให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งเลขาธิการ

(๑๖) แต่งตั้งบุคคลหรือคณะบุคคลเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย

(๑๗) ดำเนินการอื่นตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้บัญญัติหรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทั้งนี้ ในกรณีที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่เป็นการตัดอำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะดำเนินคดีตามที่เห็นสมควรต่อไป หรืออาจส่งเรื่องให้หน่วยงานที่รับผิดชอบรับไปดำเนินการต่อไปก็ได้

การไต่สวนข้อเท็จจริง หรือการตรวจสอบตาม (๑) (๒) (๓) (๔) และ (๖)

คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมอบหมายให้พนักงานไต่สวนเป็นผู้รับผิดชอบสำนวนเพื่อดำเนินการแทนก็ได้ แล้วรายงานต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อพิจารณาวินิจฉัยต่อไป ทั้งนี้ การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานไต่สวนดังกล่าวให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และ วิธีการ และระยะเวลาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

มาตรา ๒๐ การประชุมของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ จึงจะเป็นองค์ประชุม

มาตรา ๑๘ ให้ยึดถือหลักความในมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๐ การประชุมของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ จึงจะเป็นองค์ประชุม”

มาตรา ๑๔ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๓ การลงมติของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมากของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ไม่ว่าเป็นการลงมติในการวินิจฉัย หรือให้ความเห็นชอบตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้”

มาตรา ๑๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๕/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒

“มาตรา ๒๕/๑ เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะแจ้งให้หน่วยงาน หรือสถาบันการเงินใดดำเนินการจัดให้กรรมการหรืออนุกรรมการไต่สวนเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกกล่าวหา หรือบุคคลอื่นที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าหลักฐานเพียงพอว่าเกี่ยวข้องกับเรื่องที่กล่าวหา เพื่อประโยชน์ในการไต่สวนข้อเท็จจริงหรือเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือคณะอนุกรรมการไต่สวน

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กรรมการหรืออนุกรรมการได้สวนจะขอเข้าถึงข้อมูลของหน่วยงาน หรือสถาบันการเงินใดตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ทั้งนี้ ภายใต้บังคับของกฎหมายหรือระเบียบ ข้อบังคับเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานนั้น ข้อมูลของหน่วยงานหรือสถาบันการเงินใดที่กรรมการหรืออนุกรรมการได้สวนไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจเพื่อขอให้ศาลมีคำสั่งให้มีการเข้าถึงข้อมูลดังกล่าวได้

มาตรา ๑๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองและวรรคสามของมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

“ในการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานตาม (๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมอบหมายให้พนักงานได้สวน ดำเนินการแทนก็ได้

การดำเนินการของพนักงานได้สวนตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด”

มาตรา ๑๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้เป็นแทน

“มาตรา ๒๗ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้ประธานกรรมการ กรรมการ หรือเลขาธิการ มีอำนาจลงนามในหนังสือเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการนี้ประธานกรรมการ กรรมการ หรือเลขาธิการ จะมอบหมายให้รองเลขาธิการหรือผู้ช่วยเลขาธิการดำเนินการแทนก็ได้ โดยสำหรับกรณีตามมาตรา ๒๘/๒ มาตรา ๓๗/๒ มาตรา ๔๒ และมาตรา ๔๕/๑ ให้สามารถมอบหมายให้พนักงานได้สวนซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบสำนวนลงนามแทนด้วยก็ได้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

มาตรา ๒๘ ในกรณีที่ไม่มีประธานกรรมการหรือประธานกรรมการไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่เหลืออยู่เลือกกรรมการคนหนึ่งทำหน้าที่ประธานกรรมการแทน

ให้ผู้ทำหน้าที่ประธานกรรมการแทนตามวรรคหนึ่งมีอำนาจและหน้าที่เช่นเดียวกับประธานกรรมการ”

มาตรา ๑๘ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๘/๑ และมาตรา ๒๘/๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๒๘/๑ ในกรณีที่มีการตั้งคณะทำงานขึ้นระหว่างคณะกรรมการ ป.ป.ช. และอัยการสูงสุดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้สำนักงาน ป.ป.ช. ทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการ มีอำนาจหน้าที่พิจารณาพยานหลักฐานที่ไม่สมบูรณ์และรวบรวมพยานหลักฐานให้สมบูรณ์แล้วส่งให้อัยการสูงสุดเพื่อยื่นคำร้องต่อศาลหรือฟ้องคดีต่อไป

มาตรา ๒๘/๒ ในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้หรือกฎหมายอื่น บัญญัติให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือประธานกรรมการต้องยื่นคำร้องต่อศาลหรือมีอำนาจฟ้องคดีเอง คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือประธานกรรมการ แล้วแต่กรณี จะมอบหมายให้พนักงานไต่สวนซึ่งมี วุฒิสถาบันทางกฎหมายในระดับเนติบัณฑิตหรือสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีทางกฎหมายและ มีประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานดำเนินการดังกล่าวในศาลแทนในฐานะผู้รับมอบอำนาจ หรือในฐานะทนายความก็ได้

ให้พนักงานไต่สวนซึ่งได้รับมอบอำนาจให้ดำเนินการในฐานะทนายความตามวรรคหนึ่ง มีอำนาจดำเนินการในศาลได้เช่นเดียวกับทนายความ”

มาตรา ๑๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๑ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

(๑) ให้ประธานกรรมการและกรรมการ เป็นเจ้าพนักงานในการยุติธรรมตามกฎหมาย

(๒) ให้อนุกรรมการ พนักงานไต่สวน และพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงาน

ตามประมวลกฎหมายอาญา

ในการดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานหรือการไต่สวน ข้อเท็จจริงตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้ประธานกรรมการ กรรมการ อนุกรรมการ และพนักงานไต่สวน เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่และมีอำนาจตามประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญาเช่นเดียวกับพนักงานสอบสวนด้วย แต่อำนาจในการจับและคุมขังบุคคล ให้แจ้งเจ้าพนักงานตำรวจเป็นผู้ดำเนินการ

เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ในการจับ คุมขัง และการปล่อยชั่วคราว สำหรับการจัดการให้ได้ตัวผู้ถูกกล่าวหามาดำเนินคดีในกรณีที่ ผู้ถูกกล่าวหาหลบหนี ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. แจ้งให้เจ้าพนักงานตำรวจหรือพนักงานสอบสวน เป็นผู้ดำเนินการ หรือมอบหมายให้พนักงานไต่สวนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ร่วมดำเนินการกับเจ้าพนักงาน ตำรวจหรือพนักงานสอบสวน โดยให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในส่วนที่เกี่ยวข้อง มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

มาตรา ๒๐ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งและวรรคสองของมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๒ ให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะตามที่มืออยู่จริงในวันที่เข้ารับตำแหน่ง หรือวันที่พ้นจากตำแหน่งต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่ง แล้วแต่กรณี ตามแบบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด

ทรัพย์สินและหนี้สินที่ต้องแสดงรายการให้รวมทั้งทรัพย์สินและหนี้สินในต่างประเทศ และให้รวมถึงทรัพย์สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่มอบหมายให้อยู่ในความครอบครองหรือดูแล ของบุคคลอื่นไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมด้วย”

มาตรา ๒๑ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความ ต่อไปนี้แทน

“ผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งพ้นจากตำแหน่ง นอกจากต้องยื่นบัญชีตาม (๒) แล้ว ให้มีหน้าที่ ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่มีอยู่จริงในวันครบหนึ่งปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง อีกครั้งหนึ่ง โดยให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีด้วย”

มาตรา ๒๒ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสามและวรรคสี่ของมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

“ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดพ้นจากตำแหน่งที่ดำรงอยู่เพื่อไป ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอื่นภายในเวลาสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งดังกล่าว ถ้าทรัพย์สิน และหนี้สินของผู้นั้นมีได้เปลี่ยนแปลงไปจากบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ได้ยื่นไว้ จะแจ้ง ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อขอใช้บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าวแทนการยื่นใหม่ก็ได้ แต่ถ้าทรัพย์สินและหนี้สินของผู้นั้นมีการเปลี่ยนแปลงไปจากบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ที่ได้ยื่นไว้ จะยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเฉพาะรายการที่มีการเปลี่ยนแปลงก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ซึ่งจะกำหนดให้นำวิธีการ ทางอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินด้วยก็ได้

ความในวรรคสามให้ใช้บังคับกับกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งได้ยื่นบัญชีแสดงรายการ ทรัพย์สินและหนี้สินไว้แล้ว และต่อมาได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอื่นที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการ ทรัพย์สินและหนี้สินด้วยโดยอนุโลม ทั้งนี้ ระยะเวลาในการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน สำหรับตำแหน่งอื่นซึ่งได้รับแต่งตั้งดังกล่าว ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด”

มาตรา ๒๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๔ เมื่อความปรากฏต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนด หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอเรื่องให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยต่อไป และเมื่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยชี้ขาดตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอแล้ว ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งในวันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัย และห้ามมิให้ผู้นั้นดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยด้วย แต่ไม่กระทบกระเทือนกิจการที่ผู้นั้นได้กระทำไปในตำแหน่งดังกล่าว รวมทั้งการได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่งหรือประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่น

ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามวรรคหนึ่งพ้นจากตำแหน่งก่อนวันที่ ความปรากฏต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ระยะเวลาห้าปีตามวรรคหนึ่งให้นับแต่วันที่ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่ง ดังกล่าว

มาตรา ๓๕ เมื่อได้รับบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ ตามมาตรา ๓๓ แล้ว ให้ประธานกรรมการหรือกรรมการซึ่งประธานกรรมการมอบหมายลงลายมือชื่อ หรือกระทำด้วยวิธีอื่นใดแทนการลงลายมือชื่อกำกับไว้ในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าว ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบของนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา ให้เปิดเผยให้สาธารณชนทราบ โดยเร็ว แต่ต้องไม่เกินสามสิบวัน นับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่นบัญชีดังกล่าว บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งอื่น จะเปิดเผยได้ก็ต่อเมื่อการเปิดเผยดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาพิพากษาคดีหรือการวินิจฉัยชี้ขาด และได้รับการร้องขอจากศาลหรือผู้มีส่วนได้เสียหรือคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน หรือในกรณีที่เจ้าของบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินนั้นยินยอมให้มีการเปิดเผย

การเปิดเผยบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลด้วย

ให้ประธานกรรมการจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อตรวจสอบ ความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าวโดยเร็ว ในการนี้คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบและรายงานคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อพิจารณาก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด”

มาตรา ๒๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๕ เมื่อได้รับบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของแต่ละเอกสารประกอบความมาตรา ๑๑ แล้ว ให้ประชาชนกรรมการหรือกรรมการซึ่งประชาชนกรรมการมอบหมายตรวจสอบบัญชีหรือกระทำด้วยวิธีอื่นใดแทนการตรวจสอบบัญชีดังกล่าวในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าว ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

บัญชีแสดงรายการประกอบของนายอรรถวิบูลย์ อรรถวิบูลย์ สมชิตศภาผู้แทนราษฎร และสมชิตศภาผู้แทนราษฎร ให้เปิดเผยให้สาธารณชนทราบโดยเร็ว แต่ต้องไม่เปิดเผยวันนับแต่วันที่ได้รับมอบหมายหรือยื่นบัญชีดังกล่าว บัญชีของผู้ดำรงตำแหน่งอื่นจะเปิดเผยได้ก็ต่อเมื่อการเปิดเผยดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อสาธารณชนตามที่หรือตำรวจสืบสวน และได้รับทราบร้องขอจากศาลหรือผู้มีส่วนได้เสียหรือคณะกรรมการสอบสวนวินัยแผ่นดิน หรือในกรณีที่เกี่ยวข้องบัญชีนั้นยินยอมให้มีการเปิดเผย ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. จัดให้มีการเปิดเผยบัญชีดังกล่าว ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

ให้ประชาชนกรรมการจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและควบคุมบัญชีของทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าวโดยเร็ว ในกรณีนี้คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบและรายงานคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อพิจารณาที่ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด”

มาตรา ๒๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓๗/๑ และมาตรา ๓๗/๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒

“มาตรา ๓๗/๑ รายงานผลการตรวจสอบตามมาตรา ๓๖ และมาตรา ๓๗ ให้รายงานว่ามีความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินเพิ่มขึ้นผิดปกติหรือไม่ แต่ในกรณีปรากฏว่ามีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติหรือเป็นกรณีที่ต้องเปิดเผยตามมาตรา ๑๕ ววรรคสอง จะแสดงรายการที่มีการเปลี่ยนแปลงด้วยก็ได้

มาตรา ๓๗/๒ การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินเพื่อพิสูจน์ความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สิน หรือการตรวจสอบความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินจากการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน หากมีพฤติการณ์ปรากฏหรือมีเหตุอันควรสงสัยเกี่ยวกับการได้มาซึ่งทรัพย์สินและหนี้สินรายการใดโดยไม่ชอบ หรือมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่าจะมีการโอน ยักย้าย แปรสภาพ หรือซุกซ่อนทรัพย์สิน หรือปรากฏพฤติการณ์ที่มีการถือครองทรัพย์สินแทน อันมีลักษณะเป็นการมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจดำเนินการตรวจสอบธุรกรรมทางการเงินหรือการได้มาซึ่งทรัพย์สินและหนี้สินนั้นได้ เพื่อร้องขอให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดิน

การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ยื่นบัญชีที่มีพฤติการณ์ตามวรรคหนึ่ง ให้กระทำได้ต่อเมื่อมีการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินแล้ว

ในการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจเรียกข้อมูลเกี่ยวกับการทำธุรกรรมทางการเงินของบุคคลที่เกี่ยวข้อง กับผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินจากสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน หรือสถาบันการเงินและผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมทางการเงิน

ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงและความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สิน ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถใช้อำนาจของคณะกรรมการ ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและคณะกรรมการธุรกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและ ปราบปรามการฟอกเงินได้ด้วย

ให้นำคำพิพากษาของศาลฎีกา มาใช้บังคับกับการตรวจสอบความถูกต้องและ ความมีอยู่จริงและความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตามมาตรานี้ด้วยโดยอนุโลม

เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๕ (๑) (๒) และ (๓) และมาตรา ๒๕/๑ มาใช้บังคับกับการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินด้วย”

มาตรา ๒๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสามของมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

“ในระหว่างที่ยังไม่มีคำสั่งของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตามวรรคสอง คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีคำสั่งให้ยึดหรืออายัดทรัพย์สินที่เพิ่มขึ้นผิดปกตินั้นไว้ชั่วคราว ก็ได้ และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๓๘ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม”

มาตรา ๒๗ ให้ยกเลิกความใน (๖) ของมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๖) ผู้ตรวจการแผ่นดิน”

มาตรา ๒๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๐ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจกำหนดตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งจะต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเพิ่มเติมจากมาตรา ๓๕ ได้ โดยประกาศ ในราชกิจจานุเบกษา

เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งจะต้องยื่นบัญชี แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ดำเนินการดังนี้

(๑) ในกรณีที่ เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งดำรงตำแหน่งผู้บริหารระดับสูง ให้นำบทบัญญัติ มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่งและวรรคสาม มาใช้บังคับกับการยื่นบัญชีแสดง รายการทรัพย์สินและหนี้สิน โดยอนุโลม

(๒) ในกรณีที่ เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งดำรงตำแหน่งต่ำกว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐตาม (๑) ให้การยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลา ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยจะกำหนดให้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเป็นระยะ หรือให้มีการแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเฉพาะรายการที่เปลี่ยนแปลงไปจากที่ยื่นไว้เดิมด้วยก็ได้ เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ของเจ้าหน้าที่ของรัฐได้

มาตรา ๔๑ บุคคลตามมาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๔๐ ผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการ ทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญนี้กำหนด หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ ด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอเรื่อง ให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยต่อไป และให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่ง นับแต่วันที่มีคำวินิจฉัยว่ามีการกระทำความผิด และห้ามมิให้ผู้นั้นดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นเวลา ห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง แต่ไม่กระทบกระเทือนกิจการที่ผู้นั้น ได้กระทำไปในตำแหน่งดังกล่าว รวมทั้งการได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่งหรือประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่น

คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจเปิดเผยบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสาร ประกอบที่มีการยื่นไว้แก่ผู้มีส่วนได้เสียได้ ถ้าเป็นประโยชน์ในการดำเนินคดีหรือการวินิจฉัยการกระทำ ความผิด หรือในกรณีที่เจ้าของบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินนั้นยินยอมให้มีการเปิดเผย ตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๔๒ ในการตรวจสอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๓๗/๒ และมาตรา ๓๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

มาตรา ๒๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๓ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๕ และมาตรา ๔๔ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงตามบทบัญญัติในหมวดนี้ ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) ประธานวุฒิสภาส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริง เนื่องจากได้มีการเข้าชื่อร้องขอเพื่อให้วุฒิสภามีมติให้ถอดถอนผู้ถูกกล่าวหาออกจากตำแหน่ง ตามมาตรา ๕๕ หรือกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินส่งเรื่องให้ถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่งเนื่องจากการกระทำผิดมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง

(๒) มีกรณีที่ต้องดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริง ตามมาตรา ๖๖

(๓) มีการกล่าวหาต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน ตามมาตรา ๗๕

(๔) มีเหตุอันควรสงสัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐรั่วรัยผิดปกติกติตามมาตรา ๗๗ หรือกระทำความผิดตามมาตรา ๘๘

(๕) มีการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามมาตรา ๘๔”

มาตรา ๓๐ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๔๔/๑ และมาตรา ๔๔/๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๔๔/๑ ก่อนดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงตามมาตรา ๔๓ คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจมอบหมายให้เลขาธิการดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานในเรื่องกล่าวหา นั้น เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงเพียงพอต่อการไต่สวนข้อเท็จจริงต่อไปก็ได้ ในการนี้ เลขาธิการอาจมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการแทนก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยให้ถือว่าเลขาธิการและพนักงานเจ้าหน้าที่ที่เลขาธิการมอบหมายเป็นพนักงาน ฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๔๔/๒ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้รับเรื่องกล่าวหาใดไว้พิจารณาไต่สวนข้อเท็จจริงแล้ว บรรดาสิ่งของหรือบันทึก รวมถึงเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่ได้มาตามมาตรา ๔๔/๑ ให้ถือเป็นอันใช้ได้และสามารถนำมาใช้เป็นพยานหลักฐานประกอบสำนวนคดีในชั้นไต่สวนข้อเท็จจริงได้”

มาตรา ๓๑ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๕ ในการไต่สวนข้อเท็จจริงตามมาตรา ๔๓ คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะแต่งตั้งคณะอนุกรรมการไต่สวนเพื่อดำเนินการแทนคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็ได้ ทั้งนี้ การปฏิบัติหน้าที่ของคณะอนุกรรมการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด คณะอนุกรรมการที่แต่งตั้งตามวรรคหนึ่งต้องประกอบด้วยประธานอนุกรรมการและอนุกรรมการตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยมีพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ และอนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ แต่ถ้าเป็นการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อไต่สวนกรณีตามมาตรา ๖๓ หรือมาตรา ๖๖ ประธานอนุกรรมการต้องเป็นกรรมการ ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับฐานะ ระดับของตำแหน่ง และการคุ้มครองผู้ถูกกล่าวหาตามสมควร”

มาตรา ๓๒ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๔๕/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๔๕/๑ ในการไต่สวนข้อเท็จจริง คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจมอบหมายให้พนักงานไต่สวนดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริง รวบรวมพยานหลักฐาน และสรุปสำนวนเสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อพิจารณาวินิจฉัยก็ได้ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

ในการไต่สวนข้อเท็จจริง ให้พนักงานไต่สวนที่ได้รับมอบหมายตามวรรคหนึ่งมีอำนาจตามมาตรา ๒๕ (๑) (๒) และ (๓)”

มาตรา ๓๓ ให้ยกเลิกความใน (๑) ของมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๑) รู้เห็นเหตุการณ์หรือเคยสอบสวนหรือพิจารณาเกี่ยวกับเรื่องที่กล่าวหาในฐานะอื่นที่มีใช้ในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานไต่สวนมาก่อน”

มาตรา ๓๔ ให้ยกเลิกความใน (๓) ของมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๓) ข้อกล่าวหา คำแก้ข้อกล่าวหา สรุปข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับข้อกล่าวหาของผู้ที่กล่าวหาที่ซึ่งได้จากการไต่สวนข้อเท็จจริง”

มาตรา ๓๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕๓ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาสำนวนการได้สวนข้อเท็จจริงและมีมติวินิจฉัยว่าข้อกล่าวหาเป็นมูลหรือไม่ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติวินิจฉัยว่าข้อกล่าวหาใดไม่มีมูลให้ข้อกล่าวหาอันเป็นอันตกไป

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าข้อกล่าวหาใดไม่มีมูลตามวรรคหนึ่ง ให้สำนักงาน ป.ป.ช. จัดให้บุคคลทั่วไปสามารถเข้าตรวจดูเหตุผลที่มีมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดังกล่าวได้ตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด”

มาตรา ๓๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕๔ เมื่อปรากฏว่าผู้ดำรงตำแหน่งดังต่อไปนี้ผู้ใดมีพฤติการณ์ร้ายชัดปกติ ส่อไปในทางทุจริตต่อหน้าที่ ส่อว่ากระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ส่อว่ากระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ส่อว่าจงใจใช้อำนาจหน้าที่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายหรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง วุฒิสภามีอำนาจดำเนินการถอดถอนผู้นั้น ออกจากตำแหน่งได้ตามบทบัญญัติในหมวดนี้

- (๑) นายกรัฐมนตรี
- (๒) รัฐมนตรี
- (๓) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
- (๔) สมาชิกวุฒิสภา
- (๕) ประธานศาลฎีกา
- (๖) ประธานศาลรัฐธรรมนูญ
- (๗) ประธานศาลปกครองสูงสุด
- (๘) อัยการสูงสุด
- (๙) ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
- (๑๐) กรรมการการเลือกตั้ง
- (๑๑) ผู้ตรวจการแผ่นดิน
- (๑๒) กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน
- (๑๓) ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน
- (๑๔) รองประธานศาลฎีกา
- (๑๕) รองประธานศาลปกครองสูงสุด

(๑๖) หัวหน้าสำนักตุลาการทหาร

(๑๗) รองอัยการสูงสุด

(๑๘) ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงหรือผู้ดำรงตำแหน่งระดับอื่นที่เทียบเท่า”

มาตรา ๓๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๕๘/๑ แห่งพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๕๘/๑ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้รับรายงานจากผู้ตรวจการแผ่นดิน
ขอให้ถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภาหรือ
ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอื่น หรือผู้บริหารระดับสูง อันเนื่องมาจากกระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติ
ตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการตามหมวด ๔ การไต่สวน
ข้อเท็จจริงโดยเร็ว

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าผู้ดำรงตำแหน่งตามวรรคหนึ่งกระทำการฝ่าฝืน
หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรงนั้น มีมูล ให้รายงานไปยังประธานวุฒิสภา
เพื่อให้ประธานวุฒิสภาจัดให้มีการประชุมวุฒิสภาเพื่อพิจารณาถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวโดยเร็ว
และให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๖๔ วรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม”

มาตรา ๓๘ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๕๘ แห่งพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕๘ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิก
ทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร หรือประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ไม่น้อยกว่าสองหมื่นคนมีสิทธิ
เข้าชื่อร้องขอต่อประธานวุฒิสภา เพื่อให้วุฒิสภามีมติให้ถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๕๘
ออกจากตำแหน่งได้”

มาตรา ๓๙ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๖๐ แห่งพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๐ กรณีประชาชนร้องขอให้ถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๕๘
ออกจากตำแหน่ง ต้องมีผู้ริเริ่มรวบรวมรายชื่อจำนวนไม่เกินหนึ่งร้อยคนเพื่อดำเนินการจัดทำคำร้องและ
รับรองลายมือชื่อของประชาชนที่เข้าชื่อจำนวนไม่น้อยกว่าสองหมื่นคน”

มาตรา ๔๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๓ เมื่อประธานวุฒิสภาได้รับคำร้องขอแล้ว ให้ประธานวุฒิสภาคำเนินการตรวจสอบและพิจารณาว่าคำร้องขอถูกต้องและครบถ้วนตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ และตามมาตรา ๖๑ หรือมาตรา ๖๒ ให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องขอ ในกรณีที่เห็นว่าถูกต้องและครบถ้วนแล้วให้ประธานวุฒิสภาส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อดำเนินการตามหมวด ๔ การไต่สวนข้อเท็จจริง โดยเร็ว หากเห็นว่าคำร้องขอไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน ให้ประธานวุฒิสภาแจ้งให้ผู้ร้องขอหรือผู้ริเริ่มทราบโดยเร็วเพื่อดำเนินการให้ถูกต้อง โดยผู้ร้องขอหรือผู้ริเริ่มต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จและส่งให้ประธานวุฒิสภาภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากประธานวุฒิสภา

ในกรณีที่ประธานวุฒิสภาได้รับคำร้องขอที่ได้แก้ไขตามวรรคหนึ่ง ให้ตรวจสอบคำร้องขอดังกล่าวให้เสร็จภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่รับคำร้องขอนั้นว่าได้แก้ไขครบถ้วนถูกต้องแล้วหรือไม่ ในกรณีที่เห็นว่าผู้ร้องขอหรือผู้ริเริ่มได้แก้ไขถูกต้องหรือครบถ้วน ให้ประธานวุฒิสภาส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อดำเนินการตามหมวด ๔ การไต่สวนข้อเท็จจริง โดยเร็ว แต่หากเห็นว่าคำร้องขอนั้นมิได้แก้ไขให้ถูกต้องหรือครบถ้วน ให้ประธานวุฒิสภาส่งคำร้องขอคืนให้แก่ผู้ร้องขอหรือผู้ริเริ่ม แต่ทั้งนี้ ไม่ตัดสิทธิที่ผู้ร้องขอหรือผู้ริเริ่มจะยื่นคำร้องขอในประเด็นดังกล่าวเข้ามาใหม่”

มาตรา ๔๑ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๔ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติเสียงข้างมากกว่าข้อกล่าวหาที่มาจาก การเข้าชื่อร้องขอเพื่อให้วุฒิสภามีมติถอดถอนผู้ถูกกล่าวหาออกจากตำแหน่งมีมูล และได้รายงานไปยังประธานวุฒิสภามาตรา ๕๖ (๑) แล้ว ให้ประธานวุฒิสภาจัดให้มีการประชุมวุฒิสภา เพื่อพิจารณามีมติโดยเร็ว”

มาตรา ๔๒ ให้ยกเลิกความซึ่งเป็นชื่อของหมวด ๖ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“หมวด ๖

การดำเนินคดีอาญาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญ”

มาตรา ๔๓ ให้ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา ๖๖ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“บทบัญญัติตามวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับกับกรณีที่บุคคลดังกล่าวหรือบุคคลอื่นเป็นตัวการ
ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุน รวมทั้งผู้ให้ ผู้ขอให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่บุคคล
ตามวรรคหนึ่ง เพื่อจูงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการหรือประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่ด้วย

ในกรณีที่เกิดคณะกรรมการ ป.ป.ช./ มีเหตุอันควรสงสัยว่าผู้เสียหายจะยื่นคำร้องต่อที่ประชุมใหญ่
ศาลฎีกากล่าวหาผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ประธานสภาผู้แทนราษฎร หรือประธานวุฒิสภา ว่า
กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง หากคณะกรรมการ ป.ป.ช./ มีมติให้รับเรื่องกล่าวหาผู้ดำรงตำแหน่ง
ดังกล่าวด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ในกรณีนี้ผู้เสียหาย
จะยื่นคำร้องต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาไม่ได้

กรณีตามวรรคสี่ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช./ ดำเนินการได้สวนข้อเท็จจริงโดยเร็ว และให้นำ
บทบัญญัติในหมวด ๕ การได้สวนข้อเท็จจริง และหมวด ๕ การถอดถอนจากตำแหน่ง มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

มาตรา ๔๓/๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสี่และวรรคห้าของมาตรา ๖๖
แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

“ในกรณีที่เกิดคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีเหตุอันควรสงสัยว่าผู้เสียหายจะยื่นคำร้องต่อที่ประชุมใหญ่
ศาลฎีกากล่าวหาผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ประธานสภาผู้แทนราษฎร หรือประธานวุฒิสภา
ว่ากระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติให้รับเรื่องกล่าวหาผู้ดำรงตำแหน่ง
ดังกล่าวด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ในกรณีนี้ผู้เสียหาย
จะยื่นคำร้องต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาไม่ได้

กรณีตามวรรคสี่ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการได้สวนข้อเท็จจริงโดยเร็ว และให้นำ
บทบัญญัติในหมวด ๔ การได้สวนข้อเท็จจริง และหมวด ๕ การถอดถอนจากตำแหน่ง มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

มาตรา ๔๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๗๓/๑ แห่งพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๗๓/๑ กรณีที่มีการฟ้องคดีอาญาผู้ถูกกล่าวหาต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญา
ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หากการกระทำของผู้ถูกกล่าวหาเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายในทาง
ทรัพย์สินหรือเป็นการละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐหรือบุคคลอื่น อัยการสูงสุดอาจยื่นคำร้องขอให้ศาล
มีคำพิพากษาเพิกถอนการกระทำหรือคำสั่งที่ส่งผลกระทบต่ออันมิชอบที่เป็นการละเมิดนั้นด้วยก็ได้

สำหรับความเสียหายที่เกิดขึ้นตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. แจ้งให้หน่วยงาน
ของรัฐที่เกี่ยวข้องดำเนินการให้ผู้ถูกกล่าวหาหรือผู้ซึ่งเกี่ยวข้องกับความเสียหายนั้นชดเชยค่าเสียหาย
ตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นต่อไป”

มาตรา ๔๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๔/๑ ของหมวด ๖ การดำเนินคดีอาญา
ที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๑๑๕(๒)๕๕ ของรัฐธรรมนูญ แห่งพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๑๔/๑ ในการดำเนินคดีอาญาตามหมวดนี้ ถ้าผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีไป
ในระหว่างถูกดำเนินคดี มิให้นำระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ”

มาตรา ๔๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗
แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒
และให้ใช้ความต่อไปนี้เป็นแทน

“มาตรา ๑๕ การกล่าวหาว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดร้าย
ผิดปกติ ให้ผู้กล่าวหาดำเนินการกล่าวหาต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในขณะที่ผู้ถูกกล่าวหา
ยังดำรงตำแหน่ง
ทางการเมืองหรือเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือพ้นจากตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่เกินห้าปี
โดยให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาวินิจฉัยเบื้องต้นก่อนว่าพฤติการณ์หรือเรื่องที่กล่าวหา
นั้น
เข้าหลักเกณฑ์ที่จะรับไว้พิจารณาได้หรือไม่ ถ้าผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้ซึ่งได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน
และหนี้สินไว้แล้ว ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. นำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินนั้นมาประกอบ
การพิจารณาด้วย

ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐพ้นจากการดำรงตำแหน่ง
ทางการเมือง หรือพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐเกินห้าปีแล้ว ห้ามมิให้มีการกล่าวหาผู้ดำรงตำแหน่ง
ทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นตามวรรคหนึ่งอีก แต่ไม่เป็นการตัดอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช.
ที่จะยกคำกล่าวหาที่ได้มีการกล่าวหาไว้แล้วหรือกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นร้ายผิดปกตินั้นได้สอบสวนได้ ทั้งนี้ ต้องไม่เกินสิบปีนับแต่วันที่ผู้ดำรงตำแหน่ง
ทางการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นพ้นจากการดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือพ้นจากการเป็น
เจ้าหน้าที่ของรัฐแล้วแต่กรณี

มาตรา ๑๖ การกล่าวหาตามมาตรา ๑๕ จะทำได้วจาหรือทำเป็นหนังสือก็ได้
ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

มาตรา ๑๗ ในกรณีที่เรื่องที่ถูกกล่าวหาเข้าหลักเกณฑ์ตามมาตรา ๑๕ หรือในกรณีที่
มีเหตุอันควรสงสัยว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐร้ายผิดปกติ
ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการตามหมวด ๔ การไต่สวนข้อเท็จจริง ต่อไป”

มาตรา ๔๗ ให้ยกเลิกความใน (๒) ~~มาตรา ๑๗~~ ของมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความ
ต่อไปนี้เป็นแทน

“(๒) ในกรณีผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้ดำรงตำแหน่งประธานศาลฎีกา ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ประธานศาลปกครองสูงสุด กรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดิน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน รองประธานศาลฎีกา รองประธานศาลปกครองสูงสุด หัวหน้าสำนักตุลาการทหาร รองอัยการสูงสุด หรือผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง ให้ประธานกรรมการส่งเรื่องให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องต่อศาล ซึ่งมีเขตอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีเพื่อขอให้ศาลสั่งให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน”

“ในกรณีที่ผิดวินัยคดีอาชญากรรมหนึ่งให้ได้รับการยกเว้นค่าธรรมเนียมศาล โดยกรณีตาม (๒) (๓) และ (๔) ให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม”

มาตรา ๔๗/๑ ให้ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา ๘๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ในการดำเนินคดีตามวรรคหนึ่งให้ได้รับการยกเว้นค่าธรรมเนียมศาล โดยกรณีตาม (๒) (๓) และ (๔) ให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม”

มาตรา ๔๘ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๘๑/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๘๑/๑ ในกรณีที่มิมีคำสั่งของศาลอันเป็นที่สุดให้ยกคำร้องของอัยการสูงสุด หรือประธานกรรมการที่ยื่นตามมาตรา ๘๑ และถ้าผู้ถูกกล่าวหามิใช่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และได้ถูกลงโทษทางวินัยไปก่อนโดยอาศัยเหตุที่มีมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่าผู้ถูกกล่าวหา ร่ำรวยผิดปกติ ให้ผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหาสั่งยกเลิกคำสั่งลงโทษและดำเนินการให้ผู้นั้นได้รับความเป็นธรรมตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลสำหรับผู้ถูกกล่าวหา นั้น ๆ ในกรณีที่ไม่มีกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับดังกล่าว ให้ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ ในการดำเนินการดังกล่าวห้ามไม่ให้หน่วยงานของรัฐยกอายุความไต่ขึ้นอ้างอันจะเป็นเหตุให้ไม่สามารถให้ความเป็นธรรมแก่บุคคลดังกล่าวได้

ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาที่ถูกดำเนินคดีตามวรรคหนึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการให้ผู้ถูกกล่าวหา นั้น ได้รับความเป็นธรรมตามสมควรตามที่มิมีกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลสำหรับการดำรงตำแหน่งทางการเมืองนั้น แล้วแต่กรณี และให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด”

มาตรา ๔๙ ให้ยกเลิกความซึ่งเป็นชื่อของหมวด ๘ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“หมวด ๘

การตรวจสอบเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ซึ่งมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญ”

มาตรา ๕๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๔ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๕ การกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐดังต่อไปนี้ว่ากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ให้กล่าวหาต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในขณะที่ผู้ถูกกล่าวหาเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่เกินห้าปี

(๑) ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือผู้บริหารระดับสูงซึ่งมิใช่บุคคลตามมาตรา ๖๖

(๒) ผู้พิพากษาและตุลาการ

(๓) พนักงานอัยการ

(๔) เจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานของศาลและองค์กรตามรัฐธรรมนูญ

(๕) ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๖) เจ้าหน้าที่ของรัฐในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

(๗) เจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

(๘) เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งกระทำความผิดในลักษณะที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นสมควรดำเนินการ ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

(๙) เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งร่วมกระทำความผิดกับบุคคลตาม (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) หรือ (๘)

การกล่าวหาตามวรรคหนึ่งจะทำได้ด้วยวาจาหรือทำเป็นหนังสือก็ได้ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับกับกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือบุคคลอื่นเป็นตัวการผู้ให้ หรือผู้สนับสนุนด้วย

ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยอายุความ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐตามวรรคหนึ่งได้พ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐไปเกินห้าปีแล้ว ย่อมไม่เป็นการตัดอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะยกคำกล่าวหาที่ได้มีการกล่าวหาไว้แล้วหรือกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นกระทำความผิดขึ้นได้ส่วนได้ ทั้งนี้ ต้องไม่เกินสิบปีนับแต่วันที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพ้นจากตำแหน่งหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ แล้วแต่กรณี”

มาตรา ๕๑ ให้ยกเลิกความใน (๒) ของมาตรา ๘๖ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๒) เรื่องที่เป็นคดีอาญาในประเด็นเดียวกันและศาลประทับฟ้องหรือพิพากษา หรือมีคำสั่งเสร็จเด็ดขาดแล้ว โดยไม่วินิจฉัยคดีนั้น ได้มีการถอนฟ้องหรือทิ้งฟ้อง หรือเป็นกรณี ที่ศาลยังมิได้วินิจฉัยในเนื้อหาแห่งคดี คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะรับหรือยกคำกล่าวหาที่ขึ้นพิจารณาก็ได้”

มาตรา ๕๒ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๘๗ คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจไม่รับหรือยกเรื่องกล่าวหาที่มีลักษณะ ดังต่อไปนี้ขึ้นพิจารณาก็ได้

(๑) เรื่องที่ไม่ระบุพยานหลักฐานหรือไม่ปรากฏพฤติการณ์แห่งการกระทำชัดเจนเพียงพอที่จะดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงได้

(๒) เรื่องที่ล่วงเลยมาแล้วเกินห้าปีนับแต่วันเกิดเหตุจนถึงวันที่มีการกล่าวหา และเป็นเรื่องที่ไม่อาจหาพยานหลักฐานเพียงพอที่จะดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงต่อไปได้

(๓) เรื่องที่เป็นการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าการดำเนินการต่อผู้ถูกกล่าวหาตามกฎหมายอื่นเสร็จสิ้นและเป็นไปโดยชอบแล้ว และไม่มีเหตุอันควรสงสัยว่าการดำเนินการนั้นไม่เที่ยงธรรม”

มาตรา ๕๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๘๗/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๘๗/๑ เรื่องที่กล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐเรื่องใดที่หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นรับไว้พิจารณา ถ้าคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าเป็นเรื่องสำคัญที่มีผลกระทบต่อส่วนรวม หรือเป็นกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าเป็นกรณีที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจเรียกให้หน่วยงานนั้น โอนเรื่องและส่งเอกสารที่เกี่ยวข้องมาให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการต่อไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ได้”

มาตรา ๕๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๘๘/๑ มาตรา ๘๘/๒ มาตรา ๘๘/๓ และมาตรา ๘๘/๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๘๘/๑ ในกรณีที่มีการควบคุมตัวผู้ถูกกล่าวหาไว้ในอำนาจของศาลเนื่องจากการจับผู้ถูกกล่าวหาไว้ระหว่างดำเนินคดีตามมาตรา ๘๕ ให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจขอให้ศาลควบคุมตัวผู้ถูกกล่าวหาไว้ได้ต่อไป และให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบแจ้งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบเพื่อดำเนินคดีต่อไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา โดยไม่ต้องส่งเรื่องมาให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการ

กรณีที่พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการมีคำสั่งไม่ฟ้องผู้ถูกกล่าวหา ให้รายงานให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ กรณีดังกล่าวคณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจเรียกสำนวนการสอบสวนพร้อมพยานหลักฐานและเอกสารที่เกี่ยวข้องส่งจากพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการมาพิจารณาหรือไต่สวนข้อเท็จจริงใหม่ก็ได้

การดำเนินการของพนักงานสอบสวนตามวรรคหนึ่ง ย่อมไม่ตัดอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงเอง หรือมอบหมายให้พนักงานไต่สวนเข้าร่วมสอบสวนกับพนักงานสอบสวนก็ได้

ให้พนักงานสอบสวนแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนของผู้ถูกกล่าวหา ดำเนินการทางวินัยตามกฎหมาย กฏ ข้อบังคับหรือระเบียบ ที่ใช้บังคับกับผู้ถูกกล่าวหา นั้นด้วย

มาตรา ๘๘/๒ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาเห็นสมควร อาจส่งเรื่องที่มีการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมีไขนุ้บุคคลตามมาตรา ๖๖ ว่ากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ที่อยู่ระหว่างดำเนินการ ให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนดำเนินการทางวินัยหรือดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ แล้วแต่กรณี หรือส่งเรื่องให้พนักงานสอบสวนดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาต่อไปก็ได้

มาตรา ๘๘/๓ เมื่อพนักงานสอบสวนได้รับเรื่องจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้ว ให้ดำเนินการสอบสวนความผิดในเรื่องที่มีการกล่าวหา ร้องเรียนต่อไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาแล้วรายงานให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ โดยให้พนักงานสอบสวนแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนของผู้ถูกกล่าวหา ดำเนินการทางวินัยตามกฎหมาย กฏ ข้อบังคับหรือระเบียบที่ใช้บังคับกับผู้ถูกกล่าวหา นั้นด้วย

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่เห็นด้วยกับความเห็นของพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการตามวรรคหนึ่ง ให้สั่งการอย่างใดอย่างหนึ่งหรืออาจเรียกสำนวนการสอบสวนมาดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงใหม่ได้ โดยถือว่า การดำเนินการของพนักงานสอบสวนไม่เสียไป และอาจถือเป็นสำนวนการไต่สวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทั้งหมดหรือแต่บางส่วนก็ได้

ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนของผู้ถูกกล่าวหา ได้ดำเนินการทางวินัยไปตามวรรคหนึ่ง และได้มีคำสั่งลงโทษทางวินัยผู้ถูกกล่าวหา ในการลงโทษทางวินัยดังกล่าว ให้บังคับตามมาตรา ๘๘/๔

มาตรา ๘๕/๔ ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนได้รับเรื่องจาก คณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อให้ดำเนินการไปตามอำนาจหน้าที่ ให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้ง ถอดถอนดำเนินการสอบสวนความผิดไปตามกฎหมาย กฎ ข้อบังคับหรือระเบียบ ที่ใช้บังคับสำหรับการ ดำเนินการทางวินัยของผู้ถูกกล่าวหาหรือการแต่งตั้งถอดถอนสำหรับผู้ถูกกล่าวหา นั้น แล้วรายงาน ผลการดำเนินการให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาดำเนินการและให้มีผลบังคับตามมาตรา ๘๒

เมื่อได้รับทราบรายงานตามวรรคหนึ่งแล้ว หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่า การดำเนินการเกี่ยวกับวินัย หรือการดำเนินการเกี่ยวกับการแต่งตั้งถอดถอนนั้นไม่ถูกต้องหรือ ไม่เหมาะสม คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจดำเนินการตามมาตรา ๘๕ ก็ได้”

มาตรา ๘๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘๖ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๘๖ ผู้ถูกกล่าวหาที่ถูกลงโทษตามมาตรา ๘๕/๔ หรือมาตรา ๘๗ จะใช้สิทธิ อุดหนุนคูปองในการกำหนดโทษของผู้บังคับบัญชาตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับ ว่าด้วยการบริหารงานบุคคลสำหรับผู้ถูกกล่าวหา นั้น ๆ ก็ได้ ทั้งนี้ ต้องใช้สิทธิดังกล่าวภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับทราบคำสั่งดังกล่าว”

มาตรา ๘๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสามของมาตรา ๘๗ แห่งพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

“ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาเป็นข้าราชการทหาร ให้อัยการสูงสุดเป็นผู้ฟ้องคดีโดยถือเป็น อัยการทหารตามกฎหมายว่าด้วยพระธรรมนูญศาลทหาร หรือจะมอบหมายให้อัยการทหารเป็น ผู้ฟ้องคดีแทนก็ได้”

มาตรา ๘๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘๘ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๘๘ เมื่อจะมีการฟ้องคดีอาญาตามมาตรา ๘๗ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗๒ มาตรา ๗๓ มาตรา ๗๔ และมาตรา ๗๔/๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

มาตรา ๘๘ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๘๘/๑ และมาตรา ๘๘/๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๘๘/๑ กรณีที่มีการฟ้องผู้ถูกกล่าวหาเป็นคดีอาญาต่อศาลที่มีเขตอำนาจ ในการพิจารณาคดี ให้ศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดียื่นรายงานและสำนวนคดีของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นหลักในการพิจารณาและอาจไต่สวนหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเพิ่มเติมได้ตามที่เห็นควร

ในการดำเนินคดีตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลดำเนินกระบวนการพิจารณาไปโดยใช้ระบบไต่สวน
ทั้งนี้ ตามระเบียบที่ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกากำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ให้นำความในวรรคหนึ่งและวรรคสอง มาใช้บังคับกับการพิจารณาพิพากษาคดีของ
ศาลทหารด้วยโดยอนุโลม เว้นแต่ ในการดำเนินกระบวนการพิจารณาให้เป็นไปตามระเบียบที่ที่ประชุมใหญ่
ศาลทหารสูงสุดกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๕๘/๒ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗๓/๑ มาใช้บังคับกับการดำเนินคดีกับ
เจ้าหน้าที่ของรัฐด้วยโดยอนุโลม”

มาตรา ๕๙ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๐๓/๑ ของหมวด ๕ การขัดกันระหว่าง
ประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๑๐๓/๑ บรรดาความผิดที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ ให้ถือเป็นความผิดฐานทุจริต
ต่อหน้าที่หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม
ตามประมวลกฎหมายอาญาด้วย”

มาตรา ๖๐ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นหมวด ๕/๑ การส่งเสริมการป้องกันและปราบปราม
การทุจริต มาตรา ๑๐๓/๒ มาตรา ๑๐๓/๓ มาตรา ๑๐๓/๔ มาตรา ๑๐๓/๕ และมาตรา ๑๐๓/๖ มาตรา ๑๐๓/๖/๑
มาตรา ๑๐๓/๖/๒ มาตรา ๑๐๓/๖/๓ มาตรา ๑๐๓/๖/๔ มาตรา ๑๐๓/๖/๕ มาตรา ๑๐๓/๖/๖ มาตรา ๑๐๓/๖/๗
และมาตรา ๑๐๓/๖/๘ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
พ.ศ. ๒๕๔๒

“หมวด ๕/๑

การส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

มาตรา ๑๐๓/๒ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่า คดีใดสมควรจัดให้มีมาตรการ
คุ้มครองช่วยเหลือแก่ผู้กล่าวหา ผู้เสียหาย ผู้นำคำร้อง ผู้ร้องทุกข์กล่าวโทษ ผู้ให้ข้อมูล หรือผู้ที่แจ้ง
เบาะแสหรือข้อมูลใดเกี่ยวกับการทุจริตต่อหน้าที่ การรั่วรัวผิดปกติ หรือข้อมูลอื่นอันเป็นประโยชน์
ต่อการดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. แจ้งให้หน่วยงาน
ที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการให้มีมาตรการในการคุ้มครองบุคคลดังกล่าว โดยให้ถือว่าบุคคลดังกล่าว
เป็นพยานที่มีสิทธิได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองพยานในคดีอาญา ทั้งนี้
ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็นด้วยว่าสมควรใช้มาตรการทั่วไปหรือมาตรการพิเศษ
ตามกฎหมายดังกล่าวสำหรับบุคคลเหล่านั้นด้วย

ในกรณีเกิดความเสียหายแก่ชีวิต ร่างกาย อนามัย ชื่อเสียง ทรัพย์สิน หรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดของบุคคลตามวรรคหนึ่ง หรือสามี ภริยา ผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน หรือบุคคลอื่นที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับบุคคลดังกล่าว เพราะมีการกระทำผิดอาญาโดยเจตนา เนื่องจากการดำเนินการหรือการให้ถ้อยคำ หรือแจ้งเบาะแสหรือข้อมูลต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้บุคคลนั้นมีสิทธิยื่นคำร้องต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบเพื่อขอรับค่าตอบแทนเท่าที่จำเป็นและสมควรตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองพยานในคดีอาญาด้วย

มาตรา ๑๐๓/๓ คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจจัดให้มีรางวัลตอบแทนหรือประโยชน์อื่นใดแก่บุคคลตามมาตรา ๑๐๓/๒ วรรคหนึ่ง ตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

มาตรา ๑๐๓/๔ ในกรณีที่บุคคลตามมาตรา ๑๐๓/๒ วรรคหนึ่ง เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ และคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าการดำเนินการหรือให้ถ้อยคำ หรือแจ้งเบาะแสหรือข้อมูลของบุคคลดังกล่าวเป็นประโยชน์ต่อการป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่างยิ่ง และสมควรได้รับยกย่องให้เป็นแบบอย่างแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชนโดยทั่วไป ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือน และระดับตำแหน่งให้แก่บุคคลนั้นเป็นกรณีพิเศษที่ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๑๐๓/๕ ในกรณีที่บุคคลตามมาตรา ๑๐๓/๒ วรรคหนึ่ง เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ เมื่อบุคคลนั้นร้องขอต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่าหากยังคงปฏิบัติหน้าที่ในสังกัดเดิมต่อไป อาจถูกกลั่นแกล้งหรือได้รับการปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม อันเนื่องจากการกล่าวหาหรือการให้ถ้อยคำ หรือแจ้งเบาะแสหรือข้อมูลนั้น และคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาแล้วเห็นว่ามีความพยานหลักฐานเบื้องต้นอันควรเชื่อได้ว่าน่าจะมีเหตุดังกล่าว ให้เสนอต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการให้ได้รับความคุ้มครองหรือมีมาตรการอื่นใดตามที่เห็นสมควรต่อไป

มาตรา ๑๐๓/๖ บุคคลหรือผู้ถูกกล่าวหา รายใดซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องในการกระทำความผิดกับเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งเป็นผู้ถูกกล่าวหา รายอื่น หากได้ให้ถ้อยคำ หรือแจ้งเบาะแสหรือข้อมูลอันเป็นสาระสำคัญในการที่จะใช้เป็นพยานหลักฐานในการวินิจฉัยข้อมูลการกระทำผิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐ รายอื่นนั้น และคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นสมควรจะกันผู้นั้นไว้เป็นพยานโดยไม่ดำเนินคดีก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด”

มาตรา ๑๐๓/๖/๑ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งในสำนักงาน ป.ป.ช. เรียกว่า “กองทุนป้องกันและปราบปรามการทุจริต” มีวัตถุประสงค์เพื่อ

- (๑) ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินการป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามหมวดนี้
 - (๒) สนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ
- ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

(๓) จ่ายเป็นเงินสินบนตามมาตรา ๓๐ หรือรางวัลตอบแทนตามมาตรา ๑๐๓/๓

การดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของกองทุนป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

มาตรา ๑๐๓/บ/๒ กองทุนป้องกันและปราบปรามการทุจริตประกอบด้วย

(๑) เงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้จากงบประมาณรายจ่ายประจำปี

(๒) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคหรือมอบให้แก่กองทุนป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๓) เงินที่ได้รับจากการดำเนินการตามแผนงานหรือโครงการ ในการบริหารงานของ

สำนักงาน ป.ป.ช.

(๔) ดอกผลที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินของกองทุนป้องกันและปราบปรามการทุจริต

เงินและทรัพย์สินที่เป็นของกองทุนป้องกันและปราบปรามการทุจริตไม่ต้องนำส่ง

กระทรวงการคลังเป็นรายได้แผ่นดินตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

มาตรา ๑๐๓/บ/๓ การรับเงิน การจ่ายเงิน และการเก็บรักษาเงินและทรัพย์สินของกองทุน

ป้องกันและปราบปรามการทุจริต ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

มาตรา ๑๐๓/บ/๔ อำนาจหน้าที่ในการบริหารและการจัดการกองทุนป้องกันและปราบปรามการทุจริต ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

มาตรา ๑๐๓/บ/๕ ภายในหกเดือนนับจากวันสิ้นปีงบประมาณ ให้เลขาธิการเสนอบดุล

และรายงานการจ่ายเงินของกองทุนป้องกันและปราบปรามการทุจริตในปีที่ล่วงมาซึ่งสำนักงาน

การตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบรับรองแล้วต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.

มาตรา ๑๐๓/บ/๖ ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการจัดทำข้อมูลรายละเอียดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง โดยเฉพาะราคากลางและการคำนวณราคากลางไว้ในระบบข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าตรวจสอบได้

เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ในกรณีที่มีการทำสัญญาระหว่างหน่วยงานของรัฐกับบุคคลหรือนิติบุคคลที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ ให้บุคคลหรือนิติบุคคลที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐนั้น มีหน้าที่แสดงบัญชีรายการรับจ่ายของโครงการที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐต่อกรมสรรพากร นอกเหนือจากบัญชีงบดุลปกติที่ยื่นประจำปี เพื่อให้มีการตรวจสอบเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินและการคำนวณภาษีเงินได้ในโครงการที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐดังกล่าว ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

ในกรณีที่ปรากฏจากการตรวจสอบหรือการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่าบุคคลหรือนิติบุคคลใดที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการทุจริตของเจ้าหน้าที่ของรัฐ และกรณีมีความจำเป็นที่จะต้องตรวจสอบธุรกรรมทางการเงินหรือการชำระภาษีเงินได้ของบุคคลหรือนิติบุคคลนั้น แล้วแต่กรณี ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจประสานงานและสั่งให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องรับเรื่องดังกล่าวไปดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ แล้วให้หน่วยงานของรัฐนั้นมีหน้าที่รายงานผลการดำเนินการให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบต่อไป

นอกจากกรณีตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นสมควร เพื่อดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งอันเป็นการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เนื่องจากการใช้อำนาจหน้าที่ ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นสมควรในการกำหนดมาตรการเพื่อให้หน่วยงานของรัฐ รับผิดชอบต่อปฏิบัติ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจสั่งให้หน่วยงานของรัฐนั้นดำเนินการ ไปตามที่ คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดมาตรการในเรื่องนั้นแล้วรายงานให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบก็ได้

มาตรา ๑๐๓/บ/๗ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่รายงานต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อสั่งการ ให้หน่วยงานของรัฐจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างตามมาตรา ๑๐๓/บ/๖ วรรคหนึ่ง โดยหน่วยงาน ของรัฐจะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันที่คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบ ให้ดำเนินการดังกล่าว และให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่ติดตามผลการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี ในกรณีดังกล่าวด้วย

หน่วยงานของรัฐใดฝ่าฝืนหรือไม่ดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง มีความผิดทางวินัยหรือเป็นเหตุที่จะถูกถอดถอนจากตำแหน่งหรือต้องพ้นจากตำแหน่ง แล้วแต่กรณี

มาตรา ๑๐๓/บ/๘ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. จัดให้มีการเปิดเผยกระบวนการและขั้นตอน การไต่สวนข้อเท็จจริงของคดีที่อยู่ระหว่างการไต่สวนเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าตรวจสอบได้ โดยให้มีการ จัดทำข้อมูลดังกล่าวไว้ในระบบข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ของสำนักงาน ป.ป.ช. ทั้งนี้ โดยคำนึงถึง การคุ้มครองสิทธิของบุคคลและผลกระทบต่อรูปคดีด้วย”

มาตรา ๖๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นหมวด ๕/๒ กรรมการป้องกันและปราบปรามการ ทุจริตประจำจังหวัด มาตรา ๑๐๓/๗ มาตรา ๑๐๓/๘ มาตรา ๑๐๓/๘/๑ มาตรา ๑๐๓/๘/๒ มาตรา ๑๐๓/๘ มาตรา ๑๐๓/๑๐ มาตรา ๑๐๓/๑๑ มาตรา ๑๐๓/๑๒ มาตรา ๑๐๓/๑๓ มาตรา ๑๐๓/๑๔ มาตรา ๑๐๓/๑๕ มาตรา ๑๐๓/๑๖ มาตรา ๑๐๓/๑๗ และมาตรา ๑๐๓/๑๘ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

“หมวด ๕/๒

กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด

มาตรา ๑๐๓/๗ ให้มีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด จำนวนสามคน ประกอบด้วยประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดคนหนึ่ง และกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดอื่นอีกไม่เกินสองคน ซึ่งได้รับการแต่งตั้ง โดยคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่อย่างไรก็ตาม สภาทนายความจังหวัดเป็นสภาทนายความ

ให้ผู้อำนวยการสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดทำหน้าที่เป็นเลขานุการ

ค่าธรรมเนียมป้องกันและปราบปรามการทุจริตของรัฐจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งมีจำนวน
เท่าใดในเขตจังหวัดให้ขึ้นไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช./ ก.ท.นค. โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา
มาตรา ๑๐๓/๘ ผู้มีสิทธิเข้ารับการสรรหากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
ประจำจังหวัดต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(ก) มีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์

(๒) มีความรู้ความสามารถในทรัพย์สินที่เกี่ยวกับทรัพย์สินและมีผลงาน
เป็นที่ยอมรับในด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๓) มีสัญชาติไทย

(๔) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบห้าปีบริบูรณ์

(๕) รับหรือเคยรับราชการในระดับไม่ต่ำกว่าผู้อำนวยการกองหรือเทียบเท่า หรือ
เป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์หรือมีผลงานเป็นที่ยอมรับในลักษณะที่เป็นประโยชน์ต่อ
การส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต หรือเป็นผู้ซึ่งองค์การพัฒนาเอกชนหรือองค์กร
วิชาชีพที่มีกฎหมายรับรองและปฏิบัติงานมาอย่างต่อเนื่องเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสิบปีโดยองค์การพัฒนา
เอกชนหรือองค์กรวิชาชีพให้การรับรอง

(ข) ไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นผู้มีตำแหน่งในพรรคการเมือง

(๒) วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

(๓) เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช

(๔) ต้องคุมขังอยู่โดยหมายของศาลหรือโดยคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย

(๕) ดิคาเสพติดให้โทษ

(๖) เป็นบุคคลล้มละลาย หรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

(๗) ต้องคำพิพากษาให้จำคุก แม้ว่าจะคืนนั้นจะยังไม่ถึงที่สุดหรือมีการรอการลงโทษ
หรือเคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาอันถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท
หรือความผิดลหุโทษ หรือความผิดฐานหมิ่นประมาท

(๘) เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือ
รัฐวิสาหกิจ

(๙) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน
เพราะร่ำรวยผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ

(๑๐) เคยถูกถอดถอนออกจากตำแหน่งไม่ว่าด้วยเหตุใด

มาตรา ๑๐๓/๘/๑ ในการแต่งตั้งกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำ
จังหวัด ให้มีคณะกรรมการสรรหาคณะหนึ่งมีจำนวนเก้าคน ทำหน้าที่คัดเลือกบุคคลที่สมควรได้รับการ
เสนอรายชื่อเป็นกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด ประกอบด้วยผู้แทนหน่วยงาน
หรือองค์กรในแต่ละจังหวัดตาม (๑) ถึง (๕) โดยการคัดเลือกกันเองให้เหลือหน่วยงานหรือองค์กรละหนึ่งคน

(๑) สมาคมครูหรือสมาคมทางด้านการศึกษา

(๒) สภานายความหรือผู้ประกอบการวิชาชีพกฎหมาย

(๓) สมาคมหรือชมรมพนักงานรัฐวิสาหกิจ หรือสภาแรงงาน หรือสหภาพแรงงาน

(๔) สภาก่อการค้าจังหวัดหรือสภาอุตสาหกรรมจังหวัดหรือชมรมธนาคารพาณิชย์จังหวัด

(๕) กลุ่มอาสาสมัคร

(๖) องค์กรเอกชน

(๗) องค์กรเกษตรกร

(๘) สมาคมหรือชมรมสื่อมวลชน

(๙) หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัด

ให้ผู้ได้รับเลือกตามวรรคหนึ่งประชุมและเลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานกรรมการ
สรรหา

ให้เลขาธิการแต่งตั้งข้าราชการในสำนักงาน ป.ป.ช. คนหนึ่งทำหน้าที่เป็นเลขานุการของ
คณะกรรมการสรรหา

หลักเกณฑ์และวิธีการในการคัดเลือกกรรมการสรรหาตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่
คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด

มาตรา ๑๐๓/๘/๒ การคัดเลือกกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด
ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ให้ผู้มีสิทธิเข้ารับการสรรหาเป็นกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำ
จังหวัดยื่นความประสงค์เพื่อเข้ารับการสรรหาต่อประธานกรรมการสรรหาโดยให้แจ้งความประสงค์ว่า
ต้องการเข้ารับการสรรหาเป็นกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดใด

(๒) ให้คณะกรรมการสรรหาจัดทำบัญชีรายชื่อผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อจำนวนสองเท่าของ
กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดในแต่ละจังหวัดเสนอต่อประธานกรรมการ
เพื่อเสนอให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาคัดเลือกซึ่งจะต้องเสนอพร้อมความยินยอมของผู้ที่ได้รับการ
เสนอชื่อนั้น

(๓) ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาคัดเลือกบุคคลตาม (๒) และแต่งตั้งให้เป็น
กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด

(๔) ให้สำนักงาน ป.ป.ช. ประกาศรายชื่อกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
ประจำจังหวัดที่ได้รับการแต่งตั้งในราชกิจจานุเบกษา

หลักเกณฑ์และวิธีการในการเข้ารับการสรรหา การตรวจสอบคุณสมบัติ และวิธีการเลือก
กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช.
กำหนด

มาตรา ๑๐๓/๕ ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
ประจำจังหวัดต้องไม่มีลักษณะ ดังนี้

- (๑) ไม่เป็นกรรมการหรือที่ปรึกษาของรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐ
- (๒) ไม่ดำรงตำแหน่งใดในห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือองค์การที่ดำเนินธุรกิจ
โดยมุ่งหาผลกำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน หรือเป็นลูกจ้างของบุคคลใด
- (๓) ไม่ประกอบวิชาชีพอิสระอื่นใด
- (๔) ไม่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมือง สมาชิกสภา
ท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

(๔/๑) ไม่เป็นสมาชิก เจ้าหน้าที่ หรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นของพรรคการเมือง

(๔/๒) ไม่เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช

(๕) ไม่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่งตั้งบุคคลตาม (๑) (๒) (๓) (๔) (๔/๑) (๔/๒) หรือ (๕)

ผู้ได้รับแต่งตั้งจะปฏิบัติหน้าที่ได้ต่อเมื่อได้ลาออกหรือได้พ้นจากการเป็นบุคคลตาม (๑) (๒) (๔)

(๔/๑) (๔/๒) หรือ (๕) หรือแสดงหลักฐานให้เป็นที่เชื่อได้ว่าตนได้เลิกประกอบวิชาชีพอิสระตาม (๓) แล้ว
ซึ่งต้องกระทำภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง แต่จำผู้นั้นมิได้ลาออกหรือได้พ้นหรือเลิกประกอบ
วิชาชีพอิสระภายในเวลาที่กำหนด ให้ถือว่าผู้นั้นมิเคยได้รับการแต่งตั้งให้เป็นการป้องกันและ
ปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดและให้ดำเนินการสรรหาและแต่งตั้งสรรหาคณะใหม่

มาตรา ๑๐๓/๑๐ ให้กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดมี
วาระการดำรงตำแหน่งสี่ปีนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้งและจะดำรงตำแหน่งได้เพียงติดต่อกันเกินหนึ่งวาระ
เศษไม่ได้ไม่ว่าในจังหวัดใด

กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด ซึ่งพ้นจากตำแหน่งตาม
วาระต้องปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด ซึ่งได้รับ
แต่งตั้งใหม่จะเข้ารับหน้าที่

เพื่อให้ได้มาซึ่งกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดชุดใหม่
เข้ามาปฏิบัติหน้าที่เมื่อสิ้นสุดวาระของกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดชุดเดิม
ให้ดำเนินการสรรหาและเลือกกรรมการชุดใหม่เป็นการล่วงหน้าตามสมควร

มาตรา ๑๐๓/๑๑ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการป้องกันและ
ปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๑/๑) มีอายุครบเจ็ดสิบปีบริบูรณ์

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๐๓/๘ หรือกระทำการฝ่าฝืน
มาตรา ๑๐๓/๙

(๔) กระทำการฝ่าฝืนมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง ตามที่คณะกรรมการ
ป.ป.ช. กำหนด

(๕) กระทำการใดอันมีลักษณะเป็นความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วน
บุคคลและประโยชน์ส่วนรวมตามที่กฎหมายบัญญัติ

(๖) ในกรณีที่ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าห้าพันคนเข้าชื่อร้องขอต่อ
คณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่ากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดผู้ใดกระทำการขาด
ความเที่ยงธรรม จงใจฝ่าฝืนรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย หรือมีพฤติการณ์ที่เป็นการเสื่อมเสียแก่เกียรติศักดิ์
ของการดำรงตำแหน่งอย่างร้ายแรง

(๗) คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่ากระทำการทุจริตต่อหน้าที่หรือร่ำรวยผิดปกติ
หรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติหรือจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสาร
ประกอบหรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยความอัน
เป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

(๘) คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติให้พ้นจากตำแหน่ง

ในกรณีที่กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดผู้ใดถูกกล่าวหา
ตาม (๖) หรือ (๗) หรือในกรณีที่มีเหตุอันควร คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจกำหนดให้กรรมการ
ป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดผู้นั้นยุติการปฏิบัติหน้าที่ไว้ก่อนก็ได้

มาตรา ๑๐๓/๑๒ ในกรณีที่กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำ
จังหวัดพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๐๓/๑๑ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการสรรหาและแต่งตั้งใหม่
โดยเร็วและให้ผู้ได้รับแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งเพียงเท่าวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน เว้นแต่มีระยะเวลา
การดำรงตำแหน่งเหลืออยู่ไม่ถึงหนึ่งร้อยแปดสิบวัน

ในกรณีที่กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดไม่สามารถปฏิบัติ
หน้าที่ต่อไปได้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจดำเนินการตามที่เห็นสมควร

มาตรา ๑๐๓/๑๓ ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด
มีอำนาจหน้าที่ในเขตจังหวัด ดังนี้

(๑) ส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยการประสานความร่วมมือกับ
ประชาชนและส่วนราชการเพื่อเผยแพร่ความรู้ให้ประชาชนในทุกระดับได้ตระหนักถึงผลกระทบจาก
การทุจริต โดยดำเนินการเพื่อป้องกันการทุจริตและเสริมสร้างทัศนคติและค่านิยมเกี่ยวกับความซื่อสัตย์
สุจริต รวมทั้งดำเนินการให้ประชาชนหรือกลุ่มบุคคลในทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการป้องกันและ
ปราบปรามการทุจริต

(๒) พิจารณาเสนอมาตรการ ความเห็น หรือข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๓) รับคณะตุลาการตรวจสอบข้อเท็จจริงเรื่องกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐและรวบรวมพยานหลักฐานเสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช.

(๔) ตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริง รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินตามบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบที่ยื่นต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.

(๕) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย เว้นแต่การไต่สวนข้อเท็จจริงตามมาตรา ๔๓

หลักเกณฑ์และวิธีการ ในการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด ตาม (๓) และ (๔) แห่ง (๕) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

ให้คณะตุลาการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ตามบทบัญญัติ มาตรา ๒๕ (๑) (๒) แห่ง (๖) ทั้งนี้ ในที่นี้ ให้ตุลาการปฏิบัติหน้าที่ตามกรณีตามวรรคหนึ่ง ให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดหรือเลขาธิการผู้ช่วยการสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดซึ่งประกอบด้วยคณะตุลาการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดมีอำนาจลงนามในหนังสือเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ได้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะตุลาการ ป.ป.ช./ ก.ท.ท.ท. กำหนด

มาตรา ๑๐๓/๑๔ ให้กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๓๕

มาตรา ๑๐๓/๑๕ ตุลาการรับฟังข้อเท็จจริงที่คณะตุลาการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะตุลาการ ป.ป.ช./ ก.ท.ท.ท. กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๐๓/๑๖ กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดมีสิทธิได้รับค่าตอบแทนหรือประโยชน์ตอบแทนอื่น ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

มาตรา ๑๐๓/๑๗ ในกรณีที่ตุลาการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด โดยชัชวาลย์ขึ้นในจังหวัดใดและมีเขตอำนาจครอบคลุมพื้นที่ใด ให้เป็นไปตามที่คณะตุลาการ ป.ป.ช./ ก.ท.ท.ท. กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๐๓/๑๘ ให้มีสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติประจำจังหวัด เรียกโดยย่อว่า “สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด” เป็นส่วนราชการในสังกัดสำนักงาน ป.ป.ช. โดยมีผู้อำนวยการสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและเจ้าหน้าที่ซึ่งอยู่ในบังคับบัญชาขึ้นตรงต่อเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่รับผิดชอบงานของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดหรืองานอื่นใดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย”

มาตรา ๖๒ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๐๔ ให้มีสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรียกโดยย่อว่า “สำนักงาน ป.ป.ช.” เป็นส่วนราชการที่เป็นหน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญ และมีฐานะเป็นนิติบุคคล”

มาตรา ๖๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๑๒) และ (๑๓) ของมาตรา ๑๐๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

“(๑๒) การกำหนดค่าเบี้ยประชุมของคณะกรรมการและคณะบุคคลที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่งตั้ง

(๑๓) การวางระเบียบว่าด้วยการเก็บรักษาและการทำลายเอกสารและข้อมูลที่อยู่ในความครอบครองของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และสำนักงาน ป.ป.ช.”

มาตรา ๖๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๑๐ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของสำนักงาน ป.ป.ช. และมีอำนาจกำหนดตำแหน่งและการได้รับเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช. โดยเทียบเคียงกับการกำหนดตำแหน่งตามที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน

การกำหนดตำแหน่งของข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช. ให้จำแนกประเภทตำแหน่งเป็นตำแหน่งในสาขากระบวนการยุติธรรมและตำแหน่งทั่วไป โดยพิจารณาจากสาขาอาชีพ ความรู้ ความเชี่ยวชาญ และอำนาจหน้าที่ของแต่ละประเภทตำแหน่งนั้น

การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในฐานะองค์กรกลางบริหารงานบุคคล คำว่า “ก.พ.” ให้หมายถึงคณะกรรมการ ป.ป.ช. และ คำว่า “ส่วนราชการที่มีหัวหน้าส่วนราชการรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี” ให้หมายถึงสำนักงาน ป.ป.ช.

คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านการบริหารงานบุคคลร่วมเป็นกรรมการเพื่อทำหน้าที่ในฐานะองค์กรกลางบริหารงานบุคคลก็ได้

ในการบริหารงานบุคคลของสำนักงาน ป.ป.ช. คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อทำหน้าที่เป็นคณะอนุกรรมการข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช. ก็ได้ โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

ให้คณะอนุกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งทำหน้าที่เช่นเดียวกับคณะอนุกรรมการสามัญประจำกระทรวงตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน

ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในฐานะองค์กรกลางบริหารงานบุคคล และคณะอนุกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งให้มีสิทธิได้รับค่าเบี้ยประชุมเช่นเดียวกับ ก.พ. ด้วย

มาตรา ๑๑๑/๑ ในมาตราที่กำหนดตำแหน่งข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช./ ให้ดำรงตำแหน่งในสาขากระบวนการยุติธรรมนั้น จะต้องเป็นผู้ที่มีพื้นความรู้ในระดับบัณฑิตศึกษา หรือเป็นผู้สำเร็จปริญญาทางกฎหมาย หรือเป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ในทางได้สอนและวินิจฉัยคดี หรือการให้ความเห็นทางกฎหมาย ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช./ กำหนด สำหรับตำแหน่งข้าราชการประเภททั่วไป ให้มีคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่งตามสาขาอาชีพ และตามภารกิจของลักษณะงานที่ได้รับมอบหมาย ทั้งนี้ โดยจะต้องมีตำแหน่งประเภทวิชาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนด้วยก็ได้

ในส่วนของคุณสมบัติทางบริหารนั้น ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช./ กำหนด”

มาตรา ๖๔/๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๑๐/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๑๑๐/๑ ในการกำหนดตำแหน่งข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช. ให้ดำรงตำแหน่งในสาขากระบวนการยุติธรรมนั้น จะต้องเป็นผู้ที่มีพื้นความรู้ในระดับบัณฑิตศึกษา หรือเป็นผู้สำเร็จปริญญาทางกฎหมาย และเป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ในการได้สอนและวินิจฉัยคดี หรือการให้ความเห็นทางกฎหมาย ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด

สำหรับตำแหน่งข้าราชการประเภททั่วไป ให้จำแนกประเภทตำแหน่งตามสาขาอาชีพ และตามภารกิจของลักษณะงานที่ได้รับมอบหมาย ทั้งนี้ โดยจะให้มีความหมายประเภทวิชาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนด้วยก็ได้

ในส่วนของคุณสมบัติทางบริหารนั้น ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด”

มาตรา ๖๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๑๑ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจในการกำหนดอัตราเงินเดือน และเงินประจำตำแหน่ง ให้กับข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช. ได้ โดยให้มีอัตราขั้นต่ำบัญชีอัตราเงินเดือนประจำตำแหน่ง ของข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช./ ตามโดยพิจารณาจากพื้นความรู้ ประสบการณ์ ภาระหน้าที่ตามคุณภาพงานและการดำรงตนอยู่ในความยุติธรรมโดยที่ชดเชยได้กับบัญชีเงินเดือนประจำตำแหน่ง ของข้าราชการในกระบวนการยุติธรรม และให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา โดยให้มีผลใช้บังคับเช่นเดียวกับกฎหมายว่าด้วยเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง ของข้าราชการอื่นในกระบวนการยุติธรรม

สำหรับตำแหน่งข้าราชการในสาขากระบวนการยุติธรรมให้นำบัญชีอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งตามกฎหมายว่าด้วยเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งข้าราชการอัยการมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในส่วนของตำแหน่งข้าราชการประเภทอื่นให้นำบัญชีอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนมาใช้บังคับโดยอนุโลม

บัญชีเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง ตามวรรคที่ สองและวรรคสาม เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้ ตั้งแต่วันถัดจากให้นำมาคำนวณบำเหน็จบำนาญตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการได้

การจ่ายเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง ให้แก่ข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช. ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น”

มาตรา ๖๖ ให้ยกเลิกมาตรา ๑๑๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๖๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๒๓/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๑๒๓/๑ เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา ๖๘ ให้ยกเลิกมาตรา ๑๒๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๖๙ บรรดาข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ และคำสั่งของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่ออกตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ซึ่งมีผลใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้ยังคงมีผลใช้บังคับต่อไปจนกว่าจะได้มีข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ

มาตรา ๗๐ บรรดาการดำเนินการใด ๆ ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. คณะอนุกรรมการ
ไต่สวน พนักงานไต่สวน และพนักงานเจ้าหน้าที่ได้กระทำไปตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ก่อนการแก้ไขเพิ่มเติม
โดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้เป็นอันใช้ได้

มาตรา ๗๑ บรรดาคดีที่ผู้ถูกกล่าวหาเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งดำรงตำแหน่งต่ำกว่า
ระดับผู้อำนวยการกองหรือเทียบเท่า ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. รับไว้พิจารณาแล้ว ก่อนวันที่
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ การดำเนินการต่อไปในคดีดังกล่าวให้เป็นไปตามที่
มติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

มาตรา ๗๒ ในระหว่างที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ยังมิได้มีการจัดทำบัญชีตำแหน่งข้าราชการ
เพื่อให้ได้รับเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง ตามมาตรา ๑๑๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญนี้ให้นำบัญชีเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน
มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๗๓ บรรดาบทบัญญัติใดที่ได้บัญญัติไว้ตามประกาศคณะปฏิรูปการปกครอง
ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ เรื่อง การดำเนินการตามอำนาจ
หน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๕
ที่เป็นเรื่องเดียวกัน หรือที่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้ใช้พระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญนี้แทน

มาตรา ๗๔ ให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
รักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

.....

.....

วุฒิสภาต้องพิจารณาให้เสร็จภายใน ๙๐ วัน

ด่วนที่สุด

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
เลขรับ 21
วันที่ 28 ก.ย. 2552
เวลา 16.05 น.

ที่ สผ ๐๐๑๔/๒๐๐๕

สภาผู้แทนราษฎร

ถนนอุทองใน กทม. ๑๐๓๐๐

๒๕ กันยายน ๒๕๕๒

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ...)

พ.ศ.

กราบเรียน ประธานวุฒิสภา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวข้างต้น พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล และบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ด้วยในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๓ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๑๑ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพุธที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๕๒ ที่ประชุมได้ลงมติเห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ซึ่งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้เสนอ

ฉะนั้น จึงส่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวมาเพื่อนำเสนอต่อวุฒิสภาพิจารณาต่อไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๓๐๒

อนึ่ง ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับทางการเงิน

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายชัย ชิดชอบ)

ประธานสภาผู้แทนราษฎร

กลุ่มงานพระราชบัญญัติ
 รับที่..... ส..... / ๒๕๕๒
 วันที่ ๒๘ ก.ย. / ๒๕๕๒
 เวลา..... ๑๖.๓๐ น.
 สำนักงานประชุม

กลุ่มงานบริหารทั่วไป
รับที่ ๕๓๘ / ๒๕๕๒ วันที่ ๒๘ ก.ย. ๕๒
เวลา ๑๖.๓๐ น. ส่ง พรบ.
สำนักงานประชุม

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๕๓๖

สารบบ

เรื่อง การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม
การทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบแล้ว

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม
การทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เป็นผู้เสนอ)
ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(นายพีระพันธุ์ สาลีรัฐวิภาค กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ร่างพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายสุชมพงศ์ โฉนคำ
กับคณะ เป็นผู้เสนอ) และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม
การทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายทศพล เฟ็งส้ม กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ที่ประชุมได้พิจารณาและลงมติ
รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญทั้งห้าฉบับนี้ ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๓
ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๒๔ (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๕๒ และตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง
เพื่อพิจารณา โดยถือร่างของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นหลักในการพิจารณา
เมื่อคณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้วจึงได้เสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร

ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๓ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๑๑ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพุธที่
๒๓ กันยายน ๒๕๕๒ ที่ประชุมได้พิจารณาในวาระที่สอง แล้วลงมติในวาระที่สามเห็นชอบด้วยกับ
ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ และให้เสนอต่อวุฒิสภาเพื่อพิจารณาต่อไปตามรัฐธรรมนูญฯ

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้สภาผู้แทนราษฎรส่งให้วุฒิสภาเมื่อวันที่
๒๘ กันยายน ๒๕๕๒

(นายสุวิจักขณ์ นาควิระ)

รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและ
ปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม
การทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ดังต่อไปนี้

(๑) แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” “ผู้ดำรงตำแหน่ง
ระดับสูง” “ผู้บริหารระดับสูง” “ผู้อำนวยการกอง” และคำว่า “พนักงานไต่สวน” (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔)

(๒) แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การสรรหาและการเลือกคณะกรรมการ ป.ป.ช. การเปิดเผย
บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของคณะกรรมการ ป.ป.ช. รวมถึงการดำเนินการในกรณี
คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖ มาตรา ๗ มาตรา ๘ มาตรา ๙
มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗)

(๓) แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์และวิธีการในการตรวจสอบข้อเท็จจริงและกระบวนการไต่สวน
ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการตามรัฐธรรมนูญในการดำเนินคดีกับผู้ดำรง
ตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมถึงการขอให้เพิกถอนการกระทำหรือคำสั่งทางปกครอง
ที่เป็นการละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐหรือบุคคลอื่น และกำหนดให้การดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐให้ใช้
ระบบไต่สวน (เพิ่มมาตรา ๒๕/๑ มาตรา ๒๖ วรรคสองและวรรคสาม มาตรา ๒๘/๑ มาตรา ๒๘/๒
มาตรา ๔๕/๑ มาตรา ๔๕/๒ มาตรา ๔๕/๓ มาตรา ๔๕/๔ มาตรา ๕๓/๑ มาตรา ๕๓/๒ มาตรา ๕๓/๓
มาตรา ๕๓/๔ มาตรา ๕๓/๕ มาตรา ๕๗ วรรคสาม มาตรา ๕๘/๑
และมาตรา ๕๘/๒ และแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๙ มาตรา ๒๐ มาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘
มาตรา ๓๑ มาตรา ๔๓ มาตรา ๔๕ มาตรา ๔๖ (๑) มาตรา ๕๐ (๓) มาตรา ๕๓ มาตรา ๕๔ มาตรา ๕๙
วรรคหนึ่ง มาตรา ๖๐ วรรคหนึ่ง มาตรา ๖๓ มาตรา ๖๔ วรรคหนึ่ง มาตรา ๖๖ มาตรา ๗๕ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๗
มาตรา ๘๐ (๒) และวรรคสาม มาตรา ๘๔ มาตรา ๘๖ (๒) มาตรา ๘๗ และมาตรา ๙๖ และแก้ไขชื่อ
ของหมวด ๖ และหมวด ๘ รวมทั้งเพิ่มบทกำหนดโทษให้ครอบคลุมการกระทำความผิดสำหรับความผิด
ของเจ้าหน้าที่ของรัฐมาตรา ๑๒๓/๑)

(๕) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและผู้ดำรงตำแหน่งอื่น และในกรณีที่บุคคลนั้นพ้นจากตำแหน่งที่ดำรงอยู่เพื่อไปดำรงตำแหน่งอื่น แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์กรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต้องพ้นจากตำแหน่งรวมทั้งการรายงานผลการตรวจสอบของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพิ่มเติมหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินและธุรกรรมทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินที่ได้มาโดยมิชอบ การสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินในระหว่างที่ยังไม่มีคำสั่งของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง (เพิ่มมาตรา ๓๗/๑ มาตรา ๓๗/๒ และมาตรา ๓๘ วรรคสาม และแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๕ มาตรา ๓๙ (๖) มาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๒)

(๕) กำหนดมิให้มีการนับระยะเวลาที่ผู้กระทำความผิดหลบหนีในระหว่างถูกดำเนินคดีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ (เพิ่มมาตรา ๗๔/๑ และแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๙๘)

(๖) กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้มีอำนาจดำเนินคดีในความผิดตามหมวด ๙ การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม (เพิ่มมาตรา ๑๐๓/๑)

(๗) กำหนดให้มีการส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (เพิ่มหมวด ๙/๑ การส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต มาตรา ๑๐๓/๒ มาตรา ๑๐๓/๓ มาตรา ๑๐๓/๔ มาตรา ๑๐๓/๕ และมาตรา ๑๐๓/๖)

(๘) กำหนดให้เพิ่มบทบัญญัติเกี่ยวกับกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด (เพิ่มหมวด ๙/๒ กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด มาตรา ๑๐๓/๗ มาตรา ๑๐๓/๘ มาตรา ๑๐๓/๙ มาตรา ๑๐๓/๑๐ มาตรา ๑๐๓/๑๑ มาตรา ๑๐๓/๑๒ มาตรา ๑๐๓/๑๓ มาตรา ๑๐๓/๑๔ มาตรา ๑๐๓/๑๕ มาตรา ๑๐๓/๑๖ มาตรา ๑๐๓/๑๗ และมาตรา ๑๐๓/๑๘)

(๙) กำหนดให้สำนักงาน ป.ป.ช. มีฐานะเป็นนิติบุคคล และแก้ไขเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในส่วนของการบริหารสำนักงาน ป.ป.ช. (เพิ่มมาตรา ๑๐๗ (๑๒) และ (๑๓) และแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๕ มาตรา ๑๑๐ มาตรา ๑๑๐/๑ และมาตรา ๑๑๑)

(๑๐) ยกเลิกมาตรา ๑๑๓ และมาตรา ๑๒๕

เหตุผล

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐๒ ได้บัญญัติให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ มีผลใช้บังคับต่อไปโดยให้ถือว่าการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญโดยพระราชบัญญัติที่ได้ประกาศใช้บังคับในระหว่างวันที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๔ มีผลใช้บังคับเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญนี้

และให้ผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดำเนินการปรับปรุงพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญเพื่อให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ และโดยที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๐ (๓) ได้กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจไต่สวนและวินิจฉัยว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐตั้งแต่ผู้บริหารระดับสูงหรือข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่ผู้อำนวยการกองหรือเทียบเท่าขึ้นไป ร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือ ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม รวมทั้งดำเนินการกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือข้าราชการในระดับ ที่ต่ำกว่าที่ร่วมกระทำความผิดกับผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวหรือกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือที่กระทำความผิดในลักษณะที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นสมควรดำเนินการด้วย ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ซึ่งบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญดังกล่าวได้กำหนด หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการไต่สวนเจ้าหน้าที่ของรัฐชั้นใหม่ ประกอบกับรัฐธรรมนูญยังได้เปลี่ยนแปลง ขอบเขตอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในหลายประการไม่ว่าจะเป็นเรื่องการสรรหาคณะกรรมการ ป.ป.ช. การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน เป็นต้น จึงจำเป็นต้องมีการปรับปรุงหลักเกณฑ์การไต่สวนของ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้สอดคล้องกับหลักการดังกล่าวข้างต้น รวมทั้งจำเป็นต้องมีการปรับปรุงอำนาจหน้าที่ ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. บางประการโดยเฉพาะการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินและการบริหารจัดการองค์กร เพื่อให้การดำเนินงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นสอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

(คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เป็นผู้เสนอ)

(นายทศพล เพ็งส้ม กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและ
ปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม
การทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ ดังนี้

(๑) กำหนดตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๖๖
ที่จะอยู่ในบังคับของมาตรา ๘๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม
การทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ ให้มีความชัดเจนและครอบคลุมตำแหน่งหน้าที่ต่างๆ ให้มากยิ่งขึ้น

(๒) เปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์การไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้มีอำนาจไต่สวน
ได้เพิ่มขึ้นในกรณีมีผู้กล่าวหาหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีเหตุสงสัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐที่กำหนดไว้
ตามมาตรา ๘๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
พ.ศ. ๒๕๕๒ ร่ำรวยผิดปกติ นอกเหนือจากเดิมที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจไต่สวนได้เฉพาะการกระทำ
ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมตามประมวล
กฎหมายอาญา หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมายอื่น

(๓) ยกเลิกกำหนดระยะเวลาการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา ๘๕ แห่งพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ เพื่อให้สามารถกล่าวหาเจ้าหน้าที่
ของรัฐที่กำหนดไว้ได้โดยไม่จำกัดระยะเวลาแม้จะพ้นจากตำแหน่งหรือพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐไปแล้ว
ไม่ว่าด้วยเหตุผลใด ในกรณีเดียวกันนี้ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจยกคำกล่าวหาที่ได้กล่าวหาไว้ก่อน
หรือที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีเหตุสงสัยขึ้นมาไต่สวนได้เช่นเดียวกัน และกำหนดให้การกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐ
ดังกล่าวนั้นสามารถกระทำได้ง่ายและสะดวกมากขึ้นทั้งด้วยวาจาและด้วยการทำเป็นหนังสือ รวมถึงกำหนด
หลักเกณฑ์ให้การไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เมื่อได้รับการกล่าวหาหรือเมื่อมีเหตุสงสัยต้องกระทำโดยเร็ว
และให้ใช้หลักเกณฑ์นี้บังคับกับกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาหรือบุคคลอื่นเป็นตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุนในการกระทำ
ความผิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นด้วย

เหตุผล

โดยที่บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ในส่วนที่ว่าด้วยการตรวจสอบเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๖๖ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวมิได้กำหนดให้มีการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐดังกล่าวในกรณีร้ายผิดปกติไว้ และยังสามารถกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นได้เฉพาะในขณะที่ผู้นั้นเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือเมื่อพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐแล้วไม่เกินสองปีซึ่งเป็นการไม่ถูกต้องและไม่สอดคล้องกับการตรวจสอบเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๖๖ ที่ถูกกล่าวหาได้ไม่มีจำกัดระยะเวลา ประกอบกับในปัจจุบันมีตำแหน่งหน้าที่หลายประการที่มีอำนาจในทางราชการทั้งที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามปกติและที่ เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือผู้บริหารระดับสูงอื่นที่มีใช้ตำแหน่งตามมาตรา ๖๖ หรือตำแหน่งหน้าที่ในทางตุลาการหรือเสมือนตุลาการที่สามารถใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่กระทำการทุจริตได้โดยง่าย จึงควรที่จะกำหนดตำแหน่งหน้าที่ต่าง ๆ ของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ควรต้องอยู่ในบังคับของมาตรา ๘๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ให้มีความชัดเจนและครอบคลุมให้มากขึ้น อีกทั้งการกระทำความผิดในลักษณะดังกล่าวอาจเกิดขึ้นจากการร่วมกันกระทำความผิดระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐประเภทต่าง ๆ ทั้งที่ เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง การมีหลักการตรวจสอบที่แตกต่างกันจึงย่อมจะทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำกันในความรับผิดชอบในการกระทำความผิดที่กระทำร่วมกัน และยังสามารถทำให้ผู้กระทำความผิดหรือผู้ที่ร่วมกันกระทำความผิดหลุดพ้นจากการถูกตรวจสอบและความรับผิดชอบได้โดยง่าย อีกทั้งควรกำหนดให้การกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา ๘๔ นั้นสามารถกระทำได้โดยง่ายและสะดวกทั้งด้วยวาจาและการทำเป็นหนังสือ และให้การไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทั้งในกรณีที่มีการกล่าวหาและในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีเหตุสงสัยเองเป็นไปด้วยความรวดเร็ว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

(นายพีระพันธุ์ สาลีรัฐวิภาค กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

(๑๑๘)

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและ
ปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม
การทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ดังต่อไปนี้

(๑) แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” และคำว่า “ผู้ดำรง
ตำแหน่งระดับสูง” และเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “ผู้บริหารระดับสูง” “ผู้อำนวยการกอง” “พนักงานไต่สวน”
(แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔)

(๒) แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์ว่าด้วยองค์ประกอบ การสรรหา คุณสมบัติ การไม่มีลักษณะ
ต้องห้ามและคุณสมบัติของผู้ได้รับการเสนอชื่อของกรรมการและการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการ
(แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖ มาตรา ๗ มาตรา ๘ มาตรา ๙ มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๖)

(๓) แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การเปิดเผยบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของ
คณะกรรมการ ป.ป.ช. (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๕)

(๔) แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์ เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และขั้นตอน
การสอบสวนและไต่สวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการ ป.ป.ช. กับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่
ของรัฐและการดำเนินคดีอาญาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๙
มาตรา ๒๐ มาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๑ มาตรา ๔๓ มาตรา ๔๕ มาตรา ๔๖ (๑)
มาตรา ๕๐ (๓) มาตรา ๕๓ มาตรา ๖๖ วรรคสาม มาตรา ๗๕ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๗ มาตรา ๘๐ วรรคสาม
มาตรา ๘๔ มาตรา ๘๖ (๒) มาตรา ๘๗ มาตรา ๙๖ มาตรา ๙๘ และเพิ่มมาตรา ๒๕/๑ วรรคสองและวรรคสาม
ของมาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘/๑ มาตรา ๔๔/๑ มาตรา ๔๕/๑ วรรคสี่และวรรคห้าของมาตรา ๖๖ มาตรา ๗๓/๑
มาตรา ๗๔/๑ มาตรา ๘๑/๑ มาตรา ๘๗/๑ มาตรา ๘๙/๑ มาตรา ๘๙/๒ มาตรา ๘๙/๓ มาตรา ๘๙/๔
มาตรา ๙๗ วรรคสาม มาตรา ๙๘/๑ มาตรา ๙๘/๒ และมาตรา ๑๐๓/๑)

(๕) แก้ไขเพิ่มเติมชื่อของหมวด ๖ และหมวด ๘ เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ

(๖) แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองออกจากตำแหน่ง
(แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕๘ มาตรา ๕๙ วรรคหนึ่ง มาตรา ๖๐ วรรคหนึ่ง มาตรา ๖๓ มาตรา ๖๔ วรรคหนึ่ง
และเพิ่มมาตรา ๕๘/๑)

(๗) เพิ่มเติมหลักเกณฑ์การส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (เพิ่มหมวด ๙/๑
และเพิ่มมาตรา ๑๐๓/๒ มาตรา ๑๐๓/๓ มาตรา ๑๐๓/๔ มาตรา ๑๐๓/๕ และมาตรา ๑๐๓/๖)

(๘) กำหนดวิธีการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและผู้ดำรงตำแหน่งอื่นซึ่งได้ยื่นบัญชีไว้แล้ว กรณีบุคคลนั้นพ้นจากตำแหน่งที่ดำรงอยู่เพื่อไปดำรงตำแหน่งอื่น และแก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพ้นจากตำแหน่ง รวมทั้งการรายงานผลการตรวจสอบของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินในระหว่างที่ยังไม่มีคำสั่งของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง (แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๓๒ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาตรา ๓๓ วรรคสอง มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๕ มาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ มาตรา ๔๒ และเพิ่มวรรคสามและวรรคสี่ของมาตรา ๓๓ มาตรา ๓๗/๑ มาตรา ๓๗/๒ และมาตรา ๓๘ วรรคสาม)

(๙) กำหนดให้สำนักงาน ป.ป.ช. มีฐานะเป็นนิติบุคคล และแก้ไขเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในส่วนการบริหารสำนักงาน ป.ป.ช. (เพิ่มมาตรา ๑๐๗ (๑๒) และ (๑๓) และแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๔ และมาตรา ๑๑๑)

(๑๐) แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๗ และมาตรา ๑๑๐)

(๑๑) กำหนดโทษในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ (เพิ่มมาตรา ๑๒๓/๑)

เหตุผล

โดยที่ปัจจุบันคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจหน้าที่ไต่สวนและวินิจฉัยกรณีมีการกล่าวหาว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐร้ายาผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมในทุกตำแหน่งและทุกระดับ ทำให้มีปริมาณงานและมีเรื่องอยู่ระหว่างดำเนินการเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะกรณีการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐในระดับกลางและระดับล่าง ส่งผลให้การป้องกันและปราบปรามการทุจริตของประเทศไม่สามารถดำเนินการไปได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ดังนั้น สมควรกำหนดมาตรการให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐอื่นที่มีอำนาจหน้าที่ในลักษณะเดียวกันรับไปดำเนินการแทนกับเจ้าหน้าที่ของรัฐบางตำแหน่งหรือบางระดับภายใต้การกำกับของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ ประกอบกับสมควรที่จะปรับปรุงหลักเกณฑ์การไต่สวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้สอดคล้องกับหลักการดังกล่าวข้างต้น เพื่อให้กระบวนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

(นายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

(๑๒๐)

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและ
ปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม
การทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ดังต่อไปนี้

(๑) ยกเลิกประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์
ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๙ (เพิ่มมาตรา ๓/๑)

(๒) แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” “ผู้ดำรงตำแหน่ง
ระดับสูง” “ผู้บริหารระดับสูง” และ “ผู้อำนวยการกอง” (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔)

(๓) แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การสรรหาและการเลือกคณะกรรมการ ป.ป.ช. การเปิดเผย
บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของคณะกรรมการ ป.ป.ช. อำนาจหน้าที่คณะกรรมการ ป.ป.ช.
การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. รวมถึงการดำเนินการในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่อาจ
ปฏิบัติหน้าที่ได้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖ มาตรา ๗ มาตรา ๙ มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๔
มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ มาตรา ๑๙ มาตรา ๒๓ และเพิ่มมาตรา ๑๙/๑)

(๔) แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การลงนามในหนังสือตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช.
(แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๗)

(๕) แก้ไขเพิ่มเติมข้อห้ามมิให้กรรมการ อนุกรรมการ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่
ในบางกรณี (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๙)

(๖) แก้ไขเพิ่มเติมหลักการเป็นเจ้าพนักงานของประธานกรรมการ กรรมการ อนุกรรมการ
และพนักงานเจ้าหน้าที่ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๑)

(๗) แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์และวิธีการ แสดงบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่ง
ทางการเมือง และอำนาจตรวจสอบของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ (แก้ไขเพิ่มเติม
มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๕)

(๘) แก้ไขเพิ่มเติมผู้ดำรงตำแหน่ง ที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน
ให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ เพิ่มหลักเกณฑ์การเปิดเผยต่อสาธารณชนและอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช.
ในการกำหนดตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินเพิ่มเติม รวมถึงอำนาจตรวจสอบ
ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๙ มาตรา ๔๐ และมาตรา ๔๑)

(๙) แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การไต่สวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้สอดคล้อง
กับรัฐธรรมนูญ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๓ และมาตรา ๔๖)

(๑๐) แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์และวิธีการถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕๘ มาตรา ๕๙ มาตรา ๖๐ มาตรา ๖๓ มาตรา ๖๔ และเพิ่มเติมมาตรา ๕๘/๑)

(๑๑) แก้ไขชื่อหมวด ๖ ให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ (แก้ไขมาตรา ๓๐๘ เป็นมาตรา ๒๗๕)

(๑๒) แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การดำเนินคดีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖๖ และเพิ่มมาตรา ๗๓/๑)

(๑๓) แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์และวิธีดำเนินการในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่า ผู้ถูกกล่าวหา ร่ำรวยผิดปกติ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๘๐)

(๑๔) เพิ่มเติมหลักเกณฑ์ในกรณีที่ศาลยกคำร้องกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐ ร่ำรวยผิดปกติโดยให้ ผู้ถูกกล่าวหาได้รับการเยียวยา และเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การดำเนินคดีอาญากรณีผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีไป ในระหว่างการดำเนินคดีมิให้นับระยะเวลาที่หลบหนีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ (เพิ่มมาตรา ๘๑/๑ และมาตรา ๗๔/๑)

(๑๕) แก้ไขชื่อหมวด ๘ ให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ (แก้ไขมาตรา ๓๐๘ เป็นมาตรา ๒๗๕)

(๑๖) แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การตรวจสอบเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมีใช้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๘๔ มาตรา ๘๗ มาตรา ๙๖ มาตรา ๙๗ มาตรา ๙๘ เพิ่มมาตรา ๘๙/๑ มาตรา ๘๙/๒ มาตรา ๘๙/๓ มาตรา ๘๙/๔ มาตรา ๙๘/๑ และมาตรา ๙๘/๒)

(๑๗) แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินกิจการ ที่ผลประโยชน์ขัดกัน (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๐)

(๑๘) เพิ่มเติมหมวดที่ว่าด้วยการส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (เพิ่มมาตรา ๑๐๓/๑ มาตรา ๑๐๓/๒ มาตรา ๑๐๓/๓ และมาตรา ๑๐๓/๔)

(๑๙) เพิ่มเติมหมวดที่ว่าด้วยกรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด (เพิ่มมาตรา ๑๐๓/๕ มาตรา ๑๐๓/๖ มาตรา ๑๐๓/๗ มาตรา ๑๐๓/๘ มาตรา ๑๐๓/๙ มาตรา ๑๐๓/๑๐ มาตรา ๑๐๓/๑๑ มาตรา ๑๐๓/๑๒ มาตรา ๑๐๓/๑๓ มาตรา ๑๐๓/๑๔ และมาตรา ๑๐๓/๑๕)

(๒๐) แก้ไขเพิ่มเติมให้สำนักงาน ป.ป.ช. เป็นนิติบุคคลและกำหนดหลักการบริหารสำนักงาน ป.ป.ช. (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๔ มาตรา ๑๑๐ มาตรา ๑๑๑ เพิ่มมาตรา ๑๑๐/๑ มาตรา ๑๑๐/๒ และมาตรา ๑๑๐/๓)

(๒๑) กำหนดบทเฉพาะกาล

เหตุผล

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐๒ ได้บัญญัติให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ มีผลใช้บังคับต่อไปโดยให้ถือว่าการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญโดยพระราชบัญญัติที่ได้ประกาศใช้บังคับในระหว่างวันที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๔ มีผลใช้บังคับเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญนี้ และให้ผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดำเนินการปรับปรุงพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญเพื่อให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ และโดยที่รัฐธรรมนูญมาตรา ๒๕๐ (๓) ได้กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจไต่สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐตั้งแต่ผู้บริหารระดับสูงหรือข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่ผู้อำนวยการกองหรือเทียบเท่าขึ้นไปร้ายผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม รวมทั้งดำเนินการกับเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือข้าราชการในระดับที่ต่ำกว่าที่ร่วมกระทำความผิดกับผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวหรือกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือที่กระทำความผิดในลักษณะที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นสมควรดำเนินการด้วย ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยในส่วนของบทนิยามของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้กำหนดบางตำแหน่งเพิ่มเติมเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง นอกจากนี้ได้กำหนดให้เปิดเผยบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของกรรมการ ป.ป.ช. ตลอดจนผู้ดำรงตำแหน่งสำคัญบางตำแหน่งให้สาธารณชนทราบ อีกทั้งกำหนดกรอบการปฏิบัติหน้าที่และกำหนดข้อห้ามกระทำการบางประการของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งการฝ่าฝืนเป็นเหตุถอดถอน นอกจากนี้รัฐธรรมนูญได้กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการไต่สวนเจ้าหน้าที่ของรัฐชั้นใหม่ เปลี่ยนแปลงขอบเขตอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. บางประการ ตลอดจนวิธีการสรรหาคณะกรรมการ ป.ป.ช. การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน การให้มีกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด การกำหนดองค์กรบริหารงานบุคคลสำนักงาน ป.ป.ช. จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

(นายสุขุมพงศ์ โง่นคำ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

(๑๒๓)

ร่าง

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

.....

.....

.....

.....

.....

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
การป้องกันและปราบปรามการทุจริต

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิ
และเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๕ มาตรา ๓๙
มาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ มาตรา ๔๓ มาตรา ๔๔ และมาตรา ๖๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

.....

.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป เว้นแต่บทบัญญัติในหมวด ๙/๒ กรรมกรป้องกันและปราบปราม
การทุจริตประจำจังหวัด ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้
ใช้บังคับเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความใน (๗) และ (๘) ของบทนิยามคำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง”
ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒
และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๗) ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น และผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(๘) สมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความใน (๙) ของบทนิยามคำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง” หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการระดับกรม ทบวง หรือกระทรวงสำหรับข้าราชการพลเรือน ปลัดกระทรวงกลาโหม ผู้ดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการเหล่าทัพ หรือผู้บัญชาการทหารสูงสุดสำหรับข้าราชการทหาร ผู้ดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ผู้ดำรงตำแหน่ง ปลัดกรุงเทพมหานคร กรรมการและผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ หัวหน้าหน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญ ที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล กรรมการและผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานอื่นของรัฐตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา และผู้ดำรงตำแหน่งอื่นตามที่มีกฎหมายบัญญัติ”

มาตรา ๖ ให้เพิ่มบทนิยามคำว่า “ผู้บริหารระดับสูง” และ “ผู้อำนวยการกอง” ระหว่างบทนิยามคำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง” และคำว่า “ผู้เสียหาย” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

“ผู้บริหารระดับสูง” หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง กรรมการในองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ กรรมการผู้ช่วยรัฐมนตรี ผู้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ผู้อำนวยการ ระดับต้นหรือเทียบเท่าของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ หน่วยงานที่ใช้อำนาจหรือได้รับมอบหมายให้ใช้อำนาจทางปกครอง และให้หมายความรวมถึงบุคคลหรือคณะบุคคลที่มีอำนาจหน้าที่ควบคุมกำกับดูแลหน่วยงานดังกล่าว และเจ้าหน้าที่ของรัฐอื่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

“ผู้อำนวยการกอง” หมายความว่า ข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่ผู้อำนวยการระดับต้นหรือเทียบเท่าขึ้นไป ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนหรือข้าราชการตามกฎหมายอื่น ทั้งนี้ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

มาตรา ๗ ให้เพิ่มบทนิยามคำว่า “พนักงานใต้สวน” ระหว่างบทนิยามคำว่า “พนักงานเจ้าหน้าที่” และคำว่า “ทุจริตต่อหน้าที่” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

““พนักงานใต้สวน” หมายความว่า ผู้ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ โดยแต่งตั้งจากพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งดำรงตำแหน่งระดับชำนาญการหรือเทียบเท่าขึ้นไป”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖ มาตรา ๗ มาตรา ๘ มาตรา ๙ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖ ให้มีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเรียกโดยย่อว่า “คณะกรรมการ ป.ป.ช.” ประกอบด้วยประธานกรรมการคนหนึ่งและกรรมการอื่นอีกแปดคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา

ให้ประธานวุฒิสภาเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการ

มาตรา ๗ การสรรหาและการเลือกกรรมการให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ให้มีคณะกรรมการสรรหากรรมการจำนวนห้าคน ประกอบด้วยประธานศาลฎีกา ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ประธานศาลปกครองสูงสุด ประธานสภาผู้แทนราษฎรและผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร โดยให้เลือกกันเองให้กรรมการคนหนึ่งเป็นประธานกรรมการสรรหา และให้คณะกรรมการสรรหามีหน้าที่สรรหาและจัดทำบัญชีรายชื่อผู้ได้รับเลือกจำนวนเก้าคนเสนอต่อประธานวุฒิสภา โดยต้องเสนอพร้อมความยินยอมของผู้ได้รับการเสนอชื่อนั้น ทั้งนี้ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มิเหตุทำให้ต้องมีการเลือกบุคคลให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว มติในการคัดเลือกดังกล่าวต้องลงคะแนนโดยเปิดเผยและต้องมีคะแนนไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการสรรหาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ในกรณีที่ไม่มีการสรรหาในตำแหน่งใด หรือมีแต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ถ้ากรรมการที่เหลืออยู่นั้นมีจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง ให้คณะกรรมการสรรหาประกอบด้วยกรรมการที่เหลืออยู่

(๒) ให้ประธานวุฒิสภาเรียกประชุมวุฒิสภาเพื่อมีมติให้ความเห็นชอบบุคคลผู้ได้รับการคัดเลือกตาม (๑) ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับรายชื่อ การลงมติให้ใช้วิธีลงคะแนนลับ ในกรณีที่วุฒิสภาให้ความเห็นชอบ ให้ประธานวุฒิสภานำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งต่อไป ในกรณีที่วุฒิสภาไม่เห็นชอบในรายชื่อใด ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนให้ส่งรายชื่อนั้นกลับไปยังคณะกรรมการสรรหาพร้อมด้วยเหตุผลเพื่อให้ดำเนินการสรรหาใหม่ หากคณะกรรมการสรรหาไม่เห็นด้วยกับวุฒิสภา และมีมติยืนยันตามมติเดิมด้วยคะแนนเอกฉันท์ ให้ส่งรายชื่อนั้นให้ประธานวุฒิสภานำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งต่อไป แต่ถ้ามติที่ยืนยันตามมติเดิมไม่เป็นเอกฉันท์ให้เริ่มกระบวนการสรรหาใหม่ ซึ่งต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มิเหตุให้ต้องดำเนินการดังกล่าว

ในกรณีที่ไม้อาจสรรหาบุคคลตาม (๑) ได้ภายในเวลาที่กำหนดไม่ว่าด้วยเหตุใด ๆ ให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาแต่งตั้งผู้พิพากษาในศาลฎีกาซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกาจำนวนสามคน และให้ที่ประชุมใหญ่ตุลาการศาลปกครองสูงสุดแต่งตั้งตุลาการในศาลปกครองสูงสุดจำนวนสองคนเป็นกรรมการสรรหาเพื่อดำเนินการตาม (๑) แทน

ให้ผู้ได้รับเลือกตามวรรคหนึ่งประชุมและเลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานกรรมการแล้วแจ้งผลให้ประธานวุฒิสภาทราบ

มาตรา ๘ ผู้ได้รับการเสนอชื่อเป็นกรรมการต้องเป็นผู้ซึ่งมีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ มีคุณสมบัติตามมาตรา ๙ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๐ โดยเคยเป็นรัฐมนตรี กรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดิน กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ หรือกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน หรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดี หรือผู้ดำรงตำแหน่งทางบริหารในหน่วยราชการที่มีอำนาจบริหารเทียบเท่าอธิบดี หรือดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าศาสตราจารย์ ผู้แทนองค์การพัฒนาเอกชน หรือผู้ประกอบวิชาชีพที่มีองค์วิชาชีพตามกฎหมายมาเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสามสิบปี ซึ่งองค์การพัฒนาเอกชนหรือองค์กรวิชาชีพนั้นให้การรับรองและเสนอชื่อเข้าสู่กระบวนการสรรหา

มาตรา ๙ ผู้ได้รับการเสนอชื่อเป็นกรรมการต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบห้าปีบริบูรณ์

(๓) เคยเป็นรัฐมนตรี ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ตุลาการพระธรรมนูญในศาลทหารสูงสุด กรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดิน กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน หรือกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ หรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่ารองอัยการสูงสุด อธิบดีหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางบริหารในหน่วยราชการที่มีอำนาจบริหารเทียบเท่าอธิบดี หรือดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าศาสตราจารย์ หรือเคยเป็นทนายความที่ประกอบวิชาชีพอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องไม่น้อยกว่าสามสิบปีนับถึงวันที่ได้รับการเสนอชื่อ

มาตรา ๑๐ ผู้ได้รับการเสนอชื่อเป็นกรรมการต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

(๑) เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น

(๒) เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นของพรรคการเมืองในระยะสามปีก่อนดำรงตำแหน่ง

(๓) เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ กรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดิน กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตุลาการศาลปกครอง หรือกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

(๔) เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช

(๕) อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง

(๖) ต้องคุมขังอยู่โดยหมายของศาลหรือโดยคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย

(๗) วิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

(๘) ติดยาเสพติดให้โทษ

(๙) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

(๑๐) ต้องคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังอยู่โดยหมายของศาล

(๑๑) เคยต้องคำพิพากษาให้จำคุกโดยได้พ้นโทษมายังไม่ถึงห้าปีในวันได้รับการเสนอชื่อ เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ

(๑๒) เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ เพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือถือว่ากระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ

(๑๓) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวย ผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ

(๑๔) อยู่ในระหว่างต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๓๔ และมาตรา ๔๑

(๑๕) เคยถูกวุฒิสภามีมติให้ถอดถอนออกจากตำแหน่งและยังไม่พ้นกำหนดห้าปีนับแต่วันที่ วุฒิสภามีมติจนถึงวันได้รับการเสนอชื่อ

มาตรา ๑๑ ผู้ได้รับความเห็นชอบเป็นกรรมการต้อง

(๑) ไม่เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ

(๒) ไม่เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือไม่เป็นกรรมการหรือที่ปรึกษาของรัฐวิสาหกิจหรือของหน่วยงานของรัฐ

(๓) ไม่ดำรงตำแหน่งใดในห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือองค์การที่ดำเนินธุรกิจโดยมุ่งหา ผลกำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน หรือเป็นลูกจ้างของบุคคลใด

(๔) ไม่ประกอบวิชาชีพอิสระอื่นใด

เมื่อวุฒิสภาให้ความเห็นชอบบุคคลตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) โดยได้รับความยินยอม ของบุคคลนั้น ผู้ได้รับเลือกหรือได้รับความเห็นชอบจะเริ่มปฏิบัติหน้าที่ได้ต่อเมื่อได้ลาออกจากการเป็น บุคคลตาม (๑) (๒) หรือ (๓) หรือแสดงหลักฐานให้เป็นที่เชื่อได้ว่าตนได้เลิกประกอบวิชาชีพอิสระ ตาม (๔) แล้ว ซึ่งต้องกระทำภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับเลือกหรือได้รับความเห็นชอบ แต่ถ้าผู้นั้น มิได้ลาออกหรือเลิกประกอบวิชาชีพอิสระภายในเวลาที่กำหนด ให้ถือว่าผู้นั้นมิได้เคยรับเลือกหรือได้รับ ความเห็นชอบให้เป็นกรรมการ และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๔ มาใช้บังคับ”

มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔ มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๔ เมื่อกรรมการพ้นจากตำแหน่ง ให้เริ่มดำเนินการตามมาตรา ๗ ภายใน สามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

ในกรณีที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๓ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗ มาใช้บังคับ โดยอนุโลม

ในกรณีที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งในระหว่างที่อยู่นอกสมัยประชุมของรัฐสภา ให้ดำเนินการ ตามมาตรา ๗ ภายในสามสิบวันนับแต่วันเปิดสมัยประชุมของรัฐสภา

มาตรา ๑๕ ให้กรรมการมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อประธานวุฒิสภาเมื่อเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่ง และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๑ และมาตรา ๑๑๙ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามวรรคหนึ่ง จะเปิดเผยได้แต่เฉพาะกรณีที่ต้องดำเนินการตามวรรคสาม หรือเพื่อประโยชน์ต่อการพิจารณาพิพากษาคดีหรือการวินิจฉัยชี้ขาด และได้รับการร้องขอจากศาลหรือผู้มีส่วนได้เสียหรือคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน หรือกรณีที่เจ้าของบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินนั้นยินยอมให้มีการเปิดเผย ซึ่งในกรณีนี้ให้ประธานวุฒิสภาประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ประธานวุฒิสภาจะจัดให้มีการตรวจสอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของบุคคลตามวรรคหนึ่งได้ต่อเมื่อมีกรณีการกล่าวหาตามมาตรา ๑๗ ว่าบุคคลดังกล่าวมีพฤติการณ์ร้ายแรงผิดปกติ และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๕ มาใช้กับการปฏิบัติหน้าที่ของประธานวุฒิสภาในกรณีนี้ด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๑๖ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร หรือประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสองหมื่นคนมีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานวุฒิสภาว่ากรรมการผู้ใดกระทำการขาดความเที่ยงธรรมจงใจฝ่าฝืนรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย หรือมีพฤติการณ์ที่เป็นการเสื่อมเสียแก่เกียรติศักดิ์ของการดำรงตำแหน่งอย่างร้ายแรง เพื่อให้วุฒิสภามีมติให้พ้นจากตำแหน่งได้

มติของวุฒิสภาให้กรรมการพ้นจากตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง ต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภา

มาตรา ๑๗ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภามีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภามีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองว่ากรรมการผู้ใดร้ายผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ

คำร้องขอตามวรรคหนึ่งต้องระบุพฤติการณ์ที่กล่าวหาว่าผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว กระทำการตามวรรคหนึ่งเป็นข้อ ๆ ให้ชัดเจนและให้ยื่นต่อประธานวุฒิสภา เมื่อประธานวุฒิสภาได้รับคำร้องแล้วให้ส่งคำร้องดังกล่าวไปยังศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเพื่อพิจารณาพิพากษา

ในกรณีที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำสั่งรับคำร้อง กรรมการผู้ถูกกล่าวหาจะปฏิบัติหน้าที่ในระหว่างนั้นมิได้ จนกว่าจะมีคำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองให้ยกคำร้องดังกล่าว

ในกรณีที่กรรมการไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ตามวรรคสาม และมีกรรมการเหลืออยู่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด ให้ประธานศาลฎีกาและประธานศาลปกครองสูงสุดร่วมกันแต่งตั้งบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามเช่นเดียวกับกรรมการ ทำหน้าที่เป็นกรรมการเป็นการชั่วคราว

โดยให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งได้จนกว่ากรรมการที่ตนดำรงตำแหน่งแทนจะปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือจนกว่าจะมีคำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองว่าผู้นั้นกระทำความผิด

ในกรณีที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาให้ยกคำร้อง ให้กรรมการที่ยุติการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคสามมีสิทธิได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และประโยชน์อื่นใด ในระหว่างที่ยุติการปฏิบัติหน้าที่นั้นเต็มจำนวน

การดำเนินคดีในชั้นศาลให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณา คดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง”

มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๙ และมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๙ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ใ้สวนข้อเท็จจริงและสรุปสำนวนพร้อมทั้งทำความเห็นเสนอต่อวุฒิสภามาตามหมวด ๕ การถอดถอนจากตำแหน่ง

(๒) ใ้สวนข้อเท็จจริงและสรุปสำนวนพร้อมทั้งทำความเห็นเพื่อส่งไปยังอัยการสูงสุด เพื่อฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามหมวด ๖ การดำเนินคดีอาญา ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญ

(๓) ใ้สวนและวินิจฉัยว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอื่นซึ่งมิใช่บุคคลตาม (๒) และเจ้าหน้าที่ของรัฐร่ำรวยผิดปกติเพื่อร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน ตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

(๔) ใ้สวนและวินิจฉัยว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอื่นซึ่งมิใช่บุคคลตาม (๒) หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐตั้งแต่ผู้บริหารระดับสูงหรือข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่ผู้อำนวยการกอง ร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมหรือความผิดที่เกี่ยวข้องกัน รวมทั้งดำเนินการกับเจ้าหน้าที่ ของรัฐหรือข้าราชการในระดับต่ำกว่าที่ร่วมกระทำความผิดกับผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว หรือกับผู้ดำรง ตำแหน่งทางการเมือง หรือที่กระทำความผิดในลักษณะที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นสมควรดำเนินการด้วย ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(๕) กำหนดตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่จะต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และหนี้สินตามมาตรา ๒๖๔ ของรัฐธรรมนูญ

(๖) ตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริง รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สิน และหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และหนี้สินตามมาตรา ๓ การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

(๗) กำกับดูแลคุณธรรมและจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

(๘) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเปิดเผยบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบของผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภาและเจ้าหน้าที่ของรัฐ

(๙) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามหมวด ๓ การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน

(๑๐) รายงานผลการตรวจสอบและผลการปฏิบัติหน้าที่พร้อมข้อสังเกตต่อคณะรัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาทุกปี ทั้งนี้ ให้ประกาศรายงานดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษาและเปิดเผยต่อสาธารณะด้วย

(๑๑) เสนอมาตรการ ความเห็น และข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี รัฐสภา ศาล หรือคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เพื่อให้มีการปรับปรุงการปฏิบัติราชการ หรือวางแผนงานโครงการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ เพื่อป้องกันหรือปราบปรามการทุจริตต่อหน้าที่ การกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือการกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม

(๑๒) ดำเนินการส่งเรื่องให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอให้ศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษา ให้ยกเลิกหรือเพิกถอนสิทธิหรือเอกสารสิทธิที่เจ้าหน้าที่ของรัฐได้อนุมัติหรืออนุญาตให้สิทธิประโยชน์ หรือออกเอกสารสิทธิแก่บุคคลใดไปโดยมิชอบด้วยกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการอันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ทางราชการ

(๑๓) ดำเนินการเพื่อป้องกันการทุจริตและเสริมสร้างทัศนคติและค่านิยมเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริต รวมทั้งดำเนินการให้ประชาชนหรือกลุ่มบุคคลมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๑๔) ดำเนินการเกี่ยวกับด้านการต่างประเทศโดยเป็นศูนย์กลางความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามพันธกรณีและข้อตกลงระหว่างประเทศในการต่อต้านการทุจริต

(๑๕) ให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งเลขาธิการ

(๑๖) แต่งตั้งบุคคลหรือคณะบุคคลเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย

(๑๗) ดำเนินการอื่นตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้บัญญัติหรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทั้งนี้ ในกรณีที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่เป็นการตัดอำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะดำเนินคดีตามที่เห็นสมควรต่อไป หรืออาจส่งเรื่องให้หน่วยงานที่รับผิดชอบรับไปดำเนินการต่อไปก็ได้

การไต่สวนข้อเท็จจริง หรือการตรวจสอบตาม (๑) (๒) (๓) (๔) และ (๖) คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมอบหมายให้พนักงานไต่สวนเป็นผู้รับผิดชอบสำนวนเพื่อดำเนินการแทนก็ได้ แล้วรายงานต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อพิจารณาวินิจฉัยต่อไป ทั้งนี้ การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานไต่สวนดังกล่าวให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

มาตรา ๒๐ การประชุมของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่า
กึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ จึงจะเป็นองค์ประชุม”

มาตรา ๑๑ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน
“มาตรา ๒๓ การลงมติของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมากของจำนวนกรรมการทั้งหมด
เท่าที่มีอยู่ ไม่ว่าเป็นการลงมติในการวินิจฉัย หรือให้ความเห็นชอบตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญนี้”

มาตรา ๑๒ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๕/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๒๕/๑ เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต คณะกรรมการ
ป.ป.ช. จะแจ้งให้หน่วยงาน หรือสถาบันการเงินใดดำเนินการจัดให้กรรมการหรืออนุกรรมการได้สวน
เข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกกล่าวหา หรือบุคคลอื่นที่มีหลักฐานเพียงพอว่าเกี่ยวข้องในเรื่องที่กล่าวหา
เพื่อประโยชน์ในการได้สวนข้อเท็จจริงหรือเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาของคณะกรรมการ ป.ป.ช.
หรือคณะอนุกรรมการได้สวน

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กรรมการหรืออนุกรรมการได้สวนจะขอเข้าถึงข้อมูล
ของหน่วยงาน หรือสถาบันการเงินใดตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด
ทั้งนี้ ภายใต้บังคับของกฎหมายหรือระเบียบ ข้อบังคับเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานนั้น

ข้อมูลของหน่วยงานหรือสถาบันการเงินใดที่กรรมการหรืออนุกรรมการได้สวนไม่สามารถ
เข้าถึงข้อมูลได้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจเพื่อขอให้ศาลมีคำสั่งให้มีการเข้าถึง
ข้อมูลดังกล่าวได้”

มาตรา ๑๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองและวรรคสามของมาตรา ๒๖
แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

“ในการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานตาม (๑) คณะกรรมการ ป.ป.ช.
จะมอบหมายให้พนักงานได้สวน ดำเนินการแทนก็ได้

การดำเนินการของพนักงานได้สวนตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ
และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด”

มาตรา ๑๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๗ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้ประธานกรรมการ กรรมการ หรือเลขาธิการ มีอำนาจลงนามในหนังสือเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการนี้ประธานกรรมการ กรรมการ หรือเลขาธิการ จะมอบหมายให้รองเลขาธิการหรือผู้ช่วยเลขาธิการดำเนินการแทนก็ได้ โดยสำหรับกรณีตามมาตรา ๒๘/๒ มาตรา ๓๗/๒ มาตรา ๔๒ และมาตรา ๔๕/๑ ให้สามารถมอบหมายให้พนักงานไตสวนซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบสำนวนลงนามแทนด้วยก็ได้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

มาตรา ๒๘ ในกรณีที่ไม่มีประธานกรรมการหรือประธานกรรมการไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่เหลืออยู่เลือกกรรมการคนหนึ่งทำหน้าที่ประธานกรรมการแทน
ให้ผู้ทำหน้าที่ประธานกรรมการแทนตามวรรคหนึ่งมีอำนาจและหน้าที่เช่นเดียวกับประธานกรรมการ”

มาตรา ๑๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๘/๑ และมาตรา ๒๘/๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๒๘/๑ ในกรณีที่มีการตั้งคณะทำงานขึ้นระหว่างคณะกรรมการ ป.ป.ช. และอัยการสูงสุดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้สำนักงาน ป.ป.ช. ทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการ มีอำนาจหน้าที่พิจารณาพยานหลักฐานที่ไม่สมบูรณ์และรวบรวมพยานหลักฐานให้สมบูรณ์แล้วส่งให้อัยการสูงสุดเพื่อยื่นคำร้องต่อศาลหรือฟ้องคดีต่อไป

มาตรา ๒๘/๒ ในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือประธานกรรมการต้องยื่นคำร้องต่อศาลหรือมีอำนาจฟ้องคดีเองคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือประธานกรรมการ แล้วแต่กรณี จะมอบหมายให้พนักงานไตสวนซึ่งมีวุฒิการศึกษาทางกฎหมายในระดับเนติบัณฑิตหรือสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีทางกฎหมายและมีประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานดำเนินการดังกล่าวในศาลแทนในฐานะผู้รับมอบอำนาจ หรือในฐานะทนายความก็ได้
ให้พนักงานไตสวนซึ่งได้รับมอบอำนาจให้ดำเนินการในฐานะทนายความตามวรรคหนึ่ง มีอำนาจดำเนินการในศาลได้เช่นเดียวกับทนายความ”

มาตรา ๑๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๑ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

(๑) ให้ประธานกรรมการและกรรมการ เป็นเจ้าพนักงานในการยุติธรรมตามกฎหมาย

(๒) ให้อนุกรรมการ พนักงานไตสวน และพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงาน

ตามประมวลกฎหมายอาญา

ในการดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานหรือการไต่สวนข้อเท็จจริงตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้ประธานกรรมการ กรรมการ อนุกรรมการ และพนักงานไต่สวน เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่และมีอำนาจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเช่นเดียวกับพนักงานสอบสวนด้วย แต่อำนาจในการจับและคุมขังบุคคล ให้แจ้งเจ้าพนักงานตำรวจเป็นผู้ดำเนินการ

เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ในการจับกุมขัง และการปล่อยชั่วคราว สำหรับการจัดการให้ได้ตัวผู้ถูกกล่าวหามาดำเนินคดีในกรณีที่ถูกกล่าวหาหลบหนี ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. แจ้งให้เจ้าพนักงานตำรวจหรือพนักงานสอบสวนเป็นผู้ดำเนินการหรือมอบหมายให้พนักงานไต่สวนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ร่วมดำเนินการกับเจ้าพนักงานตำรวจหรือพนักงานสอบสวน โดยให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในส่วนที่เกี่ยวข้องมาใช้บังคับโดยอนุโลม”

มาตรา ๑๗ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งและวรรคสองของมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๒ ให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะตามที่มีอยู่จริงในวันที่เข้ารับตำแหน่งหรือวันที่พ้นจากตำแหน่งต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งแล้วแต่กรณี ตามแบบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด

ทรัพย์สินและหนี้สินที่ต้องแสดงรายการให้รวมทั้งทรัพย์สินและหนี้สินในต่างประเทศและให้รวมถึงทรัพย์สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่มอบหมายให้อยู่ในความครอบครองหรือดูแลของบุคคลอื่นไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมด้วย”

มาตรา ๑๘ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งพ้นจากตำแหน่ง นอกจากต้องยื่นบัญชีตาม (๒) แล้ว ให้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่มีอยู่จริงในวันครบหนึ่งปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งอีกครั้งหนึ่ง โดยให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีด้วย”

มาตรา ๑๙ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสามและวรรคสี่ของมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

“ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดพ้นจากตำแหน่งที่ดำรงอยู่เพื่อไปดำรงตำแหน่งทางการเมืองอื่นภายในเวลาสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งดังกล่าว ถ้าทรัพย์สินและหนี้สินของผู้นั้นมีได้เปลี่ยนแปลงไปจากบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ได้ยื่นไว้ จะแจ้งต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อขอใช้บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าวแทนการยื่นใหม่ก็ได้ แต่ถ้าทรัพย์สินและหนี้สินของผู้นั้นมีการเปลี่ยนแปลงไปจากบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ได้ยื่นไว้ จะยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเฉพาะรายการที่มีการเปลี่ยนแปลงก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ซึ่งจะกำหนดให้นำวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินด้วยก็ได้

ความในวรรคสามให้ใช้บังคับกับกรณีของผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินไว้แล้ว และต่อมาได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอื่นที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินด้วยโดยอนุโลม ทั้งนี้ ระยะเวลาในการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินสำหรับตำแหน่งอื่นซึ่งได้รับแต่งตั้งดังกล่าว ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด”

มาตรา ๒๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๔ เมื่อความปรากฏต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนด หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอเรื่องให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยต่อไป และเมื่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยชี้ขาดตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอแล้ว ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งในวันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัย และห้ามมิให้ผู้นั้นดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยด้วย แต่ไม่กระทบกระเทือนกิจการที่ผู้นั้นได้กระทำไปในตำแหน่งดังกล่าว รวมทั้งการได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่งหรือประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่น

ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามวรรคหนึ่งพ้นจากตำแหน่งก่อนวันที่ความปรากฏต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ระยะเวลาห้าปีตามวรรคหนึ่งให้นับแต่วันที่ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งดังกล่าว

มาตรา ๓๕ เมื่อได้รับบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบตามมาตรา ๓๓ แล้ว ให้ประธานกรรมการหรือกรรมการซึ่งประธานกรรมการมอบหมายลงลายมือชื่อหรือกระทำด้วยวิธีอื่นใดแทนการลงลายมือชื่อกำกับไว้ในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าว ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบของนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา ให้เปิดเผยให้สาธารณชนทราบโดยเร็ว แต่ต้องไม่เกินสามสิบวัน นับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่นบัญชีดังกล่าว บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งอื่น จะเปิดเผยได้ก็ต่อเมื่อการเปิดเผยดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาพิพากษาคดีหรือการวินิจฉัยชี้ขาด และได้รับการร้องขอจากศาลหรือผู้มีส่วนได้เสียหรือคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน หรือในกรณีที่เจ้าของบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินนั้นยินยอมให้มีการเปิดเผย

การเปิดเผยบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลด้วย

ให้ประธานกรรมการจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าวโดยเร็ว ในการนี้คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบและรายงานคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อพิจารณาก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด”

มาตรา ๒๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓๗/๑ และมาตรา ๓๗/๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๓๗/๑ รายงานผลการตรวจสอบตามมาตรา ๓๖ และมาตรา ๓๗ ให้รายงานว่า มีความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินเพิ่มขึ้นผิดปกติหรือไม่ แต่ในกรณีที่ปรากฏว่ามีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติหรือเป็นกรณีที่ต้องเปิดเผยตามมาตรา ๓๕ วรรคสอง จะแสดงรายการที่มีการเปลี่ยนแปลงด้วยก็ได้

มาตรา ๓๗/๒ การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินเพื่อพิสูจน์ความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สิน หรือการตรวจสอบความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินจากการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน หากมีพฤติการณ์ปรากฏหรือมีเหตุอันควรสงสัยเกี่ยวกับการได้มาซึ่งทรัพย์สินและหนี้สินรายการใดโดยไม่ชอบ หรือมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่าจะมีการโอน ยักยอก แปรสภาพ หรือชุกซ่อนทรัพย์สิน หรือปรากฏพฤติการณ์ว่ามีการถือครองทรัพย์สินแทน อันมีลักษณะเป็นการมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจดำเนินการตรวจสอบธุรกรรมทางการเงินหรือการได้มาซึ่งทรัพย์สินและหนี้สินนั้นได้ เพื่อร้องขอให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดิน

การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ยื่นบัญชีที่มีพฤติการณ์ตามวรรคหนึ่ง ให้กระทำได้ต่อเมื่อมีการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินแล้ว

ในการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจเรียกข้อมูลเกี่ยวกับการทำธุรกรรมทางการเงินของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินจากสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน หรือสถาบันการเงินและผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมทางการเงิน

ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อการตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงและความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สิน ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถใช้อำนาจของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและคณะกรรมการธุรกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินได้ด้วย

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗๘ มาใช้บังคับกับการตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงและความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตามมาตรานี้ด้วย โดยอนุโลม

เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๕ (๑) (๒) และ (๓) และมาตรา ๒๕/๑ มาใช้บังคับกับการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินด้วย”

มาตรา ๒๒ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสามของมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒

“ในระหว่างที่ยังไม่มีคำสั่งของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตามวรรคสอง คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีคำสั่งให้ยึดหรืออายัดทรัพย์สินที่เพิ่มขึ้นผิดปกตินั้นไว้ชั่วคราวก็ได้ และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗๘ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม”

มาตรา ๒๓ ให้ยกเลิกความใน (๖) ของมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๖) ผู้ตรวจการแผ่นดิน”

มาตรา ๒๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๐ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจกำหนดตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งจะต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเพิ่มเติมจากมาตรา ๓๙ ได้ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งจะต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ดำเนินการดังนี้

(๑) ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งดำรงตำแหน่งผู้บริหารระดับสูง ให้นำบัญชีนิติมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่งและวรรคสาม มาใช้บังคับกับการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน โดยอนุโลม

(๒) ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งดำรงตำแหน่งต่ำกว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐตาม (๑) ให้การยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลา ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยจะกำหนดให้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเป็นระยะ หรือให้มีการแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเฉพาะรายการที่เปลี่ยนแปลงไปจากที่ยื่นไว้เดิมด้วยก็ได้ เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐได้

มาตรา ๔๑ บุคคลตามมาตรา ๓๙ หรือมาตรา ๔๐ ผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญกำหนด หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอเรื่องให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยต่อไป และให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่มีคำวินิจฉัยว่ามีการกระทำความผิด และห้ามมิให้ผู้นั้นดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง แต่ไม่กระทบกระเทือนกิจการที่ผู้นั้นได้กระทำไปในตำแหน่งดังกล่าว รวมทั้งการได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่งหรือประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่น

คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจเปิดเผยบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบที่มีการยื่นไว้แก่ผู้มีส่วนได้เสียได้ ถ้าเป็นประโยชน์ในการดำเนินคดีหรือการวินิจฉัยการกระทำ ความผิด หรือในกรณีที่เจ้าของบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินนั้นยินยอมให้มีการเปิดเผยตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๔๒ ในการตรวจสอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๓๗/๒ และมาตรา ๓๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

มาตรา ๒๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๓ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๙ และมาตรา ๔๔ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงตามบทบัญญัติในหมวดนี้ ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) ประธานวุฒิสภาส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริง เนื่องจากได้มีการเข้าชื่อร้องขอเพื่อให้วุฒิสภามีมติให้ถอดถอนผู้ถูกกล่าวหาออกจากตำแหน่ง ตามมาตรา ๕๙ หรือกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินส่งเรื่องให้ถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่งเนื่องจากการกระทำผิดมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง

(๒) มีกรณีที่ต้องดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริง ตามมาตรา ๖๖

(๓) มีการกล่าวหาต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน ตามมาตรา ๗๕

(๔) มีเหตุอันควรสงสัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐร้ายแรงผิดปกติกติตามมาตรา ๗๗ หรือกระทำความผิดตามมาตรา ๘๘

(๕) มีการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามมาตรา ๘๔”

มาตรา ๒๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๔๔/๑ และมาตรา ๔๔/๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒

“มาตรา ๔๔/๑ ก่อนดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงตามมาตรา ๔๓ คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจมอบหมายให้เลขาธิการดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานในเรื่องกล่าวหาขึ้น เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงเพียงพอต่อการไต่สวนข้อเท็จจริงต่อไปก็ได้ ในการนี้ เลขาธิการอาจมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการแทนก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยให้ถือว่าเลขาธิการและพนักงานเจ้าหน้าที่ที่เลขาธิการมอบหมายเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๔๔/๒ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้รับเรื่องกล่าวหาใดไว้พิจารณาไต่สวนข้อเท็จจริงแล้ว บรรดาสิ่งของหรือบันทึก รวมถึงเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่ได้มาตามมาตรา ๔๔/๑ ให้ถือเป็นอันใช้ได้และสามารถนำมาใช้เป็นพยานหลักฐานประกอบสำนวนคดีในชั้นไต่สวนข้อเท็จจริงได้”

มาตรา ๒๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๕ ในการไต่สวนข้อเท็จจริงตามมาตรา ๔๓ คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะแต่งตั้งคณะอนุกรรมการไต่สวนเพื่อดำเนินการแทนคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็ได้ ทั้งนี้ การปฏิบัติหน้าที่ของคณะอนุกรรมการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด คณะอนุกรรมการที่แต่งตั้งตามวรรคหนึ่งต้องประกอบด้วยประธานอนุกรรมการและอนุกรรมการตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยมีพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ และอนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ แต่ถ้าเป็นการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ

เพื่อไต่สวนกรณีตามมาตรา ๖๓ หรือมาตรา ๖๖ ประธานอนุกรรมการต้องเป็นกรรมการ ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับฐานะ ระดับของตำแหน่ง และการคุ้มครองผู้ถูกกล่าวหาตามสมควร”

มาตรา ๒๘ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๕๕/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒

“มาตรา ๕๕/๑ ในการไต่สวนข้อเท็จจริง คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจมอบหมายให้พนักงานไต่สวนดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริง รวบรวมพยานหลักฐาน และสรุปสำนวนเสนอ คณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อพิจารณาวินิจฉัยก็ได้ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ในการไต่สวนข้อเท็จจริง ให้พนักงานไต่สวนที่ได้รับมอบหมายตามวรรคหนึ่งมีอำนาจตามมาตรา ๒๕ (๑) (๒) และ (๓)”

มาตรา ๒๙ ให้ยกเลิกความใน (๑) ของมาตรา ๕๖ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๑) รู้เห็นเหตุการณ์หรือเคยสอบสวนหรือพิจารณาเกี่ยวกับเรื่องที่กล่าวหาในฐานะอื่น ที่มีใช้ในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานไต่สวนมาก่อน”

มาตรา ๓๐ ให้ยกเลิกความใน (๓) ของมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๓) ข้อกล่าวหา คำแก้ข้อกล่าวหา สรุปข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้จากการไต่สวนข้อเท็จจริง”

มาตรา ๓๑ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕๓ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาสำนวนการไต่สวนข้อเท็จจริงและมีมติวินิจฉัยว่าข้อกล่าวหามีมูลหรือไม่ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติวินิจฉัยว่าข้อกล่าวหาใดไม่มีมูล ให้ข้อกล่าวหาอันนั้นเป็นอันตกไป

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าข้อกล่าวหาใดไม่มีมูลตามวรรคหนึ่ง ให้สำนักงาน ป.ป.ช. จัดให้บุคคลทั่วไปสามารถเข้าตรวจดูเหตุผลที่มีมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดังกล่าวได้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด”

มาตรา ๓๒ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕๘ เมื่อปรากฏว่าผู้ดำรงตำแหน่งดังต่อไปนี้ผู้ใดมีพฤติการณ์ร้ายรวยผิดปกติ
 ส่อไปในทางทุจริตต่อหน้าที่ ส่อว่ากระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ส่อว่ากระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่
 ในการยุติธรรม ส่อว่าจงใจใช้อำนาจหน้าที่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายหรือฝ่าฝืน
 หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง วุฒิสภามีอำนาจดำเนินการถอดถอนผู้นั้น
 ออกจากตำแหน่งได้ตามบทบัญญัติในหมวดนี้

- (๑) นายกรัฐมนตรี
- (๒) รัฐมนตรี
- (๓) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
- (๔) สมาชิกวุฒิสภา
- (๕) ประธานศาลฎีกา
- (๖) ประธานศาลรัฐธรรมนูญ
- (๗) ประธานศาลปกครองสูงสุด
- (๘) อัยการสูงสุด
- (๙) ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
- (๑๐) กรรมการการเลือกตั้ง
- (๑๑) ผู้ตรวจการแผ่นดิน
- (๑๒) กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน
- (๑๓) ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน
- (๑๔) รองประธานศาลฎีกา
- (๑๕) รองประธานศาลปกครองสูงสุด
- (๑๖) หัวหน้าสำนักตุลาการทหาร
- (๑๗) รองอัยการสูงสุด
- (๑๘) ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงหรือผู้ดำรงตำแหน่งระดับอื่นที่เทียบเท่า”

มาตรา ๓๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๕๘/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
 ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒

“มาตรา ๕๘/๑ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้รับรายงานจากผู้ตรวจการแผ่นดิน
 ขอให้ถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภาหรือ
 ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอื่น หรือผู้บริหารระดับสูง อันเนื่องมาจากกระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติ
 ตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการตามหมวด ๕ การไต่สวน
 ข้อเท็จจริงโดยเร็ว

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าผู้ดำรงตำแหน่งตามวรรคหนึ่งกระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรงนั้นมีมูล ให้รายงานไปยังประธานวุฒิสภา เพื่อให้ประธานวุฒิสภาจัดให้มีการประชุมวุฒิสภาเพื่อพิจารณาถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวโดยเร็ว และให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๖๔ วรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม”

มาตรา ๓๔ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๕๙ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕๙ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร หรือประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสองหมื่นคนมีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานวุฒิสภา เพื่อให้วุฒิสภามีมติให้ถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๕๘ ออกจากตำแหน่งได้”

มาตรา ๓๕ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๖๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๐ กรณีประชาชนร้องขอให้ถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๕๘ ออกจากตำแหน่ง ต้องมีผู้ริเริ่มรวบรวมรายชื่อจำนวนไม่เกินหนึ่งร้อยคนเพื่อดำเนินการจัดทำคำร้อง และรับรองลายมือชื่อของประชาชนที่เข้าชื่อจำนวนไม่น้อยกว่าสองหมื่นคน”

มาตรา ๓๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๓ เมื่อประธานวุฒิสภาได้รับคำร้องขอแล้ว ให้ประธานวุฒิสภาดำเนินการตรวจสอบและพิจารณาว่าคำร้องขอถูกต้องและครบถ้วนตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ และตามมาตรา ๖๑ หรือมาตรา ๖๒ ให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องขอ ในกรณีที่เห็นว่าถูกต้องและครบถ้วนแล้วให้ประธานวุฒิสภาส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อดำเนินการตามหมวด ๔ การไต่สวนข้อเท็จจริง โดยเร็ว หากเห็นว่าคำร้องขอไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน ให้ประธานวุฒิสภาแจ้งให้ผู้ร้องขอ หรือผู้ริเริ่มทราบโดยเร็วเพื่อดำเนินการให้ถูกต้อง โดยผู้ร้องขอหรือผู้ริเริ่มต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จ และส่งให้ประธานวุฒิสภาภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากประธานวุฒิสภา

ในกรณีที่ประธานวุฒิสภาได้รับคำร้องขอที่ได้แก้ไขตามวรรคหนึ่ง ให้ตรวจสอบคำร้องขอดังกล่าวให้เสร็จภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องขอนั้นว่าได้แก้ไขครบถ้วนถูกต้องแล้วหรือไม่ ในกรณีที่เห็นว่าผู้ร้องขอหรือผู้ริเริ่มได้แก้ไขถูกต้องหรือครบถ้วน ให้ประธานวุฒิสภาส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อดำเนินการตามหมวด ๔ การไต่สวนข้อเท็จจริง โดยเร็ว แต่หากเห็นว่าคำร้องขอนั้นมิได้แก้ไขให้ถูกต้องหรือครบถ้วน ให้ประธานวุฒิสภาส่งคำร้องขอคืนให้แก่ผู้ร้องขอหรือผู้ริเริ่ม แต่ทั้งนี้ ไม่ตัดสิทธิที่ผู้ร้องขอหรือผู้ริเริ่มจะยื่นคำร้องขอในประเด็นดังกล่าวเข้ามาใหม่”

มาตรา ๓๗ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๔ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติเสียงข้างมากว่าข้อกล่าวหาที่มาจาก การเข้าชื่อร้องขอเพื่อให้วุฒิสภามีมติถอดถอนผู้ถูกกล่าวหาออกจากตำแหน่งมีมูล และได้รายงาน ไปยังประธานวุฒิสภาดำเนินการตามมาตรา ๕๖ (๑) แล้ว ให้ประธานวุฒิสภাজัดให้มีการประชุมวุฒิสภา เพื่อพิจารณา มีมติโดยเร็ว”

มาตรา ๓๘ ให้ยกเลิกความซึ่งเป็นชื่อของหมวด ๖ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“หมวด ๖

การดำเนินคดีอาญาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญ”

มาตรา ๓๙ ให้ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา ๖๖ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“บทบัญญัติตามวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับกับกรณีที่ถูกกล่าวหาหรือบุคคลอื่นเป็นตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุน รวมทั้งผู้ให้ ผู้ขอให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่บุคคล ตามวรรคหนึ่ง เพื่อจูงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการหรือประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่ด้วย”

มาตรา ๔๐ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสี่และวรรคห้าของมาตรา ๖๖ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒

“ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีเหตุอันควรสงสัยว่าผู้เสียหายจะยื่นคำร้องต่อที่ประชุมใหญ่ ศาลฎีกากล่าวหาผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ประธานสภาผู้แทนราษฎร หรือประธานวุฒิสภา ว่ากระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติให้รับเรื่องกล่าวหาผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ในกรณีนี้ผู้เสียหายจะยื่นคำร้องต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาไม่ได้

กรณีตามวรรคสี่ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงโดยเร็ว และให้นำบทบัญญัติในหมวด ๔ การไต่สวนข้อเท็จจริง และหมวด ๕ การถอดถอนจากตำแหน่ง มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

มาตรา ๔๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๗๓/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒

“มาตรา ๗๓/๑ กรณีที่มีการฟ้องคดีอาญาผู้ถูกกล่าวหาต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หากการกระทำของผู้ถูกกล่าวหาเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายในทางทรัพย์สินหรือเป็นการละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐหรือบุคคลอื่น อัยการสูงสุดอาจยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำพิพากษาเพิกถอนการกระทำหรือคำสั่งอันมิชอบที่เป็นการละเมิดนั้นด้วยก็ได้

สำหรับความเสียหายที่เกิดขึ้นตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. แจ้งให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องดำเนินการให้ผู้ถูกกล่าวหาหรือผู้ซึ่งเกี่ยวข้องกับความเสียหายนั้นชดเชยค่าเสียหายตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นต่อไป”

มาตรา ๔๒ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๗๔/๑ ของหมวด ๖ การดำเนินคดีอาญา ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๗๔/๑ ในการดำเนินคดีอาญาตามหมวดนี้ ถ้าผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีไปในระหว่างถูกดำเนินคดี มิให้นับระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ”

มาตรา ๔๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗๕ มาตรา ๗๖ และมาตรา ๗๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๗๕ การกล่าวหาว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดรั่วรายผิดปกติ ให้ผู้กล่าวหาดำเนินการกล่าวหาต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในขณะที่ผู้ถูกกล่าวหายังดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือพ้นจากตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่เกินห้าปี โดยให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาวินิจฉัยเบื้องต้นก่อนว่าพฤติการณ์หรือเรื่องที่กล่าวหา นั้นเข้าหลักเกณฑ์ที่จะรับไว้พิจารณาได้หรือไม่ ถ้าผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้ซึ่งได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินไว้แล้ว ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. นำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินนั้นมาประกอบการพิจารณาด้วย

ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐพ้นจากการดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐเกินห้าปีแล้ว ห้ามมิให้มีการกล่าวหาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นตามวรรคหนึ่งอีก แต่ไม่เป็นการตัดอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะยกคำกล่าวหาที่ได้มีการกล่าวหาไว้แล้วหรือกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นรั่วรายผิดปกติขึ้นไต่สวนได้ ทั้งนี้ ต้องไม่เกินสิบปีนับแต่วันที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นพ้นจากการดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๗๖ การกล่าวหาตามมาตรา ๗๕ จะทำด้วยวาจาหรือทำเป็นหนังสือก็ได้ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

มาตรา ๗๗ ในกรณี que เรื่องที่กล่าวหาเข้าหลักเกณฑ์ตามมาตรา ๗๕ หรือในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐร่ำรวยผิดปกติ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการตามหมวด ๔ การไต่สวนข้อเท็จจริง ต่อไป”

มาตรา ๔๔ ให้ยกเลิกความใน (๒) ของมาตรา ๘๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๒) ในกรณีผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้ดำรงตำแหน่งประธานศาลฎีกา ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ประธานศาลปกครองสูงสุด ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ กรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดิน กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน รองประธานศาลฎีกา รองประธานศาลปกครองสูงสุด หัวหน้าสำนักตุลาการทหาร รองอัยการสูงสุด หรือผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง ให้ประธานกรรมการส่งเรื่องให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องต่อศาล ซึ่งมีเขตอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีเพื่อขอให้ศาลสั่งให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน”

มาตรา ๔๕ ให้ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา ๘๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ในการดำเนินคดีตามวรรคหนึ่งให้ได้รับการยกเว้นค่าธรรมเนียมศาล โดยกรณีตาม (๒) (๓) และ (๔) ให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม”

มาตรา ๔๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๘๑/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๘๑/๑ ในกรณีที่มีคำสั่งของศาลอันเป็นที่สุดท้ายให้ยกคำร้องของอัยการสูงสุด หรือประธานกรรมการที่ยื่นตามมาตรา ๘๑ และถ้าผู้ถูกกล่าวหามิใช่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และได้ถูกลงโทษทางวินัยไปก่อนโดยอาศัยเหตุที่มีมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่าผู้ถูกกล่าวหาร่ำรวยผิดปกติ ให้ผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหาสั่งยกเลิกคำสั่งลงโทษและดำเนินการให้ผู้นั้นได้รับความเป็นธรรมตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลสำหรับผู้ถูกกล่าวหา นั้น ๆ ในกรณีที่ไม่มีกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับดังกล่าว ให้ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ ในการดำเนินการดังกล่าว ห้ามไม่ให้หน่วยงานของรัฐยกอายุความใดขึ้นอ้างอันจะเป็นเหตุให้ไม่สามารถให้ความเป็นธรรมแก่บุคคลดังกล่าวได้

ในกรณีผู้ถูกกล่าวหาที่ถูกดำเนินคดีตามวรรคหนึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการให้ผู้ถูกกล่าวหา นั้น ได้รับความเป็นธรรมตามสมควรตามที่มิใช่กฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลสำหรับการดำรงตำแหน่งทางการเมืองนั้น แล้วแต่กรณี และให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด”

มาตรา ๔๗ ให้ยกเลิกความซึ่งเป็นชื่อของหมวด ๘ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“หมวด ๘

การตรวจสอบเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ซึ่งมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญ”

มาตรา ๔๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๘๔ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๙ การกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐดังต่อไปนี้ว่ากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ให้กล่าวหาต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในขณะที่ผู้ถูกกล่าวหาเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่เกินห้าปี

- (๑) ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือผู้บริหารระดับสูงซึ่งมิใช่บุคคลตามมาตรา ๖๖
- (๒) ผู้พิพากษาและตุลาการ
- (๓) พนักงานอัยการ
- (๔) เจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานของศาลและองค์กรตามรัฐธรรมนูญ
- (๕) ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๖) เจ้าหน้าที่ของรัฐในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

(๗) เจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

(๘) เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งกระทำความผิดในลักษณะที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นสมควรดำเนินการ ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

(๙) เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งร่วมกระทำความผิดกับบุคคลตาม (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) หรือ (๘)

การกล่าวหาตามวรรคหนึ่งจะทำได้ด้วยวาจาหรือทำเป็นหนังสือก็ได้ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับกับกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือบุคคลอื่นเป็นตัวการผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุนด้วย

ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยอายุความ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐตามวรรคหนึ่งได้พ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐไปเกินห้าปีแล้ว ย่อมไม่เป็นการตัดอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะยกคำกล่าวหาที่ได้มีการกล่าวหาไว้แล้วหรือกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่า

ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นกระทำผิดขึ้นได้ส่วนได้ ทั้งนี้ ต้องไม่เกินสิบปี นับแต่วันที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพ้นจากตำแหน่งหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ แล้วแต่กรณี”

มาตรา ๔๙ ให้ยกเลิกความใน (๒) ของมาตรา ๘๖ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๒) เรื่องที่เป็นคดีอาญาในประเด็นเดียวกันและศาลประทับฟ้องหรือพิพากษา หรือมีคำสั่งเสร็จเด็ดขาดแล้ว เว้นแต่คดีนั้นได้มีการถอนฟ้องหรือทิ้งฟ้อง หรือเป็นกรณีที่ศาลยังมีได้วินิจฉัยในเนื้อหาแห่งคดี คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะรับหรือยกคำกล่าวหาขึ้นชั้นพิจารณาก็ได้”

มาตรา ๕๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๘๗ คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจไม่รับหรือยกเรื่องกล่าวหาที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ขึ้นพิจารณาก็ได้

(๑) เรื่องที่ไม่ระบุพยานหลักฐานหรือไม่ปรากฏพฤติการณ์แห่งการกระทำชัดเจนเพียงพอที่จะดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงได้

(๒) เรื่องที่ล่วงเลยมาแล้วเกินห้าปีนับแต่วันเกิดเหตุจนถึงวันที่มีการกล่าวหา และเป็นเรื่องที่ไม่อาจหาพยานหลักฐานเพียงพอที่จะดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงต่อไปได้

(๓) เรื่องที่เป็นการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าการดำเนินการต่อผู้ถูกกล่าวหาตามกฎหมายอื่นเสร็จสิ้นและเป็นไปโดยชอบแล้ว และไม่มีเหตุอันควรสงสัยว่าการดำเนินการนั้นไม่เที่ยงธรรม”

มาตรา ๕๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๘๗/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๘๗/๑ เรื่องที่กล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐเรื่องใดที่หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นรับไว้พิจารณา ถ้าคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าเป็นเรื่องสำคัญที่มีผลกระทบต่อส่วนรวม หรือเป็นกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าเป็นกรณีที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจเรียกให้หน่วยงานนั้นโอนเรื่องและส่งเอกสารที่เกี่ยวข้องมาให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการต่อไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ได้”

มาตรา ๕๒ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๘๙/๑ มาตรา ๘๙/๒ มาตรา ๘๙/๓ และมาตรา ๘๙/๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๘๙/๑ ในกรณีที่มีการควบคุมตัวผู้ถูกกล่าวหาไว้ในอำนาจของศาลเนื่องจากการจับผู้ถูกกล่าวหาไว้ระหว่างดำเนินคดีตามมาตรา ๘๙ ให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจขอให้ศาลควบคุมตัวผู้ถูกกล่าวหาไว้ได้ต่อไป และให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบแจ้งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ เพื่อดำเนินคดีต่อไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาโดยไม่ต้องส่งเรื่องมาให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการ

กรณีที่พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการมีคำสั่งไม่ฟ้องผู้ถูกกล่าวหา ให้รายงานให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ กรณีดังกล่าวคณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจเรียกสำนวนการสอบสวนพร้อมพยานหลักฐานและเอกสารที่เกี่ยวข้องจากพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการมาพิจารณาหรือไต่สวนข้อเท็จจริงใหม่ก็ได้

การดำเนินการของพนักงานสอบสวนตามวรรคหนึ่ง ย่อมไม่ตัดอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงเอง หรือมอบหมายให้พนักงานไต่สวนเข้าร่วมสอบสวนกับพนักงานสอบสวนก็ได้

ให้พนักงานสอบสวนแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนของผู้ถูกกล่าวหา ดำเนินการทางวินัยตามกฎหมาย กฏ ข้อบังคับหรือระเบียบ ที่ใช้บังคับกับผู้ถูกกล่าวหา นั้นด้วย

มาตรา ๘๙/๒ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาเห็นสมควร อาจส่งเรื่องที่มีการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมีใช้บุคคลตามมาตรา ๖๖ ว่ากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ที่อยู่ระหว่างดำเนินการ ให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนดำเนินการทางวินัยหรือดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ แล้วแต่กรณี หรือส่งเรื่องให้พนักงานสอบสวนดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาต่อไปก็ได้

มาตรา ๘๙/๓ เมื่อพนักงานสอบสวนได้รับเรื่องจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้วให้ดำเนินการสอบสวนความผิดในเรื่องที่มีการกล่าวหา ร้องเรียนต่อไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาแล้วรายงานให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ โดยให้พนักงานสอบสวนแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนของผู้ถูกกล่าวหา ดำเนินการทางวินัยตามกฎหมาย กฏ ข้อบังคับหรือระเบียบที่ใช้บังคับกับผู้ถูกกล่าวหา นั้นด้วย

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่เห็นด้วยกับความเห็นของพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการตามวรรคหนึ่ง ให้สั่งการอย่างใดอย่างหนึ่งหรืออาจเรียกสำนวนการสอบสวนมาดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงใหม่ได้ โดยถือว่าการดำเนินการของพนักงานสอบสวนไม่เสียไป และอาจถือเป็นสำนวนการไต่สวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทั้งหมดหรือแต่บางส่วนก็ได้

ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนของผู้ถูกกล่าวหาได้ดำเนินการทางวินัยไปตามวรรคหนึ่ง และได้มีคำสั่งลงโทษทางวินัยผู้ถูกกล่าวหา ในการลงโทษทางวินัยดังกล่าว ให้บังคับตามมาตรา ๘๙/๔

มาตรา ๘๙/๔ ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนได้รับเรื่องจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อให้ดำเนินการไปตามอำนาจหน้าที่ ให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนดำเนินการสอบสวนความผิดไปตามกฎหมาย กฎ ข้อบังคับหรือระเบียบ ที่ใช้บังคับสำหรับการดำเนินการทางวินัยของผู้ถูกกล่าวหาหรือการแต่งตั้งถอดถอนสำหรับผู้ถูกกล่าวหา นั้น แล้วรายงานผลการดำเนินการให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาดำเนินการและให้มีผลบังคับตามมาตรา ๙๒

เมื่อได้รับทราบรายงานตามวรรคหนึ่งแล้ว หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าการดำเนินการเกี่ยวกับวินัย หรือการดำเนินการเกี่ยวกับการแต่งตั้งถอดถอนนั้นไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสม คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจดำเนินการตามมาตรา ๙๕ ก็ได้”

มาตรา ๕๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๙๖ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๙๖ ผู้ถูกกล่าวหาที่ถูกลงโทษตามมาตรา ๘๙/๔ หรือมาตรา ๙๓ จะใช้สิทธิอุทธรณ์ดุลพินิจในการกำหนดโทษของผู้บังคับบัญชาตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลสำหรับผู้ถูกกล่าวหา นั้น ๆ ก็ได้ ทั้งนี้ ต้องใช้สิทธิดังกล่าวภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับทราบคำสั่งดังกล่าว”

มาตรา ๕๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสามของมาตรา ๙๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒

“ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาเป็นข้าราชการทหาร ให้อัยการสูงสุดเป็นผู้ฟ้องคดีโดยถือเป็นอัยการทหารตามกฎหมายว่าด้วยพระธรรมนูญศาลทหาร หรือจะมอบหมายให้อัยการทหารเป็นผู้ฟ้องคดีแทนก็ได้”

มาตรา ๕๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๙๘ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๙๘ เมื่อจะมีการฟ้องคดีอาญาตามมาตรา ๙๗ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗๒ มาตรา ๗๓ มาตรา ๗๔ และมาตรา ๗๕/๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

มาตรา ๕๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๙๘/๑ และมาตรา ๙๘/๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒

“มาตรา ๙๘/๑ กรณีที่มีการฟ้องผู้ถูกกล่าวหาเป็นคดีอาญาต่อศาลที่มีเขตอำนาจในการพิจารณาคดี ให้ศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดียึดรายงานและสำนวนคดีของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นหลักในการพิจารณาและอาจไต่สวนหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเพิ่มเติมได้ตามที่เห็นควร ในการดำเนินคดีตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลดำเนินกระบวนการพิจารณาไปโดยใช้ระบบไต่สวน ทั้งนี้ ตามระเบียบที่ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกากำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ให้นำความในวรรคหนึ่งและวรรคสอง มาใช้บังคับกับการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลทหารด้วยโดยอนุโลม เว้นแต่ ในการดำเนินกระบวนการพิจารณาให้เป็นไปตามระเบียบที่ที่ประชุมใหญ่ศาลทหารสูงสุดกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๙๘/๒ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗๓/๑ มาใช้บังคับกับการดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วยโดยอนุโลม”

มาตรา ๕๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๐๓/๑ ของหมวด ๙ การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒

“มาตรา ๑๐๓/๑ บรรดาความผิดที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ ให้ถือเป็นความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ตามประมวลกฎหมายอาญาด้วย”

มาตรา ๕๘ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นหมวด ๙/๑ การส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต มาตรา ๑๐๓/๒ มาตรา ๑๐๓/๓ มาตรา ๑๐๓/๔ มาตรา ๑๐๓/๕ มาตรา ๑๐๓/๖ มาตรา ๑๐๓/๗ มาตรา ๑๐๓/๘ และมาตรา ๑๐๓/๙ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒

“หมวด ๙/๑

การส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

มาตรา ๑๐๓/๒ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่า คดีใดสมควรจัดให้มีมาตรการคุ้มครองช่วยเหลือแก่ผู้กล่าวหา ผู้เสียหาย ผู้ทำคำร้อง ผู้ร้องทุกข์กล่าวโทษ ผู้ให้ถ้อยคำ หรือผู้ที่แจ้งเบาะแสหรือข้อมูลใดเกี่ยวกับการทุจริตต่อหน้าที่ การรั่วรัยผิดปกติ หรือข้อมูลอื่นอันเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. แจงให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการให้มีมาตรการในการคุ้มครองบุคคลดังกล่าว โดยให้ถือว่าบุคคลดังกล่าว

เป็นพยานที่มีสิทธิได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองพยานในคดีอาญา ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็นด้วยว่าสมควรใช้มาตรการทั่วไปหรือมาตรการพิเศษ ตามกฎหมายดังกล่าวสำหรับบุคคลเหล่านั้นด้วย

ในกรณีเกิดความเสียหายแก่ชีวิต ร่างกาย อนามัย ชื่อเสียง ทรัพย์สิน หรือสิทธิอย่างหนึ่ง อย่างไม่ชอบของบุคคลตามวรรคหนึ่ง หรือสามี ภริยา ผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน หรือบุคคลอื่นที่มีความสัมพันธ์ ใกล้ชิดกับบุคคลดังกล่าว เพราะมีการกระทำผิดอาญาโดยเจตนา เนื่องจากการดำเนินการหรือการให้ถ้อยคำ หรือแจ้งเบาะแสหรือข้อมูลต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้บุคคลนั้นมีสิทธิยื่นคำร้องต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบ เพื่อขอรับค่าตอบแทนเท่าที่จำเป็นและสมควรตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองพยานในคดีอาญาด้วย

มาตรา ๑๐๓/๓ คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจจัดให้มีรางวัลตอบแทนหรือประโยชน์อื่นใด แก่บุคคลตามมาตรา ๑๐๓/๒ วรรคหนึ่ง ตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

มาตรา ๑๐๓/๔ ในกรณีที่บุคคลตามมาตรา ๑๐๓/๒ วรรคหนึ่ง เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ และคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าการดำเนินการหรือให้ถ้อยคำ หรือแจ้งเบาะแสหรือข้อมูลของบุคคล ดังกล่าวเป็นประโยชน์ต่อการป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่างยิ่ง และสมควรได้รับยกย่องให้เป็น แบบอย่างแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชนโดยทั่วไป ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือน และระดับตำแหน่งให้แก่บุคคลนั้นเป็นกรณีพิเศษ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๑๐๓/๕ ในกรณีที่บุคคลตามมาตรา ๑๐๓/๒ วรรคหนึ่ง เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ เมื่อบุคคลนั้นร้องขอต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่าหากยังคงปฏิบัติหน้าที่ในสังกัดเดิมต่อไป อาจถูก กลั่นแกล้งหรือได้รับการปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม อันเนื่องจากการกล่าวหาหรือการให้ถ้อยคำ หรือแจ้ง เบาะแสหรือข้อมูลนั้น และคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาแล้วเห็นว่ามีความพยานหลักฐานเบื้องต้นอันควร เชื่อได้ว่าน่าจะมีเหตุดังกล่าว ให้เสนอต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการให้ได้รับความคุ้มครอง หรือมีมาตรการอื่นใดตามที่เห็นสมควรต่อไป

มาตรา ๑๐๓/๖ บุคคลหรือผู้ถูกกล่าวหารายใดซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องในการกระทำความผิด กับเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งเป็นผู้ถูกกล่าวหารายอื่น หากได้ให้ถ้อยคำ หรือแจ้งเบาะแสหรือข้อมูลอันเป็น สารสำคัญในการที่จะใช้เป็นพยานหลักฐานในการวินิจฉัยชี้มูลการกระทำผิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐรายอื่นนั้น และคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นสมควรจะกั้นผู้นั้นไว้เป็นพยานโดยไม่ดำเนินคดีก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด

มาตรา ๑๐๓/๗ ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการจัดทำข้อมูลรายละเอียดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างโดยเฉพาะราคากลางและการคำนวณราคากลางไว้ในระบบข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าตรวจสอบได้

เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ในกรณีที่มีการทำสัญญาระหว่างหน่วยงานของรัฐกับบุคคลหรือนิติบุคคลที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ ให้บุคคลหรือนิติบุคคลที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐนั้น มีหน้าที่แสดงบัญชีรายการรับจ่ายของโครงการที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐต่อกรมสรรพากร นอกเหนือจากบัญชีงบดุลปกติที่ยื่นประจำปี เพื่อให้มีการตรวจสอบเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินและการคำนวณภาษีเงินได้ในโครงการที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐดังกล่าว ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

ในกรณีที่ปรากฏจากการตรวจสอบหรือการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่าบุคคลหรือนิติบุคคลใดที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการทุจริตของเจ้าหน้าที่ของรัฐ และกรณีมีความจำเป็นที่จะต้องตรวจสอบธุรกรรมทางการเงินหรือการชำระภาษีเงินได้ของบุคคลหรือนิติบุคคลนั้น แล้วแต่กรณี ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจประสานงานและสั่งให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องรับเรื่องดังกล่าวไปดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ แล้วให้หน่วยงานของรัฐนั้นมีหน้าที่รายงานผลการดำเนินการให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบต่อไป

นอกจากกรณีตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นสมควรเพื่อดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งอันเป็นการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เนื่องจากการใช้อำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นสมควรในการกำหนดมาตรการเพื่อให้หน่วยงานของรัฐรับไปปฏิบัติ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจสั่งให้หน่วยงานของรัฐนั้นดำเนินการไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดมาตรการในเรื่องนั้นแล้วรายงานให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบก็ได้

มาตรา ๑๐๓/๘ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่รายงานต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อสั่งการให้หน่วยงานของรัฐจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างตามมาตรา ๑๐๓/๗ วรรคหนึ่ง โดยหน่วยงานของรัฐจะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้ดำเนินการดังกล่าว และให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่ติดตามผลการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีในกรณีดังกล่าวด้วย

หน่วยงานของรัฐใดฝ่าฝืนหรือไม่ดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องมีความผิดทางวินัยหรือเป็นเหตุที่จะถูกถอดถอนจากตำแหน่งหรือต้องพ้นจากตำแหน่ง แล้วแต่กรณี

มาตรา ๑๐๓/๙ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. จัดให้มีการเปิดเผยกระบวนการและขั้นตอนการไต่สวนข้อเท็จจริงของคดีที่อยู่ระหว่างการไต่สวนเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าตรวจดูได้ โดยให้มีการจัดทำข้อมูลดังกล่าวไว้ในระบบข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ของสำนักงาน ป.ป.ช. ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงการคุ้มครองสิทธิของบุคคลและผลกระทบต่อรูปคดีด้วย”

มาตรา ๕๙ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นหมวด ๙/๒ กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
ประจำจังหวัด มาตรา ๑๐๓/๑๐ มาตรา ๑๐๓/๑๑ มาตรา ๑๐๓/๑๒ มาตรา ๑๐๓/๑๓ มาตรา ๑๐๓/๑๔
มาตรา ๑๐๓/๑๕ มาตรา ๑๐๓/๑๖ มาตรา ๑๐๓/๑๗ มาตรา ๑๐๓/๑๘ มาตรา ๑๐๓/๑๙ มาตรา ๑๐๓/๒๐
และมาตรา ๑๐๓/๒๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
พ.ศ. ๒๕๔๒

“หมวด ๙/๒

กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด

มาตรา ๑๐๓/๑๐ ให้มีกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด
จำนวนสามคน ประกอบด้วยประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดคนหนึ่ง
และกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดอื่นอีกสองคน ซึ่งได้รับการแต่งตั้งโดย
คณะกรรมการ ป.ป.ช.

ให้ผู้อำนวยการสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดทำหน้าที่เป็นเลขานุการ
มาตรา ๑๐๓/๑๑ ผู้มีสิทธิเข้ารับการสรรหากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
ประจำจังหวัดต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

(ก) มีคุณสมบัติ

(๑) เป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์

(๒) มีความรู้ความสามารถและมีผลงานเป็นที่ยอมรับในด้านการป้องกันและ

ปราบปรามการทุจริต

(๓) มีสัญชาติไทย

(๔) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบห้าปีบริบูรณ์

(๕) รับหรือเคยรับราชการในระดับไม่ต่ำกว่าผู้อำนวยการกองหรือเทียบเท่า

หรือเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์หรือมีผลงานเป็นที่ยอมรับในลักษณะที่เป็นประโยชน์
ต่อการส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต หรือเป็นผู้ซึ่งองค์การพัฒนาเอกชนหรือองค์กร
วิชาชีพที่มีกฎหมายรับรองและปฏิบัติงานมาอย่างต่อเนื่องเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสิบปีโดยองค์การพัฒนา
เอกชนหรือองค์กรวิชาชีพให้การรับรอง

(ข) ไม่มีลักษณะต้องห้าม

(๑) วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

(๒) ต้องคุมขังอยู่โดยหมายของศาลหรือโดยคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย

(๓) ดิตยาเสพติดให้โทษ

(๔) เป็นบุคคลล้มละลาย หรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

(๕) ต้องคำพิพากษาให้จำคุก แม้ว่าคดีนั้นจะยังไม่ถึงที่สุดหรือมีการรอการลงโทษ หรือเคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาอันถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ หรือความผิดฐานหมิ่นประมาท

(๖) เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ

(๗) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน เพราะร่ำรวยผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ

(๘) เคยถูกถอดถอนออกจากตำแหน่งไม่ว่าด้วยเหตุใด

มาตรา ๑๐๓/๑๒ ในการแต่งตั้งกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด ให้มีคณะกรรมการสรรหาคณะหนึ่งมีจำนวนเก้าคน ทำหน้าที่คัดเลือกบุคคลที่สมควรได้รับการเสนอรายชื่อเป็นกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด ประกอบด้วยผู้แทนหน่วยงานหรือองค์กรในแต่ละจังหวัดตาม (๑) ถึง (๙) โดยการคัดเลือกกันเองให้เหลือหน่วยงานหรือองค์กรละหนึ่งคน

(๑) สมาคมครูหรือสมาคมทางการศึกษา

(๒) สภานายความหรือผู้ประกอบการวิชาชีพกฎหมาย

(๓) สมาคมหรือชมรมพนักงานรัฐวิสาหกิจ หรือสภาแรงงาน หรือสหภาพแรงงาน

(๔) สภาหอการค้าจังหวัดหรือสภาอุตสาหกรรมจังหวัดหรือชมรมธนาคารพาณิชย์จังหวัด

(๕) กลุ่มอาสาสมัคร

(๖) องค์กรเอกชน

(๗) องค์กรเกษตรกร

(๘) สมาคมหรือชมรมสื่อมวลชน

(๙) หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัด

ให้ผู้ได้รับเลือกตามวรรคหนึ่งประชุมและเลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานกรรมการสรรหา

ให้เลขาธิการแต่งตั้งข้าราชการในสำนักงาน ป.ป.ช. คนหนึ่งทำหน้าที่เป็นเลขานุการของ

คณะกรรมการสรรหา

หลักเกณฑ์และวิธีการในการคัดเลือกกรรมการสรรหาตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด

มาตรา ๑๐๓/๑๓ การคัดเลือกกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ให้ผู้มีสิทธิเข้ารับการสรรหาเป็นกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดยื่นความประสงค์เพื่อเข้ารับการสรรหาต่อประธานกรรมการสรรหาโดยให้แจ้งความประสงค์ว่าต้องการเข้ารับการสรรหาเป็นกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดใด

(๒) ให้คณะกรรมการสรรหาจัดทำบัญชีรายชื่อผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อจำนวนสองเท่าของกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดในแต่ละจังหวัดเสนอต่อประธานกรรมการเพื่อเสนอให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาคัดเลือกซึ่งจะต้องเสนอพร้อมความยินยอมของผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อนั้น

(๓) ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาคัดเลือกบุคคลตาม (๒) และแต่งตั้งให้เป็นกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด

(๔) ให้สำนักงาน ป.ป.ช. ประกาศรายชื่อกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดที่ได้รับการแต่งตั้งในราชกิจจานุเบกษา

หลักเกณฑ์และวิธีการในการเข้ารับการสรรหา การตรวจสอบคุณสมบัติ และวิธีการเลือกกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

มาตรา ๑๐๓/๑๔ ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดต้อง

(๑) ไม่เป็นกรรมการหรือที่ปรึกษาของรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐ

(๒) ไม่ดำรงตำแหน่งใดในห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือองค์การที่ดำเนินธุรกิจโดยมุ่งหาผลกำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน หรือเป็นลูกจ้างของบุคคลใด

(๓) ไม่ประกอบวิชาชีพอิสระอื่นใด

(๔) ไม่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

(๕) ไม่เป็นสมาชิก เจ้าหน้าที่ หรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นของพรรคการเมือง

(๖) ไม่เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช

(๗) ไม่เป็นเจ้าของที่ของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่งตั้งบุคคลตาม (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) หรือ (๗) ผู้ได้รับแต่งตั้งจะปฏิบัติหน้าที่ได้ต่อเมื่อได้ลาออกหรือได้พ้นจากการเป็นบุคคลตาม (๑) (๒) (๔) (๕) (๖) หรือ (๗) หรือแสดงหลักฐานให้เป็นที่เชื่อได้ว่าตนได้เลิกประกอบวิชาชีพอิสระตาม (๓) แล้ว ซึ่งต้องกระทำภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง แต่ถ้าผู้นั้นมิได้ลาออกหรือได้พ้นหรือเลิกประกอบวิชาชีพอิสระภายในเวลาที่กำหนด ให้ถือว่าผู้นั้นมิเคยได้รับการแต่งตั้งให้เป็นกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดและให้ดำเนินการสรรหาและแต่งตั้งใหม่

มาตรา ๑๐๓/๑๕ ให้กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดมีวาระการดำรงตำแหน่งสี่ปีนับแต่วันที่รับแต่งตั้งและจะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินหนึ่งวาระไม่ได้ไม่ว่าในจังหวัดใด

กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด ซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ต้องปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด ซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่จะเข้ารับหน้าที่

เพื่อให้ได้มาซึ่งกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดชุดใหม่เข้ามา ปฏิบัติหน้าที่เมื่อสิ้นสุดวาระของกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดชุดเดิม ให้ดำเนินการสรรหาและเลือกกรรมการชุดใหม่เป็นการล่วงหน้าตามสมควร

มาตรา ๑๐๓/๑๖ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) มีอายุครบเจ็ดสิบปีบริบูรณ์
- (๓) ลาออก
- (๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๐๓/๑๑ หรือกระทำการฝ่าฝืน

มาตรา ๑๐๓/๑๔

(๕) กระทำการฝ่าฝืนมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

(๖) กระทำการใดอันมีลักษณะเป็นความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคล และประโยชน์ส่วนรวมตามที่กฎหมายบัญญัติ

(๗) ในกรณีที่ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าห้าพันคนเข้าชื่อร้องขอต่อ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่ากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดผู้ใดกระทำการ ขาดความเที่ยงธรรม จงใจฝ่าฝืนรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย หรือมีพฤติกรรมที่เป็นการเสื่อมเสียแก่เกียรติศักดิ์ ของการดำรงตำแหน่งอย่างร้ายแรง

(๘) คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่ากระทำการทุจริตต่อหน้าที่หรือร่ำรวยผิดปกติ หรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติหรือจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือ ปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

(๙) คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติให้พ้นจากตำแหน่ง

ในกรณีที่กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดผู้ใดถูกกล่าวหาตาม (๗) หรือ (๘) หรือในกรณีที่มีเหตุอันควร คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจกำหนดให้กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดผู้นั้นยุติการปฏิบัติหน้าที่ไว้ก่อนก็ได้

มาตรา ๑๐๓/๑๗ ในกรณีที่กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๐๓/๑๖ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการสรรหาและแต่งตั้งใหม่โดยเร็ว และให้ผู้ได้รับแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งเพียงเท่าวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน เว้นแต่มีระยะเวลา การดำรงตำแหน่งเหลืออยู่ไม่ถึงหนึ่งร้อยแปดสิบวัน

ในกรณีที่กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจดำเนินการตามที่เห็นสมควร

มาตรา ๑๐๓/๑๘ ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด มีอำนาจหน้าที่ในเขตจังหวัดดังนี้

(๑) ส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยการประสานความร่วมมือกับประชาชนและส่วนราชการเพื่อเผยแพร่ความรู้ให้ประชาชนในทุกระดับได้ตระหนักถึงผลกระทบจากการทุจริต โดยดำเนินการเพื่อป้องกันการทุจริตและเสริมสร้างทัศนคติและค่านิยมเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริต รวมทั้งดำเนินการให้ประชาชนหรือกลุ่มบุคคลในทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๒) พิจารณาเสนอมาตรการ ความเห็น หรือข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๓) ตรวจสอบข้อเท็จจริงเรื่องกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐและรวบรวมพยานหลักฐานเสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช.

(๔) ตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริง รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินตามบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบที่ยื่นต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.

(๕) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย เว้นแต่การได้สวนข้อเท็จจริงตามมาตรา ๔๓

หลักเกณฑ์และวิธีการในการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดตาม (๓) และ (๔) ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

กรณีตามวรรคหนึ่ง ให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด หรือผู้อำนวยการสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด มีอำนาจลงนามในหนังสือเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ได้

มาตรา ๑๐๓/๑๙ ให้กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๓๙

มาตรา ๑๐๓/๒๐ กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดมีสิทธิได้รับคำตอบแทนหรือประโยชน์ตอบแทนอื่น ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

มาตรา ๑๐๓/๒๑ ให้มีสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติประจำจังหวัด เรียกโดยย่อว่า “สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด” เป็นส่วนราชการในสังกัดสำนักงาน ป.ป.ช. โดยมีผู้กำกับการสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและเจ้าหน้าที่ซึ่งอยู่ในบังคับบัญชาขึ้นตรงต่อเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่รับผิดชอบงานของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดหรืองานอื่นใดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย”

มาตรา ๖๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๐๔ ให้มีสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรียกโดยย่อว่า “สำนักงาน ป.ป.ช.” เป็นส่วนราชการที่เป็นหน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญ และมีฐานะเป็นนิติบุคคล”

มาตรา ๖๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๑๒) และ (๑๓) ของมาตรา ๑๐๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

“(๑๒) การกำหนดค่าเบี้ยประชุมของคณะกรรมการและคณะบุคคลที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่งตั้ง

(๑๓) การวางระเบียบว่าด้วยการเก็บรักษาและการทำลายเอกสารและข้อมูลที่อยู่ในความครอบครองของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และสำนักงาน ป.ป.ช.”

มาตรา ๖๒ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๑๐ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของสำนักงาน ป.ป.ช. และมีอำนาจกำหนดตำแหน่งและการได้รับเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช.

โดยเทียบเคียงกับการกำหนดตำแหน่งตามที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน

การกำหนดตำแหน่งของข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช. ให้จำแนกประเภทตำแหน่งเป็นตำแหน่งในสาขากระบวนการยุติธรรมและตำแหน่งทั่วไป โดยพิจารณาจากสาขาอาชีพ ความรู้ ความเชี่ยวชาญ และอำนาจหน้าที่ของแต่ละประเภทตำแหน่งนั้น

การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในฐานะองค์กรกลางบริหารงานบุคคล คำว่า “ก.พ.” ให้หมายถึงคณะกรรมการ ป.ป.ช. และ คำว่า “ส่วนราชการที่มีหัวหน้าส่วนราชการรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี” ให้หมายถึงสำนักงาน ป.ป.ช.

คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านการบริหารงานบุคคลร่วมเป็นกรรมการเพื่อทำหน้าที่ในฐานะองค์กรกลางบริหารงานบุคคลก็ได้

ในการบริหารงานบุคคลของสำนักงาน ป.ป.ช. คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อทำหน้าที่เป็นคณะอนุกรรมการข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช. ก็ได้ โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

ให้คณะอนุกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งทำหน้าที่เช่นเดียวกับคณะอนุกรรมการสามัญประจำกระทรวงตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน

ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในฐานะองค์กรกลางบริหารงานบุคคล และคณะอนุกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งให้มีสิทธิได้รับค่าเบี้ยประชุมเช่นเดียวกับ ก.พ. ด้วย”

มาตรา ๖๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๑๐/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒

“มาตรา ๑๑๐/๑ ในการกำหนดตำแหน่งข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช. ให้ดำรงตำแหน่งในสาขากระบวนการยุติธรรมนั้น จะต้องเป็นผู้ที่มีพื้นความรู้ในระดับเนติบัณฑิต หรือเป็นผู้สำเร็จปริญญาทางกฎหมาย และเป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ในการไต่สวนและวินิจฉัยคดี หรือการให้ความเห็นทางกฎหมาย ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด

สำหรับตำแหน่งข้าราชการประเภททั่วไป ให้จำแนกประเภทตำแหน่งตามสาขาอาชีพ และตามภารกิจของลักษณะงานที่ได้รับมอบหมาย ทั้งนี้ โดยจะให้มีตำแหน่งประเภทวิชาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนด้วยก็ได้

ในส่วนของตำแหน่งทางบริหารนั้น ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด”

มาตรา ๖๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๑๑ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจในการกำหนดอัตราเงินเดือนเงินประจำตำแหน่ง ให้กับข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช. ได้ โดยให้มีการจัดทำบัญชีอัตราเงินเดือนเงินประจำตำแหน่ง ของข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช. ตามพื้นความรู้ ประสบการณ์ ภาระหน้าที่ตามคุณภาพงานและการดำรงตนอยู่ในความยุติธรรมโดยเทียบเคียงได้กับบัญชีเงินเดือนเงินประจำตำแหน่ง ของข้าราชการในกระบวนการยุติธรรม และให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาโดยให้มีผลใช้บังคับเช่นเดียวกับกฎหมายว่าด้วยเงินเดือนเงินประจำตำแหน่ง ของข้าราชการอื่นในกระบวนการยุติธรรม

บัญชีเงินเดือน ตามวรรคหนึ่งให้นำมาคำนวณบำเหน็จบำนาญตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการได้

การจ่ายเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง ให้แก่ข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช. ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยกรนั้น”

มาตรา ๖๕ ให้ยกเลิกมาตรา ๑๑๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒

มาตรา ๖๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๒๓/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒

“มาตรา ๑๒๓/๑ เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา ๖๗ ให้ยกเลิกมาตรา ๑๒๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๖๘ บรรดาข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ และคำสั่งของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่ออกตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ซึ่งมีผลใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้ยังคงมีผลใช้บังคับต่อไปจนกว่าจะได้มีข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ

มาตรา ๖๙ บรรดาการดำเนินการใด ๆ ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. คณะอนุกรรมการไต่สวน พนักงานไต่สวน และพนักงานเจ้าหน้าที่ได้กระทำไปตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้เป็นอันใช้ได้

มาตรา ๗๐ บรรดาคดีที่ผู้ถูกกล่าวหาเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งดำรงตำแหน่งต่ำกว่าระดับผู้อำนวยการกองหรือเทียบเท่า ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. รับไว้พิจารณาแล้ว ก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ การดำเนินการต่อไปในคดีดังกล่าวให้เป็นไปตามมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

มาตรา ๗๑ ในระหว่างที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ยังมิได้มีการจัดตำแหน่งข้าราชการ เพื่อให้ได้รับเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งตามมาตรา ๑๑๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้นำบัญชีเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๗๒ บรรดาบทบัญญัติใดที่ได้บัญญัติไว้ตามประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ เรื่อง การดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๙ ที่เป็นเรื่องเดียวกัน หรือที่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้ใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้แทน

มาตรา ๗๓ ให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติรักษาการ
ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

.....
.....

ถูกต้องตามมติของสภาผู้แทนราษฎร

(นางสุภาวดี ดันตระกูล)
ผู้อำนวยการกลุ่มงานพระราชบัญญัติและญัตติ ๑
สำนักการประชุม
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

(๑๖๑)

บันทึกวิเคราะห์

ความจำเป็นในการตรากฎหมาย

ประกอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและ

ปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

๑. ชื่อร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
(ฉบับที่ ..) พ.ศ.

๒. ผู้เสนอ

ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

๓. ความเป็นมา

เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ได้ประกาศใช้บังคับ ซึ่งเป็นผลให้มีการเปลี่ยนแปลงหลักการสำคัญบางประการเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามรัฐธรรมนูญฉบับปี ๒๕๕๐ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการสรรหาและการเลือกคณะกรรมการ ป.ป.ช. การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน และการไต่สวนข้อเท็จจริงกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ เป็นต้น อีกทั้งในการดำเนินการของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ยังได้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการบริหารงาน เพื่อให้สอดคล้องเป็นไปตามรัฐธรรมนูญและกฎหมายที่เกี่ยวข้องไปแล้วบางส่วนซึ่งจำเป็นต้องมีการปรับปรุงพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ เพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐๒ ซึ่งต้องดำเนินการภายในกำหนดหนึ่งปี นับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญ โดยประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ จะต้องเป็นผู้เสนอให้มีการปรับปรุงพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว

๔. วัตถุประสงค์

เพื่อเป็นการปรับปรุงพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ ให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

๕. องค์กรหรือหน่วยงานผู้รับผิดชอบในการเสนอปรับปรุงกฎหมาย

คณะกรรมการ ป.ป.ช. และสำนักงาน ป.ป.ช.

๖. ความจำเป็นในการตรากฎหมาย

๖.๑ เหตุผลและความจำเป็นในการตรากฎหมาย

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐๒ ได้บัญญัติให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ มีผลใช้บังคับต่อไปโดยให้ถือว่าการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญโดยพระราชบัญญัติที่ได้ประกาศใช้บังคับในระหว่างวันที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๙ มีผลใช้บังคับเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญนี้ และให้ผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดำเนินการปรับปรุงพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญเพื่อให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ และโดยที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๐(๓) ได้กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจได้สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐตั้งแต่ผู้บริหารระดับสูงหรือข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่ผู้อำนวยการกองหรือเทียบเท่าขึ้นไป ร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม รวมทั้งดำเนินการกับเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือข้าราชการในระดับที่ต่ำกว่าที่ร่วมกระทำความผิดกับผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวหรือกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือที่กระทำความผิดในลักษณะที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นสมควรดำเนินการด้วย ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ซึ่งบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญดังกล่าวได้กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการได้สวนเจ้าหน้าที่ของรัฐขึ้นใหม่ ประกอบกับรัฐธรรมนูญยังได้เปลี่ยนแปลงขอบเขตอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในหลายประการไม่ว่าจะเป็นเรื่องการสรรหาคณะกรรมการ ป.ป.ช. การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน เป็นต้น จึงจำเป็นต้องมีการปรับปรุงหลักเกณฑ์การได้สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้สอดคล้องกับหลักการดังกล่าวข้างต้น รวมทั้งจำเป็นต้องมีการปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. บางประการโดยเฉพาะการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินและการบริหารจัดการองค์กรเพื่อให้การดำเนินงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นสอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

๖.๒ การใช้บังคับและสภาพบังคับทางกฎหมาย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ หมวด ๖ ส่วนที่ ๖ การตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๙ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญจะเสนอได้ก็แต่โดย (๓) ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลฎีกา หรือองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งประธานศาลและประธานองค์กรนั้นเป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น และตามมาตรา ๑๔๐ วรรคสอง ยังได้บัญญัติให้นำบทบัญญัติในหมวด ๖ ส่วนที่ ๗ การตราพระราชบัญญัติมาใช้บังคับกับการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญด้วยโดยอนุโลม ซึ่งตามมาตรา ๑๔๒ วรรคห้า ในการเสนอร่างพระราชบัญญัติตามวรรคหนึ่งต้องมีบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติเสนอมาพร้อมกับร่างพระราชบัญญัติด้วย ซึ่งในการปรับปรุงพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ นั้น ยังจะต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขของมาตรา ๓๐๒ ที่ได้บัญญัติให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ มีผลใช้บังคับต่อไปภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดไว้ในมาตรานี้ โดยให้ประธานกรรมการป้องกัน

และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติในฐานะผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดำเนินการปรับปรุงพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญเพื่อให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ และให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว และให้วุฒิสภาพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น ซึ่งถือเป็นเงื่อนไขที่มีผลให้สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาจะต้องพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่เสนอให้มีการปรับปรุงให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด รัฐธรรมนูญมาตรา ๓๐๒ ดังกล่าว จึงเป็นบทบัญญัติที่ได้กำหนดเงื่อนไขให้ต้องมีการเสนอให้มีการปรับปรุงพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ เพื่อเป็นการรับรองให้กฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ยังคงมีผลใช้บังคับโดยต่อเนื่อง ซึ่งจะต้องดำเนินการเพื่อให้สอดคล้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ โดยมีหลักการที่สำคัญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ที่เสนอให้มีการปรับปรุงในสาระสำคัญ ดังนี้

(๑) การแก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” “ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง” “ผู้บริหารระดับสูง” “ผู้อำนวยการกอง” และคำว่า “พนักงานไตสวน” เพื่อให้สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการตรวจสอบทรัพย์สิน การไตสวนข้อเท็จจริง และการถอดถอนจากตำแหน่งที่รัฐธรรมนูญมาตรา ๒๕๐ ได้กำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไว้ จึงจำเป็นต้องกำหนดบทนิยามให้สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ด้วย

(๒) การแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การสรรหาและการเลือกคณะกรรมการ ป.ป.ช. การเปิดเผยบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของคณะกรรมการ ป.ป.ช. รวมถึงการดำเนินการในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ เพื่อเป็นการปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้องกับหลักการตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ การปรับปรุงกฎหมายยังได้กำหนดหลักเกณฑ์บางอย่างเพื่อให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ปฏิบัติงานได้อย่างต่อเนื่องและอาจถูกตรวจสอบได้เช่นกัน

(๓) การแก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์และวิธีการในการตรวจสอบข้อเท็จจริงและกระบวนการไตสวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. การขอให้เพิกถอนการกระทำหรือคำสั่งทางปกครองที่เป็นการละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐหรือบุคคลอื่น และกำหนดให้การดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐให้ใช้ระบบไตสวน ทั้งนี้ เพื่อเป็นการปรับปรุงกระบวนการไตสวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้เกิดความชัดเจนและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นสามารถนำตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษได้อย่างแท้จริง อีกทั้งยังเป็นการคุ้มครองผลประโยชน์ของรัฐในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางบริหารหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ใช้อำนาจในตำแหน่งไปโดยมิชอบก่อให้เกิดความเสียหายกับหน่วยงานของรัฐหรือบุคคลอื่นซึ่งเป็นการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการตามรัฐธรรมนูญโดยเฉพาะมาตรา ๒๕๐(๓) ที่กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจไตสวนเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ตั้งแต่ผู้บริหารระดับสูง ผู้อำนวยการกองหรือเทียบเท่าขึ้นไปได้เท่านั้น รวมทั้งยังได้กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขบางประการที่ให้อำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถใช้กลไกฝ่ายบริหารเป็นเครื่องมือในการไตสวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ด้วย เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๔) ปรับปรุงหลักเกณฑ์และวิธีการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและผู้ดำรงตำแหน่งอื่นที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินเพื่อพิสูจน์ความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สิน รวมถึงการเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สิน จากกรณีการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเพื่อตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินที่ได้มาโดยมิชอบและสามารถบังคับเอากับทรัพย์สินนั้นได้ ซึ่งรวมถึงการตรวจสอบทรัพย์สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ด้วย เพื่อให้การตรวจสอบทรัพย์สินมีประสิทธิภาพสามารถป้องกันการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ของรัฐไปแสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบได้อย่างจริงจัง

(๕) กำหนดให้มีมาตรการส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตเพื่อให้การตรวจสอบของคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นสอดคล้องกับกลไกทางกฎหมายที่มีอยู่ในหลายฉบับเพื่อสร้างความมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต อันเป็นการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อให้สามารถดำเนินการกับผู้กระทำความผิดได้อย่างแท้จริงตามลำดับความรับผิดชอบและอำนาจบังคับบัญชาหรือสั่งการ

(๖) ปรับปรุงให้มีการเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด โดยกำหนดให้มีกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด การสรรหาและการเลือกกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดตลอดจนคุณสมบัติ วาระการดำรงตำแหน่งและอำนาจหน้าที่ของกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด รวมถึงการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๖ วรรคท้าย ซึ่งจำเป็นที่จะต้องบัญญัติหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ด้วย เพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญที่กำหนดไว้

(๗) ปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในส่วนของการบริหารงานสำนักงาน ป.ป.ช. เพื่อให้การบริหารราชการของสำนักงาน ป.ป.ช. สามารถสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปโดยอิสระในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการดำเนินการอื่นเพื่อให้การบริหารราชการสำนักงาน ป.ป.ช. เทียบได้กับองค์กรอื่นที่ได้มีการพัฒนาไปโดยระบบกฎหมายทั้งในเรื่องการจัดระเบียบราชการ การพัฒนาบุคลากร การกำหนดตำแหน่งข้าราชการ รวมถึงการได้รับสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๕๑ ประกอบมาตรา ๑๖๘ ที่ได้บัญญัติรับรองหลักการดังกล่าวไว้

หลักการดังกล่าว ในการปรับปรุงพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ หากมีการพิจารณาและตราเป็นกฎหมายเพื่อใช้บังคับตามข้อเสนอให้มีการปรับปรุงดังกล่าวแล้ว ก็จะทำให้การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐมีความเป็นระบบ โดยมีขั้นตอนและกระบวนการที่ชัดเจนสามารถบังคับใช้กฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ และจะสามารถแก้ไขปัญหาทางกฎหมายที่มีอยู่ให้หมดไปได้ อันจะทำให้การทำงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีความคล่องตัว การไต่สวนข้อเท็จจริงก็จะทำได้โดยรวดเร็วเป็นไปเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมอย่างแท้จริง

๗. ความซ้ำซ้อนของกฎหมาย ความคุ้มค่า และการประเมินผลสัมฤทธิ์

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้ถูกตราขึ้นโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ซึ่งรัฐธรรมนูญได้กำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไว้โดยเฉพาะแล้ว จึงเป็นการใช้อำนาจตามรัฐธรรมนูญและกฎหมายโดยตรงที่ไม่เป็นการซ้ำซ้อนกับบทบัญญัติของกฎหมายใด ๆ และหากการบังคับใช้กฎหมายเกิดประสิทธิภาพสมดังเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญและกฎหมายก็จะทำให้รัฐได้รับประโยชน์โดยไม่สูญเสียงบประมาณแผ่นดินไปโดยเปล่าประโยชน์ ย่อมเกิดความคุ้มค่าต่อประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งหากมีการปรับปรุงกฎหมายตามที่เสนอก็ย่อมจะทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐและการใช้จ่ายงบประมาณแผ่นดินได้อย่างแท้จริง

(คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เป็นผู้เสนอ)

(นายทศพล เพ็งส้ม กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่..)

พ.ศ.

๑. กำหนดหลักเกณฑ์ให้การกล่าวหาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอื่นที่มีใช้ตำแหน่งตาม มาตรา ๖๖ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม การทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ดำรงตำแหน่งต่างๆที่มีใช้ตำแหน่งทางการเมือง สามารถกระทำได้ทั้งด้วยวาจาและด้วยหนังสือและให้กระทำได้แม้ผู้นั้นจะพ้นตำแหน่ง หรือพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐไปแล้ว โดยไม่มีกำหนดระยะเวลา
๒. กำหนดหลักเกณฑ์ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมิใช่ผู้ ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้เมื่อมีเหตุสงสัยว่าร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดต่อตำแหน่ง หน้าที่ราชการหรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมตามประมวลกฎหมาย อาญา หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมายอื่น
๓. กำหนดหลักเกณฑ์ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถยกคำกล่าวหาที่กล่าวหาไว้ก่อนที่ เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอื่นที่มีใช้ตำแหน่งตามมาตรา ๖๖ แห่ง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ จะพ้นตำแหน่งหรือพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐไปแล้วได้รวมทั้งเมื่อคณะ กรรมการป.ป.ช. มีเหตุสงสัยเอง โดยให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทำการไต่สวนข้อเท็จจริง โดยเร็ว

(นายพีระพันธุ์ สาลีรัฐวิภาค กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

พ.ศ. ๒๕๔๒ (ฉบับที่..) พ.ศ. ...

ด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๓๘ (๘) บัญญัติให้มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และมาตรา ๑๓๘ (๒) บัญญัติว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา มีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา สามารถเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญได้

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน ๔๕ คน (จำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร จึงได้เสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ โดยมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

๑. แก้ไขหลักเกณฑ์วิธีการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน โดยเพิ่มบทนิยามต่าง ๆ และหลักเกณฑ์การตรวจสอบทรัพย์สิน เพื่อให้สามารถดำเนินการบังคับเอาทรัพย์สินในกรณีที่มีหน้าที่ในการยื่นบัญชีมีพฤติการณ์ปกปิด หรือชุกซ่อนทรัพย์สิน หรือมีการถือครองทรัพย์สินแทนอันมีลักษณะของการมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ แก้ไขหลักเกณฑ์วิธีการเกี่ยวกับการตรวจสอบและการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. รวมทั้งการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

๒. แก้ไขหลักเกณฑ์วิธีการไต่สวนข้อเท็จจริงและการดำเนินคดีกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยกำหนดให้สามารถมอบหมายให้เจ้าพนักงาน ^{พนักงานสอบสวน} ป.ป.ช. ทำการไต่สวนข้อเท็จจริงแทนคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ และกำหนดหลักเกณฑ์การดำเนินคดีโดยกำหนดให้อัยการสูงสุดสามารถร้องขอให้ศาลเพิกถอนคำสั่งทางปกครองหรือการกระทำทางปกครองที่เป็นการละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐหรือบุคคลอื่นซึ่งทำให้เกิดความเสียหายกับหน่วยงานของรัฐหรือบุคคลอื่นรวมไปในคดีเดียวกันได้ รวมถึงกำหนดวิธีการดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐกรณีที่พนักงานสอบสวนจะต้องส่งเรื่องมาให้กับคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการและกรณีที่จะต้องส่งเรื่องให้พนักงานสอบสวนดำเนินการ รวมทั้งการส่งเรื่องให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนดำเนินการทางวินัย และแก้ไขหลักเกณฑ์การดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐในการนำตัวผู้กระทำผิดมาฟ้องลงโทษและวิธีการดำเนินคดีของศาล โดยกำหนดให้ใช้ระบบไต่สวนเช่นเดียวกับการดำเนินคดีกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

๓. กำหนดมิให้มีการนับระยะเวลาที่ผู้กระทำความผิดหลบหนีในระหว่างถูกดำเนินคดีเป็น
ส่วนหนึ่งของอายุความ

๔. กำหนดให้พนักงานสอบสวนที่ได้รับการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษหรือพนักงานอัยการ
มีอำนาจดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญากับเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมิใช่บุคคล
ตาม
๖๖

๕. กำหนดให้มีการขยายบทบัญญัติเรื่องการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและ
ประโยชน์ส่วนรวมให้ครอบคลุมรวมถึงบุคคลในครอบครัวของเจ้าหน้าที่ของรัฐ และให้
คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้มีอำนาจดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดตามหมวดนี้

๖. กำหนดให้มีการส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (เพิ่มเติมหมวด ๕/๑
การส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต) ไว้ในกฎหมาย ป.ป.ช. ด้วย

๗. แก้ไขหลักเกณฑ์การบริหารจัดการองค์กรของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้เกิดความ
ชัดเจนและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยกำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในส่วนของ
การใช้อำนาจทางบริหารในฐานะองค์กรบริหารงานบุคคลของสำนักงาน ป.ป.ช. รวมทั้งการ
กำหนดตำแหน่งและเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช. และแก้ไขเพิ่มเติมให้
คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจในการกำหนดบัญชีอัตราเงินเดือน เงินประจำตำแหน่งของ
ข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช. ได้ตามตำแหน่งในแต่ละสาขาอาชีพ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา
และให้มีผลใช้บังคับได้เช่นเดียวกับกฎหมายว่าด้วยเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง ของข้าราชการ
อื่นในกระบวนการยุติธรรม

๘. แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติในบางมาตราที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการองค์กรด้านอื่น ๆ
เพื่อให้สอดคล้องกับวิธีการดำเนินงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และเพื่อแก้ไขปัญหาในทาง
ปฏิบัติ เช่น อำนาจในการวางระเบียบต่าง ๆ เป็นต้น

(นายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและ
ปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ
ป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐๒ ได้บัญญัติให้
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มีผลใช้
บังคับต่อไปโดยให้ถือว่าการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญโดยพระราชบัญญัติที่ได้
ประกาศใช้บังคับในระหว่างวันที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๘
มีผลใช้บังคับเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญนี้ และให้ผู้ศึกษาการ
ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดำเนินการปรับปรุงพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญเพื่อให้เป็นไป
ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ และโดยที่รัฐธรรมนูญ
มาตรา ๒๕๐ (๓) ได้กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจได้สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐ
ตั้งแต่ผู้บริหารระดับสูงหรือข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่ผู้อำนวยการกองหรือเทียบเท่าขึ้นไป ร่ำรวยผิดปกติ
กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือความผิดต่อตำแหน่ง
หน้าที่ในการยุติธรรม รวมทั้งดำเนินการกับเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือข้าราชการในระดับที่ต่ำกว่าที่ร่วมกระทำ
ความผิดกับผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวหรือกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือที่กระทำความผิดในลักษณะที่
คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นสมควรดำเนินการด้วย ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
การป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยในส่วนของบทนิยามของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้กำหนด
บางตำแหน่งเพิ่มเติมเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง นอกจากนี้ได้กำหนด ให้เปิดเผยบัญชีแสดงรายการ
ทรัพย์สินและหนี้สินของกรรมการ ป.ป.ช. ตลอดจนผู้ดำรงตำแหน่งสำคัญบางตำแหน่งให้สาธารณชนทราบ
อีกทั้งกำหนดกรอบการปฏิบัติหน้าที่และกำหนดข้อห้ามกระทำการบางประการของคณะกรรมการ ป.ป.ช.
ซึ่งการฝ่าฝืนเป็นเหตุถอดถอน นอกจากนี้รัฐธรรมนูญได้กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการได้สวน
เจ้าหน้าที่ของรัฐขึ้นใหม่ เปลี่ยนแปลงขอบเขตอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. บางประการและ
ปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด การกำหนดองค์กรบริหารงานบุคคล สำนักงาน ป.ป.ช. จึงจำเป็นต้อง
ตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

๒. สารสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีเนื้อหาที่ได้แก้ไขพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ดังนี้

๑) ยกเลิกประกาศประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๘

๒) แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามดังต่อไปนี้

- บัญญัติแก้ไขคำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” โดยกำหนดให้รวมไปถึงนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และยังให้รวมไปถึงผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

- บัญญัติแก้ไขคำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง” โดยกำหนดให้รวมไปถึง ปลัดกระทรวงกลาโหม และตติกรรมการและผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานอื่นของรัฐตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาออก

- บัญญัติเพิ่มเติมนิยามคำว่า “ผู้บริหารระดับสูง” หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง กรรมการในองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ กรรมการผู้ช่วยรัฐมนตรี ผู้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ผู้อำนวยการระดับต้นหรือเทียบเท่าของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ หน่วยงานที่ใช้อำนาจหรือได้รับมอบหมายให้ใช้อำนาจทางปกครอง และให้หมายความรวมถึงบุคคลหรือคณะบุคคลที่มีอำนาจหน้าที่ควบคุมกำกับดูแลหน่วยงานดังกล่าว และเจ้าหน้าที่ของรัฐอื่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

- บัญญัติเพิ่มเติมนิยามคำว่า “ผู้อำนวยการกอง” หมายความว่า ข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่ผู้อำนวยการระดับต้น หรือเทียบเท่าขึ้นไป ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนหรือข้าราชการตามกฎหมายอื่น ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

๓) แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การสรรหาและการเลือกคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการสรรหากรรมการจำนวนห้าคน ทำหน้าที่สรรหาและจัดทำบัญชีรายชื่อผู้ได้รับเลือกจำนวนเก้าคนเสนอต่อประธานวุฒิสภา และให้ประธานวุฒิสภาเรียกประชุมวุฒิสภาเพื่อมีมติให้ความเห็นชอบบุคคลผู้ได้รับเลือก และนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งต่อไป

๔) แก้ไขการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของกรรมการ คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต้องเปิดเผยต่อสาธารณชนทราบโดยเร็ว และให้ประธานวุฒิสภาแต่งตั้งกรรมการตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าวโดยเร็ว และมีกำหนดให้มีการตรวจสอบความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินของกรรมการในกรณีที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งหรือตาย

(๑๗๑)

และหากพบว่ากรรมการผู้ใดมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ ก็สามารถขอให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองสั่งให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินได้

๕) แก้ไขเพิ่มเติมให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสองหมื่นคนมีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานวุฒิสภาเพื่อถอดถอนกรรมการ

๖) แก้ไขอัตราส่วนการเข้าชื่อของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภา ร้องต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง จากจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่เป็นจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้า

๗) ปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของกรรมการให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และเพิ่มหน้าที่บางประการ เช่น การกำกับดูแลคุณธรรมและจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง การให้ประกาศรายงานผลการตรวจสอบและผลการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการในราชกิจจานุเบกษา และเปิดเผยต่อสาธารณชน รวมทั้งการกำหนดหลักในการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการเช่น การไม่เลือกปฏิบัติ การปราศจากอคติ ความเป็นกลางทางการเมือง การห้ามกรรมการแสดงความคิดเห็นที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อผู้หนึ่งผู้ใด เป็นต้น

๘) แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การลงนามในหนังสือตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยประธานกรรมการ กรรมการ หรือเลขาธิการ จะมอบหมายให้รองเลขาธิการหรือผู้ช่วยเลขาธิการดำเนินการแทนก็ได้

๙) บัญญัติเพิ่มกรณีมิให้กรรมการ อนุกรรมการ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ที่มีคุณสมบัติต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งเป็นอนุกรรมการ ใส่วอน เข้าร่วมในการ ใส่วอนข้อเท็จจริงพิจารณาหรือวินิจฉัย

๑๐) แก้ไขหลักการการเป็นเจ้าพนักงานของประธานกรรมการ กรรมการ อนุกรรมการ และพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยให้ประธานกรรมการ กรรมการ เป็นเจ้าพนักงานในการยุติธรรมตามกฎหมาย และให้อนุกรรมการและพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

๑๑) แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์และวิธีการ แสดงบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และอำนาจตรวจสอบของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ

๑๒) แก้ไขเพิ่มเติมผู้ดำรงตำแหน่ง ที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ เพิ่มหลักเกณฑ์การเปิดเผยต่อสาธารณชนและอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการกำหนดตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินเพิ่มเติม รวมถึงอำนาจตรวจสอบของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

๑๓) แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การ ใส่วอนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ

๑๔) แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์และวิธีการ ถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ

๑๕) แก้ไขชื่อหมวด ๖ ให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ

(๑๗๒)

๑๖) แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การดำเนินคดีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง โดยให้เพิ่มการกล่าวหาในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งหรือบุคคลอื่นเป็นตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุน รวมทั้งผู้ให้ ผู้ขอให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด เพื่อจูงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการหรือประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่

๑๗) แก้ไขเพิ่มเติมให้อัยการสูงสุดสามารถยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำพิพากษาเพิกถอนการกระทำหรือคำสั่งทางปกครองที่เป็นการละเมิดได้ หากการกระทำของผู้ถูกกล่าวหาเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายในทางทรัพย์สินหรือเป็นการละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐหรือบุคคลอื่น

๑๘) แก้ไขหลักเกณฑ์และวิธีดำเนินการในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าผู้ถูกกล่าวหาร่ำรวยผิดปกติ เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ และเพิ่มเติมให้การดำเนินคดีต่อบุคคลตาม (๑)-(๔) ได้รับการยกเว้นค่าธรรมเนียมศาล

๑๙) แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์ในกรณีที่ศาลยกคำร้องกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐร่ำรวยผิดปกติ โดยให้ผู้ถูกกล่าวหาได้รับการเยียวยา

๒๐) แก้ไขชื่อหมวด ๘ ให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ

๒๑) แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การตรวจสอบเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมีใช้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง โดยกำหนดประเภทของเจ้าหน้าที่ของรัฐ กำหนดลักษณะของเรื่องกล่าวหาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถไม่รับขึ้นพิจารณา กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งเรื่องที่มีการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการทางวินัยหรือส่งเรื่องให้พนักงานสอบสวน การกำหนดอำนาจหน้าที่ของพนักงานสอบสวน

๒๒) แก้ไขหลักเกณฑ์การห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินกิจการ ที่ผลประโยชน์ขัดกัน

๒๓) เพิ่มเติมหมวดที่ว่าด้วยการส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เช่น การคุ้มครองผู้กล่าวหา ผู้เสียหาย ผู้ทำคำร้อง ผู้ร้องทุกข์กล่าวโทษ ผู้ให้ถ้อยคำ หรือผู้แจ้งเบาะแสข้อมูลเกี่ยวกับการทุจริตต่อหน้าที่ การร่ำรวยผิดปกติ หรือข้อมูลอื่นเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ โดยให้ถือว่าบุคคลดังกล่าวเป็นพยานที่มีสิทธิได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองพยานในคดีอาญา และกรณีที่เกิดความเสียหายใด ๆ ต่อบุคคลดังกล่าวหรือบุคคลที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิด บุคคลนั้นมีสิทธิได้รับค่าตอบแทนตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองพยานในคดีอาญา ด้วยการเลื่อนขั้นเงินเดือนและระดับตำแหน่งแก่บุคคลที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ให้ถ้อยคำที่เป็นประโยชน์ต่อการป้องกันและปราบปรามการทุจริต รวมไปถึงการคุ้มครองมิให้ถูกกักขัง^(๕)หรือได้รับการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม

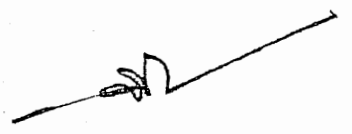
๒๔) เพิ่มเติมหมวดที่ว่าด้วยการกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด โดยกำหนดวิธีการสรรหา คุณสมบัติของผู้มีสิทธิเข้ารับการสรรหา วาระการดำรงตำแหน่ง อำนาจหน้าที่ และกำหนดให้มีสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติประจำจังหวัด (สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด)

(๑๗๓)

๒๕) แก้ไขเพิ่มเติมให้สำนักงาน ป.ป.ช. เป็นนิติบุคคลและกำหนดหลักการบริหารสำนักงาน ป.ป.ช. ได้แก่ การกำหนดให้มีคณะกรรมการข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช. อำนาจหน้าที่ การพ้นจากตำแหน่ง การได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งที่มีเหตุพิเศษ

๒๖) กำหนดบทเฉพาะกาล

(นายสุชุมพงศ์ ใจนาคำ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

ประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ฉบับที่ ๓๑

เรื่อง การดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

ตามที่ได้มีประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๑๕ ลงวันที่ ๒๒ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๕๕ ให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ มีผลใช้บังคับต่อไป และแต่งตั้งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ รวมทั้งให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๒ มีผลใช้บังคับต่อไปด้วย นั้น โดยที่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ มีเรื่องค้างอยู่เป็นจำนวนมาก เพราะว่างเว้นจากการมีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมาเป็นเวลานาน สมควรปรับปรุงการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพและเป็นไปโดยรวดเร็วยิ่งขึ้น คณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข จึงมีประกาศดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกความในข้อ ๑ และข้อ ๒ ของประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๑๕ ลงวันที่ ๒๒ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๕๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๑ การยกเลิกรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยมิให้กระทบกระเทือนการบังคับใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ โดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ ยังคงใช้บังคับต่อไป จนกว่าจะมีกฎหมายแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิก และให้ถือว่าคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติซึ่งได้รับแต่งตั้งตามประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๑๕ ลงวันที่ ๒๒ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๕๕ ได้รับการสรรหาและแต่งตั้งโดยชอบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒

ข้อ ๒ การยกเลิกรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยมิให้กระทบกระเทือนการบังคับใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒ ยังคงใช้บังคับต่อไป จนกว่าจะมีกฎหมายแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิก”

ข้อ ๒ ให้กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ที่ได้รับแต่งตั้งตามประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๑๕ ลงวันที่ ๒๒ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๕ ดำรงตำแหน่งตั้งแต่วันที่ได้รับแต่งตั้งตามประกาศฉบับดังกล่าว และมีวาระการดำรงตำแหน่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

ข้อ ๓ กรณีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ภายในเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดให้ดำเนินการตามมาตรา ๓๔ เช่นเดียวกับกรณีการจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ

ข้อ ๔ ในการดำเนินการตรวจสอบความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีอำนาจออกคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินที่เพิ่มขึ้นผิดปกติไว้ชั่วคราว ทั้งนี้ ไม่ตัดสิทธิผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่จะยื่นคำร้องขอผ่อนผันเพื่อขอรับทรัพย์สินนั้น ไปใช้ประโยชน์โดยมีหรือไม่มีประกันหรือหลักประกันก็ได้

เมื่อมีการยึดหรืออายัดทรัพย์สินชั่วคราวตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ จัดให้มีการพิสูจน์เกี่ยวกับทรัพย์สินโดยเร็ว ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองไม่สามารถแสดงหลักฐานได้ว่าทรัพย์สินที่ถูกยึดหรืออายัดชั่วคราวมิได้เพิ่มขึ้นผิดปกติ ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ มีอำนาจยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นไว้ต่อไป จนกว่าคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ จะมีมติว่าทรัพย์สินนั้นมิได้เพิ่มขึ้นผิดปกติ ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันยึดหรืออายัด หรือจนกว่าจะมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ยกคำร้อง แต่ถ้านำมาพิสูจน์ได้ก็ให้คืนทรัพย์สินแก่ผู้นั้น

ข้อ ๕ ในการได้สวนข้อเท็จจริงตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติอาจ

มอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่ได้รับแต่งตั้งดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริง รวบรวมพยานหลักฐาน และสรุปสำนวนเสนอคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกำหนด

ข้อ ๖ ในกรณีที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติพิจารณา เห็นสมควร อาจส่งเรื่องที่มีการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมีโทษบุคคลตามมาตรา ๖๖ ว่ากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมที่อยู่ระหว่างดำเนินการ ให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอน ดำเนินการทางวินัยหรือดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ แล้วแต่กรณี หรือส่งเรื่องให้พนักงานสอบสวน ดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาต่อไปก็ได้

ข้อ ๗ การลงมติของที่ประชุมคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ไม่ว่าจะเป็นการวินิจฉัยหรือให้ความเห็นชอบหรือไม่ให้ถือเสียงข้างมาก

ข้อ ๘ บรรดาบทบัญญัติใดของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่ขัดหรือแย้งกับประกาศฉบับนี้ให้ใช้ประกาศฉบับนี้แทน

ประกาศ ณ วันที่ ๓๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๕๕

พลเอก สนธิ บุญยรัตกลิน

หัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข